ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ।

ਬੁਕਲਟ ਲੜ। ਨ.		
ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ		
ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ		
ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਵਿਨ	ਮਹੀਨਾ ਸਾਲ	
leo	ਮਹੀਨਾ ਸਾਲ	

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਬੁੱਕਲੈਟ ਸੈੱਟ

ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : 120

ਕੱਲ ਸਮਾਂ : 2 ਘੰਟੇ

OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਨੰਬਰ	ਰੋਲ ਨੰਬਰ
ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖ਼ਰ (ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੋ)	

ਹਦਾਇਤਾਂ

- ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਖੋਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਟੀਕਲ ਮਾਰਕ ਰੀਡਰ (OMR) ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ 9 ਵਿਚੋਂ ਸਬੰਧਿਤ ਬਕਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਇਸ ਪੰਨੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ OMR ਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਲੇ ਜਾਂ ਕਾਲੇ **ਬਾਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈਨ** ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਸਿਆਹੀ ਪੈਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- 3. ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਲਤ, ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਅਧੂਰੀ ਹੈ।
- 4. ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ 120 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ 120 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ ਸਿਵਾਏ ਆਰਥੋਪੈਡਿਕ/ਨੇਤਰਹੀਣ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਹੀ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਲਈ 40 ਮਿੰਟ ਵੱਧ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
- 5. ਪ੍ਰਸਨ–ਪੱਤਰ ਪਸਤਕ (ਬੱਕਲੈਟ) ਦੇ **64** ਪੰਨੇ ਹਨ।
- 6. ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਖੋਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੀ ਹੈ, ਪੰਨੇ ਸਹੀ ਛਪੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਨਾ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੂਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲੜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਪਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- 7. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਇੰਦਰਾਜ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਿੰਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।
- 8. ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 300 ਅੰਕ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2.5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ ਹਨ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਜਵਾਬ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ।
- 9. ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗ਼ਲਤ ਜਵਾਬ ਲਈ ਨੈਗੇਟਿਵ ਮਾਰਕਿੰਗ (ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ 0.5 ਅੰਕ) ਹੈ। 10. ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ/ਮੈਨੂਅਲ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।
- 11. ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ **OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ** ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ **OMR** ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਦੋ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਹਨ।
- 12. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸੰਸਕਰਣ ਸਿਰਫ਼ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੁੱਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ।

Note: English version of the instructions is printed on the back cover of this Booklet.

1.	. ਮੈਸੋਪਟਾਮੀਆ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਮਮ, ਮਗਨਾ ਅਤੇ ਮੇਲੂਹਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇ ਵਪਾਰ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਹਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ?							
		ਾਇਸੂਨਾ	(c)	ਉਰੂਕ	(d)	ਅਕੱੜ		
2.	ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕਿਸ ਸ਼ਾਸਕ ਨੇ ਜੇਹਲਮ	•		-	ਾਣ ਕੀ	ਤਾ ?		
	(a) ਲਲਿਤਦਿੱਤਿਆ		(b)	ਵਿਨਯਦਿੱਤਿਆ				
	(c) ਅਵੰਤੀਂਵਰਮਨ		(d)	ਸ਼ੰਕਰਾਵਰਮਨ				
3.	ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰ		ਤ ਵਿੱਚੋਂ	ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ	ਰ ਕਰੋ	:		
	ਸੂਚੀ I (ਜੀਨਾ ਦਾ ਨਾਂ)	ਸੂਚੀ II (ਕਾਗਨੀਸੈਂ	ਸ)					
		1. ม ัน	•1/					
	В. ਸ਼ਾਂਤੀਨਾਥ	2. ਸ਼ੰਖ (ਕੇਂਚ	ਸ਼ੈਲ)					
	С. ਨੇਮੀਨਾਥ	3. ਹਿਰਨ						
	D. ਪਾਰਸ਼ਵਨਾਥ	4. ਬਲ੍ਹਦ						
	वंड:							
	A B C D (a) 3 2 4 1 (b) 4 3 2 1 (c) 1 4 3 2 (d) 2 3 4 1							
4.	ਅਸ਼ੋਕਾ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਇਨ	ਰ ਰਾਕ ਐਂਡੀਕਟ	: (हेर्ट	ੀ ਚੱਪਲ) ਵਿੱਚ ਸੰਖਿ	ਆਤਮ	ਕ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ		
	ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਰਿਆ ਗਿਆ	ਹੈ ?						
	(a) ਮਾਸਕੀ (b) ਰੁ	਼ਜਰ ਾ	(c)	ਅਹਰਾਉਰਾ	(d)	ਪੰਗੂਰਾਰੀਆ		
5.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅ	ਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ ਤੇ	ਹੇठ हि	ਲਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ੋਂ ਸਹੀ	ਉੱਤਰ	। ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ।		
	I. ਤਹਮਸ ਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਤਮਸ	ਖਾਨ						
	II. ਦਾਬਿਸਤਾਨ-ਏ ਮਜ਼ਾਹਿਬ ਦੁਅ	ਾਰਾ ਮੋਹਸਿਨ ਫਾਰ	ड ी					
	III. ਇਬਰਤਨਮਾਹ ਮਿਰਜਾ ਦੁਆਰ	ਾ ਮੁਹੰਮਦ ਹਰਸੀ	•					
	IV. ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਜੀ ਨੂਰ	ਮੁਹੰਮਦ						
	(a) IV, II, III, I		(b)	II, III, IV, I				
	(c) II, III, I, IV			I, IV, III, II				
6.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਵੇਦਾਂਤ ਅ	ਮਤੇ ਸ਼ੈਂਵ ਵਿਸ਼ਵਾਸ			?			
	(a) ਅਪਾਇਆ ਦੀਕਸ਼ਤਾ (c) ਰਘੂਨੰਦਾਨਾ		(b) (d)	ਨਰਾਇਣ ਭੱਟ ਮਾਧਵਾਚਾਰੀਆ				
			(u)	71 46 0 014				

(A-2)

1.		which of the following place of M the form of Dilmum, Magana and						_				erence	e for Indus Trade
	(a)	Hala	af		(b)	Na	isuna	ι	(c)	Uruk		(d)	Akkad
2.		ch of lum r			wing r	ıler	of Ka	shmi	r con	structed	the char	nnels	for irrigation on
	(a)	Lali	tadit	ya					(b)	Vinayad	litya		
	(c)	Ava	ntiva	rman	L				(d)	Sankara	avarman		
3.	Mat		st I v	with I	List II a	and s	select	the c	orrec	t answer	using th	e cod	e given below the
		Lis	tI					List	II				
				•	Jina)			_	nisar	nce)			
	A.	Ad	inath	l			1.	Snal	кe				
	B.	Sha	antin	ath			2.	Cond	ch sh	ell			
	C.	Ne	mina	th			3.	Deer	•				
	D.	Pa	rshvr	ath			4.	Bull					
	Cod	les:											
		A	В	\mathbf{C}	D								
	(a)	3	2	4	1								
	(b)	4	3	2	1								
	(c)	1	4	3	2								
	(d)	2	3	4	1								
4.					ving M igures		rock	Edict	of A	shoka er	ngraved t	the n	umerical number
	(a)	Mas	ki		(b)	Gu	ıjarra		(c)	Ahraura	a	(d)	Panguraria
5.				ollowi	ing in a	a chr	onolo	gical	order	and sele	ect the co	rrect	answer from the
	I.	Tah	mas l	Nama	ah by T	'ahm	as Kh	an					
	II.	Dab	istan	-E-M	azahib	by N	Iohsir	n Fan	i				
	III.	Ibar	atna	mah l	Mirza l	оу М	oham	mad I	Harsi	-			
	IV.	Jan	gnam	ah by	Qazi i	Nur I	Moha	mmad	d				
	(a)	IV,	II, III	I, I					(b)	II, III, I	V, I		
	(c)	II, I	II, I,	IV					(d)	I, IV, III	I, II		
6.		econd wing		on of	f Veda	nta	and S	Shaiv	ite b	eliefs wa	as develo	ped	by which of the
	(a)	App	aya I	Diksh	ita				(b)	Naraya	n Bhatt		
	(c)	Rag	huna	nada	na				(d)	Madhay	acharya		
June	202	3						(A –	3)				

7.	ਵਿਜੈ	ਨਗਰ ਸਾਮਰਾਜ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਤੱਥ ਸਹੀ ਹਨ ?		
	I.	ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ, ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਯ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ।	४ घार	ਜੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ
	II.	ਵਿਜੈਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੱਤ ਗੜ੍ਹ ਸਨ ।		
	III.	ਅਮੁਕਤਮਾਲਿਆਦਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਦੇਵਰਾਯ ਦੁ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਗਵਰਨਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ।	ਆਰਾ	ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀ
	IV.	ਦੇਵਰਾਏ II ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੌਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਿ	ਯੁਕਤ	ਕੀਤੇ ਸਨ ।
	(a)	ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV	(b)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
	(c)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV
8.	ਫਿਰੋ	ਜ਼ਸ਼ਾਹ ਤੁਗ਼ਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇਕਤਦਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿ	ਵੱਚ ਹੇ	ਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਹੀਂ
	ਕੀਤੰ	ੀਆਂ ਗਈਆਂ ?		
	(a)	ਉਸਨੇ ਲੈਂਡ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਤ ਵਜ਼ਫ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।	ਤਨਖਾ	ਹਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣ
	(b)	ਵਜਫ਼ਦਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਧਾਰਕ, ਇਕਤ	ਤਦਾਰਾਂ	ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਸੀ ।
	(c)	ਮਕਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਗਈ l	5 ਦੀ	ਉਪ-ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ
	(d)	ਉਸਨੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ	डी ठार	ਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ।
9.	ਹੇਠ	ਲਿਖੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ	ਲਿਖੋ	I
	I.	ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ		
	II.	ਦੂਜਾ ਕਾਰਨੈਟਿਕ ਯੁੱਧ		
	III.	_ ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ-ਮੈਸੂਰ ਯੁੱਧ		
	IV.	ਸੇਂਟ ਥੋਮ ਦਾ ਯੁੱਧ		
	(a)	I, II, III, IV	(b)	II, I, III, IV
	(c)	IV, III, I, II	(d)	IV, II, III, I
10.	ਮੋਰਲ	ਲੇ-ਮਿੰਟੋ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ :		
	I.	ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿ	हुडी दि	इच हाया
	II.	ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਚੋਣ-ਮੰਡਲ		
	III.	ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀ	ਆਂ ਸੀ	ਟਾਂ
	IV.	- ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ		
	ਹੇਠ	ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :		
	(a)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II	(b)	ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV
	(c)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV

7.	Whi	ch facts are true about Vijayanagar o	empir	e ?								
	I.	Women were employed as wrestlers, astrologers and soothsayers.										
	II.	The city of Vijaynagara had seven citadels.										
	III.	Amuktamalyada, said to have been composed by Krishnadevaraya, commends Brahmans as Provincial Governors.										
	IV.	Devaraya II had appointed Muslims in his army.										
	(a)	II, III and IV only	(b)	I, II and IV only								
	(c)	I, II and III only	(d)	I, II, III and IV								
8.		Which of the following changes in the Iqtadari system was not introduced by Firoz Shah Tughlaq?										
	(a)	He restored the system of paymen now called wajaf.	t of s	alaries to soldiers by land assignments								
	(b)	The wajafdars, holders of such assignment, were another group of Iqtadars.										
	(c)	The system of sub-assignment of land by muqtais to their soldiers was also started.										
	(d)	He rigidly enforced the non-transfer of assignments.										
9.	Arra	Arrange the following events in chronological order:										
	I.	The First Anglo-Sikh war										
	II.	The Second Carnatic war										
	III.	The First Anglo-Mysore war										
	IV.	Battle of St. Thome										
	(a)	I, II, III, IV	(b)	II, I, III, IV								
	(c)	IV, III, I, II	(d)	IV, II, III, I								
10.	Morley-Minto reforms aimed at											
	I.	Increasing number of members in L	egisla	ative Council at Centre								
	II.	Separate electorates for Muslims										
	III.	Reserved seats in Provincial Assem	bly for	r Dalits								
	IV.	Promotion of education										
	Sele	ct the correct answer from the codes	given	below:								
	(a)	I and II only	(b)	III and IV only								
	(c)	I, II and III only	(d)	I, II, III and IV								
June	202	3 (A -	- 5)									

11. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I ਸੂਚੀ II (ਨਮਕ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਸਥਾਨ) (ਨੇਤਾ)

A. ਮਾਲਾਬਾਰ

1. ਗੋਪਾਬੰਧੂ ਚੌਧਰੀ

в. ਉੜੀਸਾ

2. ਸੀ. ਰਾਜਗੋਪਾਲਾਚਾਰੀ

C. ਤਾਮਿਲਨਾਡੁ

ਕੇ. ਕੇਲਅਪਨ

D. ਬਿਹਾਰ

4. ਮਹਾਦੇਵ ਲਾਲ ਸਰਾਫ਼

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	\mathbf{D}
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(b)	3	1	2	4

- 12. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?
 - I. 1801 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਉੱਤੇ ਸਬਸਿਡਰੀ ਅਲਾਇੰਸ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ।
 - II. 1851 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਲਾਰਡ ਡਲਹੇਂਜੀ ਦਾ ਕਥਨ ਸੀ, ''ਚੈਰੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਡਿੱਗੇਗੀ''।
 - III. ਅਵਧ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ 1876 ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ।
 - IV. 'ਸ਼ਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਨ ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ', ਇਹ ਵਿਰਲਾਪ ਨਵਾਬ ਵਾਜਿਦ ਅਲੀ ਸ਼ਾਹ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਦੁਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤੇ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ । ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :
 - (a) I, II ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ

(b) I, II ਅਤੇ III ਸਹੀ ਹਨ

(c) II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ

- (d) I, II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ
- 13. ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਸੱਚ ਹਨ ?
 - I. ਇਸ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਮਜੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਸੰਘ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ।
 - II. ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਿਆ ਸੂਬਾਈ ਅਸੈਂਬਲੀਆ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਏ : A (ਹਿੰਦੂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ), B (ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ) ਅਤੇ C (ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ)।
 - III. ਪਹਿਲਾਂ ਗਰੁਪਿੰਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਸੂਬਿਆ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।
 - IV. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮਾਰਚ 1947 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ/ਸਿੱਖ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੂਰਬੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹੀ ਤਰਜ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

(d) I, II, III ਅਤੇ IV

11. Match the following:

List I List II
(Salt March Place) (Leader)

- A. Malabar 1. Gopabandhu Chaudhary
- B. Orissa 2. C. Rajagopalachari
- C. Tamilnadu 3. K.Kelappan
- D. Bihar 4. Mahadev Lal Saraf

Choose your answer with the help of the given options:

	A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(b)	3	1	2	4

- **12.** Which of the following statements about Awadh are correct?
 - I. The Subsidiary Alliance was imposed on Awadh in 1801.
 - II. "A cherry that will drop into our mouth one day" was stated by Lord Dalhousie in 1851 about Awadh.
 - III. Awadh was formally annexed to the British Empire in 1876.
 - IV. "The life was gone out of the body" was lamented for Nawab Wajid Ali Shah who was dethroned and exiled to Calcutta on the pretext of misgovernance.

Choose the correct answer using the code given below.

- (a) I, II and IV are correct
- (b) I, II and III are correct
- (c) II, III and IV are correct
- (d) I, II, III and IV are correct
- **13.** What are true about the Cabinet Mission Plan?
 - I. It recommended a three-tier confederation with a weak Central Govt. controlling foreign affairs, defence and communication.
 - II. Provincial Assemblies while electing Constituent Assembly be grouped into three sections: A (Hindu majority provinces), B (Muslim majority provinces of North-West) and C (Muslim majority provinces of North-East).
 - III. Grouping to be compulsory at first but provinces have the right to opt out after new constitution and elections.
 - IV. On this basis the Congress in March 1947 divided Punjab into two Muslim majority West and Hindu/Sikh majority East and asked similar application in Bengal.

Choose the correct answer:

(a) I and II only

(b) I, II and III only

(c) II, III and IV only

(d) I, II, III and IV

- 14. ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਜੇਹਲਮ, ਬਿਆਸ, ਰਾਵੀ ਅਤੇ ਚਨਾਬ ਇਕੱਠੇ ਸਿੰਧ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ :
 - (a) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਮਿਠਾਨਕੋਟ
 - (b) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿਆਲਕੋਟ
 - (c) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾਕੋਟ
 - (d) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ
- 15. ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣੋ :

ਸੂਚੀ I ਸੂਚੀ II (ਮਕਬਰਾ) (ਸਥਾਨ)

- A. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਖਾਨ ਦਾ ਮਕਬਰਾ 1. ਸ਼ਹਾਦਰਾ ਬਾਗ ਨੇੜੇ ਲਾਹੌਰ
- B. ਹੁਮਾਯੁੰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ 2. ਬਟਾਲਾ
- C. ਜਹਾਂਗੀਰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ 3. ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਨਕੋਦਰ
- D. ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਮਿਨ ਅਤੇ ਹਾਜੀ ਜਮਾਲ ਦਾ ਮਕਬਰਾ 4. ਦਿੱਲੀ

ਕੋਡ :

 A
 B
 C
 D

 (a) 2
 1
 3
 4

 (b) 2
 3
 1
 4

 (c) 4
 3
 2
 1

 (d) 2
 4
 1
 3

- 16. ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜੋ :
 - I. ਦਾਤਾ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਸ਼ਕਰਗੰਜ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਸੂਫੀ ਸੰਤ ਸਨ ।
 - II. ਅਜਮੇਰ ਦੇ ਸੰਤ ਮੋਇਨੁਦੀਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਵੀ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ।
 - III. ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ ਨੇ ਖਵਾਜ਼ਾ ਕੁਤੁਬ-ਅਦ-ਦੀਨ ਬਖ਼ਤਿਆਰ ਕਾਕੀ ਨੂੰ ਸ਼ੇਖ-ਅਲ-ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ 'ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਲਾਈਆ ਪਾਬੰਦੀਆ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ।
 - IV. ਸ਼ੇਖ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਚਿਸ਼ਤੀਆਂ ਦਾ ਨਰਵ ਸੈਂਟਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ l

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
- (b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
- (c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
- (d) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

	(a)	Mithankot in Pakistan										
	(b)	Sia	lkot i	n Pak	istan							
	(c)	Kal	akot :	in Ind	lia							
	(d)	Srii	Srinagar in India									
15.	Mat	tch List I with List II and choose the correct option :										
			$st\ I$				List II					
	A		omb)	TZ1		1	(Place)					
	A.				nan's Tomb	1.	Shahdara Bagh, near Lahore					
	В.		ımayı			2.	Batala					
	C.		mb of			3.	Nakodar in Jalandhar					
	D.		mb of aji Jar		ammed Momin and	4.	Delhi					
	Cod	des :										
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D							
	(a)	2	1	3	4							
	(b)	2	3	1	4							
	(c)	4	3	2	1							
	(d)	2	4	1	3							
16.	Rea	d the	e follo	wing	statements about Ch	ishti Si	lsila carefully :					
	I.				aksh and Shaikh Far century.	rid Sha	akar Ganj were Sufi saints of Chishti					
	II.				din of Ajmer and Niza and Rajasthan, also b		in Auliya of Delhi, who spread Islam in d to Chishti Silsila.					
	III.	The Sultan of Delhi offered the post of Shaikh al Islam to Khwaja Qutub-ud din Bakhtiar Kaki, but he denied to accept it owing to the restrictions laid on political involvement by the Chishti tradition.										
	IV.				nuddin Auliya, lived f Chishtis.	and w	orked arduously to make Delhi as the					
	Whi	ich of	f the a	above	statements are corre	ct?						
	(a)	II, l	II an	d IV	only							
	(b)	I, II	and	IV on	ly							
	(c)	I, Il	and	III or	aly							
	(d)	I, II	I and	l IV o	nly							

(A - 9)

The place where Jhelum, Beas, Ravi and Chenab join together into Indus River is:

14.

17.	ਸੂਚੀ	I ਅਤ	ਤੇ ਸੂਚੰ	ੀ II ਦ	ਾ ਮਿਲਾਨ ਹ	ਕਰੋ ਅ	ਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ ਜ	ਰੁਣੋ :
		ਸੂਚੰ	ੀ I ਸਤਕ)				ਸੂਚੀ II (ਲੇਖਕ)	
	A.	(ਪੁ) ਗਰ	ਸਤਕ, ਨਿ ਮੈ) ਥਾਲ		1.	(ਲਥਕ) ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ	
		ਮੇਰ					ੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ	
							ਦਲੀਪ ਕੋਰ ਟਿਵ	ਾਤਾ
							ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ	
	ਕੋਡ	•						
		A	В	\mathbf{C}	D			
	(a)	1	4	3 1 2	2			
	(b)	4	2	1	3			
	(c)	4	1	2	3			
	(d)	1	4	2	3			
18.	''ਪੰਜ	गघी ट	ਾਟਕ	ਦੀ ਨੱਕ	ਕੜ ਦਾਦੀ'	' ਵਜੋਂ	ਕੋਣ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ?	
	(a)	ਨੇਰ੍ਹਾ	ਰਿਚਰ	ਤਸ			(b)	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
	(c)	ਦਲੀ	ਪ ਕੈਟ	ਿਵਾ	ਣਾ		(d)	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ
19.	ਲਾਨ	ਕ ਲਾ	ਪਾਸ	ਹੇਠ ਿ	ਤਖਿਆਂ ਵਿੱ <u>ਚ</u>	J ਕਿੰਨ੍ਹ	ਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰ [,]	ਹੱਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ ?
						_		
	(a)	ਭਾਰਤ	ਤ ਤੇ ਪ	ਪਾਕਿਸ			(b)	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ
				ਪਾਕਿਸ				
20.	(c)	ਭਾਰ	ਤ ਤੇ ਮ	ਪਾਕਿਸ ਮਫ਼ਗਾਂ	ਤਾਨ ਨੇਸਤਾਨ	ਕਰਦੇ	(d)	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ
20.	(c)	ਭਾਰ: I ਨੂੰ ਜੁੜ੍ਹ	ਤ ਤੇ ਮ ਸੂਚੀ ਜਿਸ	ਪਾਕਿਸ ਅਫ਼ਗਾਂ II ਨਾਹ	ਤਾਨ ਨੇਸਤਾਨ ਭ ਮਿਲਾਨ	ਕਰਦੇ	(d) ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ 1	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ
20.	(c)	ਭਾਰ: I ਨੂੰ ਜੁੜ੍ਹ	ਤ ਤੇ ਮ ਸੂਚੀ ਜਿਸ	ਪਾਕਿਸ ਅਫ਼ਗਾਂ II ਨਾਹ	ਤਾਨ ਨੇਸਤਾਨ ਭ ਮਿਲਾਨ	ਕਰਦੇ	(d)	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ
20.	(c)	ਭਾਰ: I ਨੂੰ ਜੁੜ੍ਹ	ਤ ਤੇ ਅ ਸੂਚੀ ੀ I ਤਮਲ	ਪਾਕਿਸ ਅਫ਼ਗਾਂ II ਨਾਹ	ਤਾਨ ਨੇਸਤਾਨ	ਕਰਦੇ 1.	(d) ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ 1 ਸੂਚੀ II	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ
20.	(c) ਸੂਚੀ A.	ਭਾਰ: I ਨੂੰ ਸੂਚੰ (ਥਾ	ਤ ਤੇ ' ਸੂਚੀ ਹੈ I ਤਮਲ ਨਾ	ਪਾਕਿਸ ਅਫ਼ਗਾਂ II ਨਾਹ	ਤਾਨ ਨੇਸਤਾਨ ਭ ਮਿਲਾਨ	1.	(d) ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ 1 ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ)	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ
20.	(c) ਸੂਚੀ A. B.	ਭਾਰ: I ਨੂੰ ਸੂਚੰ (ਥਰ ਸਿੱਕ	ਤ ਤੇ ^ਮ ਸੂਚੀ ਹੇ I ਹਮਲ ਸ਼ਾ ਬਾ	ਪਾਕਿਸ ਅਫ਼ਗਾਂ II ਨਾਹ	ਤਾਨ ਨੇਸਤਾਨ ਭ ਮਿਲਾਨ	1. 2.	(d) ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ 1 ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ) ਗੁਜਰਾਤ	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ
20.	(c) ਸੂਚੀ A. B.	ਭਾਰ: I ਨੂੰ ਸੂਚੰ (ਥਰ ਸਿੱਕ ਕੋਰ ਪਾਰ	ਤ ਤੇ ਐ ਸੂਚੀ ਹੈ I ਤਮਲ ਨਾ ਬਾ ਸ਼ਲੀ	ਪਾਕਿਸ ਅਫ਼ਗਾਂ II ਨਾਹ	ਤਾਨ ਨੇਸਤਾਨ ਭ ਮਿਲਾਨ	1. 2. 3.	(d) ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ 1 ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ) ਗੁਜਰਾਤ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ
20.	(c) ਸੂਚੀ A. B. C.	ਭਾਰ: I ਨੂੰ ਸੂਚੰ (ਥ ਸਿੱਕ ਕੋਰ ਪਾਰ ਇਨੈ	ਤ ਤੇ ਐ ਸੂਚੀ ਹੈ I ਤਮਲ ਨਾ ਬਾ ਸ਼ਲੀ	ਪਾਕਿਸ ਅਫ਼ਗਾਂ II ਨਾਹ	ਤਾਨ ਨੇਸਤਾਨ ਭ ਮਿਲਾਨ	1. 2. 3.	(d) ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ 1 ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ) ਗੁਜਰਾਤ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ
20.	(c) ᢧ립	ਭਾਰ: I ਨੂੰ ਸੂਚੰ (ਥ ਸਿੱਕ ਕੋਰ ਪਾਰ ਇਨੈ	ਤ ਤੇ ਐ ਸੂਚੀ ਹੈ I ਤਮਲ ਨਾ ਬਾ ਸ਼ਲੀ	ਪਾਕਿਸ ਅਫ਼ਗਾਂ II ਨਾਹ	ਤਾਨ ਨੇਸਤਾਨ ਭ ਮਿਲਾਨ	1. 2. 3.	(d) ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ 1 ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ) ਗੁਜਰਾਤ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ
20.	(c) ਸੂਚੀ A. B. C. D. ਕੋਡ	ਭਾਰ: I ਨੂੰ ਸੂਚੰ (ਥਰ ਸਿੱਕ ਕੋਰ ਪਾਰ ਇਨੈ : A 3	ਤ ਤੇ ['] ਸੂਚੀ ਜੇ I ਤਮਲ ਸ਼ਾ ਬਾ ਸ਼ਲੀ ਨਰ B 2	ਪਾਕਿਸ: ਅਫ਼ਗਾਂ II ਨਾਨ ਪਾਵਰ C 1	ਤਾਨ ਨੇਸਤਾਨ ਲ ਮਿਲਾਨ : ਸਟੇਸ਼ਨ) D 4	1. 2. 3.	(d) ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ 1 ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ) ਗੁਜਰਾਤ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ
20.	(c) ਸੂਚੀ A. B. C. D. ਕੋਡ	ਭਾਰਤ I ਨੂੰ ਸੂਚੰ (ਥਰ ਸਿੱਕ ਕੋਰ ਪਾਰ ਇਨੈ : A 3 1	ਤ ਤੇ ' ਸੂਚੀ ੀ I ਤਮਲ ਬਾ ਸ਼ਲੀ ਨਰ B 2 2	ਪਾਕਿਸ: ਅਫ਼ਗਾਂ II ਨਾਨ ਪਾਵਰ C 1 4	ਤਾਨ ਨੇਸਤਾਨ ਲ ਮਿਲਾਨ ' ਸਟੇਸ਼ਨ) D 4 3	1. 2. 3.	(d) ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ 1 ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ) ਗੁਜਰਾਤ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ
20.	(c) ਸੂਚੀ A. B. C. D. ਕੋਡ (a) (b) (c)	ਭਾਰ: I ਨੂੰ ਸੂਚੰ (ਥਰ ਸਿੱਕ ਕੋਰ ਪਾਰ ਇਨੈ : A 3	ਤ ਤੇ ['] ਸੂਚੀ ਜੇ I ਤਮਲ ਸ਼ਾ ਬਾ ਸ਼ਲੀ ਨਰ B 2	ਪਾਕਿਸ: ਅਫ਼ਗਾਂ II ਨਾਨ ਪਾਵਰ C 1	ਤਾਨ ਨੇਸਤਾਨ ਲ ਮਿਲਾਨ : ਸਟੇਸ਼ਨ) D 4	1. 2. 3.	(d) ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ 1 ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ) ਗੁਜਰਾਤ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ

17.	Mat			with I	List II and cl	noose th		t option.		
			st I				List II)		
	A.		<i>ook)</i> agan l	Маі Т	hal .	1.	(Autho Gurdit			
	В.		era Pi		1101	2.		a Pritam		
	C.		asidi 7		-	3.				
	D.				n da Safar	4.	-	nt Gargi		
				. arra	ir da Sarar		Darwas	and Garage		
	Coc	des:	ъ	~	D					
	(0)	A	B	C	D					
	(a) (b)	1 4	$rac{4}{2}$	3 1	$\frac{2}{3}$					
	(b)	4	1	$\frac{1}{2}$	3					
	(d)	1	4	$\frac{2}{2}$	3					
18.	Wh	o is p	opula	arly k	nown as "Pu	njabi N	atak di	Nakkad Dadi" ?		
	(a)	_	ah R	-			(b)	Amrita Pritam		
	(c)	Dal	leep K	Kaur '	Γiwana		(d)	Amrita Shergil		
19.	Lan	ak L	a Pas	s is le	ocated near t	the boro	ler betw	reen which of the following countries?		
	(a)	Ind	ndia and Pakistan				(b)	India and China		
	(c)	Ind	ia an	d Afg	hanistan		(d)	India and Nepal		
20.	Mat	tch L	ist I	with	List II and s	select th	ne correc	et answer from the code given below the		
	lists	S.								
			st I	1.0	~)		List II			
	A.		<i>herm</i> kka	al Poi	ver Station)	1.	(Locat Gujar			
	В.		orba			1. 2.	· ·	at ttisgarh		
	D. С.		ırli			3.		rashtra		
	D.		nore			4.		Nadu		
	Coc	des :								
		A	В	\mathbf{C}	D					
	(a)	3	2	1	4					
	(b)	1	2	4	3					
	(c)	1	2	3	4					
	(d)	4	3	2	1					

(A-11)

21. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ। ਸੂਚੀ I ਸੂਚੀ II (ਕਬੀਲਾ ਸਮਹ) (ਸਥਾਨ) ਸੇਮਾਂਗ ਮਲੇਸ਼ੀਆ A. ਬੋਰੋਸ 2. ਪਰਬੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ B. 3 ਪੱਛਮੀ ਐਮੇਜਨ ਬੇਸਿਨ ਮਸਾਈਜ਼ C. D. ਕਿਰਗਿਜ਼ 4. ਮੱਧ ਏਸੀਆ ਕੋੜ : A \mathbf{B} \mathbf{C} D 3 4 (a) 1 (b) 1 $3 \quad 2$ 1 (c) 3 2 (d) 4 3 ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਜੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਝੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ **22.** ਘਟਦੇ ਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ। ਸਪੀਰੀਅਰ I. II. ਮਲਾਵੀ III. ਬਾਈਕਲ IV. ਤਨਗਾਨਿਕਾ (a) ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ (b) ਮਲਾਵੀ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ (c) ਬਾਈਕਲ - ਸਪੀਰੀਅਰ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ (d) ਬਾਈਕਲ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਮਲਾਵੀ ਕੋਲੇ ਨੂੰ ਗਠਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਧਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ 23. ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ। ਪੀਟ T. II. ਗ੍ਰੇਫ਼ਾਈਟ ।।।. ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲਾ IV. ਲਿਗਨਾਈਟ (a) I, II, III, IV (b) I, IV, III, II (c) IV, III, II, I (d) III, II, IV, I

21.	Mat		ist I v	vith 1	List II	and sel	lect	the correct answer from the code given below the
		Lis	t I					List II
		(Tr	ibal (Group	o)			(Location)
	A.	Sei	mang	s		1		Malaysia
	B.	Boros			2	•	East Africa	
	C.	Masais				3	•	Western Amazon Basin
	D.	Kirghizs			4	•	Central Asia	
	Cod	les:						
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D			
	(a)	1	2	3	4			
	(b)	1	3	2	4			
	(c)	3	2	1	4			
	(d)	4	3	2	1			
22.		_			_	rgest fr	esh	water lakes of the world in descending order of
	thei	r volı	ıme o	of wat	er.			
	I.	Sup	erior					
	II.	Mal	awi					
	III.	Bail	xal					
	IV.	Tan	ganyi	ika				
	(a)	Tan	ganyi	ika - I	Malaw	i - Supe	erio	r - Baikal
	(b)	Mal	awi -	Tang	ganyika	a - Supe	erio	r - Baikal
	(c)	Bail	xal - S	Super	rior - T	angany	ika	- Malawi
	(d)	Bail	kal - T	Tanga	anyika	- Super	rior	- Malawi
23.		_			increa	asing or	rder	of the stage of formation and carbon content and
	I.	Pear	t					
	II.		phite					
	III.		ing co	oal				
	IV.	Ligr	nite					
	(a)	I, II	, III, I	IV				
	(b)		, III,					
	(c)	•	III, II					
	(d)		II, IV					
June	202	3					(A - 13)

24.	ਸੂਚੀ	· I ਨੂੰ	ਸੂਚੀ	II ਨਾ	ਲ ਮਿਲਾਨ	ਨ ਕਰਦੇ	ਹੋਏ រុ	ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ	ਲਿਖੇ ਕੋਡ	ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤ	ਰ ਚੁਣੋ ।	
		ਸੂਦੀ	गे I					ਸੂਚੀ II				
		(ਮੁ	ਲ)				_	(ਨਦੀਆਂ/		ਡੀਜ਼)		
	A.	ਖ਼ਰ ਪੰਬ	ੀਬੀਲ ਨ					ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ ਲੋਹਿਤ	Ⅎ			
				 -	} 				.			
					ਸੇਤੂ ' ਸੇਤੂ			ਪਾਕ ਸਟ੍ਰੇਟ ਹੁਗਲੀ	_			
	_D . ਕੋਡ		01.	1109	, 15		4.	90101				
	49	A	R	\mathbf{C}	D							
	(a)											
	(b)	1	3 3	4	2							
	(c)	2	3	1	4							
	(d)	2	1	3	4							
25.	'ਏਸ਼ੰ	ਆਟਿ	ਕ ਲਾ	ਏਅਨ	(ਸ਼ੇਰ) ਰ	ਤੀਇਨਟ ੱ	ਰੋਡਕ	ਸਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ	ਟ' ਭਾਰਤ	ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱ	ਕ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਹੈ	ਜੇ
								-			ਤੋਪ ਹੋਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿ	
					~		_				ੇ ਜ਼ੇਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਲ	
	_				ਮੰਨਿਆ ਜ	•		, 00 K) II		120 1201 8		, C.
	(a)	ਰਣਾ	ਭ ੰਬੋਰ ਨੈ	रे म्रहर	ਤ ਪਾਰਕ			(b)	ਸਰਿਸਰ	ਕਾ ਟਾਈਗਰ ਰਿ .	ਰਵ	
	(c)	ਕੁਨੋ	ਵਾਈਲ	ਡ ਲਾ	ਈਫ ਸੈਨ	ਚੁਰੀ		(d)	ਦੰਦੇਲੀ	ਵਾਈਲਡ ਲਾਈਫ਼	ਸੈਨਚੁਰੀ	
26.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿ	ਆਂ ਵਿਚ	ਤੋਂ ਪੌਦੇ	ਦਾ ਕਿਹ	ੜਾ ਭਾਗ	ਕੇਸਟ	ਭ ਬਣਾਉਣ ਨ	ਤਈ ਵਰ ਿ	ਤਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?		
	(a)	ਪੱਤਾ			(b)	ਪੈਟਲ		(c)	ਸੈਪਲ	(d)	ਸਟਿਗਮਾ	
27.	ਸੂਚੀ	I ਦਾ	ਸੂਚੀ	II ਨ	ਾਲ ਮਿਲਾ	ਨ ਕਰਦੇ	ਹੋਏ	ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਣ	ਲਿਖੇ ਕੋਂ	ਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤ	ਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :	
		ਸੂਚ	गे I					ਸੂਚੀ II				
		(ਰਾ	ਖਵਾਂ ਜ	नीਵधेः	ਤਰ)			(ਟਿਕਾਣਾ)				
	A.	ਸਿ	-ਲੀਪਾ	ਲ			1.	ਮੇਘਾਲਿਆ				
	B.	ਮਾਨ	ਨਸ				2.	ਅਰੁਣਾਂਚਲ	ਪ੍ਰਦੇਸ਼			
	C.	ਦਿਕ	ਹਾਂਗ ਵਿ	ਟਬਾਂਗ			3.	ਅਸਾਮ				
	D.	ਨੇਕ	ਰੇਕ				4.	ਉੜੀਸਾ				
	ਕੋਡ	:										
		A	В	\mathbf{C}	D							
		4	3	2	1							
	(b) (c)			$\frac{3}{4}$	4 1							
	(c) (d)	2 1	$\frac{3}{2}$	$\frac{4}{3}$	4							
	(u)	1	_	J	T							

24.	Mat		ist I	with	List II a	and choos	se the corr	ect option f	from the co	de given below the	
	1100		st I				List II				
	(Bridges)					(Rivers / Water bodies)					
	A.	Во	gibee	el		1.	Brahn	aputra	·		
	B.	Pa	.mbar	ı		2.	Lohit				
	C.	C. Vidyasagar Setu		3.	Palk S	trait					
	D.	Bh	upen	Haz	arika Se	etu 4.	Hoogh	li			
	Cod	les :									
		\mathbf{A}	В	\mathbf{C}	\mathbf{D}						
	(a)	4	3	2	1						
	(b)	1	3	4	2						
	(c)	2	3	1	4						
	(d)	2	1	3	4						
25.	prov rein	vide itrodi	safeg uction	guard n. As	s to th part of	e Asiatio	c lion from	m extinctio	on in the	ian Government to wild by means o es is considered a	
	(a)	Rar	ıthan	nbore	Nation	al Park	(b)	Sariska T	Tiger Reser	ve	
	(c)	Kuı	no Wi	ldlife	Sanctu	ary	(d)	Dandeli V	Wildlife Saı	nctuary	
26.	In n	nakir	ng the	e saff	ron spic	e, which	one of the	of the following parts of the plant is used?			
	(a)	Lea			(b)	Petal	(c)	Sepal	(d)		
27.	Mat		ist I	with	List II a	and selec	t the corre	ect answer	from the co	de given below the	
			st I				List II				
		B	iosph	ere R	eserve)		(Location	n)			
	A.	Sin	mlipa	.1		1.	Meghala	ıya			
	B.	Ma	anas			2.	Arunach	al Pradesh			
	C.	Di	hang	Diba	ng	3.	Assam				
	D.	No	krek			4.	Odisha				
	Cod	les :									
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D						
	(a)	4	3	2	1						
	(b)	2	1	3	4						
	(c)	2	3	4	1						
	(d)	1	2	3	4						

28.	ਸਾਗ	ਰਮਾਲਾ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹ	ਹੜੇ ਕ	ਕ਼ਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?				
	I.	ਲੋਜਿਸਟਿਕ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਧਾਉਣਾ	I					
	II.	ਸਸਤੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਲ ਮਾਰਗਾਂ ਅਤੇ ਤੱਟਰੇਖਾ ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ।						
	III.	ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ SEZ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ।						
	IV.	ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 5 ਨਵੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨੀਆਂ।						
	(a)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV	(b)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV				
	(c)	ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV				
29.	ਪਛਾ	$arepsilon$ ਕਰੋ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ $4\mathrm{G}$ ਅਤੇ $5\mathrm{G}$ ਸੰਚਾਰ ਦਰ	ਤਮਿਅ	ਆਨ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ				
	ਕਰਦੇ ?							
	I.	$4\mathrm{G}$ ਵਿੱਚ ਸਪੀਡ $100~\mathrm{Mbps}$ ਤੱਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 5	G ਵਿੱ	ਵੇਂਚ ਇਹ 20 Gbps ਤੱਕ ਹੈ ।				
	II.	4G ਵਿੱਚ ਲੇਟੈਂਸੀ 50 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 5	G िहे	ਵੇਂਚ ਇਹ 1 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ ।				
	III.	$4\mathrm{G}$ ਵਿੱਚ ਬੈਂਡਵਿਡਥ $200~\mathrm{MHz}$ ਤੋਂ $500~\mathrm{MHz}$ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ $5\mathrm{G}$ ਵਿੱਚ ਇਹ $600~\mathrm{MHz}$ ਤੋਂ $2.5~\mathrm{GHz}$ ਹੈ।						
	IV.	ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭੂਗੋਲਿਕ ਕਵਰੇਜ $5\mathrm{G}$ ਨੈਟਵਰਕ ਨਾਲੋਂ $4\mathrm{G}$ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਹੈ ।						
	(a)	ਸਿਰਫ I	(b)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III				
	(c)	ਸਿਰਫ III	(d)	ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV				
30.	ਤੇਜ਼ਾ	ਬੀ ਵਰਖਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱ	ਚੋਂ ਕਿ	ਕਰੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?				
	I.	ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗਸ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿ		ਮਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ 5 ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।				
	II.	ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਦੋਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।	ਮਾਰੇ	ਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੀ ਐਚ ਲਗਭਗ 5⋅0 ਤੱਕ ਘੱਟ				
	III.	ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰਾਊਟ, ਸਾਲਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੇਸ ਵੱਧ ਰੋਧਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।	ਮ ਮੱਛ	ਛੀਆਂ 5∙0 ਪੀ ਐਚ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ				
	IV.	ਕਾਰਪ, ਗਾਰ, ਸਕਰ ਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀਅ ਪੀਐਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ		ਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਪੀਸੀਜ਼ 5∙0 ਤੋਂ ਘੱਟ				
	ਹੇਠ '	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ	l					
	(a)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III						
	(b)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II						
	(c)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III						
	(d)	ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV						
June	202	3 (A – 16	5)					

	II.	I. To optimally utilize the country's waterways an transportation	d coastline for cheap)
	III.	II. To develop SEZ in the coastal areas for export		
	IV.	V. To develop 5 new ports to increase trade		
	(a)	a) II and IV only (b) I, II and IV on	ly	
	(c)	e) I, III and IV only (d) I, II, III and IV	V	
29.		dentify which do not truly describe the major difference communication:	es between 4G and 5G	ŗ
	I.	Speed in 4G is up to 100 Mbps while it is up to 20 Gbps i	n 5G.	
	II.	Latency in 4G is 50 milliseconds while in 5G it is 1 millis	second.	
	III.	II. Bandwidth in 4G is 200 MHz to 500 MHz while in 5G it is	is 600 MHz to 2·5 GHz.	
	IV.	V. Presently geographic coverage is more in 4G than 5G net	twork.	
	(a)	a) I only (b) II and III only	r	
	(c)	e) III only (d) III and IV only	у	
30.	Rega	egarding acid rain, which of the following statements are con	rrect ?	
	I.	English scientist Robert Angus Smith coined the term a air chemistry in Manchester, England, in the 1850s.	ccid rain in his studies of	f
	II.	I. The eggs and young of many fish species are killed whe 5.0 .	en the pH drops to about	J
	III.	II. Trout, salmon, and other game fish are usually the mobelow 5.0 .	st resistant to pH levels	3
	IV.	V. Carp, gar, suckers, and other less desirable fish are mobelow 5·0.	ore sensitive to pH levels	3
	Cho	hoose the most appropriate answer from the options given be	elow:	
	(a)	a) Only I, II and III		
	(b)	o) Only I and II		
	(c)	e) Only I and III		
	(d)	d) Only I, III and IV		
June	202	023 (A – 17)		

Which among the following are true about Sagarmala project?

To enhance the performance of logistic sector

28.

I.

- 31. ਐਲ ਨੀਨੇ ਦੱਖਣੀ ਓਸੀਲੇਸ਼ਨ (ਈਐਨਐਸਓ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਾਓ :
 - ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਪੁਰਬ ਵੱਲ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ
 - II. ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਉਠਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 - III. ਗਰਮ ਹਵਾ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਦਬਾਅ ਤੇ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
 - IV. ਅਵਰੋਹੀ ਹਵਾ, ਉੱਚ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਗਰਮ, ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਸਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ ਹੇਨ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ
 - (a) I, IV, III, II
 - (b) I, II, III, IV
 - (c) I, III, II, IV
 - (d) I, IV, II, III
- 32. ਧਰਤੀ ਦੇ ਊਰਜਾ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਰੋਸੋਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?
 - ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੈਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਘਟ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
 - II. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੇਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਊਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ।
 - III. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
 - IV. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੋਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਤਕ ਉਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
- (b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
- (c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
- (d) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
- 33. ਕਰੰਟ / ਸਟ੍ਰੀਮ ਜੋ ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਤੋਂ ਉੱਤਰੀ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀਆਂ ਤੱਕ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 - (a) ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਰੰਟ

(b) ਕੁਰੋਸ਼ੀਓ ਕਰੰਟ

(c) ਸਰਕੰਮਪੋਲਰ ਸਟ੍ਰੀਮ

(d) ਗਲਫ਼ ਸਟ੍ਰੀਮ

31.		ange the following in the correct sequence of events in El Niño-Southern illation (ENSO):				
	I.	Warm water flows eastward to South America.				
	II.	Upwelling blocked by warm water.				
	III. Warm air rises, causing low pressure and heavy rainfall.					
	IV. Descending air causes high pressure and warm, dry weather.					
	Cho	ose the correct answer from the options given below:				
	(a)	I, IV, III, II				
	(b)	I, II, III, IV				
	(c)	I, III, II, IV				
	(d)	I, IV, II, III				

Which of the following statements of aerosols are true with respect to its effects on the

Their scattering of solar radiation may decreases the albedo, and that decreases the

Their absorption of radiation may locally increase the atmospheric temperatures and thus both increases the radiant energy directed towards the Earth and decreases the convective transfer of energy from the earth to warmer atmosphere.

III. Their scattering of solar radiation may increase the albedo, and that decreases the

IV. Their absorption of radiation may locally decrease the atmospheric temperatures and thus both decreases the radiant energy directed towards the Earth and increases the convective transfer of energy from the Earth to warmer atmosphere.

The current/stream that carries warm tropical water from Caribbean to the cold waters

(b)

(d)

(A - 19)

Kuroshio current

Gulf stream

32.

I.

II.

(c)

(a)

(c)

June 2023

33.

Earth's energy balance?

(a) I and III only

(b) I and II only

(d) II and IV only

II and III only

of North Atlantic region is called:

California current

Circumpolar stream

Earth's surface temperature.

Earth's surface temperature.

Which of the above statements are correct?

34.	ਪੰਦਰ	ਰਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ	ਸ਼ਰਤਾਂ	'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ।				
	I.	ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕਮਾਈ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਰਾ		ਸਾਰ ਵੰਡ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਕਾਰ ਵੰਡ ।				
	II.		ਤਹਿਤ	ਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਦੇ				
		ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ।						
	III.	. ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ						
	} ;	ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਫੰਡ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਅ।						
		ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ : I ਅਤੇ II	(1.)	11 %F 111				
	` ′	ਾ ਅਤੇ III I ਅਤੇ III		II ਅਤੇ III				
	(c)	111 2111	(a)	I, II ਅਤੇ III				
35.	ਅਸੰਵ	ਗ਼ਠਿਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ ਪੋ	ਰਟਲ	ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ :				
	I.	ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਅ	ਾ ਸੀ।					
	II.	ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਅ	ਾਂ ਵੱਖ-	-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ				
		~	ਾਭ ਲੈ	ਣ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰਬਰ (UAN)				
		ਵਾਲਾ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ।						
	III.	ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਤ ਹੋਣ ਤੇ ਜ ਅਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2 ਲੱਖ ਰੁਪ						
	ਹੇਠ '	ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :						
	(a)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II	(b)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III				
	(c)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III	(d)	I, II ਅਤੇ III				
36.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਨੀਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਸਰਕਾਰ	ਭ ਵੱਲੋਂ	ਮੰਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਘਾਟੇ ਦੀ				
	ਸਥਿ	ਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?						
	I.	ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ	ਨੂੰ ਘ	ਟਾਉਣਾ				
	II.	ਬਚਤ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਜੋਰ ਦੇਣਾ						
	III.	ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ						
	IV.	ਵਿੱਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ						
	ਸਹੀ	ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :						
	(a)	I ਅਤੇ II	(b)	III ਅਤੇ IV				
	(c)	I ਅਤੇ III	(d)	I ਅਤੇ IV				
June	202	3 (A-20))					

Consider the following Terms of Reference for Fifteenth Finance Commission. 34. T. The distribution between the Union and the States of the net proceeds of taxes which are to be divided between them and the allocation between the States of the respective shares of such proceeds. II. The principles which should govern the grants-in-aid of the revenues of the States out of the Consolidated Fund of India and the sums to be paid to the States by way of grants-in-aid of their revenues under Article 270 of the Constitution. III. The measures needed to augment the Consolidated Fund of a State to supplement the resources of the Panchayats and Municipalities in the State on the basis of the recommendations made by the Finance Commission of the State. Select the correct answer from the code given below: (a) I and II II and III (b) (c) I and III I. II and III (d) Consider the following statements about E-Shram Portal for registration of 35. unorganized workers: T. It was launched by the labour ministry. II. All registered workers shall be issued an e-Shram card with Universal Account Number (UAN) to avail benefits of various social security schemes of the government (like PM Shram Yogi Maan-Dhan Yojana). III. Provision of accidental cover of ₹ 5 lakh in case of death or permanent disability and ≥ 2 lakh in case of partial disability. Select the correct answer from the code given below: (a) I and II only (b) II and III only I and III only I, II and III (c) (d) 36. Which of the following policy measures does a government usually take to boost demand and support the economy in deflationary situations? I. Lowering interest rates together with cutting direct taxes II. Emphasizing savings and enhancing salaries III. Increasing government expenditure IV. Going for tapering of fiscal stimulus Select the correct answer: (a) I and II (b) III and IV (c) I and III (d) I and IV

(A - 21)

- **37.** 'ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਮਾਜਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ' ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੇ।
 - I. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
 - II. ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਢੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਉਸ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਾਪਸ ਦੇ ਸਕਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ।
 - III. ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ 2013 ਨੇ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।
 - IV. ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 135 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਹਰ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸਦਾ ਨੈਟ ਵਰਥ ₹ 1000 ਕਰੋੜ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 2000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਟਰਨ ਓਵਰ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 5 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਵੱਧ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਔਸਤਨ ਲਾਭ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜੋ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a)	ਸਿਰਫ	I. II	ਅਤੇ	III
(a)	10100	1, 11	٠,٠	TII

(b) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

(d) I, II, III ਅਤੇ IV

38. ਦਰਵਾਜਾ ਗੈਸ ਕ੍ਰੇਟਰ, ਗੇਟਵੇਅ ਟੂ ਹੈਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(a) ਤਜਾਕਿਸਤਾਨ

(b) ਕਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ

(c) ਤੁਰਕਮੇਨਿਸਤਾਨ

(d) ੳਜ਼ਬੇਕਿਸਤਾਨ

39. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੋਲਡਨ ਲੰਗੂਰ ਦਾ ਘਰ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਪੱਕੇ ਟਾਈਗਰ ਰਿਜ਼ਰਵ

(b) ਕਾਕੋਇਜਾਨਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫਾਰੇਸਟ

(c) ਰਾਜਾਜੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ

(d) ਡੇਜ਼ਰਟ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ

40. ਭੁਗਤਾਨ ਬਕਾਇਆ (BoP) ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

I. ਘਰੇਲੁ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਘਟਣਾ

II. ਦਰਾਮਦ ਡਿਊਟੀ ਵਧਾਉਣਾ

III. ਘਰੇਲੁ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

IV. ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ IV

(d) I, II ਅਤੇ III

37.	Consider the following statements about 'Corporate Social Responsibility'.							
	I.	The United Nations Industrial Development Organisation defines it as a management concept whereby countries integrate social and environmental concerns in their business operations and interactions with their stakeholders.						
	II.	I. It is essentially a way of giving back to the society in which the company is doing business and making profit for shareholders.						
	III.	. Companies Act 2013 made the CSR mandatory.						
IV. Section 135 of the Company Act mentions every company having net w ₹ 1000 crores or more or turnover of ₹ 2,000 crore or more or a net por ₹ 5 crore or more during any financial year will have to spend in every financial year at least 2 percent of the average net profits of the company made three immediately preceding years on activities defined under CSR.								
	Sele	ect the correct answer from the code given below:						
	(a)	I, II and III only	(b)	II, III and IV only				
	(c)	I, III and IV only	(d)	I, II, III and IV				
38.	Darvaza Gas Crater, Gateway to Hell is situated in which of the following countries ?							
	(a)	Tajikistan	(b)	Kazakhstan				
	(c)	Turkmenistan	(d)	Uzbekistan				
39.	Which of the following is better known home of golden langur?							
	(a)	Pakke Tiger Reserve	(b)	Kakoijana Reserve Forest				
	(c)	Rajaji National Park	(d)	Desert National Park				
40.	How	v can Balance of Payments (BoP) defic	cit be	reduced?				
	I.	Depreciation of domestic currency						
	II.	Increasing import duty						
	III.	Providing export subsidies to domes	tic pr	oducers				
	IV.	IV. Borrowing from abroad						
	Sele	ect the correct answer using the codes	giver	n below:				
	(a)	I and II only	(b)	I and III only				
	(c)	II and IV only	(d)	I, II and III				
June	202	3 (A-	23)					

41.	202	3-24 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸ	ਭ ਤੋਂ ਕ	ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?
	(a)	ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ		
	(b)	ਯੂਨੀਅਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ		
	(c)	ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਟੈਕਸ		
	(d)	ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ		
42.	ਵਾਧੂ	ਬਜਟ ਸਰੋਤਾਂ (EBR) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱ	ਤੇ ਬਿ	ਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ।
	I.	EBRs ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੂਰੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾ		ਂ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਜਟ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।
	II.	ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ EBRs ਨੂੰ ਧਿ		_
	III.	ਪੂੰਜੀ ਜਟਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ 2016 ਤੋਂ ਬੰਦ ਕ	ਕਰ ਦਿੱ	ਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।
	ਉੱਪਰ	ਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ∕ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹੈ	∤ਹਨ	?
	(a)	ਸਿਰਫ I	(b)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
	(c)	ਸਿਰਫ III	(d)	I, II ਅਤੇ III
43.	"Ho	rtinet" ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸ	ਹੀ ਹੈ⁄	ਹਨ ?
	I.	ਇਸ ਨੂੰ APEDA ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫ	ا أ	
	II.	ਇਹ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਟ੍ਰੇਸਬਿਲਟੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ । ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।	ਜੋ ਲਾ	ਭਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ
	III.	ਇਹ ਮੋਬਾਇਲ ਐਪ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸ	ਥਿਤੀ :	ਨੂੰ ਕੈਪਚਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ।
	IV.	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲੈਬ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।	ਤੇ ਜਾਂ	ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜੀਆਂ
	(a)	ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV	(b)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
	(c)	ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV
44.	'ਸਾਏ	ੀਬਰ ਸਵੱਛਤਾ ਕੇਂਦਰ' ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ	ਾਂ ਤੇ ਫਿ	ਵਚਾਰ ਕਰੋ।
	I.	ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅ	ਾਉਂਦਾ <i>'</i>	ਹੈ।
	II.	ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੌਜੀ	ਮੰਤਰਾ	ਲੇ (MeitY) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ।
	III.	ਇਹ ਬੋਟਨੈਟ ਕਲੀਨਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇਅਰ ਵਿਸ਼ਲੇ	प्रप्तट व	ਸੇਂਦਰ ਹੈ।
	IV.	ਇਹ ਸੀ-ਡੈਕ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।		
	ਉਪਰ	ਰੇਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?		
	(a)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV	(b)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
	(c)	ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV	(d)	ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
June	202	3 (A-24	4)	

41.	According to the Union Budget 2023-24 which among the following is the biggest source of the government?								
	(a)	Goods and service tax							
	(b)	Union excise duty							
	(c)	Corporation tax							
	(d)	Borrowings and other liabiliti	ies						
42.		h reference to the Extra Bu	ıdgetary Re	sources (EBR), consider the following					
	I.	EBRs are those financial liabilities that are raised by public sector undertakings for which repayment of the entire principal and interest is done from the Central Government Budget.							
	II.	EBRs are not taken into account while calculating the Fiscal Deficit.							
	III.	-							
	Which of the statements given above is/are correct?								
	(a)	I only	(b)	I and II only					
	(c)	III only	(d)	I, II and III					
43.	Which of the following statement(s) is/are correct for "Hortinet"?								
	I.	It has been developed by APE	DA.						
	II.	It is an integrated traceability system that provides internet-based services to the stakeholders for exporting.							
	III.	It captures the geo location of the farms through the mobile app.							
	IV.	Samples are collected by priauthorities.	ivate lab ag	rencies and the reports are sent to the					
	(a)	III and IV only	(b)	I, II and III only					
	(c)	II, III and IV only	(d)	I, II, III and IV					
44.	Con	sider the following statements	regarding "	Cyber Swachhta Kendra".					
	I.	It comes under the Ministry of	of Informatio	on and Broadcasting.					
	II.	It comes under the Ministry of	of Electronic	s and Information Technology (MeitY).					
	III.	It is Botnet Cleaning and Ma	lware Analy	sis Centre.					
	IV.	It is operated by C-DAC.							
	Whi	ch of the above statements are	correct?						
	(a)	I and IV only	(b)	II and III only					
	(c)	I, III and IV only	(d)	II, III and IV only					
June	202	3	(A - 25)						

45.	ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਮ	-ੇਘਰਾਜ' ਲਈ f	ਕੋਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ 🤅				
	 ਸਾਂਝੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਇ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ। 	•		•		_	•
	III. ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ	ਮਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ	s ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤ <u>ਾ</u>	ਗਿਆ ਸੀ।			
	IV. ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ				ਾ ਗਿਆ	(MeitY) ਸੀ	I
	(a) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III	Č	(b)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ I	IV		
	(c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV		(d)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤ	IV		
46.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹ	<i>ਝਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ</i> 8	ਲਚਕੀਲਾ ਹੈ <u>?</u>				
	(a) ਰਬੜ	(b) ਸਟੀਲ	(c)	ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ	(d)	ਪਲਾਸਟਿਕ	
47.	ਭਾਰਤ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੰ ਹਵਾ ਤੋਂ ਹਵਾ ਅਤੇ ਐਂਟੀ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਹੈ ?		~			_	
	(a) ਅਗਨੀ	(b) ਪ੍ਰਲਯ	(c)	ਪ੍ਰਿਥਵੀ	(d)	ਨਿਰਭੈ	
48.	ਇਸਰੋ ਦਾ ਅਦਿਤਿਆ-ਐਸ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸੂਰਜੀ ਭੌਤਿਸ ਰਚਨਾ ਤੇ ਇਸਦੀ ਊਰਜਾ (a) ਪੀਏਪੀਏ (c) ਵੀਈਐਲਸੀ	ਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੰ	ਆਂ ਕੁਝ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਯੰਤ	ਮਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰ ਸਹਾਈ ਹੋਏਗਾ ਐਸਯੂਆਈਟੀ	ਹੱਲ ਕਰੇ ?	-	
49.	ਹੁਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅ ਗਰੈਵੀਟੇਸ਼ਨ ਵੇਵ (GW) ਤਰੰਗ ਡਿਟੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸ (a) ਸਰੋਤ ਸਥਾਨੀਕਰਨ	ਡਿਟੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਸਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵਧਾ	ਨੈਟਵਰਕ ਵਿੱਚ	ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਏਗਾ			
	(b) ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਾਰੰਬ	ਰਤਾ ਤੇ ਪਤਾ ਲਾ	ਉਣਾ				
	(c) ਕੈਂਸਮਿਕ ਮਾਈਕ੍ਰੋਵੇਕ			ਰਜ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉ	ਣਾ		
	(d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ	. E		_			
50.	ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ (ਭਾਰ 70 ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?	ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ) ਦੇ	ਕੁੱਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਪ	ਾਣੀ ਦੀ ਔਸਤ ਮਾ	ਤਰਾ ਬਾ	ਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿ	ਆਂ ਵਿੱਚੋਂ
	(a) 42 ਲੀਟਰ	(b) 45 ਲੀ	ਟਰ (c)	50 ਲੀਟਰ	(d)	30 ਲੀਟਰ	

(A - 26)

45.	Wh	ich of the following	g stat	ements are co	rrect i	for "MeghRaj" ?		
	I.	A set of distribu	ited (cloud computi	ng en	vironments follow	ving	a set of common
	II.	It is a data analy	tics s	software to rec	ord aı	nd analyze rainfal	l acro	oss the country.
	III.	It was launched	by th	e Ministry of I	nforn	nation and Broadc	astin	g.
	IV.	It was launched (MeitY).	d by	the Ministry	of E	lectronics and In	forma	ation Technology
	(a)	II and III only			(b)	II and IV only		
	(c)	I and IV only			(d)	I, II and IV only		
46.	Wh	ich of the following	g is m	nost elastic?				
	(a)	Rubber	(b)	Steel	(c)	Wet clay	(d)	Plastic
47.	crui	ia has realised d ise, anti-ship, air owing is a cruise n	r-defe	ence, air-to-ai				_
	(a)	Agni	(b)	Pralay	(c)	Prithvi	(d)	Nirbhay
48.	dyn phy	tya-L1 mission o amical processes o sics. Which instru rgy distribution?	of the	sun and addr	ess so	me of the outstan	ding	problems in solar
	(a)	PAPA			(b)	SUIT		
	(c)	VELC			(d)	ASPEX		
49.	(LIC	ew years from no GO-VIRGO-KAGR o in enhancing wh	A) g	ravitation way	ve (G	W) detectors. The	e Indi	=
	(a)	Source localizati	on					
	(b)	Detection at muc	ch low	ver frequencies	5			
	(c)	Detecting signat	ures (of GW from Co	smic	Microwave Backg	round	d
	(d)	All of the above						
50.		ich of the followin y (70 kg) ?	g is t	rue about the	avera	ge volume of tota	l body	y water of human
	(a)	42 Litres	(b)	45 Litres	(c)	50 Litres	(d)	30 Litres

51.	ਐਮ	ਐਚ-60ਆਰ ਸੀਹਾਕ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ	?										
	(a)	ਰੂਸ	(b)	ਇਜ਼ਰਾਈਲ									
		ਚੀਨ	(d)	ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ									
52.	ਆਈ	ਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ	ਟ , ਕਿਰ	ਗਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦਾ									
	ਨਿਪ	ਟਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚ	ਤੇ ਨੂੰ ਖ	ਮਰੀਦਣ, ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲੈਣ ਤੇ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ									
	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਦਾ ਕਬਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਂਦੀਆਂ	ਹਨ ?										
	(a)	ਸੈਕਸ਼ਨ 370 ਅਤੇ 370ਏ	(b)	ਸੈਕਸ਼ਨ 67									
	(c)	ਸੈਕਸ਼ਨ 362ਏ	(d)	ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਅਤੇ 373									
53.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ	5 ਵਿੱਚ	''ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ'' ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ									
	ਕੀਤ	ਾ ਗਿਆ ਹੈ ?											
	I.	ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ											
	II.	II. ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮਨਾਹੀ											
	III.	ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ											
	IV.	ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਜਬਰੀ ਮਜ਼ਦੂ	ਰੀ										
	ਹੇਠਾਂ	ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :											
	(a)	ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ IV	(b)	ਕੇਵਲ II ਅਤੇ IV									
	(c)	ਕੇਵਲ III ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV									
54.	ਯੂਨੀ	ਅਨ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌ	ਜੁਦਾ ਕ	ਸਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਅਦਾਲਤਾਂ									
	_	ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?	_										
	(a)	ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ	(b)	ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ									
	(c)	ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸੰਸਦ	(d)	ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ									
55.	ਇਹ	ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜੋੜ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ	ਖਾਂਦਾ :	ਹੈ ?									
	(a)	ਐਬਸੋਲਿਊਟ ਵੀਟੋ - ਬਿਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕ	ਣਾ										
	(b)	ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਵੀਟੋ - ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਬਹੁਮਤ ਨਾ	ਲ ਵਿ	<u>ਸਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ</u>									
	(c)	ਸਸਪੈਂਸਿਵ ਵੀਟੋ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕ	ਹੀਤੇ ਗ	ਏ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ									
	(d)	ਪਾਕੇਟ ਵੀਟੋ - ਨਾ ਤਾਂ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਿੱਹ	ਤ ਦੀ	ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ, ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ									

ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ

51.	MH	-60R Seahawk belongs to which of the	e follo	wing country?									
	(a)	Russia	(b)	Israel									
	(c)	China	(d)	United States									
52.	disp	<u>-</u>		(s) sale, letting on hire or otherwise buying, hiring or otherwise obtaining									
	(a)	Section 370 and 370A	(b)	Section 67									
	(c)	Section 362A	(d)	Section 372 and 373									
53.	Which of the following are included as being part of the "Right against Exploitation" the Constitution of India?												
	I.	I. Protection of the interest of minorities											
	II.	Prohibition of employment of children in factories and mines											
	III.	Abolition of untouchability											
	IV.	Prohibition of traffic in human beings and forced labour											
	Cho	oose the correct answer using the code given below:											
	(a)	I, II and IV only	(b)	II and IV only									
	(c)	III and IV only	(d)	I, II, III and IV									
54.		o can establish additional courts for b bect to a matter enumerated in the Ur		administration of any existing law with ist?									
	(a)	Supreme Court of India											
	(b)	Union Government by resolution											
	(c)	Parliament with the consent of state	es										
	(d)	Parliament by law											
55.	Whi	ch of the following pair is not correctl	y mat	sched?									
	(a)	Absolute veto – Withholding of asse	nt to	the bill									
	(b)	Qualified Veto – Can be overridden	by the	e legislature with a higher majority									
	(c)	Suspensive Veto – Taking no action	on th	e bill passed by the legislature									
	(d)	Pocket Veto – Neither ratifies nor period	reject	s nor returns the bill for an indefinite									

56.	ਨੋਟੀ	ਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਹਿ	ਤਿ <mark>ਖਿ</mark> ਅ	ਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ?									
	I.	ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਐ	ਕਟ ਜ	ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।									
	II.	I. ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਗਰ ਕੋਸਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। 7. ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸੰਸਥਾ ਹੈ।											
	III.												
	IV.												
	V.	ਇਸ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।											
	(a)	ਕੇਵਲ III, IV ਅਤੇ V		(b) ਕੇਵਲ II, III ਅਤੇ IV									
	(c)	ਕੇਵਲ II, IV ਅਤੇ V		(d) ਕੇਵਲ I, III ਅਤੇ IV									
57.	ਭਾਰ	ਤ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ	ਕਥ	ਨਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ :									
	I.	ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਤਿੰ	ਨ ਹੋ	ਰ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।									
	II.												
	III. ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਪਹੀਏ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ।												
	ਉਪਰ	9ਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?											
	(a)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III	(b) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III										
	(c)	ਕੇਵਲ III		(d) I, II ਅਤੇ III									
58.	ਸੂਚੀ	I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ	ਹੋਏ ਹ	ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :									
		ਸੂਚੀ I		- ਸੂਚੀ II									
		(ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ)		(ਉਦੇਸ਼)									
	A.	ਈ-ਰਿਸੋਰਸ ਸੈਂਟਰਜ਼ 'ਨਿਆਏ ਕੋਸ਼ਲ'	1.	ਇਹ ਇੱਕ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਤ									
		9,10		ਪੋਰਟਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਕਸਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ									
	ъ	 (0) D (0 =)	0	ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ।									
	В.	ਸੁਪੇਸ (SUPACE)	2.	ਇਹ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਤ									
				ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਣਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਖੇਤਰੀ									
	C	ਸਵਾਸ (SUVAS)	า	ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।									
	C.	ÛE.U (DO AVD)	3.	ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ									
				ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਈ-ਫਾਈਲਿੰਗ ਕੀ ਸਤਾਵਤ ਕੇਵੇਗਾ।									
	D.	ਈ-ਕਮੇਟੀ	4.	ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸਤਾ ਉੱਤਾ ਤੇਸ਼ ਤਰ ਹੀਆਂ ਸਾਹੀਆਂ ਅਤਾਸਤਾਂ ਜੋ									
	D .	Ci Sirici	т.	ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ									
				ICT ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।									
	ਕੋਡ			101 0 111190 400 01									
		A B C D											
	(a)	3 1 2 4 3 2 4 1 4 1 2 3											
	(b)	3 2 4 1											
	(c) (d)	$egin{array}{cccccccccccccccccccccccccccccccccccc$											
	(u)	U 1 4 2											

56.	Whi	ich o	f the f	follow	ing are t	he feat	ures of a no	oti	ified area committee ?						
	I.	It is set up by an act of a state legislature.													
	II.	It is	s cons	titute	ed for a n	ewly do	eveloping to	ov	wn.						
	III.	Its	Its powers are similar to the powers of the Municipal Council.												
	IV.	It is entirely a nominated body.													
	V.	Its	Chair	man	is elected	l by the	e members	of	f the committee.						
	(a)	III,	IV an	nd V o	only		(b)		II, III and IV only						
	(c)	II,	IV and	d V or	nly		(d)		I, III and IV only						
57.	Consider the following statements about Finance Commission of India :														
	I.	It consists of a Chairman and three other members.													
	II.	Qualification of the members of the Commission is determined by the President.													
	III.														
	Wh	Which of the above statement/statements is/are correct?													
	(a)	I ar	nd III	only			(b)		II and III only						
	(c)	III	only				(d)		I, II and III						
58.	3. Match List I with List II and select correct answer from the code given below th														
		Lis	t I				List II								
		(Int	itiativ	e)			(Aims)								
	A.				centers	1.	It is an artificial intelligence based portal								
	В.	_	ay Ka PACE		ľ	2.	aimed at assisting judges with legal research. It is an artificial intelligence based software								
	ъ.		11101	4		2.	that can assist in translation of judgments into regional languages.								
	C.	SU	VAS			3.	It will facilitate e-Filing of cases in the Supreme Court, High Court and District Court across the country. It aims to interlink all the courts across the country and make Indian Judicial System ICT enabled.								
	D.	E-C	Comm	ittee		4.									
	Cod	des :													
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	\mathbf{D}										
	(a)	3	1	2	4										
	(b)	3	2	4	1										
	(c)	4	1	2	3										
	(d)	3	1	4	2										

	(a)	ਭੂਨਕਸ਼ਾ (BhuNaksha) - ਡਿਜੀਟਲ ਕੈਡਸਟ੍ਰਲ ਮੈਪਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਹੱਲ											
	(b)	ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀ											
	(c)	ਧਾਰਨੀ (Dharani) - ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭੂਮੀ ਨਕਸ਼ੇ ਨਾਲ RoR ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ											
	(d)	ਸਵਾਮਿਤਵਾ (SVAMITVA) - ਨਵੀਨਤਮ ਸਰਵੇਖਣ ਡਰੋਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿ ਆਬਾਦੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਧਿਕਾਰ/ਪ੍ਰਾਪਰ ਕਾਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾ											
60.	E-ਗ ਕਰੋ	ਗਵਰਨੈਂਸ ਸਰਵੇਖਣ 2022 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ l :											
	I.	I. 'ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਸਰਵੇ 2022 : ਦਿ ਫਿਊਚਰ ਆਫ਼ ਡਿਜੀਟਲ ਗਵਰਨਮੈਂਟ' ਯੂ.ਐਨ. ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।											
	II.												
	III.	i. ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਇੰਡੈਕਸ ਵਿੱਚ ਜਾਪਾਨ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੈਨਮਾਰਕ ਈ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਰੈਂਕ ਤੇ ਹੈ।											
	(a)	ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III (b) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III											
	(c)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II (d) I, II ਅਤੇ III											
61.		ਜ਼ਨ ਫੰਡ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (PFRDA) ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹ ਜ਼ਨ ਸਕੀਮ/ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੈ/ਹਨ ?	ੜੀ										
	I.	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (NPS)											
	II.	ਅਟਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ											
	III.	ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰਮ ਯੋਗੀ ਮਾਨਧਨ (PM-SYM)											
		਼ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :											
	(a)	ਕੇਵਲ I (b) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II											
	(c)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III (d) I, II ਅਤੇ III											
62.		ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਫਲਾਇੰਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਰ ਏਅਰ ਕ੍ਰਾਰ ਾ–ਐਨ.ਜੀ.' ਨੂੰ ਡਿਜਾਇਨ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ?	ਫ਼ਟ										
	(a)	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੋਜ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (NRDC)											
	(b)	ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੋਜ ਪਰਿਸ਼ਦ (CSIR)											
	(c)	ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਏਰੋਨਾਟਿਕਸ ਲਿਮੇਟਿਡ (HAL)											
	(d)	ਰੱਖਿਆ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (DRDO)											
June	202	(A - 32)											

59. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਲਤ ਮੇਲ ਲੱਭੋ :

	(b)	Bhoomi –	Initiative by Govt create a software m		Kerala to digitize paper land records and nism							
	(c)	Dharani –	Initiative by Govt individual land mag		Telangana to integrate RoR data with							
	(d)	SVAMITVA -		Card	habited (<i>Abadi</i>) land and provide Record ds in rural areas through the latest ogy.							
		ider the followi	ng statements rega	rding	g E-Governance Survey 2022 and choose							
	I.	'E-Government Survey 2022 : The Future of Digital Government' was released by UN Department of Economic and Social Affairs.										
	II. India ranked 105 in the E-Government Development Index and 61 E-Participation Index, down from the 2020 rank of 100 and 29 respectively.											
	III.	-	1 st in the E-Gove Participation Index.	rnmer	ent Development Index while Denmark							
	(a)	II and III only		(b)	I and III only							
	(c)	I and II only		(d)	I, II and III							
31.		ch of the following lopment Author) is/ar	re run by the Pension Fund Regulatory &							
	I.	National Pensio	on System (NPS)									
	II.	Atal Pension Yo	ojana									
	III.	·										
	III. Pradhan Mantri Shram Yogi Maandhan (PM-SYM) Select the correct answer using the code given below:											
	Sele											
		ct the correct an		given	n below:							
62.	(a) (c) Whice	ct the correct an I only I and III only ch of the follo	aswer using the code	given (b) (c) has	I and II only I, II and III designed and developed India's first							
62.	(a) (c) Whice	ct the correct an I only I and III only ch of the follo genously Flying	nswer using the code	given (b) (c) has	I and II only I, II and III designed and developed India's first NSA-NG'?							
32.	(a) (c) Which Indig	ct the correct an I only I and III only th of the follo genously Flying National Resea	nswer using the code owing organization and Trainer Aircraf	given (b) (c) has t 'HAN	I and II only I, II and III designed and developed India's first NSA-NG'? ation (NRDC)							
32.	(a) (c) Which India (a)	I only I and III only the of the follogenously Flying National Resea	owing organization and Trainer Aircraf	given (b) (c) has t 'HAN orpora' Resea	I and II only I, II and III designed and developed India's first NSA-NG'? ation (NRDC)							
32.	(a) (b)	I only I and III only the of the follogenously Flying National Resea Council of Scien	owing organization and Trainer Aircrafurch Development Contific and Industrial	given (b) (c) has t 'HAN orpora' Resea	I and II only I, II and III designed and developed India's first NSA-NG'? ation (NRDC) arch (CSIR)							

Find out the incorrect match from the following:

BhuNaksha - A solution for Digital Cadastral Mapping.

59.

(a)

63.	. ਇੰਡੋ ਤਿਬਤੀਅਨ ਬਾਰਡਰ ਪੁਲਿਸ (ITBP) ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਹਾੜ-ਯੁੱਧ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਜੁਲਾਈ 2022 ਵਿੱਚ										
	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ ⁄ ਯੂ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ?										
	(a)	ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	(b)	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ							
	(c)	ਲਦਾਖ	(d)	ਸਿੱਕਿਮ							
64.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾ	ਵਾਸ ਨੇ	ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਸਲਾਨਾ ਫਲੈਗਸ਼ਿਪ							
	ਸੱਭਿ	ਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਸਾਰੰਗ' ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ	ਹੈ ?								
	(a)	ਜਰਮਨੀ	(b)	ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ							
	(c)	ਜਾਪਾਨ	(d)	ਰੂਸ							
65.	ਬ੍ਰਿਕ	ਸ (BRICS) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਿ	ਵੇਚੋਂ ੦ਿ	ਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈੈ ∕ ਹਨ ?							
	I.	ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਪੰਜ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਅਰਥ ਿ	ਵਵਸ਼ਥ	ਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਹੈ							
	II.	ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2001 ਵਿਚ ਹੋਈ		-							
	III.	ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ 2010 ਵਿਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ	-								
	IV.	15ਵੀਂ ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ	ਦੱਖਣੀ	ੀ ਅਫਰੀਕਾ ਕਰੇਗਾ							
	ਹੇਠਾ	ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ	ਕਰੋ :								
	(a)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II	(b)	ਸਿਰਫ਼ I, III ਅਤੇ IV							
	(c)	ਸਿਰਫ਼ I, II ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV							
66.	Mor	nkeypox ਵੈਕਸੀਨ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ	ਵਾਇ	ਰਸ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯੂਰਪੀਨ ਮੈਡੀਸਨ ਏਜੰਸੀ							
		ਮਏ (EMA) ਵੱਲੋਂ ਮੰਜੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵੈ									
	(a)	MMVANEX	(b)	MPVANEY							
	(c)	MVANEX	(d)	IMVANEX							
67.	ਮਾਰ	ਰ 2023 ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁ	ਗਤਾਨ	ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ							
	वषत	ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?									
	I.	ਇਸਦਾ ਥੀਮ ਸੀ ''ਡਿਜੀਟਲ ਪੇਮੈਂਟ ਅਪਣਾਉ, ਅ	ਮੌਰੋ ਕੋ	ਭੀ ਸਿਖਾਓ''							
	II.	ਇਸਦਾ ਆਯੋਜਨ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿ	ਆ ਸੀ								
		ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ''ਹਰ ਭੁਗਤਾਨ ਡਿਜੀਟਲ'' ਸੀ									
		ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋ									
	(a)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II	(,-)	ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III							
	(-)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III		I, II ਅਤੇ III							
68.	ਹੇਠ '	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ ਨੇ 'ਕੈਪਸਟੋ	ਨ' ਉ	ਪਗ੍ਰਹਿ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ?							
	(a)	ਨਾਸਾ (b) ਇਸਰੋ	(c)	ਸਪੇਸ ਐਕਸ (d) ਰੌਸਕੈਸਮੌਸ							
June	202	3 (A - 34	4)								

63.		ne Indo Tibetan Border Police (ITBP) has established its Mountain – Warfare raining Centre in which of the following State/UT in July 2022?									
	(a)	Himachal Prade	sh		(b)	Jammu and Kasl	hmir			
	(c)	Ladakh			(d	l)	Sikkim				
64.		an Embassy in wl			_		organized its muo ber 2022 ?	ch sou	ight after annual		
	(a)	Germany			(b)	South Korea				
	(c)	Japan			(d	l)	Russia				
65.	With	reference to BRI	CS, w	hich of t	he follow	ving	g statements is/ar	e cor	rect?		
	I.	I. BRICS is an acronym of five emerging economies									
	II.	It was formed in	2001								
	III.	South Africa was	s adde	d in 201	0						
	IV.	15 th BRICS Sum	mit w	rill be ho	sted by S	Sou	th Africa				
	Sele	ct the correct ans	wer u	sing the	code bel	ow	:				
	(a)	I and II only			(b)	I, III and IV only	7			
	(c)	I, II and IV only			(d	l)	I, II, III and IV				
66.					-		European Medici		= -		
	(a)	MMVANEX			(b)	MPVANEY				
	(c)	MVANEX			(d	l)	IMVANEX				
67.		reference to the	_	•			eness Week, orga	nized	in March, 2023,		
	I.	The theme was "	Digita	al Payme	ent Apna	ιο, Ι	Auron Ko Bhi Sik	hao"			
	II.	It was organized	by M	inistry o	f Financ	e					
	III.	The Mission was	"Har	Paymen	t Digita	ıl"					
	Sele	ct the correct ans	wer u	sing the	code give	en l	below:				
	(a)	I and II only			(b)	II and III only				
	(c)	I and III only			(d	l)	I, II and III				
68.	Whi	ch of the following	g space	e agencie	es has la	uno	ched 'CAPSTONE	" sate	llite?		
	(a)	NASA	(b)	ISRO	(c)	SPACE X	(d)	Roscosmos		
June	202	3		((A – 35)					

	ਹੈ/ਹ									•					ੜਾ ਸਹੀ
	ਹੈ/ਹਨ ? I. ਇਸਨੂੰ 14 ਨਵੰਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ II. ਇਸ ਨੂੰ ਵਣਜ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ III. ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਫੰਡਿੰਗ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਪੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਵਿਕ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :														
												ਂ ਵਿਕਾਸ			
	(a)	ਸਿਰ	ਫ I					(b)	ਸਿਰਫ਼	Iη	ਤੇ II				
	(c)	ਸਿਰ	ਫ III					(d)	I, II Y	ਮਤੇ Ⅰ	II				
70.	ਮੈਟਰ	ਰੇ ਟ੍ਰੇਨ	ਲਈ	ਦੇਸ਼ ਦ	ੀ ਪਹਿਲੀ	ਅੰਡਰ ਵਾ	ਟਰ ਟਰਾਂ	ਸਪੋਰ	ਟ ਟਨਾ	उ वे	ਰੀਡੋਰ	ਦੇ ਸੰਦ	ਰਭ ਰਿ	ਵੇਚ ਹੇ	ਠਾਂ ਦਿੱਤੇ
	ਕਥਨ	ਨਾਂ ਵਿਚ	ਰੋਂ ਕਿਹ	ੜਾ ⁄ ਫਿ	ਸਹੜੇ ਕਥ	ਨ ਸਹੀ ਹੈ⁄	⁄ਹਨ ?								
	 I. ਇਸਦਾ ਟੈਸਟ ਰਨ ਕਲੱਕਤਾ ਵਿੱਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ II. ਇਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨਦੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ 520 ਮੀਟਰ ਹੈ III. ਸੁਰੰਗ ਨਦੀ ਦੀ ਸਤਿਹ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 40 ਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਹੈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੌਣ ਕਰੋ : 														
	` ′	I W						` ′	I ਅਤੇ						
	(c)	ਸਿਰ	ਫ I					(d)	I, II Y	ਮਤੇ]	III				
71.					ਕੇਸ ਨੂੰ ਹ	ਰਾ ਕੇ, ਭਾਰ	ਭਤ ਦੀ ਪੁ	ਤਸ਼ ਬੈ	ੀਡਮਿੰਟਰ	ਨ ਟੀ	ਮਿ ਨੇ ਪ	ਪਹਿਲੀ	ਵਾਰ	ਥਾਮਸ	ਕੱਪ ਦਾ
	ਖਿਤਾ	ਬ ਜਿੱ	ਤਿਆ ਹ	ਹੈ ?											
	(a)	ਦੱਖਣ	ਹੈ ਕੋਰੀ	ਅਾ	(b)	ਜਾਪਾਨ		(c)	ਵੀਅਤ	ਨਾਮ	-	(d)	ਇੰਡੋਰ	ਨੇਸ਼ੀਆ	-
72.	ਸੂਚੀ	I ਦਾ	ਸੂਚੀ I	I ਨਾਲ	5 ਮਿਲਾਨ	ਕਰਦੇ ਹੋਏ	ਸੂਚੀਆਂ ਹ	ਹੇਠਾਂ ਰਿ	ਦੇਂਤੇ ਕੋਡ	ਰ ਵਿ	ਰੋਂ ਸਹੀ	ਉੱਤਰ	ਚੁਣੋ :		
	A.		ੀ I 123 ਵਿੱ ੀਸ਼ਵਰ			ਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾ	ਾਪਤ ਕਰਨ	5 ਵਾਲੇ	हे) 1.		ਸੂਚੀ II (ਏਰੀਅ ਸਪੋਰਟ	ा∕ ढीर	ਲਡ)		
	B.	ਹੇਮੰ	ਤ ਚੌਹ	ਹਾਨ ।					2.		ਸੋਸ਼ਲ ਕ	ਵਰਕ			
	C.	ਮੂਲ	ਚੰਦ ਹ	ਲੋਧਾ					3.	•	ਆਰਟ				
	D.	ਐਸ	ı.ਆਰ.	ಪೆ. ಗ್ಗ	ਸਾਦ				4.		ਮੈਡੀਸਰ	5			
	ਕੋਡ :	:													
		A	В	\mathbf{C}	D										
	(a)	1	2	3	4										
	(d)	2	3	1	$\overline{4}$										
72.	(a) ਸੂਚੀ A. B. C. D. ਕੋਡ:	ਦੱਖਣ I ਦਾ ਸੂਦ (20 ਮੁਨ ਹੈਮ ਐਸ : • • • • • • • • • • • • • • • • • •	ਈ ਕੋਰੀ ਸੂਚੀ I 123 ਵਿੱ ਹੋੜ ਚੌਂਹ ਤ ਚੌਂਦ ਹੈ 1.ਆਰ. B 2 3 3	ਆ I ਨਾਲ ਚ ਪਦ ਚੰਦਾਨ ਲੋਧਾ ਡੀ. ਪ੍ਰ 3 2 1	5 ਮਿਲਾਨ 2ਮ ਸ੍ਰੀ ਪੁ ਵਰ ਸਾਦ D 4 1 2	ਕਰਦੇ ਹੋਏ	ਸੂਚੀਆਂ ਹ	ਹੇਠਾਂ ਿ	ਦੇੱਤੇ ਕੋਡ ਨੇ) 1. 2. 3.	ਤ ਵਿਚ	ਰੋਂ ਸਹੀ ਸੂਚੀ II (ਏਰੀਅ ਸਪੋਰਟ ਸੋਸ਼ਲ ^ਜ ਆਰਟ	ਉੱਤਰ [ਾਾ ∕ ਫੀਲ ਾਸ ਵਰਕ	ਚੁਣੋ :		-

69.						a Infrastruc s is/are corre	tructure Project Development Fund Scheme, which orrect?							
	I.	It w	as la	unche	ed on 14	th Novembe	er, 2022							
	II.	It w	as la	unche	ed by th	e Departme	nt of Co	mme	rce					
	III.		object			developmen	ıt of qua	ality F	PPP projec	ts by pro	oviding neces	sary		
	Sele	ect th	e corı	ect a	nswer u	ising the cod	de given	belov	w:					
	(a)	I on	ly				(b)	I an	d II only					
	(c)	III	only				(d)	I, II	and III					
70.	Witl	n refe	erence	e to t	he coun	try's first u	nderwa	ter tra	ansport tu	ınnel an	d the corrido	r for		
	met	ro tra	ain, w	hich	of the fo	ollowing stat	tements	is/ar	e correct?					
	I.	Its	test r	ın wa	as condu	icted in Cal	cutta							
	II.	Its	lengtl	n und	er the r	iver is 520 r	neters							
	III.	Tur	nel is	appı	roximat	ely 40 meter	rs below	surf	ace of the	river				
	Select the correct answer using the code given below:													
	(a)	I ar	nd III	only			(b)	I an	d II only					
	(c)	Onl	y I				(d)	I, II	and III					
7 1.	By defeating which of the following countries, did the India's Men's badminton team													
	win	the '	Γhoma	as Cu	p title f	or the first t	time?							
	(a)	Sou	th Ko	rea	(b)	Japan	(c)	Viet	nam	(d)	Indonesia			
72.	Mat	ch L	ist I v	with 1	List II a	and select th	ne corre	ct ans	swer from	the code	e given below	the the		
	lists													
			st I	~1 .		: 2020)			ist II					
	٨	-				ees in 2023)	1		rea/Field)				
	A.				Chanday	var	1.	•	ports					
	В.		emant				2.	So	ocial Work					
	C.	Mo	ool Ch	and l	Lodha		3.	Aı	rt					
	D.	S.]	R.D. F	rasa	d		4.	M	edicine					
	Cod	les :												
		A	В	\mathbf{C}	D									
	(a)	1	2	3	4									
	(b)	4	3	2	1									
	(c)	4	3	1	2									

(d) 2

3

1

4

73.	GST	` (ਗੁਫ	ਰਜ ਐਂਫ	ਤ ਸਰੀ	ਵੇਸ ਟੋ	ਕਸ) ਦੇ ਹਵਾ	ਾਲੇ ਨਾਲ ਰ	ਹੇਠ ਲਿ	ਖਿਆਂ ਵਿਚੋ	ੀਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ ∕ ਹਨ ?
	I.	ਇਸਚ	ਤਾ ਚੇਅ	ਰਮੈਨ	ਕੇਂਦਰੰ	ੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼	ਜਨਰ ਹੈ ।			
	II.	ਆਰ	ਟੀਕਲ	279(ਏ) ਦੇ	ਅਨੁਸਾਰ, ਇ	ਹ ਕੇਂਦਰ ਪ	ਅਤੇ ਰ	ਾਜਾਂ ਦਾ ਸਾਂ	ਝਾ ਫੋਰਮ ਹੈ ।
	III.	ਇਸਚ	ਟਾ ਮੁੱਖ	ਕੰਮ	ਵਸਤੂ	ਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵ	ਾਵਾਂ ਟੈਕਸ	मं ठार	ਤ ਸੰਬਧਤ	ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ
		ਸਿਫਾ	ਰਿਸ਼ ਕ	ਕਰਨਾ '	ਹੈ ।					
	ਹੇਠਾਂ	ਦਿੱਤੇ ਹ	ਗਏ ਕੋ	ਡ ਦੀ	ਵਰਤੋਂ	ਕਰਦਿਆਂ ਸ	ਹੀ ਉੱਤਰ	ਦੀ ਚੋਣ	ੁ ਕਰੋ ।	
	(a)	ਸਿਰ	ਫ਼ I ਅ:	ਤੇ II				(b)	ਸਿਰਫ਼ II	ੱ ਅਤੇ III
	(c)	ਸਿਰ	ਫ਼ I ਅ:	ਤੇ III				(d)	I, II ਅਤੇ	3 III
74.	ਸੂਚੀ	I ਦਾ ਤ	ਸੂਚੀ II	[ਨਾਲ	ਮੇਲ ਕ	ਕਰਕੇ ਹੇਠਾਂ ਵਿ	<u>ਤ</u> ੱਤੇ ਕੋਡ ਿ	ਵੇਚੋਂ ਸ	ਹੀ ਉੱਤਰ ਚ	ਟੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ?
	-	ਸੁਚੰ	_							ਸੂਚੀ II
					ਰ ਜੇਤੁ	(-2022)				(ਫੀਲਡ)
	A.	ਐਨੰ	ਹੈ ਅਰਟ	ਨੇਕਸ					1.	ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ
	B.	ਐਲ	ਸ ਬਿ	ਮਾਲਿਯ	ਾਤਸ	त्री			2.	ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ
	C.		ਬਰਨ ਏਬਵਿਰ		ਡਗਲ	ਸ ਡਾਇਮੰਡ	ਅਤੇ ਫਿਲਿ	ध	3.	ਸਾਹਿਤ
	D.	ਕੈਰੋ		ਕਰਤੋ <u>ਜ</u>	ਜੀ, ਮੋਵ	ਰਟਨ ਮੇਲਡਲ	ਨ ਅਤੇ ਕੇ.ਸ	ਬੈਰੀ	4.	ਸ਼ਾਂਤੀ
	ਕੋਡ :									
		A	В	\mathbf{C}	D					
		2			3					
		1 3	$\frac{2}{4}$		$\frac{3}{2}$					
		ა 3	4	$\frac{1}{2}$	1					
75 .			ਨਮਾਨ :	ਬੱਚਤ	ਸਰਟੰ	ੀਫਿਕੇਟ ਸਕੀ	ਮ ਬਾਰੇ ਹੇ	ਠ ਲਿਾ	ਖੇ ਕਥਨਾਂ ':	ਤੇ ਗੇਂਚ ਕਰੋ :
	I.	ਮਹਿ	ਯਾ ਸਨ	ਆਨ '	ਸ਼ੱਜਤ	प्रत टीटिलेट	- ਸਨੀਮ f	ੰ ਧੋਂਕ ਟ	ਜ਼ ਹਿ ਲ	ਬਧ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੋਂ
	1.					ਸਰਦਸ਼ਫ਼ਤ ਾਲਾਂ ਲਈ ਹੈ ।		C-1 C	0 9 40	44 FIGURE 0 11 19 11 19 12 2020 3
	II.	ਸਕੀ	ਮ ਅਧੰ	ਨਿ ਘੱ	ਟੋ-ਘੱਟ	: ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ	1000 5	१५५, १	ਸੌ ਰੁਪਏ ਚੇ	ਏ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀ
						2.00 ਲੱਖ ਤੁ				
	III.	ਖਾਤਾ	ਧਾਰ	त्र धाः	उर धेर	੍ਹਣ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਂ ਤੋਂ ਇੱਕ	ਸਾਲ	ਬਾਅਦ ਖ	ਾਤੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ 50% ਤੱਕ ਕਢਵਾ
		ਸਕਦ	ਾ ਹੈ।							
	IV.	ਇਸ	ਸਕੀਮ	ਵਿੱਚ	7.5%	ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਨ	ਨਿਸ਼ਚਿਤ	ਤ ਵਿਅ	ਾਜ ਦਰ ਹੈ	1
	ਉਪਰ	ਰੇਕਤ ਕ	ਕ਼ਥਨਾਂ	ਵਿੱਚੋਂ 1	ਕਿਹੜ	ਾ ਸਹੀ ਹੈ ? ਸ	ਸਹੀ ਵਿਕ	ਲਪ ਚੁ	टें :	
	(a)) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II						(b)	ਕੇਵਲ I,	II ਅਤੇ III
	(c)	ਕੇਵਲ I, III ਅਤੇ IV						(d)	ਕੇਵਲ I,	II ਅਤੇ IV
June	202	3					(A – 38	3)		

	is/ar	e cor	rect?						
	I.	Its C	Chairı	man i	s Un	ion Finance	Comm	issi	oner
	II.	As p	er ar	ticle 2	279(A), it is a Join	ıt Foru	ım c	of the Centre and the States
	III.					making rec nd Services T		nda	tions to the Union and States on issues
	Sele	ct the	e corr	ect a	nswei	using the c	ode giv	ven	below:
	(a)	I and	d II o	nly			(b)	II and III only
	(c)	I and	d III o	only			(d)	I, II and III
	Mate		st I w	ith L	ist II	and select	the co	rrec	t answer from the code given below the
	11000	Lis	t I						List II
		(No	ble P	rize V	Vinne	er-2022)			(Field)
	A.	Anı	nie E	rnaux	ζ			1.	Economics
	B.	Ale	s Bia	liatsk	кi			2.	Chemistry
	C.	Ben Bernanke, Douglas Diamon and Philip Dybvig						3.	Literature
	D. Carolyn Bertozzi, Morten Melda and K. Barry Sharpless						lal	4.	Peace
	Cod	es:							
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D				
	(a)	2	1	4	3				
	(b)	1	2	4	3				
	(c)	3	4	1	2				
	(d)	3	4	2	1				
75.		sider eme :	the	follov	ving	statements	regar	ding	Mahila Samman Savings Certificate
	I.					n Savings C April 2023-M			Scheme is a one time scheme available 5.
	II.				_				is \geq 1000/- in multiples of rupees one at is \geq 2.00 lacs.
	III.					can withdra ening date.	w up t	to 50	0% of the account balance after one year
	IV.	This	sche	me h	as a f	ixed interest	t rate o	of 7.	5% p.a.
	Whi	ch of	the a	bove	state	ments are co	rrect?	Ch	oose the correct option :
	(a)	I and	d II o	nly			(b)	I, II and III only
	(c)	I, III and IV only					(d)	I, II and IV only
June	e 2023 (A - 39)								

With reference to the GST (Goods and Services Tax) Council, which of the following

73.

- **76.** ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ G20 ਗਠਜੋੜ (G20 EMPOWER), ਸਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ।
 - I. G20 EMPOWER ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।
 - II. G20 EMPOWER 2023 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੀਟਿੰਗ ਭੋਪਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ G20 EMPOWER ਮੀਟਿੰਗ ਤਿਰੁਵੰਥਾਪੁਰਮ ਵਿਖੇ ਹੋਈ।
 - III. G20 EMPOWER ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ''ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਏ ਵਿੰਨ ਵਿੰਨ ਫਾਰ ਇਕਿਉਟੀ ਐਂਡ ਇਕਾਨਮੀ''।

ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਥਨ/ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ? ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II

(b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III

- (d) I, II ਅਤੇ III
- **77.** ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ *ਨਹੀਂ* ਹੈ ?
 - (a) ਕਿਸੇ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਥੋਪਣ ਦੀ, ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ, ਮੁਆਫੀ ਦੀ, ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣ।
 - (b) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ।
 - (c) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਨਿਯੋਜਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।
 - (d) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।
- 78. ਸਟ੍ਰੀਮਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :
 - A. ਪੁਆਇੰਟ ਬਾਰ
- $^{1.}$ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਮੇਂਡਰ ਹਿੱਸਾ ਵਿੰਗਾ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
- В. ਆਕਸਬੋ ਝੀਲ
- 2. ਇਹ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅੰਡਰਲਾਇੰਗ ਟੋਪੋਗ੍ਰਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਬੈਂਡ ਰਾੱਕ ਬਣਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ
- C. ਬ੍ਰੇਡਿਡ ਚੈਨਲ
- 3. ਜਮਾ ਹੋਇਆ ਤਲਛਟ ਮੇਂਡਰ ਮੋੜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
- D. ਸਟਰੇਟ ਚੈਨਲ
- 4. ਇਹ ਉਦੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਲਛਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਈ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਕੋਡ :

	A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D
(-)	1	0	4	9

- (a) 1 2 4 3
- (b) 4 1 3 2
- (c) 3 4 1 2
- (d) 3 1 4 2

- **76.** Consider the following statements regarding the G20 Alliance for the Empowerment and Progression of women's Economic Representation (G20 EMPOWER).
 - I. The G20 EMPOWER is to accelerate women's leadership and empowerment in the private sector.
 - II. The Inception meeting of G20 EMPOWER 2023 was held at Bhopal and the second G20 EMPOWER meeting was held at Thiruvanthapuram.
 - III. The theme of the G20 EMPOWER 2nd meeting was, "Women's Empowerment: A Win Win for Equity and Economy."

Which of the above statement/statements are correct? Choose the correct option:

(a) I and II only

(b) II and III only

(c) I and III only

- (d) I, II and III
- **77.** Regarding money bill which of the following statements is *not* correct?
 - (a) A bill shall be deemed to be a money bill if it contains only provisions related to imposition, abolition, remission, alteration or regulation of any tax.
 - (b) A money bill has provisions for the custody of the Consolidated Fund of India or the Contingency Fund of India.
 - (c) A money bill is concerned with the appropriation of money out of the Contingency Fund of India.
 - (d) A money bill deals with the regulation of borrowing of money or giving of any guarantee by the Government of India.
- **78.** Match the following aspects of streams.
 - A. Point bar
- 1. The cut off meander part bends to form this structure
- B. Oxbow lake
- 2. They are found in short segments where the underlying topography and bed rock structure force them to form this structure
- C. Braided channel
- 3. Sediment deposition takes place along the inside bank of meander bend
- D. Straight channel
- 4. Formed when a stream contains more sediment than it can readily transport and splits it into multiple channels

Codes:

(d) 3

A	В	\mathbf{C}	D
1	2	4	3
4	1	3	2
3	4	1	2
	1 4	1 2 4 1	1 2 4 4 1 3

1

4

2

	ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਏ.ਆਈ.ਐਫ. ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?									
	(a)	2	(b)	3	(c)	4	(d)	5	
80.		ਰ-ਰਾਜੀ ਦਰਿਆਈ ਪ ੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?	ਾਣੀ ਫਿ	इरास (मेय)	ਬਿੱਲ, 201	19 ਦੇ ਸੰ	ਟਰਭ ਵਿੱਚ,	ਹੇਠ	ਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ 1	ਵਿੱਚੋਂ
	I.	ਬਿੱਲ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣ ਸਥਾਈ ਟ੍ਰਿਬਿਉਨਲ				_	॥ੜਿਆਂ ਬਾਰੇ	ਨਿਵ	ਹੂਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ⁻	ਇੱਕ
	II.	ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 6 ਮ				_	ੱਲਬਾਤ ਰਾਹੰ	ੀਂ ਹੱ	ਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋ	ਸ਼ਿਸ਼
	III. ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਡੀਆਰਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੋ-ਪੱਧਰੰ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਵੇਗੀ।									
	(a)	ਸਿਰਫ਼ II			(b)	ਸਿਰਫ਼ 🛚	II ਅਤੇ III			
	(c)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III			(d)	ਸਿਰਫ਼ 🛚	। ਅਤੇ II			
81.		ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਹੱਥ ਅਤ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ								
	(a)	90°	(b)	75°	(c)	84°	(d)	82.5°	
82.	ਸਾਲ ਉਸਰੇ ਵਿਅ ਖਾਤੇ	ਸ਼ਾ ਨੇ X ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਸ ਨਾ ਸਾਧਾਰਣ ਵਿਆਜ਼ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਲ ਲਾ ਜ਼ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਉ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਹਿਣ ਦਿੱ ਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਤੋਂ ਜੇ	ं भूग्यः ही हिंब मित्रे ह डी नि	ਤ ਹੋਇਆ। ਪ ਨ ਫਿਕਸ ਡਿਪ ਸ਼ਚੀ ਹੋਈ ਵਿਚ ਸ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨ	ਾਹਿਲੇ ਸਾਲ ਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਰਾਸ਼ ਸਲਾਨਾ 3%	ਦੇ ਅੰਤ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਕ ਹੀ ਖਰਚ ਸਾਧਾਰਨ	ਵੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਵਿਆਜ਼ ਮਿਲ	ਹੋਈ ਹ ਜੇ ਸਾ ਤੇ ਬਾ ਲਦਾ	ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅੱਧੀ ਰ ਲਾਨਾ 5% ਸਾਧਾ ਕੀ ਅੱਧੀ ਬਚਤ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ	ਤਾਸ਼ੀ 'ਰਨ ਬੈਂਕ
	(a)	1,00,000			(b)	90,000				
	(c)	1,20,000			(d)	ਉਪਰੋਕ	ਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ	ਨਹੰ	İ	
83.	6 ਮਿੰ ਟੈਂਕ ਹੈ। ਖਾਲੀ	ੂਟੀ ਸਥਿਰ ਦਰ ਉ ਟਿ ਵਿਚ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਨ ਜਦੋਂ ਟੈਂਕ ਭਰ ਜਾਵੇਗ ਹੈ ਅਤੇ ਟੂਟੀ ਵਿਚੋਂ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ?	ਟੈਂਕ ਦੇ ਸਕੇ ਜੋ ਾ ਤਾਂ ਬ	ਥੱਲੇ ਇੱਕ ਛੇ ਕਿ ਟੂਟੀ ਵਿੱਚ ਫ਼ੇਦ ਆਪਣੇ-ਅ	ਦ ਕਰ ਦਿੱਤ ਤੋਂ ਟੈਂਕ ਵਿੱਚ ਾਪ ਬੰਦ ਹੋ	ਾ ਗਿਆ ਹ ਪਾਣੀ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪਾ ਤਨ ਦੀ ਦਰ । ਜੇਕਰ ਟੈਂਕ	ਈ ਹੈ ਦਾ 1 ਹ (ਛੇ	ੲੱਕ ਸਥਿਰ ਦਰ /3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਬਰਾ ਦ ਸਮੇਤ) ਸੁਰੂ ੀ	ਉੱਤੇ ਬਰ ਵਿੱਚ
	(a)	8 ਮਿੰਟ	(b)	9 ਮਿੰਟ	(c)	12 ਮਿੰਟ	₹ (d)	18 ਮਿੰਟ	
June	202	3		(<i>F</i>	A – 42)					

79. ਵਿਕਲਪਿਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਫੰਡ (Alternative Investment Fund) (AIF) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫੰਡ ਹੈ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਲ ਕੀਤਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਾਹਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸੂਝਵਾਨ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ,

	investors, whether Indian or foreign, for investing it in accordance with a defined investment policy for the benefit of its investors. In how many categories is the AIF divided?									
	(a)	2	(b)	3	(c)	4		(d)	5	
80.		ontext of Inter-St wing statements			Dispute	es (Amendi	nent) B	ill, 20	019, which of the	
	I.	The Bill propose disputes over sh				tribunal t	o adjud	icate	on all inter-state	
	II.	The dispute re negotiations, with							dispute through as.	
	III.	The current sysapproach with D		=		ion would	give w	ay to	a new two-tier	
	(a)	II only			(b)	II and III	only			
	(c)	I and III only			(d)	I and II o	nly			
81.	You are shown a simple analog clock with an hour hand and a minute hand. If the time shown in the clock is exactly 12:15, what is the angle between the hour hand and the minute hand?									
	(a)	90°	(b)	75°	(c)	84°		(d)	82.5°	
82.	the first of the accordance	rate of 6% per and year, for another the remaining am	num (r year ount n simp	p.a.). She in r, in an F.D. and lets the ole interest o	vests h that gives rest of 3% p.	alf the amount of the amount o	ount she a. simple ount be other i	e gets e inte in h	at the end of the erest, spends half er Savings Bank e or expenditure,	
	(a)	1,00,000			(b)	90,000				
	(c)	1,20,000			(d)	None of t	he abov	re		
83.	Water flowing from a tap at a constant rate of r litres/minute can fill a cylindrical tank in 6 minutes. A hole is made at the bottom of the tank so that water flows out of the tank at a constant rate = one-third the rate of flow of water from the tap. When the tank gets full, the hole gets sealed automatically. If the tank (with the hole) is empty to begin with and water starts flowing from the tap at rate r litres/minute, how long will it take for the tank to become full?									
	(a)	8 minutes	(b)	9 minutes	(c)	12 minut	es	(d)	18 minutes	
June	June 2023 (A – 43)									

Alternative Investment Fund (AIF) is any fund established or incorporated in India which is a privately pooled investment vehicle collecting funds from sophisticated

79.

	(a) C ਦਾ ਘੇਰਾ ਕਦੇ ਇਸ	ਜਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ	ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ		
	(b) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੰ	ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘ <u>ੇ</u> ਰੇ	ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ		
	(c) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੰ	ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘ <u>ੇ</u> ਰੇ	ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇ	ਕਰ r < 1	
	(d) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੰ	ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ	ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇ	ਕਰ r ≤ 2	
85.	ਕੱਟਣਾ, ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਪ ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੀ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤਿਆ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ 52 ਲੱਕੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਕਿੰਨਾ	ਮਾਲਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ੀ 5% ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਮਾਰ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਭਾਰ ਪ8·5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਤਾਂ ਇ ਹੈ ?	। ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਲੱਕ ਅਤੇ ਮੇਖਾਂ ਕਾਰਨ ਵੇੱਚ 2% ਵਾਧਾ ਹੁੰਢ	ਦੀ ਹੈ । ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ੜ ਦੀ 10% ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਭਾਰ ਵਿੱਚ 1% ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਾ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤ ਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਗੁਲਾਬ	ੀ ਹੈ, ਹੈ । ਤੀਆਂ
	(a) ਲਗਭਗ 600 ਕਿੱਲੋਰ	गूग	(b) ਲਗਭਗ 61	2∙5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ	
	(c) ਲਗਭਗ 596 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰ	ĺ.h	(d) ਲਗਭਗ 59	2∙5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ	
86.	ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ	। 25 ਬੋਰਡਰ ਹੋਣ 'ਤੇ	ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ 70	ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੋਰਡਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 50 ਬੋਰਡਰ ਹੋਣ ਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਚ	ੁ 'ਤੇ
	(a) 45 ਰੁਪਏ		(b) 50 ਰੁਪਏ		
	(c) 55 ਰੁਪਏ		(d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿ	<u>ੱ</u> ਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	
87.	ਗਿਆ ਸੀ । ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇਰਾ ਦਿਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਇਆ ਰਿ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੀ ।	ਾਨ ਉਹ 4 ਦਿਨ ਗੈਰ ਹਾ _ਂ ਆ । ਸੁਰੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨ ਲੇਟ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ	ਸਰ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਗੈਰ∶ ਭਾਹ 18 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਵਿ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਅੱਧੀ	1700 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ 'ਤੇ 15 ਰੁਪਏ ਟੁੱਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਦੇ	ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ
	ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ?				
	•	(b) 3000 ਰੁਪਏ	(c) 2700 ਰੁਪਏ	(d) 2250 ਰੁਪਏ	
88.	ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ? (a) 2400 ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ ਨੂੰ ਤੋਂ 10 ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਲਈ x ਦਾ 3/5	ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਿ ਹਿੱਸਾ, ਅਤੇ 10 ਤੋਂ ਵੱਧ	ਟੁੱਕ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ਰ ਨੈਗੇਓ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਿੰਟ ਲਈ x	(d) 2250 ਰੁਪਏ ਟੇਵ ਬਣਾਉਣ ਦੇ x ਰੁਪਏ, ਪ ਦਾ 1/5 ਹਿੱਸਾ ਚਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ 5 ਰੁਪਏ ਚਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ :	ਗੈਰ ਹਿਲੇ ਹੈ।
88.	ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ? (a) 2400 ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ ਨੂੰ ਤੋਂ 10 ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਲਈ x ਦਾ 3/5 ਅਗਰ ਉਹ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੋ	ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਿ ਹਿੱਸਾ, ਅਤੇ 10 ਤੋਂ ਵੱਧ	ਟੁੱਕ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ਰ ਨੈਗੇਓ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਿੰਟ ਲਈ x	ਟਿਵ ਬਣਾਉਣ ਦੇ x ਰੁਪਏ, ਪ ਦਾ $1/5$ ਹਿੱਸਾ ਚਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ	ਗੈਰ ਹਿਲੇ ਹੈ।

84. C ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ r > 0 ਹੈ। ਤਾਂ

	(b) the area of C is definitely greater than its circumference										
	(c)	the area of C is d	efinit	ely grea	ater tha	an its	circumfe	erence ex	cept i	f r < 1	
	(d)	the area of C is d	efinit	ely grea	ater tha	an its	circumfe	erence ex	cept i	$fr \leq 2$	
85.	A company uses rosewood for making chairs. Making chairs involves cutting, finishing and polishing. Cutting leads to 10% wastage of wood, finishing leads to a 5% wastage of wood and a subsequent 1% increase in the weight due to nails. Polishing leads to a 2% increase in weight of the finished product. If the total weight of the polished chairs is 528.5 kg, what is the total weight of rosewood used for making these chairs? (a) Approximately 600 kg (b) Approximately 612.5 kg (c) Approximately 596 kg (d) Approximately 592.5 kg										
	(c)	Approximately 5	96 kg			(d)	Approx	imately 5	592·5 l	κg	
86.											
	(a)	₹ 45				(b)	₹ 50				
	(c)	₹ 55				(d)	None of	the abov	ve		
87.	time was came	esh, a daily wage version he was also paid the full salar elate were given month to a worker ₹ 2400	osent f ry only only h	for 4 da y for 18 half the	nys and 3 days a salary n time	l was as he for t	fined ₹ came lat hat day.	15 per d e on the What wa	ay for other as the	absence. Suresh days. Those who total salary paid	
88.	three	eproduce an old e-fifths of $\forall x$ for ss of 10 prints. If ld photograph, wh	each ₹ 45	of the f	irst 10 total ch	prin	ts, and o	ne-fifth (of $\neq x$	for each print in	
	(u)	9	(10)	3 0		(0)	10		(u)	J	
June	202	3			(A -	45)					

C is a circle with radius r > 0. Then

the circumference of C can never be equal to its area

84.

89. ''ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹਨ ।'' ''ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।''

ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹਨ?

- (a) ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ
- (b) ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਜੋ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
- (c) ਸਾਰੇ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕ ਸਾਂਤ ਹਨ
- (d) ਕੁਝ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਚੁੱਪ ਹਨ

ਹਦਾਇਤਾਂ: (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 90 ਤੋਂ 93 ਲਈ)

 $P,\,Q,\,R,\,S,\,T,\,U,\,V$ ਅਤੇ W ਵਰਗਾਕਾਰ ਮੇਜ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਉਂ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਵਰਗ ਦੇ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰ ਹਰ ਸਾਈਡ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦੇ ਹਨ।

ਜਿਹੜੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਕਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਆਰਕੀਟੈਕਟ, ਵਪਾਰੀ, ਡਾਕਟਰ, ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਟ੍ਰੇਨਰ, ਬੈਂਕਰ ਅਤੇ ਕੋਡਰ (ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ)।

- ਜੋ ਕੋਡਰ ਹੈ ਉਹ ਅੰਦਰ ਮੁੰਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ । R ਅਤੇ W ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ।
- ਜੋ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ, ਉਹ W ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਟੈਂਟ ਹੈ ਉਹ V ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, V ਨਾ ਤਾਂ W ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ R, ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ। V, R ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ।
- R ਅਤੇ U ਡਾਇਗਨਲ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੇ। P ਅਤੇ ਚਾਰਟੈਂਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।
 R, ਕੋਡਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।
- ਜਿਹੜਾ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਡਰ ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, S, ਤੁਰੰਤ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਨਰ ਹੈ। V ਟ੍ਰੇਨਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- T ਇੱਕ ਬੈਂਕਰ ਹੈ। T, P ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਗਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਆਰਕੀਟੈਕਟ, T ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਆਂਢੀ ਹੈ।
- ਡਾਕਟਰ, U ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ।

		<u> </u>	~~~	<u> </u>	<u>~ a</u>	\rightarrow		Δ		~~	<u> </u>	⊸
90.	ਹਨ 1	- די	ᇋ	a≽ :	ਪਟਸ਼ਰ	₹	ਡਾਇਗਨਲੀ	$\nabla X Z$	ıн	ᇋᆔ	שאביי	त १
00.	00 1			910	70010	\sim	& ICOICACA	900	100.1	100	900	· ·

- (a) ਆਰਕੀਟੈਂਟ
- (b) S

(c) P

(d) ਟ੍ਰੇਨਰ

91. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੈਣ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ?

- (a) Q, U
- (b) R, T
- (c) Q, S
- (d) S, U

92. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਣ W ਅਤੇ P ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ?

(a) R

- (b) ਆਰਕੀਟੈਟ
- (c) ਵਪਾਰੀ
- (d) Q

93. Q ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੱਚ ਹੈ ?

- (a) Q, S ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ
- (b) ਕੋਡਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ Q ਦਾ
- (c) Q ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ W ਦੇ
- (d) Q ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾ

"All quiet people are harmless". "No harmless people are easily identified". 89. The premises above lead to which of the following conclusions? Quiet people are not easily identified (a) (b) Most people who are easily identified are harmless (c) All harmless people are quiet (d) Some easily identified people are quiet **Directions**: (Question Nos. 90 to 93) P, Q, R, S, T, U, V and W are sitting around a square table in such a way that four of them sit at four corners of the square while four sit in the middle of each of the four sides. The ones who sit at the four corners face the centre while those who sit in the middle of the sides face outside. Each of them have a different profession viz. Professor, Architect, Businessman, Doctor, Chartered accountant, Trainer, Banker and Coder. (None of the information given is necessarily in the same order). The one who is a Coder does not face inside. Only two persons sit between R and W. The one who is a Professor sits on the immediate right of W. The one who is Chartered accountant sits second to the right of V. V is an immediate neighbour of neither W nor R. V does not sit third to the right of R. R and U does not sit diagonally. Only one person sits between P and the one who is Chartered accountant. R sits third to the left of the one who is a Coder. The one who is a Chartered accountant is not an immediate neighbour of the one who is Coder. S sits on the immediate left of the one who is a Trainer. V is not a Trainer. T is a Banker. T is not an immediate neighbour of P. Architect is an immediate neighbour of T. Doctor is an immediate neighbour of U. 90. Who amongst the following sits diagonally opposite to Professor? (a) Architect (b) \mathbf{S} (c) (d) **Trainer** 91. Who among the following represent the immediate neighbours of the Chartered accountant? (a) Q, U (b) R, T (c) Q, S (d) S, U Who among the following sits exactly between W and P? **92.** Architect Businessman (a) R (b) (c) (d) Q **93.** Which of the following is true regarding Q? Q is one of the immediate neighbours of S (b) Coder is an immediate neighbour of Q

June 2023 (A – 47)

Q is an immediate neighbour of the Professor

Q sits second to the left of W

(c)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 94 ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

S * T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਭੈਣ ਹੈ T ਦੀ।

S + T ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ S ਭਰਾ ਹੈ T ਦਾ।

S – T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪੁੱਤਰ ਹੈ T ਦਾ।

S/T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਧੀ ਹੈ T ਦੀ।

S=T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪਿਤਾ ਹੈ T ਦਾ।

S×T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਮਾਂ ਹੈ T ਦੀ।

94. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ P ਭੈਣ ਹੈ Q ਦੀ ?

(a) Q + R - P

(b) Q * R - P

(c) P = Q + R

(d) P * R + Q

95. P ਇਕ ਕੰਮ ਨੂੰ 27 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਉਹੀ ਕੰਮ 18 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ P ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੰਮ 12 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। Q ਨੇ P ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

(a) 3

(b) 5

(c) 7

(d) 6

96. ਅਮਨ 50 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਿਤ 5 ਮਿੰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 60 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਿਤ ਦਾ ਕੁੱਤਾ 70 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੌੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਤਾ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੋਹਿਤ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਤੇ ਵੱਲੋਂ ਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਦੂਰੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ?

(a) 288

(b) 770

(c) 1400

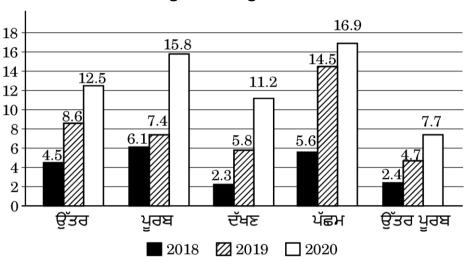
	S + '	T means S is the brother of T.		
	S - '	T means S is the son of T.		
	S/T	T means S is the daughter of T.		
	S = '	T means S is the father of T.		
	S×′	Γ means S is the mother of T .		
94.	Whi	ch of the following means P is the sig	ster of	`Q ?
	(a)	Q + R - P	(b)	Q * R - P
	(c)	P = Q + R	(d)	P * R + Q
95.	P ca	an do a piece of work in 27 days. Q	can d	o the same piece of work in 18 days. Q
		ted the work alone and P joined his many days did Q work more than F		er. The work was completed in 12 days.
	(a)		(b)	5
	(c)	7	(d)	6
96.	Ama	on runs at a speed of 50 m/min Mo	hit fol	lows him after an interval of 5 min and
		-		at a speed of 70 m/min and starts along
	with	Mohit. The dog reaches Aman and	then o	comes back to Mohit and continues to do
	so ti	ll Mohit reaches Aman. What is the	total o	distance covered by the dog in metres?
	(a)	288	(b)	770
	(c)	1400	(d)	1750
June	202	3 (A -	49)	

Use the relations defined below to solve Question No. 94.

S * T means S is the sister of T.

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 97 ਤੋਂ 99) ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਢੋਏ ਗਏ ਮਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। 2018, 2019 ਅਤੇ 2020 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਮਾਲ (ਲੱਖਾਂ ਟਨ ਵਿੱਚ) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ **ਬਾਰ** ਗਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਢੋਆ-ਢਆਈ ਦਾ ਸਮਾਨ

- 2018 2020 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੀ ਦਰ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ 97. ਸੀ ?
 - (a) ਪੂਰਬ
- (b) ਦੱਖਣ
- (c) ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ (d) ਉੱਤਰ
- 2018 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ, 2020 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਾਲ ਕੀ ਹੈ ? **98.**
 - (a) 31.16%

(b) 36.02%

58.44% (c)

- ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
- ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨਪਾਤ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਢੋਏ 99. ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਕਿੰਨਾਂ ਹੈ ?
 - (a) 41.76%

(b) 52.16%

(c) 57.86%

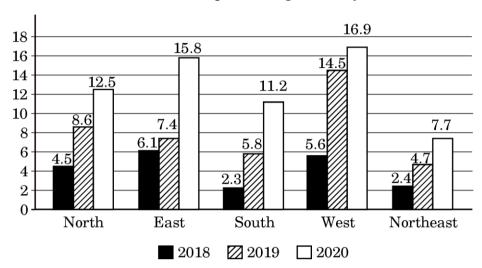
- (d) 65.87%
- 100. ਇੱਕ ਸਕੇਟਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧਵਿਆਸ 21 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੁਆਲੇ 44 ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇੱਕ ਹੈਕਸਾਗਨ (ਛੇ ਭੂਜ) ਜਿਸਦੀ ਭੂਜਾ 42 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸਕਿੰਟ ਲੱਗਣਗੇ।
 - 56 (a)

(b) 84

64 (c)

Directions: (Question Nos. 97 to 99): Railways analyzed the goods transported using its services across five different regions of a country. The total goods transported (in lakhs of tonnes) during 2018, 2019 and 2020 are shown in the following bar graph.

Goods Transport through Railways

- **97.** During the period 2018 2020, for which region was the rate of increase in goods transported second highest?
 - (a) East
- (b) South
- (c) Northeast
- (d) North
- **98.** What is the approximate goods transported in North in 2018 to the goods transported in Northeast in 2020?
 - (a) 31·16%

(b) 36·02%

(c) 58·44%

- (d) None of the above
- **99.** What is the ratio of average goods transported in South in given three years to the average goods transported in West in the same period?
 - (a) 41·76%

(b) 52·16%

(c) 57.86%

- (d) 65·87%
- **100.** A skating champion moves along the circumference of a circle of radius 21 meters in 44 seconds. How many seconds will it take her to move along the perimeter of a hexagon of side 42 meters?
 - (a) 56

(b) 84

(c) 64

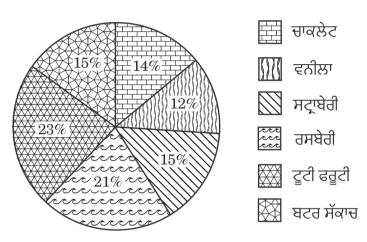
(d) 58

June 2023

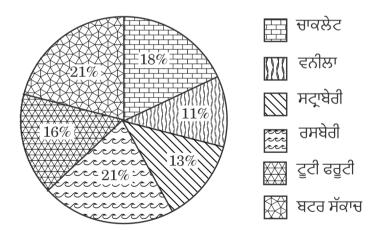
(A - 51)

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 101 ਤੋਂ 103) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪਾਈ ਚਾਰਟ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P ਅਤੇ Q ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਆਇਸਕਰੀਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। 6 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। P ਕੋਲ ਆਈਸਕਰੀਮ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 250 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਅਤੇ Q ਕੋਲ 200 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ।

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P (250 ਕਿਲੋ)

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ Q (200 ਕਿਲੋ)

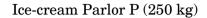
101. ਪਾਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਵਨੀਲਾ ਦੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਪਾਰਲਰ P ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

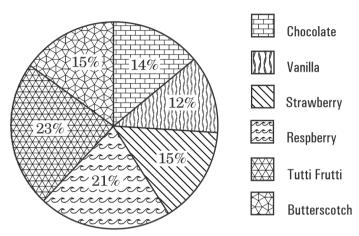
(a) 13

(b) 10

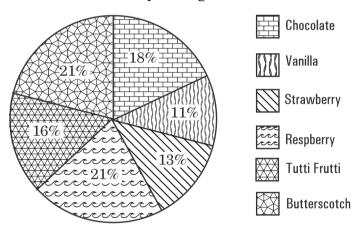
(c) 8

Directions: (Question Nos. 101 to 103): The following pie chart shows the ice-creams present at two different ice-cream parlors P and Q. The distribution of 6 different ice-creams by weight is represented in table. The total quantity of ice-creams with P is 250 kg and that with Q is 200 kg.

Ice-cream Parlor Q (200 kg)

101. What is the difference between the quantity of Vanilla in kg at parlor Q and that at parlor P?

(a) 13

(b) 10

(c) 8

102.	${f 2.}\;$ ਉਹ ਦੋ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ${f Q}\;$ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ${f P}\;$ ਦੇ ਕੋਲ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਨ $?$							
	(a)	ਬਟਰਸਕਾੱਚ, ਚਾਕਲੇ	ਟ		(b)	ਵਨੀਲਾ, ਸਟ੍ਰਾਬੇਰੀ		
	(c)	ਵਨੀਲਾ, ਰਸਬੇਰੀ			(d)	ਚਾਕਲੇਟ, ਟੂਟੀ-ਫ	ਰੂਟੀ	
103.	ਇੱਕਰ	ਤੇ ਰਸਬੇਰੀ ਅਤੇ ਸਟ੍ਹਾ	ਬੇਰੀ ਚ	ਤੀ ਕਿਲੋਗਾਮ ਵਿੱਚ i	ਮਾਤਰਾ	ਾ ਦਾ ਪਾਰਲਰ P ਅ	ਤੇ ਪਾ	ਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ
		ਭਹੈ?		4				·
	(a)	22	(b)	28	(c)	23	(d)	35
104.	ਜੇਕਰ	ਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ <u>ਤ</u>	रॅंडे तत	5 ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੱਤੇ ਖ	ਰਗੋਸ	ਹਨ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ	ਕਬਨ	ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹਤਾ ਸਹੀ
101.	ਹੈ ?	2 VI OI II 14021 II 2	,0 0	, 10 j u jo 1	0 014.1	0,7 0 00 100	-1 10	7 100 1-104 - 101
	(a)	ਸਾਰੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਬਿੱਲੀਅ	ਮਾਂ ਹਨ					
	(b)	ਸਾਰੇ ਕੁੱਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਹ	ਨ					
	(c)	ਸਾਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਖਰ	ਤਗੋਸ਼ ਹ	ਹਨ				
	(d)	ਕੁਝ ਖਰਗੋਸ਼ ਕੁੱਤੇ ਹ	5					
105.	A, E	B, C, D, E, F, G,	H ਅਤ	ਤੇ I ਨੈ ਘਰ ਹਨ ।	С, І	3 ਦੇ 3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ	ਪੂਰਬ	ਵਿਚ ਹੈ। A, B ਦੇ
	2 ਕਿ	ਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵਿਚ	ਹੈ ਅਤੇ	ੇ H, A ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮ	ੀਟਰ ਜ	ਦਖੱਣ ਵਿਚ ਹੈ। G,	ਮ ਤੋਂ	2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੱਛਮ
	ਵਿਚ	ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ D,G ਦੇ	4 ਕਿਲੋ	ਮੀਟਰ ਪੂਰਬ ਵਿਚ	ਹੈ।	F,G ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀ	ਟਰ ਉ	ੱਤਰ ਵਿਚ ਹੈ। I, B
	ਅਤੇ	$_{ m C}$ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਜਦੋ	ਰਿ E	, H ਅਤੇ D ਦੇ ਵਿਚ	ਕਾਰ ਹ	ਹੈ। E ਅਤੇ G ਵਿਚ	ਤਲੀ ਦੂ	੍ਰੀ ਦੱਸੋ ?
	(a)	5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ			(b)	4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ		
	(c)	3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ			(d)	2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ		
106.	ਇੱਕ	ਖਾਸ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ	UNI	VERSITY	JJTS	FWJOU ਲਿਖਿਆ	ਜਾਂਦਾ	ਹੈ । ਉਸ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ
		STRAWBERRY F		-				
	(a)	YSSFCXBSUS			(b)	YSSEBWASUS	8	
	(c)	YUSBXCFSSY			(d)	SUSWABESSY	7	
107.	ਅੰਕ	311311311311311	.3113	11 :				
	(a)	3 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸ	ਜਕਦਾ	ਹੈ ਪਰ 11 ਨਾਲ ਨਾ	ਹੀਂ			
	(b)	11 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ	ਸਕਦ	ਾ ਹੈ ਪਰ 3 ਨਾਲ ਨ	ਹੀਂ			
	(c)	3 ਅਤੇ 11 ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ	ਵੰਡਿ	ਮਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ				
	(4)	ਨਾ ਤਾਂ ੨ ਨਾਲ ਅਤੇ ੨	ᆔ	11 ਨਾਲ ਵੰਤਿਆ ਹ	ਜ਼ ਚੜ	न नै		

102.	2. Which are the two icecreams that are less in quantity with P than that with Q?											
	(a)	Butterscotch, Cho	colat	ce	(b)	Van	illa, St	rawbe	erry			
	(c)	Vanilla, Raspberr	У		(d)	Cho	colate,	Tutti	frutti	Ĺ		
103.	toge	at is the absolute ther at parlor P an	d pa	rlor Q ?			kg of	Raspl			Strawbern	ſy
	(a)	22	(b)	28	(c)	23			(d)	35		
104.		l cats are dogs and rue ?	som	ie dogs are rak	obits,	whic	h of th	e follo	wing	state	ments mu	st
	(a)	All rabbits are cat	S									
	(b)	All dogs are cats										
	(c)	All cats are rabbit	s									
	(d)	Some rabbits are	dogs									
105.	and Nor	B, C, D, E, F, G, H and I are nine houses. C is 3 km East of B. A is 2 km North of B d H is 4 km South of A. G is 2 km West of H while D is 4 km East of G. F is 4 km orth of G, I is situated just in the middle of B and C, while E is just in the middle of and D. Find the distance between E and G.										
	(a)	5 km			(b)	4 kn	n					
	(c)	3 km			(d)	2 km	n					
106.		a certain code lang AWBERRY be write YSSFCXBSUS YUSBXCFSSY				ge ? YSS	tten as SEBWA	SUS	TSFV	<i>W</i> JOU	J. How wi	i 11
107.	The	number 31131131	1311	311311311 is	•							
	(a)	Divisible by 3 but	not	by 11								
	(b)	Divisible by 11 bu	t not	by 3								
	(c)	Divisible by both 3	3 and	l 11								
	(d)	Divisible neither k	oy 3	nor by 11								

(A-55)

June 2023

	(a)	ਮੰਗਲਵਾਰ	(b)	ਬੁੱਧਵਾਰ							
	(c)	ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ	(d)	ਵੀਰਵਾਰ							
109.	ਤੁਹਾ	ਡੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ	ਇੱਕ ੲ	ਜ਼ੁਰਗ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹੋ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇੱਕ							
	ਸਟੈਂਫ	ਭਰਡ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪੱਤੇ ਸਨ ਜਿ	ਨ੍ਹਾਂ ਦਾ	ਮੂੰਹ ਨੀਚੇ ਵੱਲ ਹੈ । ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼							
	ਕਰਚ	ਏ ਹੋਏ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤਿੰਨ ਕਾਰਡ	ਕਿਹੜੇ	ੂ ਹਨ । ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ''ਰਾਣੀ ਦੇ ਖੱਬੇ							
	ਪਾਸੇ	, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਗਲਾਮ ਹਨ । ਗਲਾਮ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾ	ਸੇ, ਇੱਕ	ਜਾਂ ਦੋ ਗੁਲਾਮ ਹਨ । ਚਿੜੀਏ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਜਾਂ ਦੋ ਗੁਲਾਮ ਹਨ । ਚਿੜੀਏ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ							
	ਜਾਂ ਦੋ ਇੱਟ ਹਨ । ਇੱਟ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਇੱਟ ਹਨ ।'' ਤਿੰਨ ਕਾਰਡ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ?										
	(a) ਚਿੜੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਇੱਟ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਇੱਟ ਦੀ ਰਾਣੀ										
	(b) ਇੱਟ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਚਿੜੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਇੱਟ ਦੀ ਰਾਣੀ										
	(c)	ਦੋਵੇਂ (a) ਅਤੇ (b)									
	(d)	ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ									
110.	चेठर	ਤੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਐਲੀਮੈੰਟ 7 ਨੰਬਰ ਦੇ ਖੱਬ <u>ੇ</u>	ਬੇ ਪਾਸੇ	ਸੱਤਵਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ।							
		6, B, 25, C, 24, D, 23									
	(a)		(b)	Q							
	(c)	R	(d)	S							
111.	ਤਿੰਨ	ਿਹਿੱਸੇਦਾਰ N. M ਅਤੇ O ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕਰਨ	ਨ ਤੋਂ ਬਾ	ਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ							
				3/5ਵਾਂ ਅਤੇ M ਨੂੰ O ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ 2/3ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ							
	•	=== ਹੈ। N ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕੀ ਹੈ ?									
		240	(b)	324							
	(c)	254	(d)	468							
110	V WI	그 V 첫째 ਆਈ ਵਿੱਚ ਸਵਿੰਧ ਤਾਲੇ 그夫 । V	v =1	ਆਂ ਹਰ 5 ਵਾਰੀਆਂ ਤੇ 7 ਵਾਰ ਖੇਡਦਾ ਹੈ ਪਰ 3							
114.		•									
		-		ਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ Y ਹਰ ਬਦਲਵੀ ਵਾਰੀ 'ਤੇ ਬੁੱਲਜ							
			ਝ ਜਾਦ	ਾ ਹੈ ਤਾਂ X ਨੇ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਹਿੱਟ							
		ਾਹੈ ?									
	(a)	60	(b)	70							
	(c)	96	(d)	120							
June	202	3 (A-5	56)								

108. 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਦਿਨ ਸੀ ?

	(a)	Tuesday	(b)	Wednesday
	(c)	Friday	(d)	Thursday
109.	a state card the file (a) (b) (c)	andard deck face down. Trying to make are. He tells you, "To the left of the jack, are one or two jacks. To the right of the diamond, are one or two diamond. The jack of clubs, jack of diamonds, and all Jack of diamonds, jack of clubs, quee Both (a) and (b)	nke come quent of the transfer	ueen of diamonds.
	(d)	None of the above		
110.	In tl	he following series which element con	nes se	eventh to the left of number 7?
	A, 2	6, B, 25, C, 24, D, 23,		
	(a)	P	(b)	Q
	(c)	R	(d)	S
111.	assi	<u> </u>		rnings they got after doing a particular gets 3/5 th of M's share and M gets 2/3 rd
	(a)	240	(b)	324
	(c)	254	(d)	468
112.	bullahas (a)	s eye only once in 3 turns whereas Y missed 75 times, X has hit bulls eye f 60	hits for ho	70
	(c)	96	(d)	120

(A-57)

108. What was the day of the week on 15th August 1947?

June 2023

113. ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੇ ਹੈ ?

(a) 461

(b) 457

(c) 462

(d) 125

114. ਮੈਂ ਇੱਕੋ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਦੋ ਸਕੂਟਰ ਵੇਚੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 10% ਲਾਭ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 12% ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਭ/ਘਾਟਾ ਕੀ ਸੀ ?

(a) 13% ਘਾਟਾ

(b) 27% ਘਾਟਾ

(c) 13% ਲਾਭ

(d) 22% ਘਾਟਾ

115. ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਲਫ਼ਾ ਦੇ 8 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀਟਾ ਦੇ 10 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਗਾਮਾ ਦੇ 12 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਅੰਤਰ-ਸਕੂਲ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੀਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿੰਨੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ?

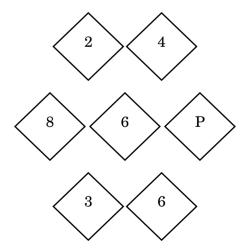
(a) 3664

(b) 396

(c) 4060

(d) 8120

116. ਹੇਠਲੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ P ਲੱਭੋ :

(a) 2

(b) 4

(c) 6

- **113.** How many natural numbers having at most five digits have a sum of their digits as at most six?
 - (a) 461

(b) 457

(c) 462

- (d) 125
- **114.** I sold two scooters at same price, one of them at 10% profit. I incurred total loss of 12% in overall transaction. What was the approximate profit/loss incurred on the other scooter?
 - (a) 13% loss

(b) 27% loss

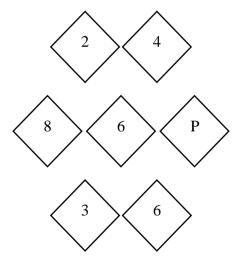
(c) 13% profit

- (d) 22% loss
- 115. Out of 8 students in Section Alpha, 10 students in Section Beta and 12 students in Section Gamma, a teacher wants to create a team of three to represent the school in inter-school quiz competition. In how many ways the team can be formed such that all the members of the team are not from the same section?
 - (a) 3664

(b) 396

(c) 4060

- (d) 8120
- **116.** Find P in the following figure :

(a) 2

(b) 4

(c) 6

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 117 ਤੋਂ 120) ਇਕ ਸਕੂਲ ਦੇ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮਿਡ-ਸਮੈਸਟਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਸਨ। ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੀ 52% ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ, 49% ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 38% ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਸਿਰਫ 9% ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 17% ਪਾਸ ਹੋਏ, ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 16% ਪਾਸ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 15% ਪਾਸ ਹੋਏ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 300 ਹੈ।

117.	ਸਿਰ	ਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਸ ਹੋਏ ?
	(a)	63
	(b)	84
	(c)	96
	(d)	114
118.	ਸਿਰ	ਫ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ
	ਵਿਦਿ	ਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਦੱਸੋ ।
	(a)	5:6
	(b)	4:5
	(c)	8:7
	(d)	7:4
119.	ਇੱਕ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਪਾਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਪਾਸ
	ਕਰਚ	ਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ?
	(a)	30
	(b)	90
	(c)	64
	(d)	82
120.	ਸਹੀ	ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੈ ?
	(a)	9:4
	(b)	12:5
	(c)	10:3
	(d)	11:4
June	202	3 (A - 60)

Directions: (Question Nos. 117 to 120): In a school, results of 12th class mid-semester exam were declared. All were disappointed with the results. The summary of the results was 52% 1 200% phycam

		all the three. 17% passed in Geography and History and 16% passed in Geography
	Biolo	gy and 15% passed in History and Biology. Number of students who took the exam
117.	How	many students passed in Geography only?
	(a)	63
	(b)	84
	(c)	96
	(d)	114
118.		d the ratio of students passing in Geography only to the students passing in ogy only.
	(a)	5:6
	(b)	4:5
	(c)	8:7
	(d)	7:4
119.		tudent is declared pass in the exam only if he/she clears at least two subjects. at was the number of students who were declared passed in this exam?
	(a)	30
	(b)	90
	(c)	64
	(d)	82
120.	Wha	at is the ratio of students who passed in exactly one and exactly two subjects?
	(a)	9:4
	(b)	12:5
	(c)	10:3
	(d)	11:4

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

READ INSTRUCTIONS BEFORE FILLING ANY DETAILS OR ATTEMPTING TO ANSWER THE QUESTIONS.

Booklet Sr. No.	
	В
Candidate's Name	

Pather's Name

Date of Birth:

D D M M Y Y Y Y

Total Questions: 120

Time Allowed: 2 Hours

OMR Response Sheet No.	Roll No
Candidate's Signature (Please sign in the box) :	

INSTRUCTIONS

- The candidate shall NOT open this booklet till the time he/she is told to do so by the Invigilation Staff. However, in the
 meantime, the candidate can read these instructions carefully and subsequently fill the appropriate columns given above in
 CAPITAL letters. The candidate may also fill the relevant boxes out of 1 to 9 of the Optical Mark Reader (OMR) response
 sheet, supplied separately.
- 2. Use only blue or black **ball point pen** to fill the relevant columns on this page as well as in the OMR sheet. Use of ink pen or any other pen is not allowed.
- 3. The candidate shall be liable for any adverse effect if the information given above is wrong or illegible or incomplete.
- 4. Each candidate is required to attempt 120 questions in 120 minutes, except for orthopedically/visually impaired candidates, who would be given 40 extra minutes, for marking correct responses on the OMR sheet.
- 5. The question paper booklet has **64** pages.
- 6. The candidates, when allowed to open the question paper booklet, must first check the entire booklet to confirm that the booklet has complete number of pages, the pages printed correctly and there are no blank pages. In case there is any such error in the question paper booklet then the candidate should IMMEDIATELY bring this fact to the notice of the Invigilation Staff and obtain a new booklet of the same series as given earlier.
- 7. The serial number of the new Question booklet if issued for some reason should be entered in the relevant column of the OMR. The Invigilation Staff must make necessary corrections in their record regarding the change in the serial no. of Question booklet.
- 8. The paper consists of total 300 Marks. Each question shall carry 2.5 marks. There are four options for each question and the candidate has to mark the <u>MOST APPROPRIATE</u> answer on the OMR response sheet.
- 9. There is negative marking (0.5 marks for each question) for questions wrongly answered by the candidate.
- 10. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
- 11. The candidate <u>MUST READ INSTRUCTIONS BEHIND THE OMR SHEET</u> before answering the questions and check that two carbon copies attached to the OMR sheet are intact.
- 12. The translated version of the questions in Punjabi is provided only to facilitate. In case of any doubt, the English version of the question is to be treated final.

ੋਨੋਟ : ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਮੁਖ ਕਵਰ ਤੇ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

June 2023 (A – 64)

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ।

ਬੁੱਕਲੈਂਟ ਲੜੀ ਨੰ.				
ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ _				
ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ				
ਜਨਮ ਮਿਤੀ				
	ਦਿਨ ਮ	ਹੀਨਾ	ਸਾਲ	

ਪੂਸਨ ਪੁੱਤਰ ਬੁੱਕਲੈਟ ਸੈੱਟ

ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : 120

ਕੱਲ ਸਮਾਂ : 2 ਘੰਟੇ

OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਨੰਬਰ	ਰੋਲ ਨੰਬਰ
ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖ਼ਰ (ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੋ)	

ਹਦਾਇਤਾਂ

- ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਖੋਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਟੀਕਲ ਮਾਰਕ ਰੀਡਰ (OMR) ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ 9 ਵਿਚੋਂ ਸਬੰਧਿਤ ਬਕਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਇਸ ਪੰਨੇ ਦੇ ਨਾਲ–ਨਾਲ OMR ਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਲੇ ਜਾਂ ਕਾਲੇ **ਬਾਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈਨ** ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਸਿਆਹੀ ਪੈਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- 3. ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਲਤ, ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਅਧੂਰੀ ਹੈ।
- 4. ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ 120 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ 120 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ ਸਿਵਾਏ ਆਰਥੋਪੈਡਿਕ/ਨੇਤਰਹੀਣ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਹੀ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਲਈ 40 ਮਿੰਟ ਵੱਧ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
- 5. ਪ੍ਰਸਨ-ਪੱਤਰ ਪਸਤਕ (ਬੱਕਲੈਂਟ) ਦੇ **64** ਪੰਨੇ ਹਨ।
- 6. ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਖੋਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੀ ਹੈ, ਪੰਨੇ ਸਹੀ ਛਪੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਨਾ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੂਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲੜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਪਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- 7. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਇੰਦਰਾਜ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਿੰਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।
- 8. ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 300 ਅੰਕ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2.5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ ਹਨ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਜਵਾਬ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ।
- 9. ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗ਼ਲਤ ਜਵਾਬ ਲਈ ਨੈਗੇਟਿਵ ਮਾਰਕਿੰਗ (ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ 0.5 ਅੰਕ) ਹੈ। 10. ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ/ਮੈਨੂਅਲ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।
- 11. ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ **OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ** ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ **OMR** ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਦੋ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਹਨ।
- 12. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸੰਸਕਰਣ ਸਿਰਫ਼ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੁੱਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ।

Note: English version of the instructions is printed on the back cover of this Booklet.

	ਭਾਵੇਂ	ਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫੰਡ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਏ.ਆ	ਦੇ ਫਾਇ	ਏਦੇ ਲਈ ਪ	ਪਰਿਭਾਸ਼ਿ :	ਤ ਨਿਵ	ਵੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅ	ਮਨੁਸਾਰ ਨਿ	~	
	(a)	2	(b)	3		(c)	4	(d)	5	
2.		ਤ-ਰਾਜੀ ਦਰਿਆਈ ਪ ੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?	ਮਣੀ ਫਿ	ਵਵਾਦ (ਸੋ	ਧ) ਬਿੱਲ,	201	9 ਦੇ ਸੰਦਰਭ	ਵਿੱਚ, ਹੇਠ	ਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥ	ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ
	I.	ਬਿੱਲ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣ ਸਥਾਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ						ਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿਰ	ਤਣਾ ਕਰਨ ≀	ਲਈ ਇੱਕ
	II.	ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 6 ਮ					_	ਤ ਰਾਹੀਂ ਹੱ	ਲ ਕਰਨ ਦੰ	ੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼
	III.	ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਵੇਰ		ਜ਼੍ਰਿਦਾ ਪ੍ਰਣਾ	ਲੀ ਡੀਆ	ਰਸੀ '	ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ	ਲ ਦੇ ਨਾਲ	ਇੱਕ ਨਵੀਂ	ਦੋ-ਪੱਧਰੀ
	(a)	ਸਿਰਫ਼ II				(b)	ਸਿਰਫ਼ II ਅਤ	} III		
	(c)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III				(d)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ	II		
3.		ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਹੱਥ ਅਤ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ								
	(a)	90°	(b)	75°		(c)	84°	(d)	$82\cdot5^{\circ}$	
4.								ਧੀ ਰਾਸ਼ੀ ਸਾਧਾਰਨ ਚਤ ਬੈਂਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ		
	(a)	1,00,000				(b)	90,000			
	(c)	1,20,000				(d)	ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱ	ਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੰ	Ť	
5.	6 ਮਿੰ ਟੈਂਕ ਹੈ। ਖਾਲੀ	ਟੂਟੀ ਸਥਿਰ ਦਰ ਉ ਟ ਵਿਚ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਦੋਂ ਟੈਂਕ ਭਰ ਜਾਵੇਗ ਹੈ ਅਤੇ ਟੂਟੀ ਵਿਚੋਂ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ?	ਟੈਂਕ ਦੇ ਸਕੇ ਜੋ r ਤਾਂ ਹ r ਲੀਟ	: ਥੱਲੇ ਇੱਕ ਕਿ ਟੂਟੀ ਛੇਦ ਆਪਣੇ	ਂ ਛੇਦ ਕਰ ਵਿੱਚੋਂ ਟੈਂਕ -ਆਪ ਬੰ	ਾ ਦਿੱਤ ਵਿੱਚ ਦ ਹੋ	ਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਦੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਜੇਕ	ਕਿ ਪਾਣੀ ਹਿ ਹੈ ਦਰ ਦਾ ਹ ਹਰ ਟੈਂਕ (ਛੇ	ਇੱਕ ਸਥਿਰ 1∕3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਤਦ ਸਮੇਤ) ਹ	ਦਰ ਉੱਤੇ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੂ ਵਿੱਚ
	(a)	8 ਮਿੰਟ	(b)	9 ਮਿੰਟ		(c)	12 ਮਿੰਟ	(d)	18 ਮਿੰਟ	
June	202	3			(B-2)				

ਵਿਕਲਪਿਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਫੰਡ (Alternative Investment Fund) (AIF) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ

1.

	inve	estors, whether In estment policy for ded?		•		_		e with a defined gories is the AIF
	(a)	2	(b)	3	(c)	4	(d)	5
2.	follo	wing statements a	are co	rrect?	_			019, which of the
	I.	The Bill propose disputes over sha				tribunal to adju	dicate	on all inter-state
	II.	The dispute res negotiations, wit						dispute through hs.
	III.	The current sys approach with D		-		on would give v	way to	a new two-tier
	(a)	II only			(b)	II and III only		
	(c)	I and III only			(d)	I and II only		
3.	time		ck is	_				nute hand. If the en the hour hand
	(a)	90°	(b)	75°	(c)	84°	(d)	82.5°
4.	Ayesha invests \neq x for a year in a Fixed Deposit (F.D.) that gives simple interest at the rate of 6% per annum (p.a.). She invests half the amount she gets at the end of the first year, for another year, in an F.D. that gives 5% p.a. simple interest, spends half of the remaining amount and lets the rest of the amount be in her Savings Bank account which gives a simple interest of 3% p.a. With no other income or expenditure, if she has \neq 99,534 at the end of the second year, then x is equal to:							
	(a)	1,00,000			(b)	90,000		
	(c)	1,20,000			(d)	None of the abo	ve	
5.	Water flowing from a tap at a constant rate of r litres/minute can fill a cylindrical tank in 6 minutes. A hole is made at the bottom of the tank so that water flows out of the tank at a constant rate = one-third the rate of flow of water from the tap. When the tank gets full, the hole gets sealed automatically. If the tank (with the hole) is empty to begin with and water starts flowing from the tap at rate r litres/minute, how long will it take for the tank to become full?							
	(a)	8 minutes	(b)	9 minutes	(c)	12 minutes	(d)	18 minutes
June	202	3		(B -	3)			

Alternative Investment Fund (AIF) is any fund established or incorporated in India which is a privately pooled investment vehicle collecting funds from sophisticated

1.

	(b) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕ	ਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ	ਜਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡ <u>ਾ</u>	ਹੈ			
	(с) С ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕ	ਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ	ਜਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡ <u>ਾ</u>	ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇਕਰ	r < 1		
	(d) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯੂਕ	ਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ	ਜਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡ <u>ਾ</u>	ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇਕਰ	$r \leq 2$		
7.	ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਣ ਕੱਟਣਾ, ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਪ ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੀ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤਿਆ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ 52 ਲੱਕੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਕਿੰਨਾ	ਝਾਉਣ ਲਈ ਗੁਲਾ ਮਾਲਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ ੀ 5% ਬਰਬਾਦੀ ਮਾਰ ਉਤਪਾਦ ਦੇ 28∙5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ ਰ	ਾਬ ਦੀ ਲੱਕੜ ਚ ਾਮਲ ਹੈ । ਕੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ! ਭਾਰ ਵਿੱਚ 2	ਈ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਇ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਮੇਖਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰ % ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹ	ਹੈ । ਕੁਰ ਈ 10% 1 ਵਿੱਚ 1 ਹੈ । ਜੇਕ	ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ l% ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ lਰ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ	, -
	(a) ਲਗਭਗ 600 ਕਿੱਲੋਰ	ਸ਼ਾਮ	(b)	ਲਗਭਗ 612∙5	ਕਿੱਲੋਗਾਮ	-f	
	(c) ਲਗਭਗ 596 ਕਿੱਲੋਰ			ਲਗਭਗ 592·5	. ~		
8.	ਬੋਰਡਿੰਗ ਹਾਊਸ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ 60 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ?	ੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 1 5 । 25 ਬੋਰਡਰ	ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੇ ਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ '	ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਹੱਦ ਵਿਅਕਤੀ 70 ਰੁਪ	ੱਤੱਕ ਬੋਰ ਹੋ ਅਤੇ	ਰਡਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ 50 ਬੋਰਡਰ ਹੋਣ 'ਤੇ	}
	(a) 45 ਰੁਪਏ		(b)	50 ਰੁਪਏ			
	(c) 55 ਰੁਪਏ		(d)	ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ	ਕੋਈ ਨਹੰ	Ť	
9.	ਸੁਰੇਸ਼, ਇੱਕ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰ ਦਿਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਇਆ ਰਿ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ? (a) 2400 ਰੁਪਏ	ਾਨ ਉੱਹ 4 ਦਿਨ ਗਆ । ਸੁਰੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂ ਲੇਟ ਆਉਣ ਵਾਂ ਹੀਨਾ ਕੁੱਲ ਤਨਖਾ	ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਿ ਮੂਰੀ ਤਨਖਾਹ 18 ਲੇਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਚਿ ਹ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ਜੋ	ਹਾ ਅਤੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ 3 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਟਨ ਦੀ ਅੱਧੀ ਤਨ ਹਰ ਰੋਜ ਸਮੇਂ '	ਰ ਰਹਿਣ ਗਈ ਕਿ ਮੁਖਾਹ ਦਿੱ ਤੇ ਆਉਂਚ	ੲ 'ਤੇ 15 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਉਂਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀ ਦਿਨ ਰੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ । ਇੱਕ ੲ ਸੀ ਅਤੇ ਕਦੇ ਗੈਰ	5
10.	ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ ਨੂੰ 10 ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਲਈ x ਦਾ $3/5$ ਅਗਰ ਉਹ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੋਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ ?	ਹਿੱਸਾ, ਅਤੇ 10	ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਰੇਕ	ਪ੍ਰਿੰਟ ਲਈ x ਦਾ	1/5 ਹਿੱਸ	ਾ ਚਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ।	I
	(a) 3	(b) 3·5	(c)	4.5	(d)	5	
June	2023		(B-4)				

6. C ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ r > 0 ਹੈ। ਤਾਂ

(a) C ਦਾ ਘੇਰਾ ਕਦੇ ਇਸਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

	(b)	the area of C is definitely greater than its circumference						
	(c)	the area of C is definitely greater than its circumference except if $r < 1$						
	(d)	l) the area of C is definitely greater than its circumference except if $r \le 2$						
7.	A company uses rosewood for making chairs. Making chairs involves cutting, finishing and polishing. Cutting leads to 10% wastage of wood, finishing leads to a 5% wastage of wood and a subsequent 1% increase in the weight due to nails. Polishing leads to 2% increase in weight of the finished product. If the total weight of the polished chair is 528.5 kg, what is the total weight of rosewood used for making these chairs?							
	(a)	Approximately 6	800 kg	ï	(b)	Approximately	612.5	kg
	(c)	Approximately 5	96 kg		(d)	Approximately	592.5	kg
8.	The expenses of a boarding house are partly fixed and partly vary with the number of boarders. The charge is ₹ 70 per head when there are 25 boarders and ₹ 60 per head when there are 50 boarders. What is the charge per head when there are 100 boarders?							
	(a)	₹ 45			(b)	₹ 50		
	(c)	₹ 55			(d)	None of the abo	ve	
9.	Suresh, a daily wage worker, was paid \neq 1700 during a period of 30 days. During this time period he was absent for 4 days and was fined \neq 15 per day for absence. Suresh was paid the full salary only for 18 days as he came late on the other days. Those who came late were given only half the salary for that day. What was the total salary paid per month to a worker who came on time every day and was never absent? (a) \neq 2400 (b) \neq 3000 (c) \neq 2700 (d) \neq 2250							
10.	To reproduce an old photograph, a photographer charges $\forall x$ to make a negative, three-fifths of $\forall x$ for each of the first 10 prints, and one-fifth of $\forall x$ for each print in excess of 10 prints. If $\forall x$ is the total charge to make a negative and 20 prints from an old photograph, what is the value of x ?							
	(a)	3	(b)	3.5	(c)	4.5	(d)	5
June 2023 (B – 5)								

6.

C is a circle with radius r > 0. Then

(a) the circumference of C can never be equal to its area

11. ''ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹਨ ।'' ''ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।''

ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹਨ ?

- (a) ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ
- (b) ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਜੋ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
- (c) ਸਾਰੇ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕ ਸ਼ਾਂਤ ਹਨ
- (d) ਕੁਝ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਚੁੱਪ ਹਨ

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 12 ਤੋਂ 15 ਲਈ)

 $P,\,Q,\,R,\,S,\,T,\,U,\,V$ ਅਤੇ W ਵਰਗਾਕਾਰ ਮੇਜ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਉਂ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਵਰਗ ਦੇ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰ ਹਰ ਸਾਈਡ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ।

ਜਿਹੜੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਕਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਆਰਕੀਟੈਕਟ, ਵਪਾਰੀ, ਡਾਕਟਰ, ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਟ੍ਰੇਨਰ, ਬੈਂਕਰ ਅਤੇ ਕੋਡਰ (ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ)।

- ਜੋ ਕੋਡਰ ਹੈ ਉਹ ਅੰਦਰ ਮੁੰਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ । R ਅਤੇ W ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ।
- ਜੋ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ, ਉਹ W ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਟੈਂਟ ਹੈ ਉਹ V ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, V ਨਾ ਤਾਂ W ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ R, ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ। V, R ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ।
- R ਅਤੇ U ਡਾਇਗਨਲ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੇ। P ਅਤੇ ਚਾਰਟੈਂਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।
 R, ਕੋਡਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।
- ਜਿਹੜਾ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਡਰ ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, S, ਤੁਰੰਤ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਨਰ ਹੈ। V ਟ੍ਰੇਨਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- T ਇੱਕ ਬੈਂਕਰ ਹੈ। T, P ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਗੁਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਆਰਕੀਟੈਕਟ, T ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਆਂਢੀ ਹੈ।
- ਡਾਕਟਰ, U ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ।
- 12. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਣ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੇ ਡਾਇਗਨਲੀ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ?
 - (a) ਆਰਕੀਟੈਟ
- (b) S

(c) P

(d) ਟ੍ਰੇਨਰ

13. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੈਂਣ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ?

- (a) Q, U
- (b) R, T
- (c) Q, S
- (d) S, U

14. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਣ W ਅਤੇ P ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ?

(a) R

- (b) ਆਰਕੀਟੈਟ
- (c) ਵਪਾਰੀ
- (d) Q

15. Q ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੱਚ ਹੈ ?

- (a) Q, S ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ
- (b) ਕੋਡਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ Q ਦਾ
- (c) Q ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ W ਦੇ
- (d) Q ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾ

"All quiet people are harmless". "No harmless people are easily identified". 11. The premises above lead to which of the following conclusions? Quiet people are not easily identified (a) (b) Most people who are easily identified are harmless (c) All harmless people are quiet (d) Some easily identified people are quiet **Directions:** (Question Nos. 12 to 15) P, Q, R, S, T, U, V and W are sitting around a square table in such a way that four of them sit at four corners of the square while four sit in the middle of each of the four sides. The ones who sit at the four corners face the centre while those who sit in the middle of the sides face outside. Each of them have a different profession viz. Professor, Architect, Businessman, Doctor, Chartered accountant, Trainer, Banker and Coder. (None of the information given is necessarily in the same order). The one who is a Coder does not face inside. Only two persons sit between R and W. The one who is a Professor sits on the immediate right of W. The one who is Chartered accountant sits second to the right of V. V is an immediate neighbour of neither W nor R. V does not sit third to the right of R. R and U does not sit diagonally. Only one person sits between P and the one who is Chartered accountant. R sits third to the left of the one who is a Coder. The one who is a Chartered accountant is not an immediate neighbour of the one who is Coder. S sits on the immediate left of the one who is a Trainer. V is not a Trainer. T is a Banker. T is not an immediate neighbour of P. Architect is an immediate neighbour of T. Doctor is an immediate neighbour of U. **12.** Who amongst the following sits diagonally opposite to Professor? (a) Architect (b) \mathbf{S} (c) (d) **Trainer** 13. Who among the following represent the immediate neighbours of the Chartered accountant? (a) Q, U (b) R, T (c) Q, S (d) S, U Who among the following sits exactly between W and P? 14. Architect Businessman (a) R (b) (c) (d) Q **15.** Which of the following is true regarding Q? Q is one of the immediate neighbours of S (b) Coder is an immediate neighbour of Q (c) Q sits second to the left of W Q is an immediate neighbour of the Professor

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16 ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

S ∗ т ਦਾ ਮਤਲਬ S ਭੈਣ ਹੈ т ਦੀ।

S + T ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ S ਭਰਾ ਹੈ T ਦਾ।

S – T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪੁੱਤਰ ਹੈ T ਦਾ।

S/T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਧੀ ਹੈ T ਦੀ।

S=T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪਿਤਾ ਹੈ T ਦਾ।

S×T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਮਾਂ ਹੈ T ਦੀ।

16. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ P ਭੈਣ ਹੈ Q ਦੀ ?

(a) Q + R - P

(b) Q * R - P

(c) P = Q + R

(d) P * R + Q

17. P ਇਕ ਕੰਮ ਨੂੰ 27 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਉਹੀ ਕੰਮ 18 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ P ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੰਮ 12 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। Q ਨੇ P ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

(a) 3

(b) 5

(c) 7

(d) 6

18. ਅਮਨ 50 ਮੀਟਰ /ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਿਤ 5 ਮਿੰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 60 ਮੀਟਰ /ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਿਤ ਦਾ ਕੁੱਤਾ 70 ਮੀਟਰ /ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੌੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਤਾ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੋਹਿਤ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਤੇ ਵੱਲੋਂ ਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਦੂਰੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ?

(a) 288

(b) 770

(c) 1400

	S - 7	Γ means S is the son of T.			
	S/T	means S is the daughter of T.			
	S = 7	Γ means S is the father of T .			
	$S \times T$	Γ means S is the mother of T .			
16.	Whi	ch of the following means P is t	he sist	er of	Q ?
	(a)	Q + R - P		(b)	Q * R - P
	(c)	P = Q + R		(d)	P * R + Q
17.			•		o the same piece of work in 18 days. Q
		ted the work alone and P joine many days did Q work more th			r. The work was completed in 12 days.
					_
	(a)	3		(b)	5
	(c)	7		(d)	6
18.	Ama	n runs at a speed of 50 m/min	Mohi	it foll	ows him after an interval of 5 min and
					at a speed of 70 m/min and starts along
					omes back to Mohit and continues to do
	SO T1.	ii Monit reaches Aman. What is	s tne to	otai o	listance covered by the dog in metres?
	(a)	288		(b)	770
	(c)	1400		(d)	1750
June	2023	3	(B –	9)	

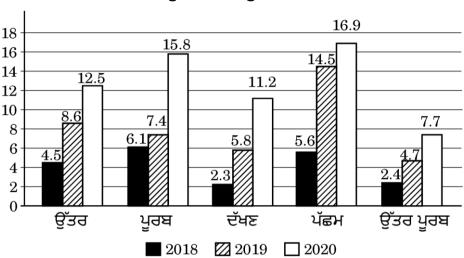
Use the relations defined below to solve Question No. 16.

S * T means S is the sister of T.

S + T means S is the brother of T.

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪਸ਼ਨ 19 ਤੋਂ 21) ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਢੋਏ ਗਏ ਮਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। 2018, 2019 ਅਤੇ 2020 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਮਾਲ (ਲੱਖਾਂ ਟਨ ਵਿੱਚ) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ **ਬਾਰ** ਗਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਢੋਆ-ਢਆਈ ਦਾ ਸਮਾਨ

- 2018 2020 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੀ ਦਰ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ 19. ਸੀ ?
 - (a) ਪੂਰਬ
- (b) ਦੱਖਣ
- (c) ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ (d) ਉੱਤਰ
- 2018 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ, 2020 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਾਲ ਕੀ ਹੈ ? **20.**
 - (a) 31.16%

(b) 36.02%

58.44% (c)

- ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
- ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨਪਾਤ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਢੋਏ 21. ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਕਿੰਨਾਂ ਹੈ ?
 - (a) 41.76%

(b) 52.16%

(c) 57.86%

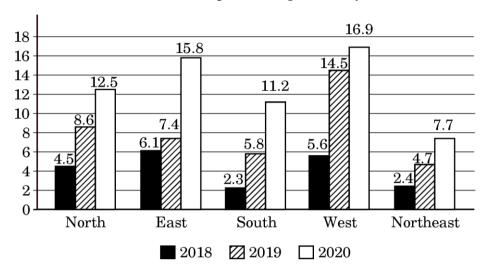
- (d) 65.87%
- ਇੱਕ ਸਕੇਟਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧਵਿਆਸ 21 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੁਆਲੇ 44 ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ 22. ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇੱਕ ਹੈਕਸਾਗਨ (ਛੇ ਭੂਜ) ਜਿਸਦੀ ਭੂਜਾ 42 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸਕਿੰਟ ਲੱਗਣਗੇ।
 - 56 (a)

(b) 84

64 (c)

Directions: (Question Nos. 19 to 21): Railways analyzed the goods transported using its services across five different regions of a country. The total goods transported (in lakhs of tonnes) during 2018, 2019 and 2020 are shown in the following bar graph.

Goods Transport through Railways

- 19. During the period 2018 2020, for which region was the rate of increase in goods transported second highest?
 - (a) East
- (b) South
- (c) Northeast
- (d) North
- **20.** What is the approximate goods transported in North in 2018 to the goods transported in Northeast in 2020?
 - (a) 31·16%

(b) 36·02%

(c) 58·44%

- (d) None of the above
- **21.** What is the ratio of average goods transported in South in given three years to the average goods transported in West in the same period?
 - (a) 41·76%

(b) 52·16%

(c) 57.86%

- (d) 65·87%
- **22.** A skating champion moves along the circumference of a circle of radius 21 meters in 44 seconds. How many seconds will it take her to move along the perimeter of a hexagon of side 42 meters?
 - (a) 56

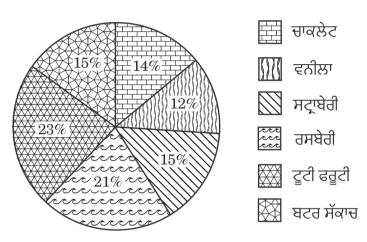
(b) 84

(c) 64

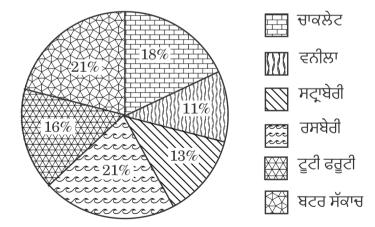
(d) 58

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23 ਤੋਂ 25) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪਾਈ ਚਾਰਟ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P ਅਤੇ Q ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਆਇਸਕਰੀਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। 6 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। P ਕੋਲ ਆਈਸਕਰੀਮ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 250 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਅਤੇ Q ਕੋਲ 200 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ।

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P (250 ਕਿਲੋ)

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ Q (200 ਕਿਲੋ)

23. ਪਾਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਵਨੀਲਾ ਦੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਪਾਰਲਰ P ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

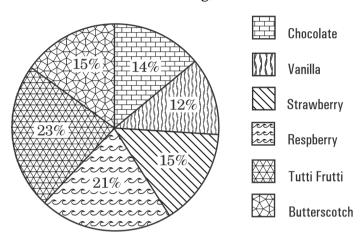
(a) 13

(b) 10

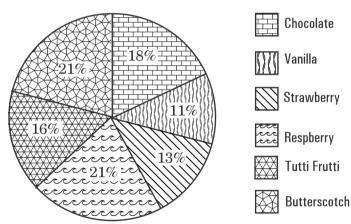
(c) 8

Directions: (Question Nos. 39 to 42): The following pie chart shows the ice-creams present at two different ice-cream parlors P and Q. The distribution of 6 different ice-creams by weight is represented in table. The total quantity of ice-creams with P is 250 kg and that with Q is 200 kg.

Ice-cream Parlor P (250 kg)

Ice-cream Parlor Q (200 kg)

- **23.** What is the difference between the quantity of Vanilla in kg at parlor Q and that at parlor P?
 - (a) 13

(b) 10

(c) 8

24.	. ਉਹ ਦੋ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ਜੋ Q ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ P ਦੇ ਕੋਲ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ?								
	(a)	ਬਟਰਸਕਾੱਚ, ਚਾਕਲੇ	ਟ		(b)	ਵਨੀਲਾ, ਸਟ੍ਰਾਬੇਰੰ	†		
	(c)	ਵਨੀਲਾ, ਰਸਬੇਰੀ			(d)	ਚਾਕਲੇਟ, ਟੂਟੀ-ਫ	ਭੂਟੀ		
25.		ਠੇ ਰਸਬੇਰੀ ਅਤੇ ਸਟ੍ਰਾ ਰ ਹੈ ?	ਬੇਰੀ ਜ	ਟੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ	ਭ ਮਾਤਰਾ	' ਦਾ ਪਾਰਲਰ P ਮ	ਮਤੇ ਪਾ	ਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਕਿ	ਤੰਨ <u>ਾ</u>
	(a)	22	(b)	28	(c)	23	(d)	35	
26.	ਜੇਕ ਹੈ ?	ਰ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਫ਼	ਭੁੱਤੇ ਹ	ਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁੱਤੇ	ਖਰਗੋਸ਼	ਹਨ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤ	रे वषत	ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ រ	ਸਹੀ
	(b) (c)	ਸਾਰੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਬਿੱਲੀ ਸਾਰੇ ਕੁੱਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਰ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਖ ਕੁਝ ਖਰਗੋਸ਼ ਕੁੱਤੇ ਹ	ਹਨ ਰਗੋਸ਼						
27.	2 ਕਿ ਵਿਚ	B, C, D, E, F, G, ਸ਼ਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ D, G ਦੇ C ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਜਦੇ	ਹੈ ਅਤ 4 ਕਿਨ	ਤੇ H, A ਦੇ 4 ਕਿਨੋ ਲੋਮੀਟਰ ਪੂਰਬ ਵਿ	ਲੋਮੀਟਰ ਚ ਵਚ ਹੈ ।	ਦਖੱਣ ਵਿਚ ਹੈ । G F,G ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀ	, H ਤੋ ਟਿਰ ਉ	ਂ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੱ ਟੁੱਤਰ ਵਿਚ ਹੈ । 1	<i>,</i> ਛਮ
	` ′	5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ			(b)				
	(c)	3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ			(d)	2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ			
28.		ਖਾਸ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ STRAWBERRY 1		•	YUJTSI	FWJOU ਲਿਖਿਅ	ਾ ਜਾਂਦਾ	ਂ ਹੈ । ਉਸ ਕੋਡ ਭ	ਾਸ਼ਾ
	(a)	YSSFCXBSUS			(b)	YSSEBWASU	\mathbf{S}		
	(c)	YUSBXCFSSY			(d)	SUSWABESS	Y		
29.	ਅੰਕ	31131131131131	13113	311 :					
	(a)	3 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ	ਸਕਦਾ	ਹੈ ਪਰ 11 ਨਾਲ	ਨਹੀਂ				
	(b)	11 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ	ਸਕਦ	ਾ ਹੈ ਪਰ 3 ਨਾਲ	ਨਹੀਂ				
	(c)	3 ਅਤੇ 11 ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ	ਤ ਵੰਡਿ	ਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ					
	(b)	ਨਾ ਤਾਂ 3 ਨਾਲ ਅਤੇ	ਨਾ ਜੀ	11 ਨਾਲ ਵੰਤਿਆ	ਜਾ ਸਕਾ	ਦਾ ਹੈ			

24.	Wh	ich are the two icecr	ns that are les	t are less in quantity with P than that with Q?						
	(a)	Butterscotch, Choc	ola	te	(b)	Var	nilla, Strav	wberry		
	(c)	Vanilla, Raspberry			(d)	Cho	ocolate, Tu	itti frutt	ti	
25.		at is the absolute ether at parlor P and			antity	y in	kg of Ra	spberry	and	Strawberry
	(a)	22 (1	b)	28	(c)	23		(d)	35	
26.		ll cats are dogs and rue?	son	ne dogs are ra	bbits,	whic	ch of the fo	ollowing	g state	ements must
	(a)	All rabbits are cats	}							
	(b)	All dogs are cats								
	(c) All cats are rabbits									
	(d)	Some rabbits are d	ogs							
27.	A, B, C, D, E, F, G, H and I are nine houses. C is 3 km East of B. A is 2 km North of and H is 4 km South of A. G is 2 km West of H while D is 4 km East of G. F is 4 k North of G, I is situated just in the middle of B and C, while E is just in the middle H and D. Find the distance between E and G.							G. F is 4 km		
	(a)	5 km			(b)	4 kı				
	(c)	3 km			(d)	2 kı	m			
28.		a certain code lang RAWBERRY be writ					itten as Y	UJTSF	WJO	U. How will
	(a)	YSSFCXBSUS			(b)	YSS	SEBWASU	JS		
	(c)	YUSBXCFSSY			(d)	SUS	SWABESS	SY		
29.	The	number 311311311	311	311311311 is	:					
	(a)	Divisible by 3 but r	ot	by 11						
	(b)	Divisible by 11 but	no	t by 3						
	(c)	Divisible by both 3	an	d 11						
	(d)	Divisible neither by	y 3	nor by 11						

(B-15)

	(c)	ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ	(d)	ਵੀਰਵਾਰ
31.	ਤੁਹਾ	ਡੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰ	ਤੇ ਇੱਕ ਬ	ਜ਼ੁਰਗ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹੋ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇੱਕ
				ੂੰ ਮੂੰਹ ਨੀਚੇ ਵੱਲ ਹੈ । ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼
				ਹਨ । ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ''ਰਾਣੀ ਦੇ ਖੱਬੇ
	ਪਾਸੇ	;, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਗੁਲਾਮ ਹਨ । ਗੁਲਾਮ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪ	ਪਾਸੇ , ਇੱਕ	ਜਾਂ ਦੋ ਗੁਲਾਮ ਹਨ। ਚਿੜੀਏ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ
	ਜਾਂ ਚ	ਤੋਂ ਇੱਟ ਹਨ । ਇੱਟ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਿ	ਏੱਟ ਹਨ ।	'' ਤਿੰਨ ਕਾਰਡ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ?
	(a)	ਚਿੜੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਇੱਟ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਇ	<u></u> ਟੱਟ ਦੀ ਰਾ	ਈ
	(b)	ਇੱਟ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਚਿੜੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਇੱਟ	ਦੀ ਰਾਈ	
	(c)	ਦੋਵੇਂ (a) ਅਤੇ (b)		
	(d)	ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ		
32.	ਹੇਠਾ	ਲੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਐਲੀਮੈਂਟ 7 ਨੰਬਰ ਦੇ ਸ	ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ	ਸੱਤਵਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ।
		26, B, 25, C, 24, D, 23		•
	(a)	P	(b)	Q
	(c)	R	(d)	S
33.	ਤਿੰਨ	ਿਹਿੱਸੇਦਾਰ N, M ਅਤੇ O ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕ	ਰਨ ਤੋਂ ਬਾ	ਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ
	ਨੂੰ 1	240 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮਿਲੀ । N ਨੂੰ M ਦੇ	ਹਿੱਸੇ ਦਾ	3/5ਵਾਂ ਅਤੇ M ਨੂੰ O ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ 2/3ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ
	ਮਿਲ	ਦਾ ਹੈ। N ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕੀ ਹੈ ?		
	(a)	240	(b)	324
	(c)	254	(d)	468
34.	χъ	।ਤੇ Y ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ।	X, Y ਦੀ	ਆਂ ਹਰ 5 ਵਾਰੀਆਂ ਤੇ 7 ਵਾਰ ਖੇਡਦਾ ਹੈ ਪਰ 3
		_		ਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ Y ਹਰ ਬਦਲਵੀ ਵਾਰੀ 'ਤੇ ਬੁੱਲਜ
	ਆਈ	ੀ ਨੂੰ ਹਿੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਅਗਰ Y, 75 ਵਾਰ	ਮੁੰਝ ਜਾਂਦ	ਾ ਹੈ ਤਾਂ X ਨੇ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਹਿੱਟ
	ਕੀਤ	ਾ ਹੈ ?		
	(a)	60	(b)	70
	(c)	96	(d)	120
June	e 202		- 16)	

(b) घुँयहान

30. 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਦਿਨ ਸੀ ?

(a) ਮੰਗਲਵਾਰ

	(a)	Tuesday	(b)	Wednesday
	(c)	Friday	(d)	Thursday
31.	a st	andard deck face down. Trying to made are. He tells you, "To the left of the	ake cone quent of the transfer	ueen of diamonds.
32.		he following series which element con 26, B, 25, C, 24, D, 23, P R	(b) (d)	eventh to the left of number 7? Q S
33.	assi	_		rnings they got after doing a particular gets 3/5 th of M's share and M gets 2/3 rd 324 468
34.	bull		hits	ys 7 turns to Y's every 5 turns, but hits bulls eye every alternate turn. When Y w many times? 70 120

(B-17)

30. What was the day of the week on 15th August 1947?

35. ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੇ ਹੈ ?

(a) 461

(b) 457

(c) 462

(d) 125

36. ਮੈਂ ਇੱਕੋ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਦੋ ਸਕੂਟਰ ਵੇਚੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 10% ਲਾਭ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 12% ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਭ/ਘਾਟਾ ਕੀ ਸੀ ?

(a) 13% ਘਾਟਾ

(b) 27% ਘਾਟਾ

(c) 13% ਲਾਭ

(d) 22% ਘਾਟਾ

37. ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਲਫ਼ਾ ਦੇ 8 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀਟਾ ਦੇ 10 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਗਾਮਾ ਦੇ 12 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਅੰਤਰ-ਸਕੂਲ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੀਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿੰਨੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ?

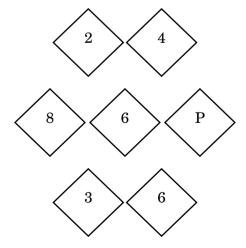
(a) 3664

(b) 396

(c) 4060

(d) 8120

38. ਹੇਠਲੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ P ਲੱਭੋ :

(a) 2

(b) 4

(c) 6

- **35.** How many natural numbers having at most five digits have a sum of their digits as at most six?
 - (a) 461

(b) 457

(c) 462

- (d) 125
- **36.** I sold two scooters at same price, one of them at 10% profit. I incurred total loss of 12% in overall transaction. What was the approximate profit/loss incurred on the other scooter?
 - (a) 13% loss

(b) 27% loss

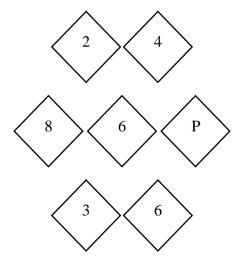
(c) 13% profit

- (d) 22% loss
- **37.** Out of 8 students in Section Alpha, 10 students in Section Beta and 12 students in Section Gamma, a teacher wants to create a team of three to represent the school in inter-school quiz competition. In how many ways the team can be formed such that all the members of the team are not from the same section?
 - (a) 3664

(b) 396

(c) 4060

- (d) 8120
- **38.** Find P in the following figure :

(a) 2

(b) 4

(c) 6

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 39 ਤੋਂ 42) ਇਕ ਸਕੂਲ ਦੇ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮਿਡ-ਸਮੈਸਟਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਸਨ। ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੀ 52% ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ, 49% ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 38% ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਸਿਰਫ 9% ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 17% ਪਾਸ ਹੋਏ, ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 16% ਪਾਸ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ

नीਵ नी	ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 15% ਪਾਸ ਹੋਏ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 300 ਹੈ।	
39.	ਜਰਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਸ ਹੋਏ ?	
	a) 63	
	o) 84	
	e) 96	
	d) 114	
40.	- ਜਰਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵ	ਲੇ
	ਵਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਦੱਸੋ ।	
	a) 5:6	
	o) 4:5	
	e) 8:7	
	d) 7:4	
41.	ੁੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਪਾਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਪ	ιΉ
	ਰਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ?	
	a) 30	
	o) 90	
	e) 64	
	d) 82	
42.	ਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੈ	?
	a) 9:4	
	o) 12:5	
	e) 10:3	
	d) 11:4	
June	023 (B = 20)	

Directions: (Question Nos. 39 to 42): In a school, results of 12th class mid-semester exam were declared. All were disappointed with the results. The summary of the results was 52% passed in Geography, 49% passed in History and 38% passed in Biology. Only 9% students am

		all the three. 17% passed in Geography and History and 16% passed in Geography
		gy and 15% passed in History and Biology. Number of students who took the exam
is 30	10.	
39.	How	many students passed in Geography only?
	(a)	63
	(b)	84
	(c)	96
	(d)	114
40.		d the ratio of students passing in Geography only to the students passing in ogy only.
	(a)	5:6
	(b)	4:5
	(c)	8:7
	(d)	7:4
41.		tudent is declared pass in the exam only if he/she clears at least two subjects. at was the number of students who were declared passed in this exam?
	(a)	30
	(b)	90
	(c)	64
	(d)	82
42.	Wha	at is the ratio of students who passed in exactly one and exactly two subjects?
	(a)	9:4
	(b)	12:5
	(c)	10:3
	(d)	11:4

43.	ਮੈਸੋਪਟਾਮੀਆ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਥਾਨਾਂ ਕਿ		ਚ ਦਿਲ	ਤਮਮ, ਮਗਨਾ ਅਤ <u>ੇ</u>	ਮੇਲੂਟ	ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੰਧ
	ਵਪਾਰ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਹਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿ				(-)	
		ਸੂਨਾ				ਅਕੱੜ
44.	ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕਿਸ ਸ਼ਾਸਕ ਨੇ ਜੇਹਲਮ ਦਰਿ	ਤਆ ਤੇ ਸਿੰਚਾ	ਈ ਲਬ	ੀ ਹੈ ਨਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮ	ਾਣ ਕੀ	ਤਾ ?
	(a) ਲਲਿਤਦਿੱਤਿਆ		(b)	ਵਿਨਯਦਿੱਤਿਆ		
	(c) ਅਵੰਤੀਂਵਰਮਨ		(d)	ਸ਼ੰਕਰਾਵਰਮਨ		
45.	ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਕੇ	ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਂ	ਤ ਵਿੱਚੋ	ਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋ	ਣ ਕਰੋ	:
	ਸੂਚੀ I (ਜੀਨਾ ਦਾ ਨਾਂ)	ਸੂਚੀ II				
	^		ਸ)			
			1 101			
		ਸ਼ੰਖ (ਕੋਂਚ ਿਲ	ୟର)			
		ਹਿਰਨ				
	D. ਪਾਰਸ਼ਵਨਾਥ 4.	ਬਲ੍ਹਦ				
	वेंड:					
	A B C D (a) 3 2 4 1 (b) 4 3 2 1 (c) 1 4 3 2					
	(b) 4 3 2 1 (c) 1 4 3 2					
	(d) 2 3 4 1					
46.	ਅਸ਼ੋਕਾ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਇਨਰ ਕ	ਭਾਕ ਐਡੀਕਟ	ट (हेर्ट	ੀ ਚੱਪਲ) ਵਿੱਚ ਸੰਖਿ	ਆਤਮ	ਕ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ
	ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?					
	(a) ਮਾਸਕੀ (b) ਗੁਜ ਟ	г	(c)	ਅਹਰਾਉਰਾ	(d)	ਪੰਗੂਰਾਰੀਆ
47.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸ	ਾਰ ਲਿਖੋ ਤੇ	ට්ठ 8	ਲਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ੋਂ ਸਹੀ	ਉੱਤਰ	ਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ।
	I. ਤਹਮਸ ਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਤਮਸ ਖਾਨ	;				
	II. ਦਾਬਿਸਤਾਨ-ਏ ਮਜ਼ਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ	ਮੋਹਸਿਨ ਫਾਰ	डी .			
	ੁ III. ਇਬਰਤਨਮਾਹ ਮਿਰਜਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁ					
	IV. ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਜੀ ਨੁਰ ਮੁਹੰ					
	(a) IV, II, III, I		(b)	II, III, IV, I		
	(c) II, III, I, IV			I, IV, III, II		
48.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਵੇਦਾਂਤ ਅਤੇ	ਪੈਟ ਟਿਸਟਾਸ਼		, , ,	2	
40.	0 0	יוב ובעביר	-	ਨਰਾਇਣ ਭੱਟ 	•	
	(a) ਅਪਾਇਆ ਦੀਕਸ਼ਤਾ (c) ਰਘੂਨੰਦਾਨਾ		(b) (d)	ਨਰਾਇਣ ਭਟ ਮਾਧਵਾਚਾਰੀਆ		
			(u)	-1 -1 C O OI 1		

(B-22)

43.		In which of the following place of Mesopotamia the textual reference for Indus Trade in the form of Dilmum, Magana and Meluhha was reported?											
	(a)	Hala	af		(b)	Na	isuna	L	(c)	Uruk		(d)	Akkad
44.			f the		wing ru	ıler (of Ka	shmi	r con	structed	the char	nnels	for irrigation on
	(a)	Lali	tadit	ya					(b)	Vinayad	litya		
	(c)	Ava	ntiva	rman	1				(d)	Sankara	avarman		
45.	Mat		ist I v	with I	List II a	and s	elect	the c	orrec	t answer	using th	e cod	e given below the
		Lis	tI					List	II				
				•	Jina)			_	nisar	nce)			
	A.	Ad	inath	ì			1.	Snal	ke				
	B.	Sh	antin	ath			2.	Cond	ch sh	ell			
	C.	Ne	mina	th			3.	Deer	r				
	D.	Pa	rshvr	nath			4.	Bull					
	Cod	les:											
		A	В	\mathbf{C}	D								
	(a)	3	2	4	1								
	(b)	4	3	2	1								
	(c)	1	4	3	2								
	(d)	2	3	4	1								
46.					ving M igures		rock	Edict	of A	shoka er	ngraved 1	the n	umerical number
	(a)	Mas	ki		(b)	Gu	jarra		(c)	Ahraura	a	(d)	Panguraria
47.		_		ollowi	ing in a	a chr	onolo	gical	order	and sele	ect the co	rrect	answer from the
	I.	Tah	mas i	Nama	ah by T	ahma	as Kh	an.					
	II.	Dab	istan	-E-M	azahib	by M	Iohsir	ı Fan	i				
	III.	Ibar	atna	mah l	Mirza ł	у Мо	oham	mad l	Harsi	i			
	IV.	Jan	gnam	ah by	y Qazi l	Nur I	Moha	mma	d				
	(a)	IV,	II, III	I, I					(b)	II, III, I	V, I		
	(c)	II, I	II, I,	IV					(d)	I, IV, III	I, II		
48.		econo wing		on of	f Veda	nta a	and S	Shaiv	ite b	eliefs wa	as develo	pped	by which of the
	(a)	App	aya I	Diksh	ita				(b)	Naraya	n Bhatt		
	(c)	Rag	huna	nada	na				(d)	Madhay	acharya		
June	202	3					(В –	23)				

ਵਿਜੈਨਗਰ ਸਾਮਰਾਜ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਤੱਥ ਸਹੀ ਹਨ ? ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ, ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਵਿਜੈਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੱਤ ਗੜ੍ਹ ਸਨ । III. ਅਮੁਕਤਮਾਲਿਆਦਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਦੇਵਰਾਯ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਹਮਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਗਵਰਨਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਸੀ । IV. ਦੇਵਰਾਏ II ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੌਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਸਨ । (a) ਸਿਰਫ II. III ਅਤੇ IV (b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV (c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III I, II, III ਅਤੇ IV (d) ਫਿਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ ਤੁਗ਼ਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇਕਤਦਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਹੀਂ **50.** ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ? (a) ਉਸਨੇ ਲੈਂਡ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣ ਵਜ਼ਫ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । (b) ਵਜਫ਼ਦਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਧਾਰਕ, ਇਕਤਦਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਸੀ I (c) ਮਕਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪ-ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ | (d) ਉਸਨੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ I ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕਮਿਕ ਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ । **51.** I. ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ II. ਦੂਜਾ ਕਾਰਨੈਟਿਕ ਯੁੱਧ III. ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ-ਮੈਸੂਰ ਯੁੱਧ IV. ਸੇਂਟ ਥੋਮ ਦਾ ਯੁੱਧ (a) I, II, III, IV II, I, III, IV (b) (c) IV, III, I, II IV, II, III, I (d) ਮੋਰਲੇ-ਮਿੰਟੋ ਸਧਾਰਾਂ ਦਾ ੳਦੇਸ਼ ਸੀ : **52.** ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ II. ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਚੋਣ-ਮੰਡਲ III. ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ IV. ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ : (a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II (b) ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III

I, II, III ਅਤੇ IV

49.	Whi	ch facts are true about Vijayanagar e	empire	e ?						
	I.	Women were employed as wrestlers	, astro	ologers and soothsayers.						
	II.	The city of Vijaynagara had seven citadels.								
	III.	Amuktamalyada, said to have been composed by Krishnadevaraya, commends Brahmans as Provincial Governors.								
	IV.	Devaraya II had appointed Muslims in his army.								
	(a)	II, III and IV only	(b)	I, II and IV only						
	(c)	I, II and III only	(d)	I, II, III and IV						
50.		Which of the following changes in the Iqtadari system was not introduced by Firoz Shah Tughlaq?								
	(a)	He restored the system of payment of salaries to soldiers by land assignments now called wajaf.								
	(b)	The wajafdars, holders of such assignment, were another group of Iqtadars.								
	(c)	The system of sub-assignment of land by muqtais to their soldiers was also started.								
	(d)	He rigidly enforced the non-transfer	of as	signments.						
51.	Arrange the following events in chronological order:									
	I.	The First Anglo-Sikh war								
	II.	The Second Carnatic war								
	III.	The First Anglo-Mysore war								
	IV.	Battle of St. Thome								
	(a)	I, II, III, IV	(b)	II, I, III, IV						
	(c)	IV, III, I, II	(d)	IV, II, III, I						
52.	Mor	ley-Minto reforms aimed at								
	I.	Increasing number of members in L	egisla	tive Council at Centre						
	II.	Separate electorates for Muslims								
	III.	Reserved seats in Provincial Assemb	bly for	Dalits						
	IV.	Promotion of education								
	Sele	ect the correct answer from the codes	given	below:						
	(a)	I and II only	(b)	III and IV only						
	(c)	I, II and III only	(d)	I, II, III and IV						
June	202	3 (B-	25)							

53. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I ਸੂਚੀ II (ਨਮਕ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਸਥਾਨ) (ਨੇਤਾ)

A. ਮਾਲਾਬਾਰ

1. ਗੋਪਾਬੰਧੂ ਚੌਧਰੀ

В. ਉੜੀਸਾ

2. ਸੀ. ਰਾਜਗੋਪਾਲਾਚਾਰੀ

C. ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ

ਕੇ. ਕੇਲਅਪਨ

D. ਬਿਹਾਰ

4. ਮਹਾਦੇਵ ਲਾਲ ਸਰਾਫ਼

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	\mathbf{D}
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(b)	3	1	2	4

- 54. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?
 - I. 1801 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਉੱਤੇ ਸਬਸਿਡਰੀ ਅਲਾਇੰਸ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ।
 - II. 1851 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਲਾਰਡ ਡਲਹੇਂਜੀ ਦਾ ਕਥਨ ਸੀ, ''ਚੈਰੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਡਿੱਗੇਗੀ''।
 - III. ਅਵਧ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ 1876 ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ।
 - IV. 'ਸ਼ਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਨ ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ', ਇਹ ਵਿਰਲਾਪ ਨਵਾਬ ਵਾਜਿਦ ਅਲੀ ਸ਼ਾਹ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਦੁਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤੇ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ । ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :
 - (a) I, II ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ

(b) I, II ਅਤੇ III ਸਹੀ ਹਨ

(c) II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ

- (d) I, II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ
- 55. ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਸੱਚ ਹਨ ?
 - ਇਸ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਮਜੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਸੰਘ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ।
 - II. ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਿਆ ਸੂਬਾਈ ਅਸੈਂਬਲੀਆ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਏ : A (ਹਿੰਦੂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ), B (ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ) ਅਤੇ C (ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ)।
 - III. ਪਹਿਲਾਂ ਗਰੁਪਿੰਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਸੂਬਿਆ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।
 - IV. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮਾਰਚ 1947 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ/ਸਿੱਖ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੂਰਬੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹੀ ਤਰਜ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

(d) I, II, III ਅਤੇ IV

53. Match the following:

List I List II (Salt March Place) (Leader)

- A. Malabar 1. Gopabandhu Chaudhary
- B. Orissa 2. C. Rajagopalachari
- C. Tamilnadu 3. K.Kelappan
- D. Bihar 4. Mahadev Lal Saraf

Choose your answer with the help of the given options:

	A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(b)	3	1	2	4

- **54.** Which of the following statements about Awadh are correct?
 - I. The Subsidiary Alliance was imposed on Awadh in 1801.
 - II. "A cherry that will drop into our mouth one day" was stated by Lord Dalhousie in 1851 about Awadh.
 - III. Awadh was formally annexed to the British Empire in 1876.
 - IV. "The life was gone out of the body" was lamented for Nawab Wajid Ali Shah who was dethroned and exiled to Calcutta on the pretext of misgovernance.

Choose the correct answer using the code given below.

- (a) I, II and IV are correct
- (b) I, II and III are correct
- (c) II, III and IV are correct
- (d) I, II, III and IV are correct
- **55.** What are true about the Cabinet Mission Plan?
 - I. It recommended a three-tier confederation with a weak Central Govt. controlling foreign affairs, defence and communication.
 - II. Provincial Assemblies while electing Constituent Assembly be grouped into three sections: A (Hindu majority provinces), B (Muslim majority provinces of North-West) and C (Muslim majority provinces of North-East).
 - III. Grouping to be compulsory at first but provinces have the right to opt out after new constitution and elections.
 - IV. On this basis the Congress in March 1947 divided Punjab into two Muslim majority West and Hindu/Sikh majority East and asked similar application in Bengal.

Choose the correct answer:

(a) I and II only

(b) I, II and III only

(c) II, III and IV only

(d) I, II, III and IV

- 56. ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਜੇਹਲਮ, ਬਿਆਸ, ਰਾਵੀ ਅਤੇ ਚਨਾਬ ਇਕੱਠੇ ਸਿੰਧ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ :
 - (a) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਮਿਠਾਨਕੋਟ
 - (b) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿਆਲਕੋਟ
 - (c) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾਕੋਟ
 - (d) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ
- 57. ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣੋ :

ਸੂਚੀ I ਸੂਚੀ II (ਮਕਬਰਾ) (ਸਥਾਨ)

- A. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਖਾਨ ਦਾ ਮਕਬਰਾ 1. ਸ਼ਹਾਦਰਾ ਬਾਗ ਨੇੜੇ ਲਾਹੌਰ
- B. ਹੁਮਾਯੁੰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ 2. ਬਟਾਲਾ
- C. ਜਹਾਂਗੀਰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ 3. ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਨਕੋਦਰ
- D. ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਮਿਨ ਅਤੇ ਹਾਜੀ ਜਮਾਲ ਦਾ ਮਕਬਰਾ 4. ਦਿੱਲੀ

ਕੋਡ :

 A
 B
 C
 D

 (a) 2
 1
 3
 4

 (b) 2
 3
 1
 4

 (c) 4
 3
 2
 1

 (d) 2
 4
 1
 3

- 58. ਰਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜੋ :
 - I. ਦਾਤਾ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਸ਼ਕਰਗੰਜ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਸੂਫੀ ਸੰਤ ਸਨ ।
 - II. ਅਜਮੇਰ ਦੇ ਸੰਤ ਮੋਇਨੁਦੀਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਵੀ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ।
 - III. ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ ਨੇ ਖਵਾਜ਼ਾ ਕੁਤੁਬ-ਅਦ-ਦੀਨ ਬਖ਼ਤਿਆਰ ਕਾਕੀ ਨੂੰ ਸ਼ੇਖ-ਅਲ-ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ 'ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਲਾਈਆ ਪਾਬੰਦੀਆ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ।
 - IV. ਸ਼ੇਖ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਚਿਸ਼ਤੀਆਂ ਦਾ ਨਰਵ ਸੈਂਟਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ l

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
- (b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
- (c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
- (d) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

	(b)	Sial	kot ir	n Pak	istan				
	(c)	Kal	akot i	n Ind	lia				
	(d)	Srir	nagar	in In	dia				
57.	Mat	ch L	ist I v	vith I	List II	and choose the	correct	option:	
		Lis						List II	
			(mb)	T 7 1	,	TD 1	-	(Place)	
	A.				nan's	Tomb	1.	Shahdara Bagh, near Lahore	
	В.	Ηι	ımayı	ın's T	omb		2.	Batala	
	C.	To	mb of	Jaha	angir		3.	Nakodar in Jalandhar	
	D.		mb of iji Jar		ammo	ed Momin and	4.	Delhi	
	Cod	les:							
		A	В	\mathbf{C}	D				
	(a)	2	1	3	4				
	(b)	2	3	1	4				
	(c)	4	3	2	1				
	(d)	2	4	1	3				
58.	Rea	d the	follo	wing	state	ments about Chi	ishti Sil	lsila carefully :	
	I.				aksh a		rid Sha	ıkar Ganj were Sufi saints of Chishti	
	II.					•		n Auliya of Delhi, who spread Islam in I to Chishti Silsila.	
	III.	Bak	htiar	Kak	i, bu	_	accept	aikh al Islam to Khwaja Qutub-ud din it owing to the restrictions laid on ion.	
	IV.	Shaikh Nizamuddin Auliya, lived and worked arduously to make Delhi as the nerve centre of Chishtis.							
	Whi	ch of	the a	above	state	ments are corre	ct?		
	(a)	II, I	II and	d IV	only				
	(b)	I, II	and	IV on	ly				
	(c)	I, II	and	III on	ly				
	(d)	I, II	I and	IV o	nly				

(B - 29)

The place where Jhelum, Beas, Ravi and Chenab join together into Indus River is:

56.

June 2023

(a) Mithankot in Pakistan

59.	ਸੂਚੀ	I ਅਤ	ਤੇ ਸੂਚੰ	l II e	ਾ ਮਿਲਾਨ ਹ	ਕਰੋ ਅ	ਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ	ਚੁਣੋ :
		ਸੂਚੰ	ੀ I ਸਤਕ)				ਸੂਚੀ II (ਲੇਖਕ)	
	Α	(ਪੁ ਗਰ	ਸਤਕ) ਾਨ ਮੈ) ਬਾਲ		1	(ਲਖਕ) ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ	
		ਮੇਰ					ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ	
							ਦਲੀਪ ਕੋਰ ਟਿਵ	ਾਣਾ
							ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ	
	ਕੋਡ							
		A	В	\mathbf{C}	D			
	(a)	1	4	3 1 2	2			
	(b)	4	2	1	3			
	(c)	4	1	2	3			
	(d)	1	4	2	3			
60.	''ਪੰਜ	गघी त	ਨਾਟਕ -	ਦੀ ਨੱ	ਕੜ ਦਾਦੀ'	' ਵਜੋਂ	ਕੋਣ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ?	
	(a)	ਨੇਰ੍ਹਾ	ਰਿਚਰ	ਡਸ			(b)	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
	(c)	ਦਲੀ	ਪ ਕੋਟ	ਟਿਵਾ	ਣਾ		(d)	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ
61.	ਲਾਨ	ਕ ਲਾ	ਪਾਸ	ਹੇਠ ਿ	ਤਖਿਆਂ ਵਿੱਚ	ਰ ਕਿੰਨ੍ਹ	ਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰ	ਹੱਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ ?
	(a)	ਭਾਰ	ਤ ਤੇ ਪ	ਪਾਕਿਸ	ਤਾਨ		(b)	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ
	(c)	ਭਾਰ	ਤ ਤੇ ਮ	ਮਫ਼ਗਾਂ	ਨਿਸਤਾਨ		(d)	ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ
62.	ਸੂਚੀ	I ਨੂੰ	ਸੂਚੀ	II ਨਾ	ਲ ਮਿਲਾਨ	ਕਰਦੇ	ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ	ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ ।
	z	ੂ ਸੂਚੀ					_ਭ ਸਚੀ II	
		ੂ (ਬ	ਰਮਲ	ਪਾਵਰ	ਸਟੇਸ਼ਨ)		ੂਰ: ਸ (ਸਥਾਨ)	
	A.	ਸਿੱਕ	त्रा			1.	ਗੁਜਰਾਤ	
	В.	ਕੋਰ	ਬਾ			2.	ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ	
	C.	ਪਾਰ	ਤਲੀ			3.	ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	
	D.	ਇਨੈ	ਤਰ			4.	ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ	
	ਕੋਡ	:						
		A	В	\mathbf{C}	D			
	(a)	3	2	1	4			
		1	2	4	3			
	(c) (d)	1 4	$\frac{2}{3}$	$\frac{3}{2}$	4 1			
	(u)	•	9	_	•			

59.	Mat	ch L	ist I v	vith I	ist II and ch	oose th		option.
			st I				List II	
			ook)			_	(Author	
	A.	Ga	ıgan I	Mai T	hal	1.	Gurdit	Singh
	В.	Me	era Pi	ind		2.	Amrita	Pritam
	C.	Ra	ısidi 7	Cicket	,	3.	Dalip K	aur Tiwana
	D.	Na	ange I	Paira	n da Safar	4.	Balwan	t Gargi
	Cod	les :						
		A	${f B}$	\mathbf{C}	D			
	(a)	1	4	3	2			
	(b)	4	2	1	3			
	(c)	4	1	2	3			
	(d)	1	4	2	3			
60.	Who	o is p	opula	ırly k	nown as "Pur	njabi N	atak di 1	Nakkad Dadi" ?
	(a)	Nor	ah Ri	ichar	ds		(b)	Amrita Pritam
	(c)	Dal	eep K	Kaur 'I	Tiwana		(d)	Amrita Shergil
61.	Lan	ak L	a Pas	s is lo	ocated near tl	ne boro	der betwe	een which of the following countries?
	(a)	Ind	ia and	d Pak	istan		(b)	India and China
	(c)	Ind	ia and	d Afg	hanistan		(d)	India and Nepal
62.	Mat	ch L	ist I v	with 1	List II and se	elect th	ne correct	t answer from the code given below the
	lists							
			st I	1 D	Q \		List II	. ,
	A.			al Poi	ver Station)	1.	(Locati	
			kka				Gujara	
	В.		rba			2.		tisgarh
	C.		rli			3.		rashtra
	D.	En	nore			4.	Tamil	Nadu
	Cod	les :						
		A	В	\mathbf{C}	D			
	(a)	3	2	1	4			
	(b)	1	2	4	3			
	(c)	1	2	3	4			
	(d)	4	3	2	1			

63. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੂਣੋ। ਸੂਚੀ I ਸੂਚੀ II (ਕਬੀਲਾ ਸਮਹ) (ਸਥਾਨ) ਸੇਮਾਂਗ ਮਲੇਸ਼ੀਆ A. ਬੋਰੋਸ 2. ਪਰਬੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ B. ਪੱਛਮੀ ਐਮੇਜਨ ਬੇਸਿਨ ਮਸਾਈਜ਼ C. 3 D. ਕਿਰਗਿਜ਼ 4. ਮੱਧ ਏਸੀਆ ਕੋੜ : A \mathbf{B} \mathbf{C} D 3 (a) 1 (b) 1 $3 \quad 2$ 1 (c) 3 2 (d) 4 ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਜੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਝੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘਟਦੇ ਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ। ਸਪੀਰੀਅਰ I. II. ਮਲਾਵੀ III. ਬਾਈਕਲ IV. ਤਨਗਾਨਿਕਾ (a) ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ (b) ਮਲਾਵੀ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ (c) ਬਾਈਕਲ - ਸਪੀਰੀਅਰ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ (d) ਬਾਈਕਲ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਮਲਾਵੀ ਕੋਲੇ ਨੂੰ ਗਠਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਧਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ **65.** ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ। ਪੀਟ T. II. ਗ੍ਰੇਫ਼ਾਈਟ ।।।. ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲਾ IV. ਲਿਗਨਾਈਟ (a) I, II, III, IV (b) I, IV, III, II (c) IV, III, II, I (d) III, II, IV, I

63.	Mat		ist I v	with 1	List I	I and	select	t the correct answer from the code given below the
		Lis	st~I					List II
		(T_i)	ribal (Group))			(Location)
	A.	Se	mang	S			1.	Malaysia
	B.	Во	ros				2.	East Africa
	C.	Ma	asais				3.	Western Amazon Basin
	D.	Ki	rghiz	8			4.	Central Asia
	Cod	les :						
		A	В	\mathbf{C}	D			
	(a)	1	2	3	4			
	(b)	1	3	2	4			
	(c)	3	2	1	4			
	(d)	4	3	2	1			
64.		_			_	argest	fresh	n water lakes of the world in descending order of
			ume o	n wai	er.			
	I.	_	erior					
	II.		lawi					
	III.	Bai	kal					
	IV.	Tan	gany	ika				
	(a)	Tan	gany	ika - I	Mala	wi - Sı	uperio	or - Baikal
	(b)	Mal	lawi -	Tang	ganyi	ka - Sı	uperio	or - Baikal
	(c)	Bai	kal - S	Super	rior -	Tanga	anyika	a - Malawi
	(d)	Bai	kal - '	Γanga	anyik	a - Su	perio	r - Malawi
65.		_	the c			_	g orde	er of the stage of formation and carbon content and
	I.	Pea			•			
	II.		phite					
	III.		ing c					
	IV.	Lig	_					
	(a)	_	, III,	IV				
	(b)	,	V, III,					
	(c)		, 111, III, II					
	(d)		II, IV					
	(u)	111,	11, 1 0	, т				
June	202	3						(B-33)

66.	ਸੂਚੀ	I ਨੂੰ	ਸੂਚੀ	II ਨਾ	ਲ ਮਿਲਾਰ	ਨ ਕਰਦੇ	ਹੋਏ រុ	ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ⁻	ਲਿਖੇ ਕੋਡ	ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ (ਭੁੱਤਰ	ਾ ਚੁਣੋ ।	
		=	ग्री I					ਸੂਚੀ II		2_,			
			ਲ) 2-2				_	(ਨਦੀਆਂ/ਕ		ਡੀਜ਼)			
	A.		ੀਬੀਲ —					ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ					
	В.	น _ั ย			_			ਲੋਹਿਤ					
					ਸੇਤੂ			ਪਾਕ ਸਟ੍ਰੇਟ	•				
	D.	ਭੁ	ਨ ਹਜ਼	ਾਰਿਕ	ਾ ਸੇਤੂ		4.	ਹੁਗਲੀ					
	ਕੋਡ :	:											
		A	В	\mathbf{C}	\mathbf{D}								
	(a)	4	3	2	1								
	(b)	1	3 3	4	2								
	(c)	2	3	1	4								
	(d)	2	1	3	4								
67.	'ਚੇਚੀ	hurf-	ਕ ਸ਼ਾ।	ਦੁਆੜ	(मेन) व	ع مال	ਤੋਤਕ	ਧਨ ਮੋਜ਼ੈਕਟ	' ਗਰਤ	प्रयुग्ध सी	ਧਿੱਕ	ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਹੈ	⇌
07.								~					
					_							ਪ ਹੋਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ	
	ਪ੍ਰਦਾ	ਨ ਕਰ	ਤਨ ਲ	ਈ ਹੈ	। ਇਸ ਪ੍ਰ	}੍ਰੇਜੈਕਟ ਤ	ਤਹਿਤ	ਾਹੇਠ ਲਿਖੀ	ਆਂ ਥਾਵਾਂ	ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂ	ਨੂੰ ਸ਼ੇਕ	ਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਲਾ	री
	ਸੰਭਾ	ਵੀ ਨਿ	ਵਾਸ ਸ	ਥਾਨ	ਮੰਨਿਆ ਜ	ਜਾਂਦਾ ਹੈ	?						
	(a)	ਰਣਾ	_{ਕੈਂ} ਬੋਰ ਹੈ	ਨੇਸ਼ਨ	₃ ਪਾਰਕ			(b)	ਸਰਿਸ੦	ਾ ਟਾਈਗਰ ਿ	ਰਜ਼ਰ	ਜਵ	
	(c)	ਕੂਨੇ	ਵਾਈਲ	ਤ ਲਾ	ਈਫ ਸੈਨ	ਚੂਰੀ		(d)	ਦੰਦੇਲੀ '	ਵਾਈਲਡ ਲਾ	ਈਫ਼ :	ਸੈਨਚੂਰੀ	
		<u> </u>	. <u>- </u>	حد. خ						a	•		
68.	90	IKI4	พ' ।€ เ	ਤ ਪਦ -	ਦਾ ਕਿਹ	ੜਾ ਭਾਗ	ahc	ਭ ਬਣਾਉਣ ਲ	ର ସୋଇ	ਆ ਜਾਦਾ ਹ	?		
	(a)	ਪੱਤਾ	-		(b)	ਪੈਟਲ		(c)	ਸੈਪਲ	(d)	ਸਟਿਗਮਾ	
69.	ਸੂਚੀ	I ਦ	ਸੂਚੀ	II ਨ	ਾਲ ਮਿਲਾ	ਨ ਕਰਦੇ	ਹੋਏ	ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ	ਲਿਖੇ ਕੋਡ	ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ	ਉੱਤਰ	ਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :	
		ਸੁਚ	र्गे I					ਸੂਚੀ II					
		(ਰ	ਾਖਵਾਂ 1	नीਵधे	ਤਰ)			(ਟਿਕਾਣਾ)					
	A.	ਸਿ	ਮਲੀਪਾ	ਲ			1.	ਮੇਘਾਲਿਆ					
	B.	ਮਾਰ	ਨਸ				2.	ਅਰੁਣਾਂਚਲ	ਪ੍ਰਦੇਸ਼				
	C.	ਦਿ	ਹਾਂਗ ਵਿ	ਟਬਾਂਗ			3.	ਅਸਾਮ					
	D.	ਨੇ	ਸ਼ਰੇਕ				4.	ਉੜੀਸਾ					
	ਕੋਡ :	:											
		A	В	\mathbf{C}	D								
	(a)	4	3	2	1								
		2	1	3	4								
		2	3	4	1								
	(d)	1	2	3	4								

66.	Mat		ist I	with	List II a	and choos	se the corr	ect option	from the	code	e given below the	
	1150		st I				List II					
			ridge	es)				/Water boo	dies)			
	A.		gibee			1.	Brahm	Brahmaputra				
	B.	Pa	.mbar	ı		2.	Lohit					
	C.	Vie	Vidyasagar Setu		3.	Palk St	Palk Strait					
	D.	Bh	Bhupen Hazarika Setu			etu 4.	Hooghl	i				
	Cod	des :	es:									
		\mathbf{A}	В	\mathbf{C}	D							
	(a)	4	3	2	1							
	(b)	1	3	4	2							
	(c)	2	3	1	4							
	(d)	2	1	3	4							
67.	prov rein	vide itrodi	safeg uctior	guard n. As	s to th part of	e Asiatio	e lion from	n extinctio	on in th	e w	n Government to ild by means of is considered as	
	(a)	Ran	ıthan	nbore	Nation	al Park	(b)	Sariska 7	Γiger Res	erve	2	
	(c)	Kuı	no Wi	ldlife	Sanctu	ary	(d)	Dandeli V	Wildlife S	Sanc	tuary	
68.	In n	nakir	ng the	e saff	ron spic	e, which	one of the	following p	arts of th	ne pl	ant is used?	
	(a)	Lea	.f		(b)	Petal	(c)	Sepal		(d)	Stigma	
69.	Mat		ist I	with	List II a	and selec	t the corre	ct answer	from the	code	e given below the	
		Lis	st~I				List II					
		(B_i)	iosph	ere R	eserve)		(Location	ı)				
	A.	Sin	mlipa	.1		1.	Meghala	ya				
	B.	Ma	anas			2.	Arunach	al Pradesh				
	C.	Di	hang	Diba	ng	3.	Assam					
	D.	No	krek			4.	Odisha					
	Cod	des :										
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D							
	(a)	4	3	2	1							
	(b)	2	1	3	4							
	(c)	2	3	4	1							
	(d)	1	2	3	4							

70.	ਸਾਗ	ਰਮਾਲਾ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ੋਂ ਕਿ	ਹੜੇ ੦	ਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?
	I.	ਲੋਜਿਸਟਿਕ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਧਾਉਣਾ	I	
	II.	ਸਸਤੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਲ ਮਾਰਗਾਂ ਅ	ਤੇ ਤੱ	ਟਰੇਖਾ ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ।
	III.	ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ SEZ ਿ	ਵੇਕਸਿ	ਤ ਕਰਨਾ ।
	IV.	ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 5 ਨਵੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਵਿ	ਕਸਿਤ	ਾ ਕਰਨੀਆਂ ।
	(a)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV	(b)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
	(c)	ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV
71.	ਪਛਾ	ਣ ਕਰੋ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ 4G ਅਤੇ 5G ਸੰਚਾਰ ਦ	ਰਮਿਅ	ਾਨ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ
	ਕਰਾ	ਦੇ ?		
	I.	$4\mathrm{G}$ ਵਿੱਚ ਸਪੀਡ $100~\mathrm{Mbps}$ ਤੱਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ	5G हि	ਚ ਇਹ 20 Gbps ਤੱਕ ਹੈ।
	II.	$4 \mathrm{G}$ ਵਿੱਚ ਲੇਟੈਂਸੀ 50 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ	5G हि	ੱਚ ਇਹ 1 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ।
	III.	4G ਵਿੱਚ ਬੈਂਡਵਿਡਥ 200 MHz ਤੋਂ 500 MH ਹੈ।	z ਹੈ ਜ	ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 600 MHz ਤੋਂ 2·5 GHz
	IV.	ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭੂਗੋਲਿਕ ਕਵਰੇਜ $5\mathrm{G}$ ਨੈਟਵਰ	ਕ ਨਾ	ਲੋਂ $4 \mathrm{G}$ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਹੈ ।
	(a)	ਸਿਰਫ I	(b)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
	(c)	ਸਿਰਫ III	(d)	ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV
72.	ਤੇਜ਼ਾ	ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱ	ੰਚੋਂ ਕਿ	ਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?
	I.	ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆ		ਾਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।
	II.	ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਦੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।	: ਮਾਰੇ	ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੀ ਐਚ ਲਗਭਗ 5⋅0 ਤੱਕ ਘੱਟ
	III.	ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰਾਊਟ, ਸਾਲਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੇ ਵੱਧ ਰੋਧਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।	и й	ਗ਼ੀਆਂ 5·0 ਪੀ ਐਚ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ
	IV.	ਕਾਰਪ, ਗਾਰ, ਸਕਰ ਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਪੀਐਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ		ਦ ਵਾਲੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਪੀਸੀਜ਼ 5·0 ਤੋਂ ਘੱਟ
	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ	1	
	(a)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III		
	(b)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II		
	(c)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III		
	(0)			
	` ´	ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV		

(B-36)

	II.	To optimally utilize the transportation	country's	w	aterways	and	coastline	for	cheap
	III.	To develop SEZ in the coasta	al areas for e	хp	ort				
	IV.	To develop 5 new ports to inc	crease trade						
	(a)	II and IV only	(b)		I, II and IV	only			
	(c)	I, III and IV only	(d)		I, II, III an	d IV			
71.		tify which do not truly demunication:	scribe the	ma	ajor differ	ences	between	4G a	and 5G
	I.	Speed in 4G is up to 100 Mbp	ps while it is	u	p to 20 Gb	ps in \S	5G.		
	II.	Latency in 4G is 50 milliseco	nds while in	ı 5	G it is 1 m	illisec	ond.		
	III.	Bandwidth in 4G is 200 MHz	z to 500 MH	z v	while in 50	tit is (600 MHz to	2.5	GHz.
	IV.	Presently geographic coverage	ge is more in	4	G than 5G	netwo	ork.		
	(a)	I only	(b)		II and III o	only			
	(c)	III only	(d)		III and IV	only			
72.	Rega	arding acid rain, which of the	following st	ate	ements are	corre	ect?		
	I.	English scientist Robert Ang air chemistry in Manchester,				m <i>acio</i>	d rain in h	is stı	idies of
	II.	The eggs and young of many 5.0.	y fish specie	s a	are killed	when	the pH dro	ops to	about
	III.	Trout, salmon, and other gabelow 5.0 .	ame fish are	u	sually the	most	resistant	to pH	I levels
	IV.	Carp, gar, suckers, and other below 5.0.	er less desira	ab	le fish are	more	sensitive	to pF	I levels
	Cho	ose the most appropriate ansv	wer from the	0	ptions give	n belo	ow:		
	(a)	Only I, II and III							
	(b)	Only I and II							
	(c)	Only I and III							
	(d)	Only I, III and IV							
June	202	3	(B-37)						

70. Which among the following are true about Sagarmala project?

To enhance the performance of logistic sector

I.

- 73. ਐਲ ਨੀਨੇ ਦੱਖਣੀ ਓਸੀਲੇਸ਼ਨ (ਈਐਨਐਸਓ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਾਓ :
 - ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਪੁਰਬ ਵੱਲ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ
 - II. ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਉਠਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 - III. ਗਰਮ ਹਵਾ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਦਬਾਅ ਤੇ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
 - IV. ਅਵਰੋਹੀ ਹਵਾ, ਉੱਚ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਗਰਮ, ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਸਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ ਹੇਨ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ
 - (a) I, IV, III, II
 - (b) I, II, III, IV
 - (c) I, III, II, IV
 - (d) I, IV, II, III
- 74. ਧਰਤੀ ਦੇ ਊਰਜਾ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਰੋਸੋਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?
 - ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੈਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਘਟ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
 - II. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੇਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਊਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ।
 - III. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
 - IV. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੋਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਤਕ ਉਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
- (b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
- (c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
- (d) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
- 75. ਕਰੰਟ / ਸਟ੍ਰੀਮ ਜੋ ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਤੋਂ ਉੱਤਰੀ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀਆਂ ਤੱਕ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 - (a) ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਰੰਟ

(b) ਕੁਰੋਸ਼ੀਓ ਕਰੰਟ

(c) ਸਰਕੰਮਪੋਲਰ ਸਟ੍ਰੀਮ

(d) ਗਲਫ਼ ਸਟ੍ਰੀਮ

73.	Arrange the following in the correct sequence of events in El Niño-Southern Oscillation (ENSO) :
	I. Warm water flows eastward to South America.
	II. Upwelling blocked by warm water.
	III. Warm air rises, causing low pressure and heavy rainfall.
	IV. Descending air causes high pressure and warm, dry weather.
	Choose the correct answer from the options given below:
	(a) I, IV, III, II
	(b) I, II, III, IV
	(c) I, III, II, IV
	(d) I, IV, II, III
74.	Which of the following statements of aerosols are true with respect to its effects on the

- Earth's energy balance?
 - I. Their scattering of solar radiation may decreases the albedo, and that decreases the Earth's surface temperature.
 - II. Their absorption of radiation may locally increase the atmospheric temperatures and thus both increases the radiant energy directed towards the Earth and decreases the convective transfer of energy from the earth to warmer atmosphere.
 - III. Their scattering of solar radiation may increase the albedo, and that decreases the Earth's surface temperature.
 - IV. Their absorption of radiation may locally decrease the atmospheric temperatures and thus both decreases the radiant energy directed towards the Earth and increases the convective transfer of energy from the Earth to warmer atmosphere.

Which of the above statements are correct?

- (a) I and III only
- (b) I and II only
- (c) II and III only
- (d) II and IV only
- **75.** The current/stream that carries warm tropical water from Caribbean to the cold waters of North Atlantic region is called:
 - (a) California current

(b) Kuroshio current

(c) Circumpolar stream

Gulf stream (d)

76.	ਪੰਦਰ	ਰਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ	ਸ਼ਰਤਾਂ	[;] 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ।
	I.	ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕਮਾਈ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਰਾ		ਸਾਰ ਵੰਡ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਕਾਰ ਵੰਡ ।
	II.	~	ਤਹਿਤ	ਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਦੇ
	III.	ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਸ	ਰਸ਼ਾਂ ਚ	_
	ਹੇਠਾਂ	ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :		<u> </u>
	(a)	I ਅਤੇ II	(b)	II ਅਤੇ III
	(c)	I ਅਤੇ III	(d)	I, II ਅਤੇ III
77.	ਅਸੰਰ	ਗਠਿਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ ਪੋ	ਰਟਲ	ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ :
	I.	ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਅ	ਾ ਸੀ।	
	II.			-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਣ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰਬਰ (UAN)
	III.	ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਤ ਹੋਣ ਤੇ ਜ ਅਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2 ਲੱਖ ਰੁਪ		
	ਹੇਠ	ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :		
	(a)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II	(b)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
	(c)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III	(d)	I, II ਅਤੇ III
78.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਨੀਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਸਰਕਾਰ	ਭ ਵੱਲ <u>ੋਂ</u>	ਮੰਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਘਾਟੇ ਦੀ
	ਸਥਿ	ਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?		
	I.	ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ	ਨੂੰ ਘ	ਟਾਉਣਾ
	II.	ਬਚਤ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਜੋਰ ਦੇਣਾ		
	III.	ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ		
	IV.	ਵਿੱਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ		
	ਸਹੀ	ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :		
	(a)	I ਅਤੇ II	(b)	III ਅਤੇ IV
	(c)	I ਅਤੇ III	(d)	I ਅਤੇ IV
luna	202	3))	

Consider the following Terms of Reference for Fifteenth Finance Commission. **76.** T. The distribution between the Union and the States of the net proceeds of taxes which are to be divided between them and the allocation between the States of the respective shares of such proceeds. II. The principles which should govern the grants-in-aid of the revenues of the States out of the Consolidated Fund of India and the sums to be paid to the States by way of grants-in-aid of their revenues under Article 270 of the Constitution. III. The measures needed to augment the Consolidated Fund of a State to supplement the resources of the Panchayats and Municipalities in the State on the basis of the recommendations made by the Finance Commission of the State. Select the correct answer from the code given below: (a) I and II II and III (b) (c) I and III I. II and III (d) 77. Consider the following statements about E-Shram Portal for registration of unorganized workers: T. It was launched by the labour ministry. II. All registered workers shall be issued an e-Shram card with Universal Account Number (UAN) to avail benefits of various social security schemes of the government (like PM Shram Yogi Maan-Dhan Yojana). III. Provision of accidental cover of ₹ 5 lakh in case of death or permanent disability and ≥ 2 lakh in case of partial disability. Select the correct answer from the code given below: (a) I and II only (b) II and III only I and III only I, II and III (c) (d) **78.** Which of the following policy measures does a government usually take to boost demand and support the economy in deflationary situations? I. Lowering interest rates together with cutting direct taxes II. Emphasizing savings and enhancing salaries III. Increasing government expenditure IV. Going for tapering of fiscal stimulus Select the correct answer: (a) I and II (b) III and IV (c) I and III (d) I and IV

(B - 41)

- **79.** 'ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਮਾਜਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ' ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੇ।
 - I. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
 - II. ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਢੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਉਸ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਾਪਸ ਦੇ ਸਕਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ।
 - III. ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ 2013 ਨੇ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।
 - IV. ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 135 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਹਰ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸਦਾ ਨੈਟ ਵਰਥ ₹ 1000 ਕਰੋੜ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 2000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਟਰਨ ਓਵਰ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 5 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਵੱਧ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਔਸਤਨ ਲਾਭ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜੋ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a)	ਸਿਰਫ	I.	II	ਅਤੇ	III
(4)		-,			

(b) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

(d) I, II, III ਅਤੇ IV

80. ਦਰਵਾਜਾ ਗੈਸ ਕ੍ਰੇਟਰ, ਗੇਟਵੇਅ ਟੂ ਹੈਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(a) ਤਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ

(b) ਕਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ

(c) ਤੁਰਕਮੇਨਿਸਤਾਨ

(d) ੳਜ਼ਬੇਕਿਸਤਾਨ

81. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੋਲਡਨ ਲੰਗੁਰ ਦਾ ਘਰ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਪੱਕੇ ਟਾਈਗਰ ਰਿਜ਼ਰਵ

(b) ਕਾਕੋਇਜਾਨਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫਾਰੇਸਟ

(c) ਰਾਜਾਜੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ

(d) ਡੇਜ਼ਰਟ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ

82. ਭੂਗਤਾਨ ਬਕਾਇਆ (BoP) ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

I. ਘਰੇਲੁ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਘਟਣਾ

II. ਦਰਾਮਦ ਡਿਊਟੀ ਵਧਾਉਣਾ

III. ਘਰੇਲੁ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

IV. ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV

(d) I, II ਅਤੇ III

79.	Con	sider the following statements about	'Corp	orate Social Responsibility'.						
	I.	management concept whereby cou	ıntrie	opment Organisation defines it as a sintegrate social and environmental interactions with their stakeholders.						
	II.	It is essentially a way of giving back business and making profit for share		ne society in which the company is doing ers.						
	III. Companies Act 2013 made the CSR mandatory.									
	IV.	V. Section 135 of the Company Act mentions every company having net worth of ₹ 1000 crores or more or turnover of ₹ 2,000 crore or more or a net profit of ₹ 5 crore or more during any financial year will have to spend in every financial year at least 2 percent of the average net profits of the company made during three immediately preceding years on activities defined under CSR.								
	Sele	ect the correct answer from the code g	iven l	pelow:						
	(a)	I, II and III only	(b)	II, III and IV only						
	(c)	I, III and IV only	(d)	I, II, III and IV						
80.	Dar	vaza Gas Crater, Gateway to Hell is s	situat	ed in which of the following countries?						
	(a)	Tajikistan	(b)	Kazakhstan						
	(c)	Turkmenistan	(d)	Uzbekistan						
81.	Whi	ch of the following is better known ho	ome o	f golden langur ?						
	(a)	Pakke Tiger Reserve	(b)	Kakoijana Reserve Forest						
	(c)	Rajaji National Park	(d)	Desert National Park						
82.	How	v can Balance of Payments (BoP) defic	cit be	reduced?						
	I.	Depreciation of domestic currency								
	II.	Increasing import duty								
	III.	Providing export subsidies to domes	tic pr	oducers						
	IV.	Borrowing from abroad								
	Sele	ect the correct answer using the codes	giver	n below:						
	(a)	I and II only	(b)	I and III only						
	(c)	II and IV only	(d)	I, II and III						
June	202	3 (B-	43)							

83.	202	2023-24 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?			
	(a)	a) ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ			
	(b)	(b) ਯੂਨੀਅਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ			
	(c)	ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਟੈਕਸ			
	(d)	ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ			
84.	ਵਾਧੂ ਬਜਟ ਸਰੋਤਾਂ (EBR) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।			ਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ।	
	I.	-		ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ	
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੂਰੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾ ਸ਼ਹੂਰ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਦੀ ਤਾਵਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ EPPs ਨੂੰ ਸਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਤੱ					
	II. ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ EBRs ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।				
	III. ਪੂੰਜੀ ਜਟਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ 2016 ਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ⁄ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹੈ ⁄ ਹਨ ?				
	_				
	(a)	ਸਿਰਫ I		ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II	
	(c)	ਸਿਰਫ III	(d)	I, II ਅਤੇ III	
85.	"Hortinet" ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?				
	I.	ਇਸ ਨੂੰ APEDA ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) l		
	II.	. ਇਹ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਟ੍ਰੇਸਬਿਲਟੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਲਾਭਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।			
	III.	ਇਹ ਮੋਬਾਇਲ ਐਪ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕੈਪਚਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ।			
	IV. ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲੈਬ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ।			_	
	(a)	ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV	(b)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III	
	(c)	ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV	
86.	'ਸਾਈਬਰ ਸਵੱਛਤਾ ਕੇਂਦਰ' ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। I. ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।				
	II. ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੌਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ (MeitY) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ । III. ਇਹ ਬੋਟਨੈਟ ਕਲੀਨਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇਅਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੇਂਦਰ ਹੈ । IV. ਇਹ ਸੀ-ਡੈਕ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।			ਲੇ (MeitY) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ।	
				ਦਿਰ ਹੈ ।	
	ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?				
	(a)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV	(b)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III	
	(c)	ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV	(d)	ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV	
June	ne 2023 (B - 44)				

83.		ording to the Union Budget 2 ree of the government?	2023-24 wh	ich among the following is the biggest								
	(a)	Goods and service tax										
	(b)	Union excise duty										
	(c)	Corporation tax										
	(d)	Borrowings and other liabiliti	es									
84.		n reference to the Extra Bu	dgetary Re	esources (EBR), consider the following								
	I.			are raised by public sector undertakings oal and interest is done from the Central								
	II.	EBRs are not taken into account while calculating the Fiscal Deficit.										
	III.	This method of raising capital	l has been d	iscontinued since 2016.								
	Whi	ch of the statements given abo	ve is/are cor	rrect ?								
	(a)	I only	(b)	I and II only								
	(c)	III only	(d)	I, II and III								
85.	Whi	ch of the following statement(s	s) is/are corr	rect for "Hortinet"?								
	I.	It has been developed by APE	DA.									
	II.	It is an integrated traceability system that provides internet-based services to the stakeholders for exporting.										
	III.	It captures the geo location of the farms through the mobile app.										
	IV.	Samples are collected by pri authorities.	vate lab ag	gencies and the reports are sent to the								
	(a)	III and IV only	(b)	I, II and III only								
	(c)	II, III and IV only	(d)	I, II, III and IV								
86.	Con	sider the following statements	regarding "	Cyber Swachhta Kendra".								
	I.	It comes under the Ministry o	f Informatio	on and Broadcasting.								
	II.	It comes under the Ministry o	f Electronic	s and Information Technology (MeitY).								
	III.	It is Botnet Cleaning and Mal	lware Analy	rsis Centre.								
	IV.	It is operated by C-DAC.										
	Whi	ch of the above statements are	correct?									
	(a)	I and IV only	(b)	II and III only								
	(c)	I, III and IV only	(d)	II, III and IV only								
June	202	3	(B-45)									

87.	ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥ	ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਮੇਘਰਾ	ਜ' ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ	ਹਨ ?				
	II. ਇਹ ਦੇ	ਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਾਰਿ	ਮੂਹ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੰਡੇ ਰ ਰਸ਼ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ					-
		਼ਅਰ ਹੈ। ਜ਼ਰੂ ਮਰੇ ਮਰਾਜ਼	- 2 	. -	Construction is			
	_	_	: ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ : ਜਤਰਾ ਤਰਕਾਨੀ			Стол	(M	
	•	ਲ਼ਖ਼ਫ਼ੵ੶।ਲ਼ਖ਼ਸ਼੶ਸ਼ਖ਼ II ਅਤੇ III	ਂ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ				(Meiti) A	1
	(a) ਸਿਰਫ](c) ਸਿਰਫ]			(b)	_			
				(d)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ	1 V		
88.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ	ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਭ	ਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਚਕੀਲਾ ਹੈ	?				
	(a) ਰਬੜ	(b)	ਸਟੀਲ	(c)	ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ	(d)	ਪਲਾਸਟਿਕ	
89.	ਭਾਰਤ ਨੇ ਹਰ	। ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮਿ	ਮਜਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ	ਸਮੇਤ	ਬੈਲਿਸਟਿਕ, ਕਰੂਜ਼	, ਐਂਟੀ	-ਸ਼ਿਪ, ਏਅਰ	-ਡਿਫੈਂਸ,
	ਹਵਾ ਤੋਂ ਹਵਾ	ਅਤੇ ਐਂਟੀ-ਮਿਜ਼ਾ	ਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ	ਵਿਕਾਸ	ਕੀਤਾ ਹੈ । ਹੇਠ ਰਿ	ਲੇਖਿਆ	ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ	ੀ ਕਰੂਜ਼
	ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਹੈ '	?						
	(a) ਅਗਨੀ	(b)	ਪ੍ਰਲਯ	(c)	ਪ੍ਰਿਥਵੀ	(d)	ਨਿਰਭੈ	
90.	ਇਸਰੋ ਦਾ ਅਿ	ਦਤਿਆ-ਐਲ 1 ਸਿ	ਮਸ਼ਨ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਰ	गडीमीर	ਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦ <u>ੀ</u>	ਵਿਆਪ	਼ ਕ ਸਮਝ ਨੂੰ	ਸਮਰੱਥ
			ੂ ਗਆਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਰ		•		-	
	_		ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿਹਾ				2	
	(a) भीप्टेभी हे)		(b)	ਐਸਯੂਆਈਟੀ			
	(c) ਵੀਈਐਂ	उ मी		(d)	ਏਐਸਪੀਈਐਕਸ			
91.	ਹੁਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸ	ਜਾਲਾਂ ਬਾਅਦ IJ	GO-ਇੰਡੀਆ ਅਮਰੀ	ਕਾ ਯ	ਜਪ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ (1	LIGO	-VIRGO-K	AGRA)
01.			ਕਟਰਾਂ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ	_				
			ਲੂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹ					5
		ਜਥਾਨੀਕਰਨ 	= =					
		ਪੱਟ ਬਾਰੰਬਰਤਾ ਤੇ	' ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ					
			ਾ ਾ ੂ - ਗ੍ਰਾਊਂਡ ਤੋਂ GW ਦੇ ਸਿ	ਗਨੇਜ਼ ਫ	ਜ਼ਜ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ	न		
	(d) ਉਪਰੋਕ	~						
	_		_					
92.		_	ਗ੍ਰਾਮ) ਦੇ ਕੁੱਲ ਸਰੀਰ	ਰ ਦੇ ਪਾ	ਣੀ ਦੀ ਅੰਸਤ ਮਾਤ	ਰਾ ਬਾ	ਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿ	ਆਂ ਵਿੱਚੋਂ
	ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹ							
	(a) 42	ਰ (b)	45 ਲੀਟਰ	(c)	50 ਲੀਟਰ	(d)	30 ਲੀਟਰ	

(B-46)

June 2023

87.	Wh	ich of the following	g stat	ements are con	rrect	for "MeghRaj" ?		
	I.	A set of distribu	ited (cloud computi	ng er	vironments follow	ving	a set of common
	II.	It is a data analy	tics s	software to rec	ord a	nd analyze rainfal	l acro	oss the country.
	III.	It was launched	by th	e Ministry of I	nforn	nation and Broadc	astin	g.
	IV.	It was launched (MeitY).	d by	the Ministry	of E	lectronics and In	forma	ation Technology
	(a)	II and III only			(b)	II and IV only		
	(c)	I and IV only			(d)	I, II and IV only		
88.	Wh	ich of the following	g is m	ost elastic?				
	(a)	Rubber	(b)	Steel	(c)	Wet clay	(d)	Plastic
89.	crui	ia has realised d se, anti-ship, air owing is a cruise n	r-defe	ence, air-to-ai				_
	(a)	Agni	(b)	Pralay	(c)	Prithvi	(d)	Nirbhay
90.	dyn phy	tya-L1 mission o amical processes o sics. Which instru rgy distribution?	of the	sun and addre	ess so	me of the outstan	ding	problems in solar
	(a)	PAPA			(b)	SUIT		
	(c)	VELC			(d)	ASPEX		
91.	(LIC	ew years from no GO-VIRGO-KAGR o in enhancing wh	A) g	ravitation way	ve (G	W) detectors. The	e Indi	=
	(a)	Source localization	on					
	(b)	Detection at muc	ch low	ver frequencies	8			
	(c)	Detecting signat	ures (of GW from Co	smic	Microwave Backg	round	1
	(d)	All of the above						
92.		ich of the following (70 kg)?	g is t	rue about the	avera	ge volume of tota	l body	water of human
	(a)	42 Litres	(b)	45 Litres	(c)	50 Litres	(d)	30 Litres

93.	ਐਮ	ਐਚ-60ਆਰ ਸੀਹਾਕ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ	?	
	(a)	ਰੂਸ	(b)	ਇਜ਼ਰਾਈਲ
	(c)	ਚੀਨ	(d)	ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ
94.	ਆਈ	ੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਹੈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ	, ਕਿਰ	ਭਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦਾ
	ਨਿਪ	ਟਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚ	ਜੇ ਨੂੰ ਖ	ਮਰੀਦਣ, ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲੈਣ ਤੇ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ
	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਦਾ ਕਬਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਂਦੀਆਂ	ਹਨ ?	
	(a)	ਸੈਕਸ਼ਨ 370 ਅਤੇ 370ਏ	(b)	ਸੈਕਸ਼ਨ 67
	(c)	ਸੈਕਸ਼ਨ 362ਏ	(d)	ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਅਤੇ 373
95.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ	ਵਿੱਚ	''ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ'' ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ
	ਕੀਤ	ਾ ਗਿਆ ਹੈ ?		
	I.	ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ		
	II.	ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾ	ਰ ਦੀ	ਮਨਾਹੀ
	III.	ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ		
	IV.	ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਜਬਰੀ ਮਜ਼ਦੂ	ਰੀ	
	ਹੇਠਾਂ	ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :		
	(a)	ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ IV	(b)	ਕੇਵਲ II ਅਤੇ IV
	(c)	ਕੇਵਲ III ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV
96.	ਯੂਨੀ	ਅਨ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਂ	ਜੂਦਾ ਕ	ਸਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਅਦਾਲਤਾਂ
	ਕੈਣ	ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?		
	(a)	ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ	(b)	ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ
	(c)	ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸੰਸਦ	(d)	ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ
97.	ਇਹ	ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜੋੜ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ	ਖਾਂਦਾ ਹ	ਹੈ ?
	(a)	ਐਬਸੋਲਿਊਟ ਵੀਟੋ - ਬਿਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕ	ਣਾ	
	(b)	ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਵੀਟੋ - ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਬਹੁਮਤ ਨਾ	ਲ ਵਿਧ	ਸਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
	(c)	ਸਸਪੈਂਸਿਵ ਵੀਟੋ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕ	ਹੀਤੇ ਗ	ਏ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ
	(d)	ਪਾਕੇਟ ਵੀਟੋ - ਨਾ ਤਾਂ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਿੱਹ	ਤ ਦੀ	ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ, ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ
		ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ		

93.	MH	-60R Seahawk belongs to which of the	e follo	wing country?
	(a)	Russia	(b)	Israel
	(c)	China	(d)	United States
94.	disp	-		(s) sale, letting on hire or otherwise buying, hiring or otherwise obtaining
	(a)	Section 370 and 370A	(b)	Section 67
	(c)	Section 362A	(d)	Section 372 and 373
95.		ch of the following are included as be Constitution of India ?	ing pa	art of the "Right against Exploitation" in
	I.	Protection of the interest of minoriti	es	
	II.	Prohibition of employment of children	en in i	factories and mines
	III.	Abolition of untouchability		
	IV.	Prohibition of traffic in human being	gs and	l forced labour
	Cho	ose the correct answer using the code	giver	n below:
	(a)	I, II and IV only	(b)	II and IV only
	(c)	III and IV only	(d)	I, II, III and IV
96.		o can establish additional courts for b ect to a matter enumerated in the Un		administration of any existing law with ist?
	(a)	Supreme Court of India		
	(b)	Union Government by resolution		
	(c)	Parliament with the consent of state	es	
	(d)	Parliament by law		
97.	Whi	ch of the following pair is not correctl	y mat	sched?
	(a)	Absolute veto – Withholding of asse	nt to	the bill
	(b)	Qualified Veto – Can be overridden	by the	e legislature with a higher majority
	(c)	Suspensive Veto – Taking no action	on th	e bill passed by the legislature
	(d)	Pocket Veto – Neither ratifies nor period	reject	ts nor returns the bill for an indefinite

98.	ਨੋਟੀ			ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ?											
	I.	ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਐ	ਕਟ ਜ਼	ਟੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।											
	II.	ਇਹ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਸ਼ਹਿਰ	ਲਈ	ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।											
	III.	ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਗਰ ਕੈਸਲ	ਦੀਅ	ਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ।											
	IV.	ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਾ ਤੇਅਰਪੈਨ ਕਮੇਟੀ ਕੇ ਪੈਂਬਰਾਂ ਕਲਾਵਾ ਕਲਿਆ ਕਾਂਦਾ ਹੈ।													
	V.	ਇਸ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ	ਤਾਂ ਦੁ	ਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।											
	(a)	ਕੇਵਲ III, IV ਅਤੇ V		(b) ਕੇਵਲ II, III ਅਤੇ IV											
	(c)	ਕੇਵਲ II, IV ਅਤੇ V		(d) ਕੇਵਲ I, III ਅਤੇ IV											
99.	ਭਾਰਤ	ਤ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ : ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।													
	I.														
	II.														
	III.	ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਸੰਤ੍	ਤੁਲਨ	ਪਹੀਏ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ।											
	ਉਪਰ	ੀਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਮੈ	- ਸਹੀ ਹ	ਹੈਂ/ਹਨ ?											
	(a)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III		(b) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III											
	(c)	ਕੇਵਲ III		(d) I, II ਅਤੇ III											
100.	ਸੂਚੀ	I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ	ਹੋਏ រ	ਰੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣ <u>ੋ</u> :											
	•	ਸੂਚੀ I	•	ਸੂਚੀ II											
		(ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ)		(ਉਦੇਸ਼)											
	A.	ਈ-ਰਿਸੋਰਸ ਸੈਂਟਰਜ਼ 'ਨਿਆਏ ਕੋਸ਼ਲ'	1.	ਇਹ ਇੱਕ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਤ											
		প্ৰত		ਪੋਰਟਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਕਸਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ											
				ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ।											
	В.	ਸੁਪੇਸ (SUPACE)	2.	विक न विद्याबात्ता निर्मा विद्यालया निर्मा विद्यालया विद्यालया विद्यालया विद्यालया विद्यालया विद्यालया विद्यालय											
				ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਣਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਖੇਤਰੀ											
			_	ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।											
	C.	ਸੁਵਾਸ (SUVAS)	3.	ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ											
				ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਈ-ਫਾਈਲਿੰਗ											
	ъ			ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਵੇਗਾ।											
	D.	ਈ-ਕਮੇਟੀ	4.	ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ											
				ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ											
				ICT ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ।											
	ਕੋਡ :														
	(a)	A B C D 3 1 2 4													
	(b)	3 2 4 1													
		3 2 4 1 4 1 2 3													
	(d)	3 1 4 2													

98.	Whi	ich o	f the f	follow	ing are tl	he feat	ures of a no	tified	area committee?	,				
	I.	It is	s set u	ip by	an act of	a state	e legislature	e.						
	II.	It is	cons	titute	ed for a n	ewly de	eveloping to	wn.						
	III.	Its	powei	rs are	similar t	the p	owers of th	e Mun	nicipal Council.					
	IV.	It is	s enti	rely a	nominat	ed bod	у.							
	V.	Its	Chair	man	is elected	by the	e members o	of the o	${ m committee.}$					
	(a)	III,	IV ar	nd V o	only		(b)	II, II	I and IV only					
	(c)	II, I	V and	d V or	nly		(d)	I, III	and IV only					
99.	Con	sider the following statements about Finance Commission of India :												
	I.	It c	onsist	s of a	Chairma	an and	three other	r meml	bers.					
	II.	Qua	alifica	tion (of the me	mbers	of the Com	missio	n is determined b	y the President	J.			
	III.	It is	s to ac	et as t	he balan	cing wl	heel of Indi	an fisc	al federalism.					
	Whi	ich o	the a	above	statemer	nt/state	ements is/aı	re corr	rect?					
	(a)	I ar	d III	only			(b)	(b) II and III only						
	(c)	III	only				(d)	I, II a	and III					
100.	0. Match List I with List II and select correct answer from the code given below t													
		Lis	tI				List II							
		(Int	tiativ	e)			(Aims)							
	A.		Reso ay Ka		centers l'	1.			l intelligence base ng judges with le	-				
	B.	SU	PACE	2		2.			l intelligence base					
							that can a into region		n translation of j	udgments				
	C.	SU	VAS			3.	_		e-Filing of cases	in the				
								Court,	High Court and					
	D.	E-C	omm	ittee		4.	country a	nd mal	ink all the courts ke Indian Judicia					
							ICT enabl	.ed.						
	Cod	les :												
		A	В	\mathbf{C}	D									
	(a)	3	1	2	4									
	(b)	3	2	4	1									
	(c)	4	1	2	3									
	(d)	3	1	4	2									

101.	ਹੇਠਾਂ	ਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਲਤ ਮੇਲ ਲੱਭੋ :							
	(a)	ਭੂਨਕਸ਼ਾ (BhuNaksha) - ਡਿਜੀਟਲ ਕੈਡਸਟ੍ਰਲ	ਮੈਪਿ	រ ੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਹੱਲ					
	(b)	ਭੂਮੀ (Bhoomi) - ਕੇਰਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਫਟਵੇ		ਕਾਗਜ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀ					
	(c)	ਧਾਰਨੀ (Dharani) - ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ		-					
	(d)		ਨ ਚ	ਣ ਡਰੇਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਈ ਹੱਦਬੰਦੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਧਿਕਾਰ ⁄ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾ					
102.	E-ਗ ਕਰੋ	ਾਵਰਨੈਂਸ ਸਰਵੇਖਣ 2022 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿ :	धे व	ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ					
	I.	'ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਸਰਵੇ 2022 : ਦਿ ਫਿਊਚਰ ਆ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀ:		-					
	II.	ਭਾਰਤ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਵਿਕਾਸ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ 105 ਹੈ, ਜੋ 2020 ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 100 ਅਤੇ 29 ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ		~					
	III.	ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਇੰਡੈਕਸ ਵਿੱਚ ਜ ਈ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਰੈਂਕ ਤੇ ਹੈ।	TU	ਨ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੈਨਮਾਰਕ					
	(a)	ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III (I	b)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III					
	(c)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II (d	d)	I, II ਅਤੇ III					
103.	ਪੈਨਸ਼ਨ ਫੰਡ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (PFRDA) ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ/ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੈ/ਹਨ ?								
	I.	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (NPS)							
	II.	ਅਟਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ							
	III.	ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰਮ ਯੋਗੀ ਮਾਨਧਨ (PM-SYM)							
	ਹੇਠਾਂ	ਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :							
	(a)	ਕੇਵਲ I (l	b)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II					
	(c)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III (ਰ	d)	I, II ਅਤੇ III					
104.		ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿ ਾ-ਐਨ.ਜੀ.' ਨੂੰ ਡਿਜਾਇਨ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ?		ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਫਲਾਇੰਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਰ ਏਅਰ ਕ੍ਰਾਫਟ					
	(a)	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੋਜ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (NRDC)							
	(b)	ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੋਜ ਪਰਿਸ਼ਦ (CSI	R)						

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਏਰੋਨਾਟਿਕਸ ਲਿਮੇਟਿਡ (HAL) ਰੱਖਿਆ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (DRDO)

			create a software m	nechan	nism			
	(c)	Dharani –	Initiative by Govt individual land ma		Celangana to i	ntegrate Ro	R data	with
	(d)	SVAMITVA -	Scheme to demarca of Rights/Property surveying drone tec	Caro	ds in rural a	-		
		sider the followi	ng statements rega	rding	E-Governance	Survey 202	2 and ch	ıoose
	I.		Survey 2022 : The lat of Economic and S		_	ernment' wa	s release	ed by
	II.		105 in the E-Go Index, down from t		-			1 in
	III.	_	$1^{ m st}$ in the E-Gove Participation Index.	rnmer	nt Developmen	t Index wh	ile Denr	nark
	(a)	II and III only		(b)	I and III only			
	(c)	I and II only		(d)	I, II and III			
103.		ch of the following lopment Author	ng pension scheme(s rity (PFRDA)?) is/ar	e run by the Pe	ension Fund	Regulato	ry &
	I.	National Pensi	on System (NPS)					
	II.	Atal Pension Y	ojana					
	III.	Pradhan Manti	ri Shram Yogi Maan	dhan	(PM-SYM)			
	Sele	ct the correct an	swer using the code	given	below:			
	(a)	I only		(b)	I and II only			
	(c)	I and III only		(c)	I, II and III			
104.			owing organization and Trainer Aircraf		•	developed	India's	first
	(a)	National Resea	rch Development Co	orpora	tion (NRDC)			
	(b)		ntific and Industrial		arch (CSIR)			
	(c)		onautics Ltd. (HAL)					
	(d)	Defence Resear	ch and Developmen	t Corp	oration (DRDC))		
June	2023	3	(B -	53)				

101. Find out the incorrect match from the following:

BhuNaksha - A solution for Digital Cadastral Mapping.

Initiative by Govt. of Kerala to digitize paper land records and

(a)

(b)

Bhoomi -

105.	ਇੰਡੋ	ਤਿਬਤੀਅਨ ਬਾਰਡਰ ਪੁਲਿਸ (ITBP) ਨੇ ਆਪ	ਵਾ ਪਹ	ਾੜ-ਯੁੱਧ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਜੁਲਾਈ 2022 ਵਿੱਚ
	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ ⁄ ਯੂ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿ	ਤ ਕੀਤ	ਤਾ ਹੈ ?
	(a)	ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	(b)	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ
	(c)	ਲਦਾਖ	(d)	ਸ <u>ੱ</u> ਕਿਮ
106.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾ	ਵਾਸ ਨੇ	ਨ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਸਲਾਨਾ ਫਲੈਗਸ਼ਿਪ
	ਸੱਭਿ	ਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਸਾਰੰਗ' ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ	ਹੈ ?	
	(a)	ਜਰਮਨੀ	(b)	ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ
	(c)	ਜਾਪਾਨ	(d)	ਰੂਸ
107.	ਬ੍ਰਿਕ	ਸ (BRICS) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਿ	ਵੇਚੋਂ ਕਿ	ਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ ⁄ ਹਨ ?
	I.	ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਪੰਜ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਅਰਥ ਵਿ	ट्ट प्रम	ਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਹੈ
	II.	ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2001 ਵਿਚ ਹੋਈ		
	III.	ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ 2010 ਵਿਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ		
	IV.	15ਵੀਂ ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ	ਦੱਖਣੰ	ੀ ਅਫਰੀਕਾ ਕਰੇਗਾ
	ਹੇਠਾ	ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ	ਕਰੋ :	
	(a)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II	(b)	ਸਿਰਫ਼ I, III ਅਤੇ IV
	(c)	ਸਿਰਫ਼ I, II ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV
108.	Mor	nkeypox ਵੈਕਸੀਨ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ	ਵਾਇਫ	ਰਸ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯੂਰਪੀਨ ਮੈਡੀਸਨ ਏਜੰਸੀ
	ਈਐ	ਮਏ (EMA) ਵੱਲੋਂ ਮੰਜੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵੈ	ਕਸੀਨ	5 ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ ?
	(a)	MMVANEX	(b)	MPVANEY
	(c)	MVANEX	(d)	IMVANEX
109.	ਮਾਰ	ਚ 2023 ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁ	ਗਤਾਨ	ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ
	ਕਥਰ	ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?		
	I.	ਇਸਦਾ ਥੀਮ ਸੀ ''ਡਿਜੀਟਲ ਪੇਮੈਂਟ ਅਪਣਾਉ, ਖ	ਮੌਰੋ ਕੋ	ਭੀ ਸਿਖਾਓ''
	II.	ਇਸਦਾ ਆਯੋਜਨ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿ	ਮਾ ਸੀ	
		ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ''ਹਰ ਭੁਗਤਾਨ ਡਿਜੀਟਲ'' ਸੀ		
		ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋ		
	(a)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II	` ′	ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III
	(-)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III		I, II ਅਤੇ III
110.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ ਨੇ 'ਕੈਪਸਟੋ		· •
	(a)	ਨਾਸਾ (b) ਇਸਰੋ	(c)	ਸਪੇਸ ਐਕਸ (d) ਰੌਸਕੋਸਮੌਸ
June	202	3 (B-54	1)	

105.						s established its e/UT in July 2022		ntain – Warfare
	(a)	Himachal Prades	sh		(b)	Jammu and Kasi	hmir	
	(c)	Ladakh			(d)	Sikkim		
106.		an Embassy in wl ship cultural progr		`	_	organized its muc ober 2022 ?	ch sou	ight after annual
	(a)	Germany			(b)	South Korea		
	(c)	Japan			(d)	Russia		
107.	With	reference to BRI	CS, w	hich of the fol	lowin	g statements is/ar	e cor	rect?
	I.	BRICS is an acro	onym	of five emerg	ing ec	onomies		
	II.	It was formed in	2001					
	III.	South Africa was	adde	ed in 2010				
	IV.	15 th BRICS Sum	mit w	vill be hosted b	oy Sou	ıth Africa		
	Sele	ct the correct ans	wer u	sing the code	below	:		
	(a)	I and II only			(b)	I, III and IV only	7	
	(c)	I, II and IV only			(d)	I, II, III and IV		
108.						European Medici		
	(a)	MMVANEX			(b)	MPVANEY		
	(c)	MVANEX			(d)	IMVANEX		
109.		reference to the h of the following	_	=		eness Week, orga	nized	in March, 2023,
	I.	The theme was "	Digita	al Payment A _l	onao,	Auron Ko Bhi Sik	hao"	
	II.	It was organized	by M	inistry of Fina	ance			
	III.	The Mission was	"Har	Payment Dig	gital"			
	Sele	ct the correct ans	wer u	sing the code	given	below:		
	(a)	I and II only			(b)	II and III only		
	(c)	I and III only			(d)	I, II and III		
110.	Whi	ch of the following	g spac	e agencies has	s laun	ched 'CAPSTONE	l' sate	llite?
	(a)	NASA	(b)	ISRO	(c)	SPACE X	(d)	Roscosmos

(B-55)

June 2023

111.	. ਭਾਰਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ													ਤੋਂ ਕਿਹ	ੜਾ ਸਹੀ
	ਹੈ/ਹ	ਨ ?													
	I. II. III.	ਇਸ ਇਸਚ	ਨੂੰ ਵਣ ਦਾ ਉਦੇ	ਜ ਵਿਭ ਸ਼ ਜ਼ਰੂ	ਭਾਗ ਦੁਆ	ਰਾ ਲਾਂਚ ਹ	ਸ਼ੀਤਾ ਗਿਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ	ਮਾ ਸੀ	ੀ ਗੁਣਵੱਤ	ਤਾ ਵ	ਾਲੇ ਪੀ.	પી.પી.	. थृ्नैव	ਸਟਾਂ ਦੇ	ਵਿਕਾਸ
	ਹੇਠਾਂ	ਦਿੱਤੇ ਹ	ਕੋਡ ਦੀ	ਵਰਤ	ੇਂ ਕਰਕੇ <i>ਸ</i>	ਾਹੀ ਉੱਤਰ	ਰ ਦੀ ਚੋਣ	ਕਰੋ :							
	(a)	ਸਿਰ	₹ I					(b)	ਸਿਰਫ਼	Ι'n	ਤੇ II				
	(c)	ਸਿਰ	ਰ III					(d)	I, II Y	ਮਤੇ]	III				
112.	ਮੈਟਰ	रे द्रेत	ਲਈ ਭ	ਦੇਸ਼ ਦੀ	ੀ ਪਹਿਲੀ	ਅੰਡਰ ਵ	ਵਾਟਰ ਟਰ	ਭਾਂ ਸ ਪੋਰ	ਟ ਟਨਾ	ਲ ਕੋ	ਰੀਡੋਰ '	ਦੇ ਸੰਦ	ਰਭ ਿ	ਵੇਚ ਹੇਟ	ਤਾਂ ਦਿੱਤੇ
	वषत	ਾਂ ਵਿਚੋ	ਰੇਂ ਕਿਹ	ੜਾ / ਕਿ	ਹੜੇ ਕਥ	ਨ ਸਹੀ ਹੈ	ਾਂ/ਹਨ ?								
	 I. ਇਸਦਾ ਟੈਸਟ ਰਨ ਕਲੱਕਤਾ ਵਿੱਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ II. ਇਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨਦੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ 520 ਮੀਟਰ ਹੈ III. ਸੁਰੰਗ ਨਦੀ ਦੀ ਸਤਿਹ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 40 ਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਹੈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੌਣ ਕਰੋ : (a) I ਅਤੇ III (b) I ਅਤੇ II 														
	` ′							` ,							
	` ´	ਸਿਰ		,			•		I, II Y						U
113.					ਕਸ ਨੂੰ ਹ	ਰਾ ਕੇ, ਭਾ	ਰਤ ਦੀ ਪ੍	ਮੁਰਸ਼ ੲ	ਡਿਮਿਟਰ	ਨ ਟ	ਮਿਨੇਪ	ਪਹਿਲੀ	ਵਾਰ	ਥਾਮਸ	ਕਪ ਦਾ
	ਖਿਤਾ	ਬ ਜਿ	ਤਿਆ ਹ	j?											
	(a)	ਦੱਖਬੰ	ੀ ਕੋਰੀ	ਆ	(b)	ਜਾਪਾਨ		(c)	ਵੀਅਤ	ਨਾਮ	Г	(d)	ਇੰਡੋਰੋ	ਨੇਸ਼ੀਆ	
114.	ਸੂਚੀ	I ਦਾ	ਸੂਚੀ I	I ਨਾਲ	ਮਿਲਾਨ	ਕਰਦੇ ਹੋ	ਏ ਸੂਚੀਆਂ	ਹੇਠਾਂ ਿ	ਦੇਤੇ ਕੋਫ	₹ ਵਿ	ਰੋਂ ਸਹੀ	ਉੱਤਰ	ਚੁਣੋ :		
	A.					ਰਸਕਾਰ ਪ	ਮ੍ਹਾਪਤ ਕਰ	ਸਨ ਵਾਲਂ	डे) 1.		ਸੂਚੀ II (ਏਰੀਅ ਸਪੋਰਟ	ਾ⁄ਫੀਲ	ਤਤ)		
	B.	ਹੇਮੰ	ਤ ਚੌਹ	ਨ					2.		ਸੋਸ਼ਲ ਕ	ਵਰਕ			
	C.	ਮੂਲ	ਚੰਦ ਹੋ	<u>ड</u> ेया					3.		ਆਰਟ				
	D.	ਐਸ	.ਆਰ.	ਡੀ. ਪ੍ਰ	ਸਾਦ				4.		ਮੈਡੀਸਟ	5			
	ਕੋਡ :	:													
		A	В	\mathbf{C}	D										
	(a)	1	2	3	4										
	(b) (c)	4	3 3	2 1	$rac{1}{2}$										
	(d)	2	3	1	4										

111.		With reference to the India Infrastructure Project Development Fund Scheme, which is the following statements is/are correct?								
	 It was launched on 14th November, 2022 It was launched by the Department of Commerce 									
III. It's objective is to aid development of quality PPP projects by pr funding support								s by pro	oviding necessary	
	Sele	ct th	e corr	ect a	nswer ı	using the code	given	below:		
	(a)	I on	ly				(b)	I and II only		
	(c)	III d	only				(d)	I, II and III		
112.	With	ı refe	erence	to th	ne coun	try's first und	lerwat	er transport tu	nnel an	d the corridor for
	met	ro tra	in, w	hich o	of the fo	ollowing state	ments	is/are correct?		
	I.	Its t	est ru	ın wa	s cond	ucted in Calcu	tta			
	II.	Its 1	ength	unde	er the r	river is 520 me	eters			
	III.	Tun	nel is	appr	oximat	ely 40 meters	below	surface of the r	river	
	Sele	ct th	e corr	ect a	nswer ı	using the code	given	below:		
	(a)	I an	d III	only			(b)	I and II only		
	(c)	Onl	y I				(d)	I, II and III		
113.	Bv d	lefea	ting v	vhich	of the	following cou	ntries	did the India's	s Men's	badminton team
	_		_			for the first tin		,		
	(a)	Sou	th Ko	rea	(b)	Japan	(c)	Vietnam	(d)	Indonesia
114.	Mat	ch L	ist I v	vith I	List II a	and select the	correc	ct answer from	the code	e given below the
	lists	:								
		Lis	t I					List II		
						ees in 2023)		(Area / Field))	
	A.	Μι	ınishv	war C	handa	war	1.	Sports		
	B.	He	mant	Chai	ıhan		2.	Social Work		
	C.	Mo	ol Ch	and I	Lodha		3.	Art		
	D.	S.I	R.D. P	rasad	1		4.	Medicine		
	Cod	les:								
		A	В	\mathbf{C}	D					
	(a)	1	2	3	4					
	(b)	4	3	2	1					
	(c)	4	3	1	2					

(d) 2

3

1

4

115.	GST	' (ਗੁਫ	ਰਜ ਐਂਫ	ਤ ਸਰੀ	ਵੇਸ ਟੋ	ਕਿਸ) ਦੇ ਹਵਾ	ਲੇ ਨਾਲ ਹ	ੀਠ ਲਿ	ਖਿਆਂ ਵਿਚੋ	ਰਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ ∕ ਹਨ ?
	I. ਇਸਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੈ ।									
	II. ਆਰਟੀਕਲ 279(ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਫੋਰਮ ਹੈ ।									
	III. ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ									
		ਸਿਫਾ	ਰਿਸ਼ ਕ	ਰਨਾ	ਹੈ ।					
	ਹੇਠਾਂ	ਦਿੱਤੇ ਹ	ਗਏ ਕੋ	ਡ ਦੀ	ਵਰਤੋਂ	ਕਰਦਿਆਂ ਸਰ	ਹੀ ਉੱਤਰ ਹ	ਦੀ ਚੋਣ	ੁ ਕਰੋ ।	
	(a)	ਸਿਰਫ਼	ਫ਼ I ਅ	ਤੇ II				(b)	ਸਿਰਫ਼ II	ਅਤੇ III
	(c)	ਸਿਰਫ਼	ਤ I ਅ:	ਤੇ III				(d)	I, II ਅਤੇ	III
116.	ਸੂਚੀ	I ਦਾ ਸ	ਸੂਚੀ II	[ਨਾਲ	ਮੇਲ ਕ	ਕਰਕੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿ	<u>ੱ</u> ਤੇ ਕੋਡ ਿ	ਵੇਚੋਂ ਸ	ਹੀ ਉੱਤਰ ਚ	ੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ?
	×	ਸਚੰ	_						-	ਸੂਚੀ II
		(ँठेः	ਬਲ ਪੁ		ਰ ਜੇਤੁ	(7 - 2022)				ੂ (ਫੀਲਡ)
	A.	ਐਨੰ	ੀ ਅਰਟ	ਨੇਕਸ					1.	ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ
	B.	ਐਲ	ਸ ਬਿ	ਮਾਲਿਯ	ਾਤਸ	त्री			2.	ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ
	C.		्घत्र टघदित		ਡਗਲ	ਸ ਡਾਇਮੰਡ	ਅਤੇ ਫਿਲਿ	प	3.	ਸਾਹਿਤ
	D.	ਕੈਰੋ		- ਬਰਤੋਜ਼	ग्री, भेर	ਰਟਨ ਮੇਲਡਲ	5 ਅਤੇ ਕੇ.ਏ	ਬੈਰੀ	4.	ਸ਼ਾਂਤੀ
	ਕੋਡ	:								
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D					
			1							
			2							
	(c) (d)		4 4	$rac{1}{2}$	$\frac{2}{1}$					
117						ੀਫਿਕੇਟ ਸਕੀ	ਪ ਬਾੜੇ ਤੇ	रू क्रि	ਮੇ ਕਸਨਾਂ 'ਤ	रे गोंच त्रचे .
117.										
	I.					ਮਰਟਸਫਕਟ ਾਲਾਂ ਲਈ ਹੈ ।		ਨਕ ਵ	'ਰ ਉਧਲ⊱	ਸ਼ਧ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੋਂ
	II.	ਸਕੀ	ਮ ਅਧੰ	ਨਿ ਘੱ	ੋ-ਘੱਟ	ਟ ਜਮਾਂ ਰਕਮ	1000 ਰ	ਪਏ, 2	ਸੌ ਰਪਏ ਦੇ	ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀ
						2.00 ਲੱਖ ਰੁ		, ,	-	2
	III.							ਸਾਲ	ਬਾਅਦ ਖਾ	ਤੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ 50% ਤੱਕ ਕਢਵਾ
			ਾ ਹੈ।			·				
	IV.	ਇਸ	ਸਕੀਮ	ਵਿੱਚ	7.5%	ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਨਾ	ਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ	ਤ ਵਿਅ	ਾਜ ਦਰ ਹੈ	1
	ਉਪਰ	ਕਿਤ ਕ	ਕ਼ਥਨਾਂ	ਵਿੱਚੋਂ ਿ	ਕਹੜ	ਾ ਸਹੀ ਹੈ ? រ	ਸਹੀ ਵਿਕਾ	ਲਪ ਚੁ	टे :	
	(a)	ਕੇਵਲ	ร I พร	B II				(b)	ਕੇਵਲ I,	II ਅਤੇ III
	(c)	ਕੇਵਲ	5 I, II	I ਅਤੇ	IV			(d)	ਕੇਵਲ I,	II ਅਤੇ IV
June	202	3					(B – 58	3)		

	I.	Its Chairman is Union Finance Commissioner								
	II.	As p	As per article 279(A), it is a Joint Forum of the Centre and the States							
	III.		Its main function is making recommendations to the Union and States on issues relating to Goods and Services Taxes.							
	Sele	$\operatorname{ct}\operatorname{the}$	corre	ect ar	nswer using th	e code g	iven	below:		
	(a)	I and	d II oı	nly			(b)	II and III only		
	(c)	I and	d III c	nly			(d)	I, II and III		
	Mato		st I w	ith L	ist II and sele	ect the co	orrec	t answer from the code given below the		
		List		rizo V	Vinner-2022)			List II (Field)		
	A.		nie Er		-		1.	Economics		
	В.		s Bial				2.	Chemistry		
	C.				e, Douglas Dia	mond	3.	Literature		
	0.		l Phil			illolla	υ.	Litterature		
	D.		•		zzi, Morten M Sharpless	leldal	4.	Peace		
	Cod	es:								
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D					
	(a)	2	1	4	3					
	(b)	1	2	4	3					
	(c)	3	4	1	2					
	(d)	3	4	2	1					
117.		sider eme :	the	follov	ving statemer	nts rega	rding	g Mahila Samman Savings Certificate		
	I.				mman Saving com April 2023			Scheme is a one time scheme available i.		
	II.							is \geq 1000/- in multiples of rupees one nt is \geq 2.00 lacs.		
	III.				older can with nt opening da	_	to 50	0% of the account balance after one year		
	IV.	This	schei	me ha	as a fixed inte	rest rate	of 7.	5% p.a.		
	Whi	ch of	the al	bove	statements ar	e correct	? Ch	oose the correct option :		
	(a)	I and	d II oı	nly			(b)	I, II and III only		
	(c)	I, III	and	IV on	ly		(d)	I, II and IV only		
June	202	3				(B-5	59)			

115. With reference to the GST (Goods and Services Tax) Council, which of the following

is/are correct?

- 118. ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ G20 ਗਠਜੋੜ (G20 EMPOWER), ਸਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ।
 - I. G20 EMPOWER ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।
 - II. G20 EMPOWER 2023 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੀਟਿੰਗ ਭੋਪਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ G20 EMPOWER ਮੀਟਿੰਗ ਤਿਰੁਵੰਥਾਪੁਰਮ ਵਿਖੇ ਹੋਈ।
 - III. G20 EMPOWER ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ''ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਏ ਵਿੰਨ ਵਿੰਨ ਫਾਰ ਇਕਿਉਟੀ ਐਂਡ ਇਕਾਨਮੀ''।

ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਥਨ/ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ? ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II

(b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III

- (d) I, II ਅਤੇ III
- 119. ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ *ਨਹੀਂ* ਹੈ ?
 - (a) ਕਿਸੇ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਥੋਪਣ ਦੀ, ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ, ਮੁਆਫੀ ਦੀ, ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣ।
 - (b) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ।
 - (c) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਨਿਯੋਜਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।
 - (d) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।
- 120. ਸਟ੍ਰੀਮਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :
 - A. ਪੁਆਇੰਟ ਬਾਰ
- 1. ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਮੇਂਡਰ ਹਿੱਸਾ ਵਿੰਗਾ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
- В. ਆਕਸਬੋ ਝੀਲ
- 2. ਇਹ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅੰਡਰਲਾਇੰਗ ਟੋਪੋਗ੍ਰਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਬੈਂਡ ਰਾੱਕ ਬਣਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ
- C. ਬ੍ਰੇਡਿਡ ਚੈਨਲ
- 3. ਜਮਾ ਹੋਇਆ ਤਲਛਟ ਮੇਂਡਰ ਮੋੜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
- D. ਸਟਰੇਟ ਚੈਨਲ
- 4. ਇਹ ਉਦੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਲਛਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਈ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਕੋਡ :

A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D

- (a) 1 2 4 3
- (b) 4 1 3 2
- (c) 3 4 1 2
- (d) 3 1 4 2

- **118.** Consider the following statements regarding the G20 Alliance for the Empowerment and Progression of women's Economic Representation (G20 EMPOWER).
 - I. The G20 EMPOWER is to accelerate women's leadership and empowerment in the private sector.
 - II. The Inception meeting of G20 EMPOWER 2023 was held at Bhopal and the second G20 EMPOWER meeting was held at Thiruvanthapuram.
 - III. The theme of the G20 EMPOWER 2nd meeting was, "Women's Empowerment: A Win Win for Equity and Economy."

Which of the above statement/statements are correct? Choose the correct option:

(a) I and II only

(b) II and III only

(c) I and III only

- (d) I, II and III
- **119.** Regarding money bill which of the following statements is *not* correct?
 - (a) A bill shall be deemed to be a money bill if it contains only provisions related to imposition, abolition, remission, alteration or regulation of any tax.
 - (b) A money bill has provisions for the custody of the Consolidated Fund of India or the Contingency Fund of India.
 - (c) A money bill is concerned with the appropriation of money out of the Contingency Fund of India.
 - (d) A money bill deals with the regulation of borrowing of money or giving of any guarantee by the Government of India.
- **120.** Match the following aspects of streams.
 - A. Point bar
- 1. The cut off meander part bends to form this structure
- B. Oxbow lake
- 2. They are found in short segments where the underlying topography and bed rock structure force them to form this structure
- C. Braided channel
- 3. Sediment deposition takes place along the inside bank of meander bend
- D. Straight channel
- 4. Formed when a stream contains more sediment than it can readily transport and splits it into multiple channels

Codes:

(d) 3

	A	В	\mathbf{C}	D
(a)	1	2	4	3
(b)	4	1	3	2
(c)	3	4	1	2

1

4

2

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

READ INSTRUCTIONS BEFORE FILLING ANY DETAILS OR ATTEMPTING TO ANSWER THE QUESTIONS.

Booklet Sr. No.				
	1 (88)() 88()81 181 1881			
Candidate's Name				
Father's Name				
Date of Birth :				
D D M M Y Y Y Y	Tot	tal Q		

Question ooklet Set
B

Total Questions: 120

Time Allowed: 2 Hours

OMR Response Sheet No	Roll No
Candidate's Signature (Please sign in the box) :	

INSTRUCTIONS

- The candidate shall NOT open this booklet till the time he/she is told to do so by the Invigilation Staff. However, in the
 meantime, the candidate can read these instructions carefully and subsequently fill the appropriate columns given above in
 CAPITAL letters. The candidate may also fill the relevant boxes out of 1 to 9 of the Optical Mark Reader (OMR) response
 sheet, supplied separately.
- 2. Use only blue or black **ball point pen** to fill the relevant columns on this page as well as in the OMR sheet. Use of ink pen or any other pen is not allowed.
- 3. The candidate shall be liable for any adverse effect if the information given above is wrong or illegible or incomplete.
- 4. Each candidate is required to attempt 120 questions in 120 minutes, except for orthopedically/visually impaired candidates, who would be given 40 extra minutes, for marking correct responses on the OMR sheet.
- 5. The question paper booklet has **64** pages.
- 6. The candidates, when allowed to open the question paper booklet, must first check the entire booklet to confirm that the booklet has complete number of pages, the pages printed correctly and there are no blank pages. In case there is any such error in the question paper booklet then the candidate should IMMEDIATELY bring this fact to the notice of the Invigilation Staff and obtain a new booklet of the same series as given earlier.
- 7. The serial number of the new Question booklet if issued for some reason should be entered in the relevant column of the OMR. The Invigilation Staff must make necessary corrections in their record regarding the change in the serial no. of Question booklet.
- 8. The paper consists of total 300 Marks. Each question shall carry 2.5 marks. There are four options for each question and the candidate has to mark the <u>MOST APPROPRIATE</u> answer on the OMR response sheet.
- 9. There is negative marking (0.5 marks for each question) for questions wrongly answered by the candidate.
- 10. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
- 11. The candidate <u>MUST READ INSTRUCTIONS BEHIND THE OMR SHEET</u> before answering the questions and check that two carbon copies attached to the OMR sheet are intact.
- 12. The translated version of the questions in Punjabi is provided only to facilitate. In case of any doubt, the English version of the question is to be treated final.

ੋਨੋਟ : ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਮੁਖ ਕਵਰ ਤੇ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

(B - 64)

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ।

	ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਬੁੱਕਲੈਟ ਸੈਂਟ
ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ	
ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ	
ਜਨਮ ਮਿਤੀ	O
ਦਿਨ ਮਹੀਨਾ ਸਾਲ	ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : 120
	ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ : 2 ਘੰਟੇ
OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਨੰਬਰ ਰੋ	ਲ ਨੰਬਰ

ਹਦਾਇਤਾਂ

- ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਖੋਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਟੀਕਲ ਮਾਰਕ ਰੀਡਰ (OMR) ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ 9 ਵਿਚੋਂ ਸਬੰਧਿਤ ਬਕਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਇਸ ਪੰਨੇ ਦੇ ਨਾਲ–ਨਾਲ OMR ਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਲੇ ਜਾਂ ਕਾਲੇ **ਬਾਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈਨ** ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਸਿਆਹੀ ਪੈਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- 3. ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਲਤ, ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਅਧੂਰੀ ਹੈ।
- 4. ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ 120 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ 120 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ ਸਿਵਾਏ ਆਰਥੋਪੈਡਿਕ/ਨੇਤਰਹੀਣ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਹੀ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਲਈ 40 ਮਿੰਟ ਵੱਧ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
- 5. ਪ੍ਰਸਨ-ਪੱਤਰ ਪਸਤਕ (ਬੱਕਲੈਟ) ਦੇ **64** ਪੰਨੇ ਹਨ।

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖ਼ਰ (ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੋ)

- 6. ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਖੋਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੀ ਹੈ, ਪੰਨੇ ਸਹੀ ਛਪੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਨਾ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੂਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲੜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਪਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- 7. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਇੰਦਰਾਜ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਿੰਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।
- 8. ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 300 ਅੰਕ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2.5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ ਹਨ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਜਵਾਬ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ।
- 9. ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗ਼ਲਤ ਜਵਾਬ ਲਈ ਨੈਗੇਟਿਵ ਮਾਰਕਿੰਗ (ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ 0.5 ਅੰਕ) ਹੈ। 10. ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ/ਮੈਨੂਅਲ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।
- 11. ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ **OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ** ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਦੋ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਹਨ।
- 12. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸੰਸਕਰਣ ਸਿਰਫ਼ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੁੱਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ।

Note: English version of the instructions is printed on the back cover of this Booklet.

ਬੱਕਲੈਂਟ ਲੜੀ ਨੰ.

1.	ਸਾਗ	ਰਮਾਲਾ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿ	खद्र व	ਥਨ ਸਹਾ ਹਨ ?					
	I.	ਲੋਜਿਸਟਿਕ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਧਾਉਣ	۲						
	II.	ਸਸਤੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਲ ਮਾਰਗਾਂ ਅਤੇ ਤੱਟਰੇਖਾ ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।							
	III.	ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ SEZ	ਵਿਕਸਿ	ਤ ਕਰਨਾ ।					
	IV.	ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 5 ਨਵੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਕਿ	ਵਕਸਿਤ	ਰ ਕਰਨੀਆਂ ।					
	(a)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV	(b)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV					
	(c)	ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV					
2.	ਪਛਾ	ਣ ਕਰੋ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ 4G ਅਤੇ 5G ਸੰਚਾਰ ਚ	ਟਰਮਿਅ	ਾਨ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ					
	ਕਰਾ	₹?							
	I.	4G ਵਿੱਚ ਸਪੀਡ 100 Mbps ਤੱਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ	5G दि	ਚ ਇਹ 20 Gbps ਤੱਕ ਹੈ।					
	II.	4G ਵਿੱਚ ਲੇਟੈਂਸੀ 50 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ	5G दि	ਵੱਚ ਇਹ 1 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ।					
	III.	4G ਵਿੱਚ ਬੈਂਡਵਿਡਥ 200 MHz ਤੋਂ 500 MF ਹੈ।	Iz ਹੈ ਜ	ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 600 MHz ਤੋਂ 2·5 GHz					
	IV.	ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭੂਗੋਲਿਕ ਕਵਰੇਜ $5\mathrm{G}$ ਨੈਟਵਰ	ਭਕ ਨਾ	ਲੋਂ 4G ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਹੈ ।					
	(a)	ਸਿਰਫ I	(b)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III					
	(c)	ਸਿਰਫ III	(d)	ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV					
3.	ਤੇਜ਼ਾ	ਬੀ ਵਰਖਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਕਿ	ਵੱਚੋਂ ਕਿ	ਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?					
3.	ਤੇਜ਼ਾ I.	ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗ	ਸ ਸਮਿ	ਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ? Iਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ ' ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।					
3.		ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅ	ਸ ਸਮਿ ਧਿਐਨ	ıਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ					
3.	I.	ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।	ਸ ਸਮਿ ਧਿਐਨ ਏਂ ਮਾਰੇ	ਾਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।					
3.	I. II. III.	ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਦ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰਾਊਟ, ਸਾਲਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰ ਵੱਧ ਰੋਧਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।	ਸ ਸਮਿ ਧਿਐਨ ਦੋਂ ਮਾਰੇ ਹੇਮ ਮੱਢ ਆਂ ਜਾ	ਾਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੀ ਐਚ ਲਗਭਗ 5·0 ਤੱਕ ਘੱਟ					
3.	I. II. III. IV.	ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਦੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰਾਊਟ, ਸਾਲਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰ ਵੱਧ ਰੋਧਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਰਪ, ਗਾਰ, ਸਕਰ ਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ	ਸ ਸਮਿ ਧਿਐਨ ਦੋਂ ਮਾਰੇ ਹੇਮ ਮੱਛ ਆਂ ਜਾ ਨ ।	ਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੀ ਐਚ ਲਗਭਗ 5∙0 ਤੱਕ ਘੱਟ ਡੀਆਂ 5∙0 ਪੀ ਐਚ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ					
3.	I. II. III. IV.	ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਦੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰਾਊਟ, ਸਾਲਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰ ਵੱਧ ਰੋਧਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਰਪ, ਗਾਰ, ਸਕਰ ਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਪੀਐਂਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹ	ਸ ਸਮਿ ਧਿਐਨ ਦੋਂ ਮਾਰੇ ਹੇਮ ਮੱਛ ਆਂ ਜਾ ਨ ।	ਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੀ ਐਚ ਲਗਭਗ 5∙0 ਤੱਕ ਘੱਟ ਡੀਆਂ 5∙0 ਪੀ ਐਚ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ					
3.	I. III. IV. ਹੇਠ (a)	ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਚੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰਾਊਟ, ਸਾਲਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰ ਵੱਧ ਰੋਧਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਰਪ, ਗਾਰ, ਸਕਰ ਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਪੀਐਂਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ	ਸ ਸਮਿ ਧਿਐਨ ਦੋਂ ਮਾਰੇ ਹੇਮ ਮੱਛ ਆਂ ਜਾ ਨ ।	ਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੀ ਐਚ ਲਗਭਗ 5∙0 ਤੱਕ ਘੱਟ ਡੀਆਂ 5∙0 ਪੀ ਐਚ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ					
3.	I. III. IV. ටੈਠ (a) (b)	ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰਾਊਟ, ਸਾਲਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰ ਵੱਧ ਰੋਧਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ । ਕਾਰਪ, ਗਾਰ, ਸਕਰ ਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਪੀਐਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III	ਸ ਸਮਿ ਧਿਐਨ ਦੋਂ ਮਾਰੇ ਹੇਮ ਮੱਛ ਆਂ ਜਾ ਨ ।	ਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੀ ਐਚ ਲਗਭਗ 5∙0 ਤੱਕ ਘੱਟ ਡੀਆਂ 5∙0 ਪੀ ਐਚ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ					
3.	I. III. IV. ටੈਠ (a) (b) (c)	ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰਾਊਟ, ਸਾਲਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੱ ਵੱਧ ਰੋਧਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ । ਕਾਰਪ, ਗਾਰ, ਸਕਰ ਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਪੀਐਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II	ਸ ਸਮਿ ਧਿਐਨ ਦੋਂ ਮਾਰੇ ਹੇਮ ਮੱਛ ਆਂ ਜਾ ਨ ।	ਾਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੀ ਐਚ ਲਗਭਗ 5·0 ਤੱਕ ਘੱਟ ਡੀਆਂ 5·0 ਪੀ ਐਚ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ					

	II.	To optimally utilize the country transportation	s v	waterways	and	coastline	for	cheap	
	III.	. To develop SEZ in the coastal areas for export							
	IV.	To develop 5 new ports to increase tra	de						
	(a)	II and IV only	b)	I, II and IV	only				
	(c)	I, III and IV only	d)	I, II, III an	d IV				
2.		ntify which do not truly describe th	e m	najor differ	ences	between	4G a	nd 5G	
	I.	Speed in 4G is up to 100 Mbps while i	t is	up to 20 Gb	ps in {	5G.			
	II.	Latency in 4G is 50 milliseconds while	in	5G it is 1 m	illisec	ond.			
	III.	Bandwidth in 4G is 200 MHz to 500 $\rm M$	ΙΗz	while in 5G	tit is (600 MHz te	o 2·5 (GHz.	
	IV.	Presently geographic coverage is more	in ·	4G than 5G	netwo	ork.			
	(a)	I only	b)	II and III o	only				
	(c)	III only	d)	III and IV	only				
3.	Rega	garding acid rain, which of the following	sta	tements are	corre	ect?			
	I.	English scientist Robert Angus Smith air chemistry in Manchester, England			m <i>acio</i>	<i>l rain</i> in h	is stu	idies of	
	II.	The eggs and young of many fish species are killed when the pH drops to about 5.0 .							
	III.	Trout, salmon, and other game fish a below 5.0.	are '	usually the	most	resistant	to pH	levels	
	IV.	Carp, gar, suckers, and other less debelow 5.0.	sira	ble fish are	more	sensitive	to pH	l levels	
	Cho	pose the most appropriate answer from	the	options give	n belo	w:			
	(a)	Only I, II and III							
	(b)	Only I and II							
	(c)	Only I and III							
	(d)	Only I, III and IV							
luna	202)	٠ ١						

Which among the following are true about Sagarmala project?

To enhance the performance of logistic sector

1.

I.

- ਐਲ ਨੀਨੇ ਦੱਖਣੀ ਓਸੀਲੇਸ਼ਨ (ਈਐਨਐਸਓ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਾਓ :
 - ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ
 - II. ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਉਠਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 - III. ਗਰਮ ਹਵਾ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਦਬਾਅ ਤੇ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
 - IV. ਅਵਰੋਹੀ ਹਵਾ, ਉੱਚ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਗਰਮ, ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਸਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ ਹੇਨ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ
 - (a) I, IV, III, II
 - (b) I, II, III, IV
 - (c) I, III, II, IV
 - (d) I, IV, II, III
- 5. ਧਰਤੀ ਦੇ ਊਰਜਾ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਰੋਸੋਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?
 - ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੈਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਘਟ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
 - II. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੇਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਊਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ।
 - III. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
 - IV. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੋਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਤਕ ਉਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
- (b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
- (c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
- (d) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
- 6. ਕਰੰਟ / ਸਟ੍ਰੀਮ ਜੋ ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਤੋਂ ਉੱਤਰੀ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀਆਂ ਤੱਕ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 - (a) ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਰੰਟ

(b) ਕੁਰੋਸ਼ੀਓ ਕਰੰਟ

(c) ਸਰਕੰਮਪੋਲਰ ਸਟ੍ਰੀਮ

(d) ਗਲਫ਼ ਸਟ੍ਰੀਮ

4	Arrenge the following in the correct goodeness of events in El Nião Southern						
4.	Arrange the following in the correct sequence of events in El Niño-Southern Oscillation (ENSO):						
	I. Warm water flows eastward to South America.						
	II. Upwelling blocked by warm water.						
	III. Warm air rises, causing low pressure and heavy rainfall.						
	IV. Descending air causes high pressure and warm, dry weather.						
	Choose the correct answer from the options given below:						
	(a) I, IV, III, II						
	(b) I, II, III, IV						
	(c) I, III, II, IV						
	(d) I, IV, II, III						

Which of the following statements of aerosols are true with respect to its effects on the

Their scattering of solar radiation may decreases the albedo, and that decreases the

Their absorption of radiation may locally increase the atmospheric temperatures and thus both increases the radiant energy directed towards the Earth and decreases the convective transfer of energy from the earth to warmer atmosphere.

III. Their scattering of solar radiation may increase the albedo, and that decreases the

IV. Their absorption of radiation may locally decrease the atmospheric temperatures and thus both decreases the radiant energy directed towards the Earth and increases the convective transfer of energy from the Earth to warmer atmosphere.

The current/stream that carries warm tropical water from Caribbean to the cold waters

(b)

(d)

Kuroshio current

Gulf stream

of North Atlantic region is called:

California current

Circumpolar stream

5.

I.

II.

(c)

(a)

(c)

6.

Earth's energy balance?

(a) I and III only

(b) I and II only

(d) II and IV only

II and III only

Earth's surface temperature.

Earth's surface temperature.

Which of the above statements are correct?

7.	ਪੰਦਰ	ਸਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ	ਸ਼ਰਤਾਂ	'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ।			
	I.	ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕਮਾਈ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਰਾ		ਸਾਰ ਵੰਡ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਕਾਰ ਵੰਡ ।			
	II.	ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 270 ਦੇ	ਤਹਿਤ	ਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਦੇ			
		ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਕਮਾਂ।					
	III. ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਫੰਡ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਅ।						
	ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :						
		ੁ I ਅਤੇ II	(b)	II ਅਤੇ III			
	(c)	I ਅਤੇ III	(d)	I, II ਅਤੇ III			
8.	ਅਸੰਰ	॥ਠਿਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ ਪੋ	ਰਟਲ	ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ :			
	I.	ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਅ	ਾ ਸੀ।				
II. ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ							
		ਪੀ.ਐਮ. ਸ਼੍ਰਮ ਯੋਗੀ ਮਾਨ-ਧਨ ਯੋਜਨਾ) ਦਾ ਲ	ਾਭ ਲੈ	ਣ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰਬਰ (UAN)			
		ਵਾਲਾ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ।					
	III.	ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਤ ਹੋਣ ਤੇ ਜ ਅਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2 ਲੱਖ ਰੁਪ		ਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਵੇਵਸਥਾ।			
	ਹੇਠ 1	ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :					
	(a)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II	(b)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III			
	(c)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III	(d)	I, II ਅਤੇ III			
9.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਨੀਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਸਰਕਾਰ	ਭ ਵੱਲੋਂ	ਮੰਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਘਾਟੇ ਦੀ			
	ਸਥਿ	ਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?					
	I.	ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ	ੂੰ ਘ	ਟਾਉਣਾ			
	II.	ਬਚਤ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਜੋਰ ਦੇਣਾ					
	III.	ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ					
	IV.	ਵਿੱਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ					
	ਸਹੀ	ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :					
	(a)	I ਅਤੇ II	(b)	III ਅਤੇ IV			
	(c)	I ਅਤੇ III	(d)	I ਅਤੇ IV			
June	202	3 (C-6)				

7. Consider the following Terms of Reference for Fifteenth Finance Commission. T. The distribution between the Union and the States of the net proceeds of taxes which are to be divided between them and the allocation between the States of the respective shares of such proceeds. II. The principles which should govern the grants-in-aid of the revenues of the States out of the Consolidated Fund of India and the sums to be paid to the States by way of grants-in-aid of their revenues under Article 270 of the Constitution. III. The measures needed to augment the Consolidated Fund of a State to supplement the resources of the Panchayats and Municipalities in the State on the basis of the recommendations made by the Finance Commission of the State. Select the correct answer from the code given below: (a) I and II (b) II and III (c) I and III I. II and III (d) 8. Consider the following statements about E-Shram Portal for registration of unorganized workers: T. It was launched by the labour ministry. II. All registered workers shall be issued an e-Shram card with Universal Account Number (UAN) to avail benefits of various social security schemes of the government (like PM Shram Yogi Maan-Dhan Yojana). III. Provision of accidental cover of ₹ 5 lakh in case of death or permanent disability and ≥ 2 lakh in case of partial disability. Select the correct answer from the code given below: (a) I and II only (b) II and III only I and III only (d) I, II and III (c) 9. Which of the following policy measures does a government usually take to boost demand and support the economy in deflationary situations? I. Lowering interest rates together with cutting direct taxes II. Emphasizing savings and enhancing salaries III. Increasing government expenditure IV. Going for tapering of fiscal stimulus Select the correct answer: (a) I and II (b) III and IV (c) I and III (d) I and IV (C-7)June 2023

- 10. 'ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਮਾਜਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ' ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਜਾ<mark>ਰ</mark>ੇ।
 - I. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
 - II. ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਢੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਉਸ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਾਪਸ ਦੇ ਸਕਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ।
 - III. ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ 2013 ਨੇ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।
 - IV. ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 135 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਹਰ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸਦਾ ਨੈਟ ਵਰਥ ₹ 1000 ਕਰੋੜ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 2000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਟਰਨ ਓਵਰ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 5 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਵੱਧ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਔਸਤਨ ਲਾਭ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜੋ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	\sim			_	
(-)	11111	т	TT	\sim	TTT
(a)	ਸਿਰਫ		11	'H.~	
(u)	10100	∸,			

(b) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

(d) I, II, III ਅਤੇ IV

11. ਦਰਵਾਜਾ ਗੈਸ ਕ੍ਰੇਟਰ, ਗੇਟਵੇਅ ਟੂ ਹੈਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(a) ਤਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ

(b) ਕਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ

(c) ਤੁਰਕਮੇਨਿਸਤਾਨ

(d) ਉਜ਼ਬੇਕਿਸਤਾਨ

12. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੋਲਡਨ ਲੰਗੂਰ ਦਾ ਘਰ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਪੱਕੇ ਟਾਈਗਰ ਰਿਜ਼ਰਵ

(b) ਕਾਕੋਇਜਾਨਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫਾਰੇਸਟ

(c) ਰਾਜਾਜੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ

(d) ਡੇਜ਼ਰਟ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ

13. ਭੂਗਤਾਨ ਬਕਾਇਆ (BoP) ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

I. ਘਰੇਲੁ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਘਟਣਾ

II. ਦਰਾਮਦ ਡਿਊਟੀ ਵਧਾਉਣਾ

III. ਘਰੇਲੁ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

IV. ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV

(d) I, II ਅਤੇ III

10.	Con	sider the following statements about	'Corp	orate Social Responsibility'.		
	I.	management concept whereby cou	ıntrie	opment Organisation defines it as a sintegrate social and environmental interactions with their stakeholders.		
	II.	It is essentially a way of giving back business and making profit for share		ne society in which the company is doing ers.		
	III.	Companies Act 2013 made the CSR	mand	latory.		
	IV. Section 135 of the Company Act mentions every company having net worth of ₹ 1000 crores or more or turnover of ₹ 2,000 crore or more or a net profit of ₹ 5 crore or more during any financial year will have to spend in every financial year at least 2 percent of the average net profits of the company made during three immediately preceding years on activities defined under CSR.					
	Sele	ect the correct answer from the code g	iven l	pelow:		
	(a)	I, II and III only	(b)	II, III and IV only		
	(c)	I, III and IV only	(d)	I, II, III and IV		
11.	Dar	vaza Gas Crater, Gateway to Hell is s	situat	ed in which of the following countries?		
	(a)	Tajikistan	(b)	Kazakhstan		
	(c)	Turkmenistan	(d)	Uzbekistan		
12.	Whi	ch of the following is better known ho	ome o	f golden langur ?		
	(a)	Pakke Tiger Reserve	(b)	Kakoijana Reserve Forest		
	(c)	Rajaji National Park	(d)	Desert National Park		
13.	How	v can Balance of Payments (BoP) defic	cit be	reduced?		
	I.	Depreciation of domestic currency				
	II.	Increasing import duty				
	III.	Providing export subsidies to domes	tic pr	oducers		
	IV.	Borrowing from abroad				
	Sele	ect the correct answer using the codes	giver	n below:		
	(a)	I and II only	(b)	I and III only		
	(c)	II and IV only	(d)	I, II and III		
June	e 2023 (C - 9)					

14.	202	3-24 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸ	ਭ ਤੋਂ ਵ	ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?
	(a)	ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ		
	(b)	ਯੂਨੀਅਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ		
	(c)	ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਟੈਕਸ		
	(d)	ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ		
15.	ਵਾਧੂ	ਬਜਟ ਸਰੋਤਾਂ (EBR) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱ	ਤੇ ਬਿ	ਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ।
	I.	EBRs ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੂਰੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾ		ਂ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਜਟ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।
	II.	ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ EBRs ਨੂੰ ਧਿ		
	III.	ਪੂੰਜੀ ਜਟਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ 2016 ਤੋਂ ਬੰਦ ਕ	ਕਰ ਦਿੱ	ਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।
	ਉੱਪਰ	ਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ∕ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹੈ	∤ਹਨ	?
	(a)	ਸਿਰਫ I	(b)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
	(c)	ਸਿਰਫ III	(d)	I, II ਅਤੇ III
16.	"Ho	rtinet" ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸ	ਹੀ ਹੈ⁄	ਹਨ ?
	I.	ਇਸ ਨੂੰ APEDA ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹ	ਹੈ I	
	II.	ਇਹ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਟ੍ਰੇਸਬਿਲਟੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ । ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।	ਜੋ ਲਾ	ਭਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ
	III.	ਇਹ ਮੋਬਾਇਲ ਐਪ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸ	ਥਿਤੀ ਹ	ਨੂੰ ਕੈਪਚਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ।
	IV.	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲੈਬ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।	ਤੇ ਜਾਂ	ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜੀਆਂ
	(a)	ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV	(b)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
	(c)	ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV
17.	'ਸਾੲੰ	ੀਬਰ ਸਵੱਛਤਾ ਕੇਂਦਰ' ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ	ਾਂ ਤੇ ਫਿ	ਵਚਾਰ ਕਰੋ।
	I.	ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅ	ਾਉਂਦਾ :	ਹੈ।
	II.	ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੌਜੀ	ਮੰਤਰਾਕ	ਲੇ (MeitY) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ।
	III.	ਇਹ ਬੋਟਨੈਟ ਕਲੀਨਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇਅਰ ਵਿਸ਼ਲੇ	प्रप्तह वे	ਮੇਂਦਰ ਹੈ ।
	IV.	ਇਹ ਸੀ-ਡੈਕ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।		
	ਉਪਰ	ਰੇਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?		
	(a)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV	(b)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
	(c)	ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV	(d)	ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
June	202	3 (C-10	O)	

14.	According to the Union Budget 2023-24 which among the following is the biggest source of the government?								
	(a)	Goods and service tax							
	(b)	Union excise duty							
	(c)	Corporation tax							
	(d)	Borrowings and other liabilities							
15.		n reference to the Extra Bu	dgetary Re	esources (EBR), consider the following					
	I.	EBRs are those financial liabilities that are raised by public sector undertakings for which repayment of the entire principal and interest is done from the Central Government Budget.							
	II.	EBRs are not taken into accor	unt while ca	lculating the Fiscal Deficit.					
	III.	This method of raising capital has been discontinued since 2016.							
	Whi	hich of the statements given above is/are correct?							
	(a)	I only	(b)	I and II only					
	(c)	III only	(d)	I, II and III					
16.	Which of the following statement(s) is/are correct for "Hortinet"?								
	I.	It has been developed by APE	DA.						
	II.	It is an integrated traceabilithe stakeholders for exporting		that provides internet-based services to					
	III.	It captures the geo location of	the farms t	hrough the mobile app.					
	IV.	Samples are collected by pri authorities.	vate lab ag	gencies and the reports are sent to the					
	(a)	III and IV only	(b)	I, II and III only					
	(c)	II, III and IV only	(d)	I, II, III and IV					
17.	Con	sider the following statements	regarding "	Cyber Swachhta Kendra".					
	I.	It comes under the Ministry o	f Informatio	on and Broadcasting.					
	II.	It comes under the Ministry o	f Electronic	s and Information Technology (MeitY).					
	III.	It is Botnet Cleaning and Mal	lware Analy	rsis Centre.					
	IV.	It is operated by C-DAC.							
	Whi	ch of the above statements are	correct?						
	(a)	I and IV only	(b)	II and III only					
	(c)	I, III and IV only	(d)	II, III and IV only					
June	202	3	(C - 11)						

18.	ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਮੇਘਰਾਜ' ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?						
	 I. ਸਾਂਝੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੰਡੇ ਗਏ ਕਲਾਊਡ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ। II. ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡੈਟਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 						
	ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ । ਮਾਲ ਵਿਚ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮ						
	III. ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰ	•			- C.	(3.5 · · · · · · · · · · · ·	
	IV. ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ	ਮ ਅਤ ਮੈਜਹ, ਤਰ				(Meity) HII	
	(a) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III			ਸਿਰਫ II ਅਤੇ 1			
	(c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV		(d)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤ	3 IV		
19.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜ	<i>ਾ</i> ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਚ	ਰਕੀਲਾ ਹੈ ?				
	(a) ਰਬੜ	(b) ਸਟੀਲ	(c)	ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ	(d)	ਪਲਾਸਟਿਕ	
20.	ਭਾਰਤ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੰ	ਆਂ ਮਿਜਾਈਲ ਪ੍ਰ	ਣਾਲੀਆਂ ਸਮੇਤ	ਬੈਲਿਸਟਿਕ, ਕਰੂਜ	ਜ਼, ਐਂਟੀ	-ਸ਼ਿਪ, ਏਅਰ-ਫ਼ਿ	ਤਫੈਂਸ,
	ਹਵਾ ਤੋਂ ਹਵਾ ਅਤੇ ਐਂਟੀ-	ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ	ੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ	ਕੀਤਾ ਹੈ । ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆ	ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ	ਕਰੂਜ਼
	ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਹੈ ?						
	(a) ਅਗਨੀ	(b) ਪ੍ਰਲਯ	(c)	ਪ੍ਰਿਥਵੀ	(d)	ਨਿਰਭੈ	
21.	ਇਸਰੋ ਦਾ ਅਦਿਤਿਆ-ਐਨ	ਤ 1 ਮਿਸ਼ਨ ਸਰਜ	। ਦੀਆਂ ਗਤੀਸ਼ੀਨ	ਤ ਪਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੰ	ੀ ਵਿਆਪ	਼ ਕ ਸਮਝ ਨੰ ਸ	ਮਰੱਥ
	ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸੂਰਜੀ ਭੌਤਿਕ	•		•		•	
	ਰਚਨਾ ਤੇ ਇਸਦੀ ਉਰਜਾ			-		5	
	(a) ਪੀਏਪੀਏ	2		ਐਸਯੁਆਈਟੀ			
	(c) ਵੀਈਐਲਸੀ		(d)	ਣ ਏਐਸਪੀਈਐਕਸ	Γ		
22.	ਹੁਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਚ	ਦ LIGO-ਇੰਡੀਅ	ਾਅਮਰੀਕਾ ਯ	ਜਪ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ	(LIGO	-VIRGO-KAC	RA)
,	ਗਰੈਵੀਟੇਸ਼ਨ ਵੇਵ (GW)						
	ਤਰੰਗ ਡਿਟੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸ				, , ,		,
	(a) ਸਰੋਤ ਸਥਾਨੀਕਰਨ						
	(b) ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਾਰੰਬਰ		न्द				
				ਤਰ ਦਾ ਮਤਾ ਸ਼ਾਹਿ	\		
	(c) ਕੈਸਮਿਕ ਮਾਈਕ੍ਰੋਵੇਵ	: ସର୍ଗା.ଣିହ 2 ଫ	W C Malobo	ati c. 42. 6.ê	ζ.		
	(d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ						
23.	ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ (ਭਾਰ 70 ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?	ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ) ਦੇ ਕੁੱ	ਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਪਾ	ਣੀ ਦੀ ਔਸਤ ਮਾ	ਤਰਾ ਬਾ	ਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ	ਵਿੱਚੋਂ
	(a) 42 ਲੀਟਰ	(b) 45	ਰ (੦)	50 ਲੀਟਰ	(d)	30 ਲੀਟਰ	
	(/	(2) 10 1110	- (0)		(4)	50 m. G	

(C - 12)

June 2023

18.	Which of the following statements are correct for "MeghRaj"?							
	I.	A set of distribution standards.	ited (cloud computi	ng er	vironments follow	wing	a set of common
	II.	It is a data analy	tics s	software to rec	ord a	nd analyze rainfal	l acro	ess the country.
	III.	It was launched	by th	e Ministry of I	nforn	nation and Broadc	astin	g.
	IV.	It was launched (MeitY).	d by	the Ministry	of E	lectronics and In	forma	ation Technology
	(a)	II and III only			(b)	II and IV only		
	(c)	I and IV only			(d)	I, II and IV only		
19.	Whi	ich of the following	g is m	ost elastic?				
	(a)	Rubber	(b)	Steel	(c)	Wet clay	(d)	Plastic
20.	crui	ia has realised d ise, anti-ship, air owing is a cruise n	r-defe	ence, air-to-ai		-		_
	(a)	Agni	(b)	Pralay	(c)	Prithvi	(d)	Nirbhay
21.	dyn phy	tya-L1 mission of amical processes of sics. Which instru rgy distribution?	of the	sun and addre	ess so	ome of the outstan	ding	problems in solar
	(a)	PAPA			(b)	SUIT		
	(c)	VELC			(d)	ASPEX		
22.	(LIC	ew years from no GO-VIRGO-KAGR o in enhancing wh Source localizati	A) gich as	ravitation wav	ve (G	W) detectors. The	e Indi	= =
	(b)	Detection at muc	ch lov	ver frequencies	5			
	(c)	Detecting signat	ures	of GW from Co	smic	Microwave Backg	round	l
	(d)	All of the above						
23.		ich of the followin y (70 kg) ?	g is t	rue about the	avera	ge volume of tota	l body	water of human
	(a)	42 Litres	(b)	45 Litres	(c)	50 Litres	(d)	30 Litres

24.	ਐਮ	ਐਚ-60ਆਰ ਸੀਹਾਕ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ	?	
	(a)	ਰੂਸ	(b)	ਇਜ਼ਰਾਈਲ
	(c)	ਚੀਨ	(d)	ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ
25.	ਆਈ	ੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ	ਟ , ਕਿਰ	ਗਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦਾ
	ਨਿਪ	ਟਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚ	ਤੇ ਨੂੰ ਖ	ਮਰੀਦਣ, ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲੈਣ ਤੇ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ
	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਂ ਦਾ ਕਬਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਂਦੀਆਂ	ਹਨ ?	
	(a)	ਸੈਕਸ਼ਨ 370 ਅਤੇ 370ਏ	(b)	ਸੈਕਸ਼ਨ 67
	(c)	ਸੈਕਸ਼ਨ 362ਏ	(d)	ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਅਤੇ 373
26.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ	ਵਿੱਚ	''ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ'' ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ
	ਕੀਤ	ਾ ਗਿਆ ਹੈ ?		
	I.	ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ		
	II.	ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾ	ਰ ਦੀ	ਮਨਾਹੀ
	III.	ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ		
	IV.	ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਜਬਰੀ ਮਜ਼ਦੂ	ਰੀ	
	ਹੇਠਾਂ	ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :		
	(a)	ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ IV	(b)	ਕੇਵਲ II ਅਤੇ IV
	(c)	ਕੇਵਲ III ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV
27.	ਯੂਨੀ	ਅਨ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌ	ਜੂਦਾ ਕ	ਸਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਅਦਾਲਤਾਂ
	ਕੈਣ	ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?		
	(a)	ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ	(b)	ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ
	(c)	ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸੰਸਦ	(d)	ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ
28.	ਇਹ	ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜੋੜ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ	ਖਾਂਦਾ :	ਹੈ ?
	(a)	ਐਬਸੋਲਿਊਟ ਵੀਟੋ - ਬਿਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕ	ਣਾ	
	(b)	ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਵੀਟੋ - ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਬਹੁਮਤ ਨਾ	ਲ ਵਿ	ਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
	(c)	ਸਸਪੈਂਸਿਵ ਵੀਟੋ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕ	ਹੀਤੇ ਗ	ਏ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ
	(d)	ਪਾਕੇਟ ਵੀਟੋ - ਨਾ ਤਾਂ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਿੱਹ	ਤ ਦੀ	ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ, ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ
		ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ		

24. MH-60R Seahawk belongs to which of the following country?				wing country?					
	(a)	Russia	(b)	Israel					
	(c)	China	(d)	United States					
25.	disp	-		(s) sale, letting on hire or otherwise buying, hiring or otherwise obtaining					
	(a)	Section 370 and 370A	(b)	Section 67					
	(c)	Section 362A	(d)	Section 372 and 373					
26.		ch of the following are included as be Constitution of India ?	ing pa	art of the "Right against Exploitation" in					
	I.	Protection of the interest of minorities							
	II.	Prohibition of employment of children in factories and mines							
	III.	. Abolition of untouchability							
	IV.	IV. Prohibition of traffic in human beings and forced labour							
	Choose the correct answer using the code given below:								
	(a)	I, II and IV only	(b)	II and IV only					
	(c)	III and IV only	(d)	I, II, III and IV					
27.		o can establish additional courts for b ect to a matter enumerated in the U		administration of any existing law with ist?					
	(a)	Supreme Court of India							
	(b)	Union Government by resolution							
	(c)	Parliament with the consent of states							
	(d)	Parliament by law							
28.	Which of the following pair is not correctly matched?								
	(a)	Absolute veto – Withholding of asse	nt to	the bill					
	(b)	Qualified Veto – Can be overridden	by th	e legislature with a higher majority					
	(c)	Suspensive Veto – Taking no action	on th	e bill passed by the legislature					
	(d)	Pocket Veto – Neither ratifies nor period	rejec	ts nor returns the bill for an indefinite					

29.	ਨੋਟੀ	ਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿ	ਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 1	ਕਿਹੜ	ਹੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ?					
	I.	ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।								
	II.	ਇਹ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਸ਼ਹਿਰ	ਇਹ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।							
	III.	ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।								
	IV.	ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ।								
	V.	ਇਸ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ	ਅਰਮੈਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।							
	(a)	ਕੇਵਲ III, IV ਅਤੇ V		(b)	ਕੇਵਲ II, III ਅਤੇ IV					
	(c)	ਕੇਵਲ II, IV ਅਤੇ V		(d)	ਕੇਵਲ I, III ਅਤੇ IV					
30.	ਭਾਰ	ਤ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ	ਕਥਨਾਂ 'ਤੇ ਰੱ	ਰਿ ਕ	ਰੋ :					
	I.	ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਤਿੰਹ	5 ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ	ਹੁੰਦੇ	ਹਨ ।					
	II.	ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰਾਸ਼	ਟਰਪਤੀ ਦੁਅ	ਮਾਰਾ '	ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।					
	III.	ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਸੰਤੁ	ਲਨ ਪਹੀਏ ਕ	हर्ने व	। ਕਰਦਾ ਹੈ ।					
	ਉਪਰ	ਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ∕ਕਿਹੜੇ ਸ	ਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?	•						
	(a)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III		(b)	ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III					
	(c)	ਕੇਵਲ III		(d)	I, II ਅਤੇ III					
31.	ਸੂਚੀ	T ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਕ	ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹ	ਹੇਠ ਰਿ	ਲੇਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :					
		ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II							
		(ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ)	(ਉਦੇ਼ਸ	•						
	A.	ਈ-ਰਿਸੋਰਸ ਸੈਂਟਰਜ਼ 'ਨਿਆਏ ਕੋਸ਼ਲ'	_	_	ਾਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਤ					
		-1-,1-2			ਜੇਸਦਾ ਮਕਸਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ					
	ъ	TD)TT (CUIDACE)	J J		ਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ।					
	В.	ਸੁਪੇਸ (SUPACE)			ਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਤ					
					ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਣਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਖੇਤਰੀ					
	C	THE (CITYAC)			ਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ।					
	C.	ਸੁਵਾਸ (SUVAS)			ਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ					
				•	ਮਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਈ-ਫਾਈਲਿੰਗ					
	D.	ਈ-ਕਮੇਟੀ	-		ਦੇਵੇਗਾ। - ਤੇਜ਼ — ਤੀਆਂ ਜ਼ਰੀਆਂ ਮਹਾਤਾਂ ਤੋਂ					
	D .	a wici			ਜ਼ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਤਾਜ਼ਿਤ ਵਿਤਾਸਾ ਹੈ					
					ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਬੁਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।					
			101 8	лπ	ਕੈਂ2 ਕਰਪ. ਹ।					
	ਕੋਡ	: A B C D								
	(a)	3 1 2 4								
	(b)	3 2 4 1								
	(c)									
	(d)	3 1 4 2								

29.	Whi	ich of	of the following are the features of a notified area committee?										
	I.	It is	s set u	ıp by	an act of	a state	e legislature	e.					
	II.	It is	cons	titute	d for a ne	ewly de	eveloping to	ow	wn.				
	III.	Its	power	s are	similar t	o the p	owers of th	ıе	e Municipal Council.				
	IV.	It is	entir	rely a	nominat	ed bod	y.						
	V.	Its	Chair	man	is elected	by the	e members o	of	f the committee.				
	(a)	III,	IV an	d V o	nly		(b)		II, III and IV only				
	(c)	II, I	V and	d V or	nly		(d)		I, III and IV only				
30.	Con	sider	the fo	ollow	ing stater	ments	about Fina	nc	ce Commission of India :				
	I.	It c	onsist	s of a	Chairma	an and	three other	r 1	members.				
	II.	Qualification of the members of the Commission is determined by the Presider											
	III.	It is to act as the balancing wheel of Indian fiscal federalism.											
	Whi	ich of	ch of the above statement/statements is/are correct?										
	(a)	I and III only (b) II and III only											
	(c)	III	only				(d)		I, II and III				
31.	Mat	ch Li	ist I w	ith L	ist II and	l select	correct ans	sw	wer from the code given below the	lists.			
		List	tI				List II						
			tiativ				(Aims)						
	A.		Reso ay Ka		centers 1'	1.	It is an artificial intelligence based portal aimed at assisting judges with legal research.						
	В.	-	ay ixa PACE		L	2.			ificial intelligence based software	•			
							that can a	as	ssist in translation of judgments				
	C.	SIL	VAS			3.	_		al languages. litate e-Filing of cases in the				
	O.	50	VAS			υ.			Court, High Court and District				
									ss the country.				
	D.	E-C	comm	ittee		4.			interlink all the courts across the d make Indian Judicial System				
							ICT enabl		-				
	Cod	les :											
		A	В	\mathbf{C}	D								
	(a)	3	1	2	4								
	(b)	3	2	4	1								
	(c)	4	1	2	3								
	(d)	3	1	4	2								

32.	ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਲਤ ਮੇਲ ਲੱਭੋ :								
	(a)	ਭੂਨਕਸ਼ਾ (BhuNaksha) - ਡਿਜੀਟਲ	y ਕੈਡਸਟ੍ਰਲ ਮੈ ਪ ਿ	ਪੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਹੱਲ					
	(b)	•		ਂ ਕਾਗਜ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀ					
	(c)		ਸਰਕਾਰ ਦੁਆ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿ	ਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭੂਮੀ ਨਕਸ਼ੇ ਨਾਲ RoR ਡੇਟਾ ਲਕਦਮੀ					
	(d)	ਅ੍ਰਾ	ਬਾਦੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਜ	ਮੁਣ ਡਰੋਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਧਿਕਾਰ∠ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਮਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾ					
33.	E-ਗ ਕਰੋ		ਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ	ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ					
	I.	'ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਸਰਵੇ 2022 : ਦਿ ਿ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰ	_	ਡਿਜੀਟਲ ਗਵਰਨਮੈਂਟ' ਯੂ.ਐਨ. ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਗਿਆ।					
	II. ਭਾਰਤ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਵਿਕਾਸ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ 105 ਅਤੇ ਈ-ਭਾਗਦਾਰੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ 61ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ 2020 ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 100 ਅਤੇ 29 ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ।								
	III.	. ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਇੰਡੈਕ ਈ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਹ		ਾਨ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੈਨਮਾਰਕ					
	(a)	ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III	(b)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III					
	(c)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II	(d)	I, II ਅਤੇ III					
34.		ਸ਼ਨ ਫੰਡ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ⁄ ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ		PFRDA) ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ					
	I.	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (NPS)							
	II.								
	III.	. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰਮ ਯੋਗੀ ਮਾਨਧਨ (PN	M-SYM)						
		ਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ							
	(a)	ਕੇਵਲ I	(b)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II					
	(c)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III	(d)	I, II ਅਤੇ III					
35.		ਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਭਾਰ ਜਾ–ਐਨ.ਜੀ.' ਨੂੰ ਡਿਜਾਇਨ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ		ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਫਲਾਇੰਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਰ ਏਅਰ ਕ੍ਰਾਫਟ					
	(a)	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੋਜ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (NRD)	C)						
	(b)	ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੋਜ ਪਰਿ	ਤਸ਼ਦ (CSIR)						
	(c)	ੂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਏਰੋਨਾਟਿਕਸ ਲਿਮੇਟਿਡ (F							
		ਰੱਖਿਆ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (DF							

	(b)	Bhoomi –	Initiative by Govt. of Kerala to digitize create a software mechanism	e paper land records and						
	(c)	Dharani –	Initiative by Govt. of Telangana to i individual land map.	ntegrate RoR data with						
	(d)	SVAMITVA -	Scheme to demarcate inhabited (Abadi) of Rights/Property Cards in rural a surveying drone technology.	_						
		sider the followi	ng statements regarding E-Governance	Survey 2022 and choose						
	I.		Survey 2022 : The Future of Digital Gov t of Economic and Social Affairs.	rernment' was released by						
	II. India ranked 105 in the E-Government Development Index and 61 in E-Participation Index, down from the 2020 rank of 100 and 29 respectively.									
	III.	-	$1^{ m st}$ in the E-Government Development Participation Index.	t Index while Denmark						
	(a)	II and III only	(b) I and III only							
	(c)	I and II only	(d) I, II and III							
		ch of the followir	ng pension scheme(s) is/are run by the Perity (PFRDA)?	ension Fund Regulatory &						
	I.	National Pensio	on System (NPS)							
	I. II.	National Pension Atal Pension Yo	·							
	II.	Atal Pension Yo	·							
	II. III.	Atal Pension Yo Pradhan Mantr	ojana							
	II. III. Sele	Atal Pension Yo Pradhan Mantr	ojana ri Shram Yogi Maandhan (PM-SYM)							
	II. III. Sele	Atal Pension Yo Pradhan Mantr ct the correct an	ojana ri Shram Yogi Maandhan (PM-SYM) swer using the code given below :							
35.	II. III. Sele (a) (c) Which	Atal Pension Yo Pradhan Mantr ct the correct an I only I and III only ch of the follo	ojana ri Shram Yogi Maandhan (PM-SYM) swer using the code given below: (b) I and II only	developed India's first						
35.	II. III. Sele (a) (c) Which	Atal Pension You Pradhan Mantr ct the correct an I only I and III only the of the follongenously Flying	ojana ri Shram Yogi Maandhan (PM-SYM) swer using the code given below: (b) I and II only (c) I, II and III wing organization has designed and	developed India's first						
35.	II. III. Sele (a) (c) Which indigen	Atal Pension You Pradhan Mantr ct the correct and I only I and III only ch of the follongenously Flying National Resea	ojana ri Shram Yogi Maandhan (PM-SYM) swer using the code given below: (b) I and II only (c) I, II and III wing organization has designed and and Trainer Aircraft 'HANSA-NG'?	developed India's first						
35.	II. III. Sele (a) (c) Which Indig	Atal Pension Yo Pradhan Mantr ct the correct an I only I and III only ch of the follo genously Flying National Resea Council of Scien	ojana ri Shram Yogi Maandhan (PM-SYM) swer using the code given below: (b) I and II only (c) I, II and III wing organization has designed and and Trainer Aircraft 'HANSA-NG'? rch Development Corporation (NRDC)	developed India's first						
35.	II. III. Sele (a) (c) Which India (a) (b)	Atal Pension Yo Pradhan Mantr ct the correct an I only I and III only ch of the follo genously Flying National Resea Council of Scien Hindustan Aero	ojana ri Shram Yogi Maandhan (PM-SYM) swer using the code given below: (b) I and II only (c) I, II and III wing organization has designed and and Trainer Aircraft 'HANSA-NG'? rch Development Corporation (NRDC) ntific and Industrial Research (CSIR)							

Find out the incorrect match from the following:

BhuNaksha - A solution for Digital Cadastral Mapping.

32.

(a)

36.	6. ਇੰਡੋ ਤਿਬਤੀਅਨ ਬਾਰਡਰ ਪੁਲਿਸ (ITBP) ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਹਾੜ-ਯੁੱਧ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਜੁਲਾਈ 2022 ਵਿੱਚ										
	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰ	ਾਜ/ਯੂ.ਟੀ	l. ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿ	ਤ ਕੀਤ	ਤਾ ਹੈ ?					
	(a)	ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼			(b)	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ					
	(c)	ਲਦਾਖ			(d)	ਸਿੱਕਿਮ					
37.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਚ	ਟੇਸ਼ ਵਿਚ	ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾ	ਵਾਸ ਟੇ	ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਸਲਾਟ	ਨਾ ਫਲੈਗਸ਼ਿਪ				
	ਸੱਭਿ	ਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਸਾਰ	ਤੰਗ' ਦਾ <u>ਅ</u>	ਮਾਯੋਜਨ ਕੀਤਾ	ਹੈ ?						
	(a)	ਜਰਮਨੀ			(b)	ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ					
	(c)	ਜਾਪਾਨ			(d)	ਰੂਸ					
38.	ਬ੍ਰਿਕ	ਸ (BRICS) ਦੇ ਹਵਾਲੇ	ਨਾਲ ਹੇਠ	ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਕਿ	ਵੇਚੋਂ ਕਿ	ਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ ∕ ਹਨ ?					
	I.	ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਪੰਜ	। ਉਭਰ ਰ	ਹੀਆਂ ਅਰਥ ਵਿ	ਵਸ਼ਥ	ਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਹੈ					
	II.	ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 200	01 ਵਿਚ ਹ	ੇ ਈ		•					
	III.	ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ 20	010 ਵਿਚ	ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ							
	IV. 15ਵੀਂ ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਕਰੇਗਾ										
	ਹੇਠਾ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :										
	(a)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II			(b)	ਸਿਰਫ਼ I, III ਅਤੇ IV					
	(c)	ਸਿਰਫ਼ I, II ਅਤੇ IV			(d)	I, II, III ਅਤੇ IV					
39.	Mor	nkeypox ਵੈਕਸੀਨ ਨੂੰ ਰ	ਹਾਲ ਹੀ ਕਿ	ਵਚ ਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ	ਵਾਇਕ	ਰਸ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯੂਰਪੀਨ ਮੈ	ਡੀਸਨ ਏਜੰਸੀ				
	ਈਐ	ਮਏ (EMA) ਵੱਲੋਂ ਮੰਜੂਰੰ	ੀ ਦਿੱਤੀ ਰ	ਾਈ ਹੈ । ਇਸ ਵੈ	ਕਸੀਨ	5 ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ ?					
	(a)	MMVANEX			(b)	MPVANEY					
	(c)	MVANEX			(d)	IMVANEX					
40.	ਮਾਰ	ਚ 2023 ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ	ਤ ਕੀਤੇ ਗ	ਏ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁ	ਗਤਾਨ	5 ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿ	ਵਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ				
	वषत	ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ	5 ?								
	I.	ਇਸਦਾ ਥੀਮ ਸੀ ''ਡਿਜ	ਜੀਟਲ ਪੇਮੈ	ੀਂਟ ਅਪਣਾਉ, ਅ	ਮੌਰੋ ਕੋ	ਭੀ ਸਿਖਾਓ''					
	II.	ਇਸਦਾ ਆਯੋਜਨ ਵਿੱਤ	ਮੰਤਰਾਲੇ	ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਅ	ਮਾ ਸੀ						
	III.	ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ''ਹਰ ਭੁ	ਗ਼ਤਾਨ ਫ਼ਿ	ਤਜੀਟਲ'' ਸੀ							
		ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੇ ਆਧਾ	ਰ ਤੇ ਸਹੀ	। ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋ							
	(a)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II			()	ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III					
	(-)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III				I, II ਅਤੇ III					
41.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੁ	<i>ਮੁ</i> ਲਾੜ ਏਜੰ	ਸੀ ਨੇ 'ਕੈਪਸਟੋ	ਨ' ਉ	ਪਗ੍ਰਹਿ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ?					
	(a)	ਨਾਸਾ ((b) ਇਸ	ਰੋ	(c)	ਸਪੇਸ ਐਕਸ (d) ਰੌਸਕੋ	ਸਮੌਸ				
June	202	3		(C - 20))						

36.		The Indo Tibetan Border Police (ITBP) has established its Mountain — Warfare Training Centre in which of the following State/UT in July 2022 ?										
	(a)	Himachal Prades	sh		(b)	Jammu and Kas	shmir					
	(c)	Ladakh			(d)	Sikkim						
37.		an Embassy in wh ship cultural progr			•	•	ch so	ight after annual				
	(a)	Germany			(b)	South Korea						
	(c)	Japan			(d)	Russia						
38.	Witl	n reference to BRI	CS, w	hich of the	followin	g statements is/a	re cor	rect?				
	I.	BRICS is an acro	nym	of five eme	rging ec	onomies						
	II.	It was formed in	2001									
	III.	South Africa was	adde	ed in 2010								
	IV.	15 th BRICS Sum	mit v	vill be hoste	d by Sou	ıth Africa						
	Select the correct answer using the code below:											
	(a)	I and II only			(b)	I, III and IV onl	у					
	(c)	I, II and IV only			(d)	I, II, III and IV						
39.		keypox Vaccine h			-	-						
	(a)	MMVANEX			(b)	MPVANEY						
	(c)	MVANEX			(d)	IMVANEX						
40.		n reference to the	_	_		_	anized	in March, 2023,				
	I.	The theme was "	Digita	al Payment	Apnao,	Auron Ko Bhi Sil	khao"					
	II.	It was organized	by M	inistry of F	inance							
	III.	The Mission was	"Har	Payment I	Digital"							
	Sele	ect the correct answ	wer u	sing the cod	le given	below:						
	(a)	I and II only			(b)	II and III only						
	(c)	I and III only			(d)	I, II and III						
41.	Whi	ch of the following	spac	e agencies l	nas laun	ched 'CAPSTONI	E' sate	ellite?				
	(a)	NASA	(b)	ISRO	(c)	SPACE X	(d)	Roscosmos				

(C - 21)

42.															
	ਹੈ/ਟ	ਨ ?													
	I. II. III.	ਇਸ	ੂ ਨੂੰ ਵਣ	ਜ ਵਿ	ਭਾਗ ਦੁਆ	ਹ ਰਾ ਲਾਂਚ	ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿ ਦੌਤਾ ਪ੍ਰਦਾ	ਆ ਸੀ	रे गुः	ਣਵੱਤਾ '	ਵਾਲੇ ਪੀ	.પી.પી.	. ਪ੍ਰੋਜੈਕ	ਟਾਂ ਦੇ ੀ	ਵਿਕਾਸ
		ਵਿੱਚ	ਸਹਾਇ	ਾਤਾ ਕ	ਰਨਾ ਹੈ		-						-		
	ਹੇਠਾਂ	ਦਿੱਤੇ	ਕੋਡ ਦੰ	ਵਰਤੇ	ਤੋਂ ਕਰਕੇ រ	ਾਹੀ ਉੱਤ	ਰ ਦੀ ਚੋਣ								
	(a)	ਸਿਰ:						. ,		ਰਫ਼ I ੍					
	. ,	ਸਿਰ:							,	II ਅਤੇ					
43.	ਮੈਟਰ	ਰੇ ਟ੍ਰੇਨ	ਲਈ	ਦੇਸ਼ ਦ	ੀ ਪਹਿਲੀ	ਅੰਡਰ ਕ	ਵਾਟਰ ਟ	ਰਾਂਸਪੋਰ	ਟ ਹ	ਟਨਲ ਵੇ	ਕੋਰੀਡੋਰ -	ਦੇ ਸੰਦ	ਰਭ ਵਿ	ਚ ਹੇਠ	ਾਂ ਦਿੱਤੇ
	वषत	ਾਂ ਵਿਚ	ਤੋਂ ਕਿਹ	ੜਾ ⁄ ਫਿ	ਸ਼ਹੜੇ ਕਥ	ਨ ਸਹੀ ਹੈ	ਹੈ∕ਹਨ ?								
	I. ਇਸਦਾ ਟੈਸਟ ਰਨ ਕਲੱਕਤਾ ਵਿੱਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ														
	II. ਇਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨਦੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ 520 ਮੀਟਰ ਹੈ III. ਸੁਰੰਗ ਨਦੀ ਦੀ ਸਤਿਹ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 40 ਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਹੈ														
		_													
	ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੌਣ ਕਰੋ :														
	` ′	I W						. ,		ਅਤੇ II 					
	. ,	ਸਿਰ								II ਅਤੇ					
44.					ਕੇਸ ਨੂੰ ਹ	ਰਾ ਕੇ, ਭ	ਾਰਤ ਦੀ	ਪੁਰਸ਼ ਬ	ੀਡਹਿ	ਮੌਟਨ ਰ	ਟੀਮ ਨੇ ਪ	ਮਹਿਲੀ	ਵਾਰ ਬ	ਾਮਸ ਕ	ਸ਼ੱਪ ਦਾ
	ਖਿਤਾ	ਬ ਜਿੱ	ਤਿਆ ਹ	ਹੈ ?											
	(a)	ਦੱਖਣ	ਹੀ ਕੋਰੀ	ਅਾ	(b)	ਜਾਪਾਨ		(c)	ਵੀ	ਅਤਨਾ	Н	(d)	ਇੰਡੋਨੇ	ਸ਼ੀਆ	
45.	ਸੂਚੀ	I ਦਾ	ਸੂਚੀ I	I ਨਾਲ	5 ਮਿਲਾਨ	ਕਰਦੇ ਹੋ	ਏ ਸੂਚੀਅ	ਾਂ ਹੇਠਾਂ ਿ	ਦੱਤੇ	ਕੋਡ ਵਿ	ਵਚੋਂ ਸਹੀ	ਉੱਤਰ	ਚੁਣੋ :		
		ਸੂਚੰ		_							ਸੂਚੀ I				
	٨					ਤਸਕਾਰ :	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕ	ਰਨ ਵਾ	डे)		(ਏਰੀਅ ਸਪੋਰਟ		ਭ ਡ)		
	A.	•	ੀਸ਼ਵਰ `		-0					1.					
	В.		ਤਿ ਚੌਟ 							2.	ਸੋਸ਼ਲ				
	С.	_	ਰ ਚੰਦ ਹ 							3.	ਆਰਟ				
	D.	'n⊁	ı.ਆਰ.	ವ!. ಗ್ಗ	ਸਾਦ					4.	ਮੈਡੀਸਰ	Ċ.			
	ਕੋਡ														
	(a)	A	f B	C	D										
	(a)(b)	1 4	3	$\frac{3}{2}$	$rac{4}{1}$										
	(c)	4	3	1	$\overline{2}$										
	(d)	2	3	1	4										

42.		With reference to the India Infrastructure Project Development Fund Scheme, which of the following statements is/are correct?										
	I.	It w	as la	unche	ed on 14	th Novembe	er, 2022					
	II.					e Departme	•	mmerce				
	III.	It's		tive i	s to aid	_			cts by pro	oviding necessary	7	
	Sele	ect th	ie cori	rect a	nswer u	ising the cod	de given	below:				
	(a)	I on	nly				(b)	I and II only				
	(c)	III	only				(d)	I, II and III				
43.	Witl	n refe	erence	e to t	he coun	try's first u	nderwat	er transport t	unnel an	d the corridor for	ŗ	
	met	ro tra	ain, w	hich	of the fo	ollowing stat	tements	is/are correct	?			
	I.	Its	test r	un wa	as condu	acted in Cal	cutta					
	II.	Its	lengtl	n und	ler the r	iver is 520 r	neters					
	III.	Tur	nel is	appi	roximat	ely 40 meter	rs below	surface of the	river			
	Sele	ect th	ie cori	rect a	nswer u	below:						
	(a)	I ar	nd III	only			(b)	I and II only				
	(c)	Onl	ly I				(d)	I, II and III				
44.	_		_			_		, did the India	a's Men's	badminton team	1	
	(a)		th Ko		(b)	or the first t Japan	(c)	Vietnam	(d)	Indonesia		
						-						
45.	Mat lists		ist I v	with 1	List II a	ınd select th	ne corre	ct answer fron	n the code	e given below the	<u>,</u>	
	1156		st~I					List II				
				Shri	Award	ees in 2023)		(Area / Field	d)			
	A.	•			Chanday	•	1.	Sports				
	B.	Не	emant	Cha	uhan		2.	Social Wor	k			
	C.	Mo	ool Ch	and I	Lodha		3.	Art				
	D.	S.]	R.D. I	rasa	d		4.	Medicine				
	Cod	les :										
		A	В	\mathbf{C}	D							
	(a)	1	2	3	4							
	(b)	4	3	2	1							
	(c)	4	3	1	2							

(d) 2

3

1

4

46. GST (ਗਡਜ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ? ਇਸਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸਨਰ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 279(ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਫੋਰਮ ਹੈ। III. ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ। (a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II (b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III (c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III ਾ. ॥ ਅਤੇ ॥। (b) 47. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਕੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ? ਸਚੀ I (ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤ – 2022) (ਫੀਲਡ) A. ਐਨੀ ਅਰਨੈਕਸ ਅਰਥ ਸਾਸਤਰ 1. ਐਲਸ ਬਿਆਲਿਯਾਤਸਕੀ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ В 2. ਬੇਨ ਬਰਨਾਨਕੇ, ਡਗਲਸ ਡਾਇਮੰਡ ਅਤੇ ਫਿਲਿਪ ਸਾਹਿਤ 3. ਡਾਇਬਵਿਗ ਕੈਰੋਲਿਨ ਬਰਤੋਜੀ, ਮੋਰਟਨ ਮੇਲਡਲ ਅਤੇ ਕੇ.ਬੈਰੀ ਸਾਂਤੀ 4 ਸਾਰਪਲੈਸ ਕੋੜ : Α В (a) 2 1 $\mathbf{2}$ 3 (b) 1 4 2 (c) 3 1 (d) 3 ਮਹਿਲਾ ਸਨਮਾਨ ਬੱਚਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ : ਮਹਿਲਾ ਸਨਮਾਨ ਬੱਚਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਕੀਮ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਪਲਬਧ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2025 ਤੱਕ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜਮਾਂ ਰਕਮ 1000 ਰੁਪਏ, ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੀਮਾ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। III. ਖਾਤਾ ਧਾਰਕ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ 50% ਤੱਕ ਕਢਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। IV. ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਨਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਆਜ ਦਰ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ? ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ : (a) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II ਕੇਵਲ I. II ਅਤੇ III (b) (c) ਕੇਵਲ I, III ਅਤੇ IV (d) ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ IV June 2023 (C - 24)

	I.	Its C	Its Chairman is Union Finance Commissioner										
	II.	As p	er ar	ticle 2	279(A), it is	s a Joint Fo	rum c	of the Centre and the States					
	III.					ing recomn vices Taxes		tions to the Union and States on issues					
	Sele	ct the	e corr	ect ar	nswer usin	g the code ${\mathfrak g}$	given	below:					
	(a)	I and	d II o	nly			(b)	II and III only					
	(c)	I and	d III d	only			(d)	I, II and III					
	Mate		st I w	rith L	ist II and	select the o	correc	t answer from the code given below the					
		Lis	t I					List II					
		(No	ble P	rize V	Vinner-202	22)		(Field)					
	A.	Anı	nie E	rnaux			1.	Economics					
	B.	Ale	s Bia	liatsk	i		2.	Chemistry					
	C.		n Beri l Phil		e, Douglas bvig	Diamond	3.	Literature					
	D.				zzi, Morte Sharpless	n Meldal	4.	Peace					
	Cod	les:											
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D								
	(a)	2	1	4	3								
	(b)	1	2	4	3								
	(c)	3	4	1	2								
	(d)	3	4	2	1								
48.		sider eme :	the	follov	ving state	ments rega	arding	g Mahila Samman Savings Certificate					
	I.					vings Certi 2023-March		Scheme is a one time scheme available 5.					
	II.				-			is \geq 1000/- in multiples of rupees one nt is \geq 2.00 lacs.					
	III.				older can w nt opening	_	o to 50	0% of the account balance after one year					
	IV.					nterest rate	e of 7.	5% p.a.					
	Whi							oose the correct option :					
	(a)	I and	d II o	nly			(b)	I, II and III only					
	(c)		[and	·	ly		(d)	I, II and IV only					
June						(C –	25)	-					

With reference to the GST (Goods and Services Tax) Council, which of the following

46.

is/are correct?

- **49.** ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ G20 ਗਠਜੋੜ (G20 EMPOWER), ਸਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ।
 - I. G20 EMPOWER ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।
 - II. G20 EMPOWER 2023 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੀਟਿੰਗ ਭੋਪਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ G20 EMPOWER ਮੀਟਿੰਗ ਤਿਰੁਵੰਥਾਪੁਰਮ ਵਿਖੇ ਹੋਈ।
 - III. G20 EMPOWER ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ''ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਏ ਵਿੰਨ ਵਿੰਨ ਫਾਰ ਇਕਿਉਟੀ ਐਂਡ ਇਕਾਨਮੀ''।

ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਥਨ/ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ? ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II

(b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III

- (d) I, II ਅਤੇ III
- 50. ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ *ਨਹੀਂ* ਹੈ ?
 - (a) ਕਿਸੇ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਥੋਪਣ ਦੀ, ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ, ਮੁਆਫੀ ਦੀ, ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣ।
 - (b) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ।
 - (c) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਨਿਯੋਜਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।
 - (d) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।
- 51. ਸਟ੍ਰੀਮਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :
 - A. ਪੁਆਇੰਟ ਬਾਰ
- $^{1.}$ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਮੇਂਡਰ ਹਿੱਸਾ ਵਿੰਗਾ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
- В. ਆਕਸਬੋ ਝੀਲ
- 2. ਇਹ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅੰਡਰਲਾਇੰਗ ਟੋਪੋਗ੍ਰਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਬੈਂਡ ਰਾੱਕ ਬਣਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ
- C. ਬ੍ਰੇਡਿਡ ਚੈਨਲ
- 3. ਜਮਾ ਹੋਇਆ ਤਲਛਟ ਮੇਂਡਰ ਮੋੜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
- D. ਸਟਰੇਟ ਚੈਨਲ
- 4. ਇਹ ਉਦੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਲਛਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਈ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਕੋਡ :

	\mathbf{A}	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D
(a)	1	9	1	9

- (a) 1 2 4 3
- (b) 4 1 3 2
- (c) 3 4 1 2
- (d) 3 1 4 2

- **49.** Consider the following statements regarding the G20 Alliance for the Empowerment and Progression of women's Economic Representation (G20 EMPOWER).
 - I. The G20 EMPOWER is to accelerate women's leadership and empowerment in the private sector.
 - II. The Inception meeting of G20 EMPOWER 2023 was held at Bhopal and the second G20 EMPOWER meeting was held at Thiruvanthapuram.
 - III. The theme of the G20 EMPOWER 2nd meeting was, "Women's Empowerment: A Win Win for Equity and Economy."

Which of the above statement/statements are correct? Choose the correct option:

(a) I and II only

(b) II and III only

(c) I and III only

- (d) I, II and III
- **50.** Regarding money bill which of the following statements is *not* correct?
 - (a) A bill shall be deemed to be a money bill if it contains only provisions related to imposition, abolition, remission, alteration or regulation of any tax.
 - (b) A money bill has provisions for the custody of the Consolidated Fund of India or the Contingency Fund of India.
 - (c) A money bill is concerned with the appropriation of money out of the Contingency Fund of India.
 - (d) A money bill deals with the regulation of borrowing of money or giving of any guarantee by the Government of India.
- **51.** Match the following aspects of streams.
 - A. Point bar
- 1. The cut off meander part bends to form this structure
- B. Oxbow lake
- 2. They are found in short segments where the underlying topography and bed rock structure force them to form this structure
- C. Braided channel
- 3. Sediment deposition takes place along the inside bank of meander bend
- D. Straight channel
- 4. Formed when a stream contains more sediment than it can readily transport and splits it into multiple channels

Codes:

(d) 3

	A	В	\mathbf{C}	D
(a)	1	2	4	3
(b)	4	1	3	2
(c)	3	4	1	2

1

4

2

	ਭਾਵੇਂ	ਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫੰਡ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜ ਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਏ.ਆ	ਦੇ ਫਾਇ	ਦਦੇ ਲਈ ਪ	ਮਰਿਭਾਸ਼ਿ :	ප රිද්	ਵੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅ	ਮਨੁਸਾਰ ਨਿ	~	
	(a)	2	(b)	3		(c)	4	(d)	5	
53.		ਤ-ਰਾਜੀ ਦਰਿਆਈ ਪ ੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?	ਾਣੀ ਕਿ	ਵਵਾਦ (ਸੋ	ਧ) ਬਿੱਲ,	201	.9 ਦੇ ਸੰਦਰਭ	ਵਿੱਚ, ਹੇਠ	ਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥ	ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ
	I.	ਬਿੱਲ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣ ਸਥਾਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ					_	ਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿਰ	ਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲ	ਲਈ ਇੱਕ -
	II. ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।									
	III. ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਡੀਆਰਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੋ-ਪੱਧਰੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਵੇਗੀ ।									
	(a)	ਸਿਰਫ਼ II				(b)	ਸਿਰਫ਼ II ਅਤ	3 III		
	(c)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III				(d)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ	II		
54.		ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਹੱਥ ਅਤ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਅ								
	(a)	90°	(b)	75°		(c)	84°	(d)	82·5°	
55.	ਸਾਲ ਉਸਨੇ ਵਿਅ ਖਾਤੇ	ਸ਼ਾ ਨੇ X ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਸ ਨਾ ਸਾਧਾਰਣ ਵਿਆਜ਼ 5 ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਲ ਲਸ਼ ਜ਼ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਉ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਹਿਣ ਦਿੱ ਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਤੋਂ ਜੇ	भूग्यः री प्टिंब मिटे ह जी नि	ਤ ਹੋਇਆ ਨ ਫਿਕਸ ਹਿ ਜ਼ਚੀ ਹੋਈ ਹ ਸ 'ਤੇ ਉਸ	। ਪਹਿਲੇ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿਚੋਂ ਅੱਧੀ ਨੂੰ ਸਲਾਨਾ	ਸਾਲ ਚ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ 3%	ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਿ ੇ ਖਰਚ ਕਰ ਿ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਅ	੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ : ਦੱਤੀ ਜੋ ਸਾ ਦੇੱਤੀ ਤੇ ਬਾ ਾਜ਼ ਮਿਲਦਾ	ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅੱ ਲਾਨਾ 5% ਹ ਕੀ ਅੱਧੀ ਬਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਹਿ	ਧੀ ਰਾਸ਼ੀ ਸਾਧਾਰਨ ਰਤ ਬੈਂਕ ਕੇਸੇ ਹੋਰ
	(a)	1,00,000				(b)	90,000			
	(c)	1,20,000				(d)	ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱ	ਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	Ť	
56.	6 ਮਿੰ ਟੈਂਕ ਹੈ। ਖਾਲੀ	ੂਟੀ ਸਥਿਰ ਦਰ ਉਂ ਟਿ ਵਿਚ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਮ ਜਦੋਂ ਟੈਂਕ ਭਰ ਜਾਵੇਗ ਹੈ ਅਤੇ ਟੂਟੀ ਵਿਚੋਂ। ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ?	ਟੈਂਕ ਦੇ ਜਕੇ ਜੋ ਾ ਤਾਂ ਬ	ਂ ਥੱਲੇ ਇੱਕ ਕਿ ਟੂਟੀ ਛੇਦ ਆਪਣੇ	ਂ ਛੇਦ ਕਰ ਵਿੱਚੋਂ ਟੈਂਕ -ਆਪ ਬੰ	ਾ ਦਿੱਤ ਵਿੱਚ ਦ ਹੋ	ਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਦੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਜੇਕ	ਕਿ ਪਾਣੀ ਹਿ ਹੈ ਦਰ ਦਾ 1 ਹਰ ਟੈਂਕ (ਛੇ	ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਾ ∟/3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਾਦ ਸਮੇਤ) ਸ਼੍	ਦਰ ਉੱਤੇ ਬਰਾਬਰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ
	(a)	8 ਮਿੰਟ	(b)	9 ਮਿੰਟ		(c)	12 ਮਿੰਟ	(d)	18 ਮਿੰਟ	
June	202	3			(C – 28	3)				

52. ਵਿਕਲਪਿਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਫੰਡ (Alternative Investment Fund) (AIF) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ

		estment policy for ded?	the	benefit of its i	nvest	ors. In how m	any cate	egories is the AIF		
	(a)	2	(b)	3	(c)	4	(d)	5		
53.		ontext of Inter-Stowing statements			spute	es (Amendment	E) Bill, 2	019, which of the		
	I.	The Bill proposed disputes over shared				tribunal to ad	judicate	on all inter-state		
	II.	The dispute remaining negotiations, with						dispute through hs.		
	III. The current system of dispute resolution would give way to a new two-tier approach with DRC and the tribunal.									
	(a)	II only			(b)	II and III only	y			
	(c)	I and III only			(d)	I and II only				
54.	You are shown a simple analog clock with an hour hand and a minute hand. If the time shown in the clock is exactly 12:15, what is the angle between the hour hand and the minute hand?									
	(a)	90°	(b)	75°	(c)	84°	(d)	82.5°		
55.	the first of the accordance	rate of 6% per and year, for another he remaining am	num (year ount sim	p.a.). She inver, in an F.D. the and lets the pole interest of	ests hat girest of 3% p.	alf the amount ves 5% p.a. sin of the amount a. With no oth	she gets nple into be in h er incom	simple interest at at the end of the erest, spends half her Savings Bank he or expenditure,		
	(a)	1,00,000			(b)	90,000				
	(c)	1,20,000			(d)	None of the a	bove			
56.										
	(a)	8 minutes	(b)	9 minutes	(c)	12 minutes	(d)	18 minutes		
June	ne 2023 (C - 29)									

Alternative Investment Fund (AIF) is any fund established or incorporated in India

which is a privately pooled investment vehicle collecting funds from sophisticated investors, whether Indian or foreign, for investing it in accordance with a defined

52.

	(b) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ							
	(с) С ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕ	ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ	ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ	ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇਕਰ	i r < 1			
	(d) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕ	ਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ	ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ	ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇਕਰ	$r \leq 2$			
58.	ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਣ ਕੱਟਣਾ, ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਪ ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੀ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤਿਆ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ 52 ਲੱਕੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਕਿੰਨਾ	ਮਾਲਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ ੀ 5% ਬਰਬਾਦੀ ਮਾਰ ਉਤਪਾਦ ਦੇ 28·5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਹੈ ?	ਾਮਲ ਹੈ । ਕੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਂ ਭਾਰ ਵਿੱਚ 2	ਣ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਜ ਮੇਖਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰ % ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਦੀ 10% ਬਰਾ ਹ ਵਿੱਚ 1% ਵ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਪ	ਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ		
	(a) ਲਗਭਗ 600 ਕਿੱਲੋਰ	ग्राभ	(b)	ਲਗਭਗ 612·5	ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ			
	(c) ਲਗਭਗ 596 ਕਿੱਲੋਰ	ľън	(d)	ਲਗਭਗ 592·5	ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ			
59.	ਬੋਰਡਿੰਗ ਹਾਊਸ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ 60 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ?	। 25 ਬੋਰਡਰ	ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ 1	ਵਿਅਕਤੀ 70 ਰੁਪ	<i>1</i> ਏ ਅਤੇ 50 ਬੋ	ਰਡਰ ਹੋਣ 'ਤੇ		
	(a) 45 ਰੁਪਏ		(b)	50 ਰੁਪਏ				
	(c) 55 ਰੁਪਏ		(d)	ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ	ਕੋਈ ਨਹੀਂ			
60.	ਸੁਰੇਸ਼, ਇੱਕ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾ ਦਿਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਇਆ ਰਿ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ? (a) 2400 ਰੁਪਏ	ਾਨ ਉੱਹ 4 ਦਿਨ 1ਆ । ਸੁਰੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂ ਲੇਟ ਆਉਣ ਵਾਹਿ ਹੀਨਾ ਕੁੱਲ ਤਨਖਾ	ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਯ ਼੍ਰੀ ਤਨਖਾਹ 18 ਲੇਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਚਿ ਹ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ਜੋ	ਹਾ ਅਤੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ 3 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਟਨ ਦੀ ਅੱਧੀ ਤਨ ਹਰ ਰੋਜ ਸਮੇਂ 'ਤ	ਰ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ; ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ (ਨੁਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ	15 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਭੇਹ ਬਾਕੀ ਦਿਨ ਾਂਦੀ ਸੀ । ਇੱਕ ਅਤੇ ਕਦੇ ਗੈਰ		
61.	ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ ਨੂੰ 10 ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਲਈ x ਦਾ $3/5$ ਅਗਰ ਉਹ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੋਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ ?	ਹਿੱਸਾ, ਅਤੇ 10	ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਰੇਕ 1	ਪ੍ਰਿੰਟ ਲਈ x ਦਾ $:$	1/5 ਹਿੱਸਾ ਚਾਰ	ਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ।		
	(a) 3	(b) 3·5	(c)	4.5	(d) 5			
June	2023		(C - 30)					

57. C ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ r > 0 ਹੈ। ਤਾਂ

(a) C ਦਾ ਘੇਰਾ ਕਦੇ ਇਸਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

	(b) the area of C is definitely greater than its circumference									
	(c)	the area of C is d	efinit	ely grea	ater tha	an its	circumfe	rence ex	cept i	f r < 1
	(d) the area of C is definitely greater than its circumference except if $r \leq 2$								$fr \le 2$	
58.	and of we 2% is	mpany uses rosew polishing. Cutting ood and a subsequence ase in weight 8.5 kg, what is th Approximately 6	g lead uent 1 of the e tota	s to 109 % incre	% wast ease in ed prod	age of the volumet.	f wood, fi weight du If the tota	inishing le to nail al weight r making	leads ls. Pol t of th g thes	to a 5% wastage lishing leads to a de polished chairs e chairs?
	(c)	Approximately 5				(d)	Approxi	· ·		
59.	The boar		rding is ₹ 7	'0 per h	ead wh	tly fi nen tl	xed and phere are 2	partly va 25 board	ry wi ers ar	th the number of nd ₹ 60 per head
	(a)	₹ 45				(b)	₹ 50			
	(c)	₹ 55				(d)	None of	the abov	re	
60.	time was came	esh, a daily wage was all period he was all paid the full salar elate were given month to a worker	osent f ry only only h	for 4 da y for 18 nalf the	ys and days a salary	was as he for t	fined ₹ : came late hat day. \	15 per date on the What wa	ay for other as the	absence. Suresh days. Those who total salary paid
	(a)	₹ 2400	(b)	₹ 3000)	(c)	₹ 2700		(d)	₹ 2250
61.	three	eproduce an old e-fifths of $\neq x$ for ss of 10 prints. If ld photograph, wh	each ₹ 45	of the f	irst 10 total ch	print narge	ts, and or	ne-fifth o	f ₹ <i>x</i>	for each print in
	(a)	3	(b)	3.5		(c)	4.5		(d)	5
June	202	3			(C – :	31)				

57.

C is a circle with radius r > 0. Then

the circumference of C can never be equal to its area

''ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹਨ।'' ''ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ **62.** ਸਕਦੀ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹਨ?

- (a) ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ
- ਬਹਤੇ ਲੋਕ ਜੋ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
- (c) ਸਾਰੇ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕ ਸਾਂਤ ਹਨ
- (d) ਕੁਝ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਚੁੱਪ ਹਨ

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 63 ਤੋਂ 66 ਲਈ)

P, Q, R, S, T, U, V ਅਤੇ W ਵਰਗਾਕਾਰ ਮੇਜ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਉਂ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਵਰਗ ਦੇ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰ ਹਰ ਸਾਈਡ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਨਦੇ ਹਨ।

ਜਿਹੜੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਕਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਆਰਕੀਟੈਕਟ, ਵਪਾਰੀ, ਡਾਕਟਰ, ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ, ਟ੍ਰੇਨਰ, ਬੈਂਕਰ ਅਤੇ ਕੋਡਰ (ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ)।

- ਜੋ ਕੋਡਰ ਹੈ ਉਹ ਅੰਦਰ ਮੁੰਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। R ਅਤੇ W ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦੇ ਹਨ।
- ਜੋ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ, ਉਹ W ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਚਾਰਟੈਂਡ ਅਕਾਉਟੈਂਟ ਹੈ ਉਹ V ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, V ਨਾ ਤਾਂ W ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ R, ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗਆਂਢੀ ਹੈ। V, R ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਨਦਾ।
- m R ਅਤੇ m U ਡਾਇਗਨਲ ਨਹੀਂ ਬੈਂਠਦੇ । m P ਅਤੇ ਚਾਰਟੈਂਡ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਂਠਦਾ ਹੈ । R, ਕੋਡਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।
- ਜਿਹੜਾ ਚਾਰਟੈਂਡ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਡਰ ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, S, ਤੁਰੰਤ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਨਰ ਹੈ। V ਟ੍ਰੇਨਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- T ਇੱਕ ਬੈਂਕਰ ਹੈ। T, P ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਗਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਆਰਕੀਟੈਕਟ, T ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਆਂਢੀ ਹੈ।
- ਡਾਕਟਰ, U ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ।

	\ \C\C\C\.	~~ ~ ×	~ a	` `	2 0	\sim	\sim	a :	.
CO.) 	ज जाता	$\mathbf{I}\mathbf{I}\mathbf{M}$, 	TEE 1	ਰਜ਼ਗ਼ -	тo
D.5.	ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ	160 05	чБЛО	てることの	IOOI AO	- ICU.	コモロ・	90C. (.) (
]						

- (a) ਆਰਕੀਟੈਂਟ (b) S

(c) P

(d) ਟ੍ਰੇਨਰ

ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੈਣ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ?

- (a) Q, U
- (b) R, T
- (d) S, U

ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਣ W ਅਤੇ P ਦੇ ਬਿਲਕਲ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ? **65.**

(a) R

- (b) ਆਰਕੀਟੈਟ
- (c) ਵਪਾਰੀ
- (d) \mathbf{Q}

Q ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੱਚ ਹੈ ? 66.

- (a) Q, S ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ
- (b) ਕੋਡਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ Q ਦਾ
- (c) Q ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ W ਦੇ
- (d) Q ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾ

62. "All quiet people are harmless". "No harmless people are easily identified". The premises above lead to which of the following conclusions? Quiet people are not easily identified (a) (b) Most people who are easily identified are harmless (c) All harmless people are quiet (d) Some easily identified people are quiet **Directions**: (Question Nos. 63 to 66) P, Q, R, S, T, U, V and W are sitting around a square table in such a way that four of them sit at four corners of the square while four sit in the middle of each of the four sides. The ones who sit at the four corners face the centre while those who sit in the middle of the sides face outside. Each of them have a different profession viz. Professor, Architect, Businessman, Doctor, Chartered accountant, Trainer, Banker and Coder. (None of the information given is necessarily in the same order). The one who is a Coder does not face inside. Only two persons sit between R and W. The one who is a Professor sits on the immediate right of W. The one who is Chartered accountant sits second to the right of V. V is an immediate neighbour of neither W nor R. V does not sit third to the right of R. R and U does not sit diagonally. Only one person sits between P and the one who is Chartered accountant. R sits third to the left of the one who is a Coder. The one who is a Chartered accountant is not an immediate neighbour of the one who is Coder. S sits on the immediate left of the one who is a Trainer. V is not a Trainer. T is a Banker. T is not an immediate neighbour of P. Architect is an immediate neighbour of T. Doctor is an immediate neighbour of U. 63. Who amongst the following sits diagonally opposite to Professor? (a) Architect (b) S (c) (d) **Trainer** 64. Who among the following represent the immediate neighbours of the Chartered accountant? (a) Q, U (b) R, T (c) Q, S (d) S, U Who among the following sits exactly between W and P? **65.** Architect Businessman (a) R (b) (c) (d) Q 66. Which of the following is true regarding Q? Q is one of the immediate neighbours of S

Q sits second to the left of W

Coder is an immediate neighbour of Q

Q is an immediate neighbour of the Professor

(b)

(c)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 67 ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

S∗ਾਦਾ ਮਤਲਬ S ਭੈਣ ਹੈ ਾ ਦੀ।

S + T ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ S ਭਰਾ ਹੈ T ਦਾ।

S – T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪੁੱਤਰ ਹੈ T ਦਾ।

S/T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਧੀ ਹੈ T ਦੀ।

S = T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪਿਤਾ ਹੈ T ਦਾ।

S×T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਮਾਂ ਹੈ T ਦੀ।

67. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ P ਭੈਣ ਹੈ Q ਦੀ ?

(a) Q + R - P

(b) Q * R - P

(c) P = Q + R

(d) P * R + Q

68. P ਇਕ ਕੰਮ ਨੂੰ 27 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਉਹੀ ਕੰਮ 18 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ P ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੰਮ 12 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। Q ਨੇ P ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

(a) 3

(b) 5

(c) 7

(d) 6

69. ਅਮਨ 50 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ । ਮੋਹਿਤ 5 ਮਿੰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 60 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ । ਮੋਹਿਤ ਦਾ ਕੁੱਤਾ 70 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੌੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਕੁੱਤਾ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੋਹਿਤ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਕੁੱਤੇ ਵੱਲੋਂ ਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਦੂਰੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ?

(a) 288

(b) 770

(c) 1400

(d) 1750

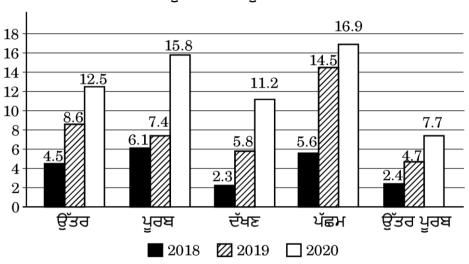
	S +	T means S is the brother of T.		
	S -	T means S is the son of T.		
	S/	Γ means S is the daughter of T .		
	S =	T means S is the father of T.		
	S×	T means S is the mother of T.		
67.	Wh	ich of the following means P is the s	ister of	₹Q ?
	(a)	Q + R - P	(b)	Q * R - P
	(c)	P = Q + R	(d)	P * R + Q
68.		-	-	to the same piece of work in 18 days. Q
		rted the work alone and P joined h w many days did Q work more than		er. The work was completed in 12 days.
	(a)	3	(b)	5
	(c)	7	(d)	6
69.	Am	an runs at a speed of 50 m/min. M	ohit fol	lows him after an interval of 5 min and
	run	s at a speed of 60 m/min. Mohit's do	og runs	at a speed of 70 m/min and starts along
		_		comes back to Mohit and continues to do
	so t	ill Mohit reaches Aman. What is the	e total (distance covered by the dog in metres?
	(a)	288	(b)	770
	(c)	1400	(d)	1750
June	202	23 (C	- 35)	

Use the relations defined below to solve Question No. 67.

S * T means S is the sister of T.

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪਸ਼ਨ 70 ਤੋਂ 72) ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਢੋਏ ਗਏ ਮਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। 2018, 2019 ਅਤੇ 2020 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਮਾਲ (ਲੱਖਾਂ ਟਨ ਵਿੱਚ) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ **ਬਾਰ** ਗਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਢੋਆ-ਢਆਈ ਦਾ ਸਮਾਨ

- 70. 2018 2020 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੀ ਦਰ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ ?
 - (a) ਪੂਰਬ
- (b) ਦੱਖਣ
- (c) ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ (d) ਉੱਤਰ
- 2018 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ, 2020 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਾਲ ਕੀ ਹੈ ? **71.**
 - (a) 31.16%

(b) 36.02%

58.44% (c)

- ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
- ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨਪਾਤ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਢੋਏ **72.** ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਕਿੰਨਾਂ ਹੈ ?
 - (a) 41.76%

(b) 52.16%

(c) 57.86%

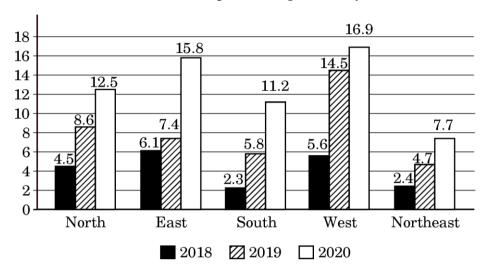
- (d) 65.87%
- ਇੱਕ ਸਕੇਟਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧਵਿਆਸ 21 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੁਆਲੇ 44 ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ **73.** ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇੱਕ ਹੈਕਸਾਗਨ (ਛੇ ਭੂਜ) ਜਿਸਦੀ ਭੂਜਾ 42 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸਕਿੰਟ ਲੱਗਣਗੇ।
 - 56 (a)

(b) 84

64 (c)

(d) 58 **Directions**: (Question Nos. 70 to 72): Railways analyzed the goods transported using its services across five different regions of a country. The total goods transported (in lakhs of tonnes) during 2018, 2019 and 2020 are shown in the following bar graph.

Goods Transport through Railways

- **70.** During the period 2018 2020, for which region was the rate of increase in goods transported second highest?
 - (a) East
- (b) South
- (c) Northeast
- (d) North
- **71.** What is the approximate goods transported in North in 2018 to the goods transported in Northeast in 2020?
 - (a) 31·16%

(b) 36·02%

(c) 58·44%

- (d) None of the above
- **72.** What is the ratio of average goods transported in South in given three years to the average goods transported in West in the same period?
 - (a) 41·76%

(b) 52·16%

(c) 57.86%

- (d) 65·87%
- **73.** A skating champion moves along the circumference of a circle of radius 21 meters in 44 seconds. How many seconds will it take her to move along the perimeter of a hexagon of side 42 meters?
 - (a) 56

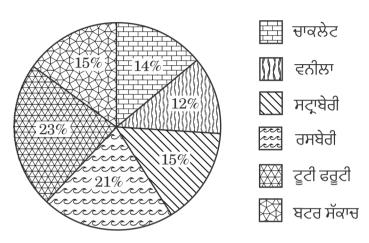
(b) 84

(c) 64

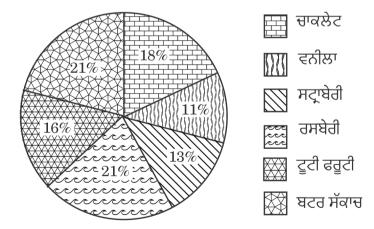
(d) 58

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 74 ਤੋਂ 76) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪਾਈ ਚਾਰਟ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P ਅਤੇ Q ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਆਇਸਕਰੀਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। 6 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। P ਕੋਲ ਆਈਸਕਰੀਮ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 250 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਅਤੇ Q ਕੋਲ 200 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ।

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P (250 ਕਿਲੋ)

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ Q (200 ਕਿਲੋ)

74. ਪਾਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਵਨੀਲਾ ਦੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਪਾਰਲਰ P ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

(a) 13

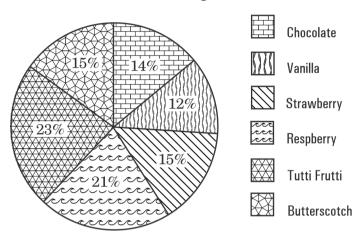
(b) 10

(c) 8

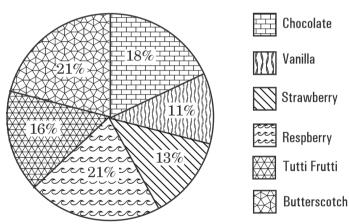
(d) 21

Directions: (Question Nos. 74 to 76): The following pie chart shows the ice-creams present at two different ice-cream parlors P and Q. The distribution of 6 different ice-creams by weight is represented in table. The total quantity of ice-creams with P is 250 kg and that with Q is 200 kg.

Ice-cream Parlor P (250 kg)

Ice-cream Parlor Q (200 kg)

- **74.** What is the difference between the quantity of Vanilla in kg at parlor Q and that at parlor P?
 - (a) 13

(b) 10

(c) 8

(d) 21

75.	5. ਉਹ ਦੋ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ਜੋ $ m Q$ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ $ m P$ ਦੇ ਕੋਲ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਨ $ m ?$						ਾ ਹਨ ?	
	(a)	ਬਟਰਸਕਾੱਚ, ਚਾਕਲੇ	ਟ		(b)	ਵਨੀਲਾ, ਸਟ੍ਰਾਬੇਰੀ		
	(c)	ਵਨੀਲਾ, ਰਸਬੇਰੀ			(d)	ਚਾਕਲੇਟ, ਟੂਟੀ-ਫ	ਰੂਟੀ	
76.	ਇੱਕ	ਠੇ ਰਸਬੇਰੀ ਅਤੇ ਸਟ੍ <u>ਰਾ</u>	ਬੇਰੀ ਚ	ਈ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ [:]	ਮਾਤਰ	r ਦਾ ਪਾਰਲਰ P ਅ	।ਤੇ ਪਾ	ਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ
	ਅੰਤਰ	ਰਹੈ?		-				
	(a)	22	(b)	28	(c)	23	(d)	35
77.	ਜੇਕਰ	ਰ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਰ੍	ਭੁੱਤੇ ਹ	ਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁੱਤੇ ਖ	ਹਰ <u>ੋ</u> ਸ਼	ਹਨ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ	वघत	ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ
	ਹੈ ?							
	(a)	ਸਾਰੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਬਿੱਲੀਅ	ਆਂ ਹਨ					
	(b) ਸਾਰੇ ਕੁੱਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਹਨ							
		ਸਾਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਖ		ਹਨ				
	(d)	ਕੁਝ ਖਰਗੋਸ਼ ਕੁੱਤੇ ਹ	ტ					
78.		B, C, D, E, F, G,					_	
		ਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵਿਚ				_		_
		ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ D, G ਦੇ		•		_		
		C ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਜਚੋਂ	ृ वि E	l, H ਅਤੇ D ਦੇ ਵਿਚ			ਰਲੀ ਚੂ	ਟੂਰੀ ਦਸੇ ?
		5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ				4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ		
	(c)	3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ			(d)	2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ		
79.	ਇੱਕ	ਖਾਸ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ	J UNI	VERSITY ਨੂੰ YU	J JT S	FWJOU ਲਿਖਿਆ	ਜਾਂਦਾ	ਂ ਹੈ । ਉਸ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ
	ਵਿਚ	STRAWBERRY 1	ਕਿਵੇਂ ਨਿ	<u>ਤ</u> ਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ?				
	(a)	YSSFCXBSUS			(b)	YSSEBWASUS		
	(c)	YUSBXCFSSY			(d)	SUSWABESSY	Z	
80.	ਅੰਕ	31131131131131	13113	11 :				
	(a)	3 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸ	ਸਕਦਾ	ਹੈ ਪਰ 11 ਨਾਲ ਨ	ਹੀਂ			
	(b)	11 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ	ਸਕਦ	ਾ ਹੈ ਪਰ 3 ਨਾਲ ਨ	ਹੀਂ			
	(c)	3 ਅਤੇ 11 ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ						
	(4)	ਨਾ ਤਾਂ ੨ ਨਾਲ ਅਤੇ '	ᇌᆒ	11 ਨਾਲ ਵੰਤਿਆ ਹ	ਜ਼ ਚੜ	ब्य है		

75.	Whi	ich are the two ice	crean	ns that are les	re less in quantity with P than that with Q?							
	(a)	Butterscotch, Ch	ocola	te	(b)	Van	nilla, St	trawbe	erry			
	(c)	Vanilla, Raspber	ry		(d)	Cho	colate,	Tutti	frutt	i		
76.	toge	at is the absolute ther at parlor P a	nd pa	ırlor Q ?			kg of	Raspl	-		Strawbe	erry
	(a)	22	(b)	28	(c)	23			(d)	35		
77.		ll cats are dogs an rue ?	d son	ne dogs are ra	bbits,	whic	ch of th	e follo	wing	state	ments m	nust
	(a)	All rabbits are ca	ats									
	(b)	All dogs are cats										
	(c)	All cats are rabb	its									
	(d)	Some rabbits are	dogs									
78.	and Nor	B, C, D, E, F, G, H H is 4 km South th of G, I is situated and D. Find the dis	of A. ted ju	G is 2 km We st in the midd	est of lle of l	H wl	hile D	is 4 kr	n Eas	st of (G. F is 4	km
	(a)	5 km			(b)	4 kr						
	(c)	3 km			(d)	2 kr	m					
79.		a certain code la RAWBERRY be wr YSSFCXBSUS				ige?	tten a		JTSF	WJOU	J. How	will
	(c)	YUSBXCFSSY			(d)		SWABI					
	(0)	10001101001			(u)		3 11131	2001				
80.	The	number 3113113	11311	311311311 is	:							
	(a)	Divisible by 3 bu	t not	by 11								
	(b)	Divisible by 11 b	ut no	t by 3								
	(c)	Divisible by both	3 an	d 11								
	(d)	Divisible neither	by 3	nor by 11								

(C - 41)

	(a)	ਮਗਲਵਾਰ	(b)	ਬੁਧਵਾਰ
	(c)	ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ	(d)	ਵੀਰਵਾਰ
82.	ਤੁਹਾ	ਡੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ	ਇੱਕ ੲ	ਸ਼ਜ਼ੁਰਗ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹੋ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇੱਕ
	ਸਟੈਂ	ਤਰਡ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪੱਤੇ ਸਨ ਜਿ	_{ਾਨ੍ਹਾਂ} ਦਾ	ਮੁੰਹ ਨੀਚੇ ਵੱਲ ਹੈ। ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼
			•	ੂ ਹਨ । ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ''ਰਾਣੀ ਦੇ ਖੱਬੇ
				ਾ ਜਾਂ ਦੋ ਗੁਲਾਮ ਹਨ । ਚਿੜੀਏ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ -
	_	ਏ ਇੱਟ ਹਨ । ਇੱਟ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਇੱ		_
	(a)	ਚਿੜੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਇੱਟ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ	ਟ ਦੀ ਰ	ਾਣੀ
	(b)	ਇੱਟ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਚਿੜੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਇੱਟ ਦੰ	ੀ ਰਾਣੀ	
	(c)	ਦੋਵੇਂ (a) ਅਤੇ (b)		
	(d)	ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ		
83.	ਹੇਠਾ	ਲੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਐਲੀਮੈੰਟ 7 ਨੰਬਰ ਦੇ ਖਾਂ	ਬੇ ਪਾਸੇ	ਸੱਤਵਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
		26, B, 25, C, 24, D, 23		<u> </u>
	(a)		(b)	Q
	(c)	R	(d)	S
84.	ਤਿੰਨ	ਿਹਿੱਸੇਦਾਰ N, M ਅਤੇ O ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕਰਕ	ਨ ਤੋਂ ਬ	ਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ
	ဦ 1	240 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮਿਲੀ । $ m N$ ਨੂੰ $ m M$ ਦੇ ਰਿ	ਹੱਸੇ ਦਾ	3/5ਵਾਂ ਅਤੇ M ਨੂੰ O ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ 2/3ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ
	ਮਿਲ ਮਿਲ	ਦਾ ਹੈ। N ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕੀ ਹੈ ?		•
	(a)	240	(b)	324
	(c)	254	(d)	468
85.	Х'n	।ਤੇ Y ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ । Σ	K, Y ਦੀ	ਆਂ ਹਰ 5 ਵਾਰੀਆਂ ਤੇ 7 ਵਾਰ ਖੇਡਦਾ ਹੈ ਪਰ 3
		•		ਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ Y ਹਰ ਬਦਲਵੀ ਵਾਰੀ 'ਤੇ ਬੁੱਲਜ
		•		ਾ ਹੈ ਤਾਂ X ਨੇ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਹਿੱਟ
		ਾਹੈ?		
	(a)	60	(b)	70
	(c)	96	(d)	120
June	202		42)	

81. 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਦਿਨ ਸੀ ?

	(a)	Tuesday	(b)	Wednesday
	(c)	Friday	(d)	Thursday
82.	a st	andard deck face down. Trying to ma	ake cone quent of the transfer	ueen of diamonds.
83.		he following series which element comes, B, 25, C, 24, D, 23,P	(b) (d)	eventh to the left of number 7? Q S
84.	assi	•		rnings they got after doing a particular gets 3/5 th of M's share and M gets 2/3 rd 324 468
85.	bull		hits	ys 7 turns to Y's every 5 turns, but hits bulls eye every alternate turn. When Y w many times? 70 120

(C - 43)

81. What was the day of the week on 15th August 1947?

86. ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੇ ਹੈ ?

(a) 461

(b) 457

(c) 462

(d) 125

87. ਮੈਂ ਇੱਕੋ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਦੋ ਸਕੂਟਰ ਵੇਚੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 10% ਲਾਭ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 12% ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਭ/ਘਾਟਾ ਕੀ ਸੀ ?

(a) 13% ਘਾਟਾ

(b) 27% ਘਾਟਾ

(c) 13% ਲਾਭ

(d) 22% ਘਾਟਾ

88. ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਲਫ਼ਾ ਦੇ 8 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀਟਾ ਦੇ 10 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਗਾਮਾ ਦੇ 12 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਅੰਤਰ-ਸਕੂਲ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੀਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿੰਨੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ?

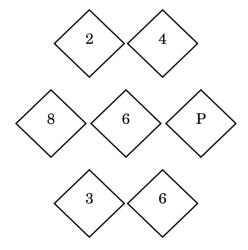
(a) 3664

(b) 396

(c) 4060

(d) 8120

89. ਹੇਠਲੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ P ਲੱਭੋ :

(a) 2

(b) 4

(c) 6

(d) 8

86.	How many natural numbers having at most five digits have a sum of their digits as at
	most six?

(a) 461

(b) 457

(c) 462

(d) 125

87. I sold two scooters at same price, one of them at 10% profit. I incurred total loss of 12% in overall transaction. What was the approximate profit/loss incurred on the other scooter?

(a) 13% loss

(b) 27% loss

(c) 13% profit

(d) 22% loss

88. Out of 8 students in Section Alpha, 10 students in Section Beta and 12 students in Section Gamma, a teacher wants to create a team of three to represent the school in inter-school quiz competition. In how many ways the team can be formed such that all the members of the team are not from the same section?

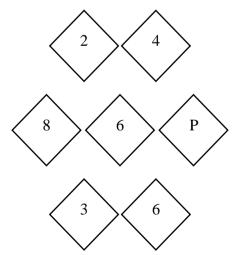
(a) 3664

(b) 396

(c) 4060

(d) 8120

89. Find P in the following figure :

(a) 2

(b) 4

(c) 6

(d) 8

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 90 ਤੋਂ 93) ਇਕ ਸਕੂਲ ਦੇ 12 ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮਿਡ-ਸਮੈਸਟਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਸਨ। ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੀ 52% ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ, 49% ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 38% ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਸਿਰਫ 9% ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 17% ਪਾਸ ਹੋਏ, ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 16% ਪਾਸ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 15% ਪਾਸ ਹੋਏ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 300 ਹੈ।

<i>ਭੂਗੋ</i> ਨ	ਲ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 17% ਪਾਸ ਹੋਏ, ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 16% ਪਾਸ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤ
ਜੀਵ	ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 15% ਪਾਸ ਹੋਏ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 300 ਹੈ।
90.	ਸਿਰਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਸ ਹੋਏ ?
	(a) 63
	(b) 84
	(c) 96
	(d) 114
91.	ਸਿਰਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ
	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਦੱਸੋ ।
	(a) 5:6
	(b) 4:5
	(c) 8:7
	(d) 7:4
92.	ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਪਾਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਪਾਸ
	ਕਰਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ?
	(a) 30
	(b) 90
	(c) 64
	(d) 82
93.	ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੈ ?
	(a) 9:4
	(b) 12:5
	(c) 10:3
	(d) 11:4

Directions: (Question Nos. 90 to 93): In a school, results of 12th class mid-semester exam were declared. All were disappointed with the results. The summary of the results was 52% passed in Geography, 49% passed in History and 38% passed in Biology. Only 9% students am

pass	ed in	all the three. 17% passed in Geography and History and 16% passed in Geography
and	Biolo	gy and 15% passed in History and Biology. Number of students who took the exam
is 30	0.	
90.	Hov	w many students passed in Geography only?
	(a)	63
	(b)	84
	(c)	96
	(d)	114
91.		d the ratio of students passing in Geography only to the students passing in ogy only.
	(a)	5:6
	(b)	4:5
	(c)	8:7
	(d)	7:4
92.		tudent is declared pass in the exam only if he/she clears at least two subjects. at was the number of students who were declared passed in this exam?
	(a)	30
	(b)	90
	(c)	64
	(d)	82
93.	Wha	at is the ratio of students who passed in exactly one and exactly two subjects ?
	(a)	9:4
	(b)	12:5
	(c)	10:3
	(d)	11:4

in

94.	ਮੈਸੋਪਟਾਮੀਆ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਥਾਨ		ਚ ਦਿਲ	ਤਮਮ, ਮਗਨਾ ਅਤੇ	ਮੇਲੂਹ	ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੰਧ
	ਵਪਾਰ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਹਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ					
	(a) ਹਲਫ਼ (b) ਨ	ਾਇਸੂਨਾ	(c)	ਉਰੁਕ	(d)	ਅਕੱੜ
95.	ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕਿਸ ਸ਼ਾਸਕ ਨੇ ਜੇਹਲਮ	ਦਰਿਆ ਤੇ ਸਿੰਚਾ	ਈ ਲਬੰ	ੀ ਹੈ ਨਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮ	ਾਣ ਕੀ	ਤਾ ?
	(a) ਲਲਿਤਦਿੱਤਿਆ			ਵਿਨਯਦਿੱਤਿਆ		
	(c) ਅਵੰਤੀਂਵਰਮਨ		(/	ਸ਼ੰਕਰਾਵਰਮਨ		
96.	ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰ		ਤ ਵਿੱਚੋਂ	ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ	ਰ ਕਰੋ	:
	ਸੂਚੀ I (ਜੀਨਾ ਦਾ ਨਾਂ)	ਸੂਚੀ II	 \			
		(ਕਾਗਨੀਸੈ 1. ਸੱਪ	н)			
	в. ਸ਼ਾਂਤੀਨਾਥ	2. ਸ਼ੰਖ (ਕੋਂਚ	ਸ਼ੈਲ)			
	С. ਨੇਮੀਨਾਥ	3. ਹਿਰਨ				
	D. ਪਾਰਸ਼ਵਨਾਥ	4. ਬਲ੍ਹਦ				
	वेड :					
	(a) 3 2 4 1					
	(a) 3 2 4 1 (b) 4 3 2 1 (c) 1 4 3 2					
	(c) 1 4 3 2 (d) 2 3 4 1					
97.	ਅਸ਼ੋਕਾ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਇਨ	ਰ ਰਾਕ ਐਂਡੀਕਟ	र (हेर्ट	ੀ ਚੱਪਲ) ਵਿੱਚ ਸੰਖ <u>ਿ</u>	ਆਤਮ	ਕ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ
	ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਰਿਆ ਗਿਆ	ਹੈ ?				_
	(a) ਮਾਸਕੀ (b) ਰ੍	੍ਰਜਰ ਾ	(c)	ਅਹਰਾਉਰਾ	(d)	ਪੰਗੂਰਾਰੀਆ
98.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅ	ਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ ਤੇ	ਹੇठ हि	ਲਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ੋਂ ਸਹੀ	ਉੱਤਰ	। ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ।
	I. ਤਹਮਸ ਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਤਮਸ	ਖਾਨ				
	II. ਦਾਬਿਸਤਾਨ-ਏ ਮਜ਼ਾਹਿਬ ਦੁਅ	ਾਰਾ ਮੋਹਸਿਨ ਫਾਰ	ठी			
	III. ਇਬਰਤਨਮਾਹ ਮਿਰਜਾ ਦੁਆਰ	ਾ ਮੁਹੰਮਦ ਹਰਸੀ	-			
	IV. ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਜੀ ਨੂਰ	ਮੁਹੰਮਦ				
	(a) IV, II, III, I		(b)	II, III, IV, I		
	(c) II, III, I, IV		(d)	I, IV, III, II		
99.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਵੇਦਾਂਤ ਅ	ਮਤੇ ਸ਼ੈਵ ਵਿਸ਼ਵਾਸ	ਜ ਦਾ ਮੇ	ਲ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ	?	
	(a) ਅਪਾਇਆ ਦੀਕਸ਼ਤਾ		(b)	ਨਰਾਇਣ ਭੱਟ		
	(c) ਰਘੂਨੰਦਾਨਾ		(d)	ਮਾਧਵਾਚਾਰੀਆ		

(C-48)

94.	In which of the following place of Mesopotamia the textual reference for Indus Trade in the form of Dilmum, Magana and Meluhha was reported?													
	(a)	Hal	af		(b)	Naisı	ına		(c)	Uruk		(d)	Akkad	
95.	Which of the following ruler of Kashmir constructed the channels for irrigation on Jhelum river?													
	(a)	Lali	tadit	ya					(b)	Vinayad	litya			
	(c)	Ava	ntiva	ırmar	1				(d)	Sankara	avarman			
96.	Match List I with List II and select the correct answer using the code given below the lists :													
		Lis	$st\ I$					List	II					
		$(Name\ of\ the\ Jina)$						(Cognisance)						
	A.				1.		Snake Conch shell							
	B.				2	•								
	C. Neminath			3.	•	Deer								
	D. Parshvnath			4		Bull								
	Codes:													
		A	В	\mathbf{C}	D									
	(a)	3	2	4	1									
	(b)	4	3	2	1									
	(c)	1	4	3	2									
	(d)	2	3	4	1									
97.					wing M figures		ck l	Edict	of A	shoka er	ngraved	the n	umerical nui	nber
	(a)	Mas	ski		(b)	Guja	rra		(c)	Ahraura	a	(d)	Panguraria	,
98.	Arrange the following in a chronological order and select the correct answer from the codes given below:													
	I.													
	II.													
	III.	•												
	IV.	. Jangnamah by Qazi Nur Mohammad												
	(a)	IV,	II, II	I, I				(b) II, III, IV, I						
	(c)	II, I	II, I,	IV					(d)	I, IV, III	I, II			
99.		econo		ion o	f Veda	nta an	d S	Shaivi	ite b	eliefs wa	as devel	oped	by which of	the
	(a)	_		Diksh	ita				(b)	Naraya	n Bhatt			
	(c)		-	ınada					(d)	-	vacharya			
June	202	3					(C – 4	49)					

100.	ਵਿਜੈ	ਵਿਜੈਨਗਰ ਸਾਮਰਾਜ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਤੱਥ ਸਹੀ ਹਨ ?							
	I.	ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ, ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ।							
	II.	ਵਿਜੈਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੱਤ ਗੜ੍ਹ ਸਨ ।							
	III.	. ਅਮੁਕਤਮਾਲਿਆਦਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਦੇਵਰਾਯ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਗਵਰਨਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ।							
	IV.	ਦੇਵਰਾਏ II ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੌਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ।							
	(a)	ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV (b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV							
	(c)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III (d) I, II, III ਅਤੇ IV							
101.	ਫਿਰੋਜ	ਜ਼ਸ਼ਾਹ ਤੁਗ਼ਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇਕਤਦਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਹੀਂ							
	ਕੀਤੀ	ਆਂ ਗਈਆਂ ?							
	(a)) ਉਸਨੇ ਲੈਂਡ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣ ਵਜ਼ਫ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।							
	(b)	b) ਵਜਫ਼ਦਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਧਾਰਕ, ਇਕਤਦਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਸੀ ।							
	(c) ਮਕਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪ-ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀ: ਗਈ l								
	(d) ਉਸਨੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ।								
102.	ਹੇਠ '	ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ ।							
	I.	ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ							
	II.	ਦੂਜਾ ਕਾਰਨੈਟਿਕ ਯੁੱਧ							
	III.	III. ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ-ਮੈਸੂਰ ਯੁੱਧ							
	IV. ਸੇਂਟ ਥੋਮ ਦਾ ਯੁੱਧ								

(a) I, II, III, IV

(b) II, I, III, IV

(c) IV, III, I, II

(d) IV, II, III, I

103. ਮੋਰਲੇ-ਮਿੰਟੋ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ :

- I. ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ
- II. ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਚੋਣ-ਮੰਡਲ
- III. ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ
- IV. ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(b) ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III

(d) I, II, III ਅਤੇ IV

100.	• Which facts are true about Vijayanagar empire ?								
	I.	Women were employed as wrestlers, astrologers and soothsayers.							
	II.	The city of Vijaynagara had seven citadels.							
	III.	Amuktamalyada, said to have been composed by Krishnadevaraya, commends Brahmans as Provincial Governors.							
	IV.	Devaraya II had appointed Muslims in his army.							
	(a)	II, III and IV only	(b)	I, II and IV only					
	(c)	I, II and III only	(d)	I, II, III and IV					
101.		Which of the following changes in the Iqtadari system was not introduced by Firoz Shah Tughlaq?							
	(a)	He restored the system of payment of salaries to soldiers by land assignments now called wajaf.							
	(b)	The wajafdars, holders of such assignment, were another group of Iqtadars.							
	(c)	The system of sub-assignment of land by muqtais to their soldiers was also started.							
	(d)	He rigidly enforced the non-transfer of assignments.							
102.	Arra	arrange the following events in chronological order:							
	I.	The First Anglo-Sikh war							
	II.	The Second Carnatic war							
	III.	The First Anglo-Mysore war							
	IV.	Battle of St. Thome							
	(a)	I, II, III, IV	(b)	II, I, III, IV					
	(c)	IV, III, I, II	(d)	IV, II, III, I					
103.	Morley-Minto reforms aimed at								
	I.	Increasing number of members in Legislative Council at Centre							
	II.	Separate electorates for Muslims							
	III.	Reserved seats in Provincial Assembly for Dalits							
	IV.	V. Promotion of education							
	Sele	Select the correct answer from the codes given below:							
	(a)	I and II only	(b)	III and IV only					
	(c)	I, II and III only	(d)	I, II, III and IV					
June	202	3 (C-	51)						

104. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I ਸੂਚੀ II (ਨਮਕ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਸਥਾਨ) (ਨੇਤਾ)

A. ਮਾਲਾਬਾਰ

1. ਗੋਪਾਬੰਧੂ ਚੌਧਰੀ

В. ਉੜੀਸਾ

2. ਸੀ. ਰਾਜਗੋਪਾਲਾਚਾਰੀ

C. ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ

3. ਕੇ. ਕੇਲਅਪਨ

D. ਬਿਹਾਰ

4. ਮਹਾਦੇਵ ਲਾਲ ਸਰਾਫ਼

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	\mathbf{D}
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(b)	3	1	2	4

105. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

- I. 1801 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਉੱਤੇ ਸਬਸਿਡਰੀ ਅਲਾਇੰਸ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ।
- II. 1851 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਲਾਰਡ ਡਲਹੌਜੀ ਦਾ ਕਥਨ ਸੀ, ''ਚੈਰੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਡਿੱਗੇਗੀ''।
- III. ਅਵਧ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ 1876 ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ।
- IV. 'ਸ਼ਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਨ ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ', ਇਹ ਵਿਰਲਾਪ ਨਵਾਬ ਵਾਜਿਦ ਅਲੀ ਸ਼ਾਹ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਦੁਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤੇ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ । ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :
- (a) I, II ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ

(b) I, II ਅਤੇ III ਸਹੀ ਹਨ

(c) II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ

(d) I, II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ

106. ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਸੱਚ ਹਨ ?

- I. ਇਸ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਮਜੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਸੰਘ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ।
- II. ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਿਆ ਸੂਬਾਈ ਅਸੈਂਬਲੀਆ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਏ : A (ਹਿੰਦੂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ), B (ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ) ਅਤੇ C (ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ)।
- III. ਪਹਿਲਾਂ ਗਰੁਪਿੰਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਸੂਬਿਆ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।
- IV. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮਾਰਚ 1947 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ/ਸਿੱਖ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੂਰਬੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹੀ ਤਰਜ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

(d) I, II, III ਅਤੇ IV

104. Match the following:

List I List II (Salt March Place) (Leader)

- A. Malabar 1. Gopabandhu Chaudhary
- B. Orissa 2. C. Rajagopalachari
- C. Tamilnadu 3. K.Kelappan
- D. Bihar 4. Mahadev Lal Saraf

Choose your answer with the help of the given options:

	A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	\mathbf{D}
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(b)	3	1	2	4

- **105.** Which of the following statements about Awadh are correct?
 - I. The Subsidiary Alliance was imposed on Awadh in 1801.
 - II. "A cherry that will drop into our mouth one day" was stated by Lord Dalhousie in 1851 about Awadh.
 - III. Awadh was formally annexed to the British Empire in 1876.
 - IV. "The life was gone out of the body" was lamented for Nawab Wajid Ali Shah who was dethroned and exiled to Calcutta on the pretext of misgovernance.

Choose the correct answer using the code given below.

- (a) I. II and IV are correct
- (b) I, II and III are correct
- (c) II, III and IV are correct
- (d) I, II, III and IV are correct
- **106.** What are true about the Cabinet Mission Plan?
 - I. It recommended a three-tier confederation with a weak Central Govt. controlling foreign affairs, defence and communication.
 - II. Provincial Assemblies while electing Constituent Assembly be grouped into three sections: A (Hindu majority provinces), B (Muslim majority provinces of North-West) and C (Muslim majority provinces of North-East).
 - III. Grouping to be compulsory at first but provinces have the right to opt out after new constitution and elections.
 - IV. On this basis the Congress in March 1947 divided Punjab into two Muslim majority West and Hindu/Sikh majority East and asked similar application in Bengal.

Choose the correct answer:

(a) I and II only

(b) I, II and III only

(c) II, III and IV only

(d) I, II, III and IV

- 107. ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਜੇਹਲਮ, ਬਿਆਸ, ਰਾਵੀ ਅਤੇ ਚਨਾਬ ਇਕੱਠੇ ਸਿੰਧ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ :
 - (a) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਮਿਠਾਨਕੋਟ
 - (b) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿਆਲਕੋਟ
 - (c) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾਕੋਟ
 - (d) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ
- 108. ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣੋ :

ਸੂਚੀ I ਸੂਚੀ II (ਮਕਬਰਾ) (ਸਥਾਨ)

- A. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਖਾਨ ਦਾ ਮਕਬਰਾ 1. ਸ਼ਹਾਦਰਾ ਬਾਗ ਨੇੜੇ ਲਾਹੌਰ
- B. ਹੁਮਾਯੁੰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ 2. ਬਟਾਲਾ
- C. ਜਹਾਂਗੀਰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ 3. ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਨਕੋਦਰ
- D. ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਮਿਨ ਅਤੇ ਹਾਜੀ ਜਮਾਲ ਦਾ ਮਕਬਰਾ 4. ਦਿੱਲੀ

ਕੋਡ :

	A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	\mathbf{D}
(a)	2	1	3	4
(b)	2	3	1	4
(c)	4	3	2	1
(1)	0	4	1	0

109. ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜੋ :

- I. ਦਾਤਾ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਸ਼ਕਰਗੰਜ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਸੂਫੀ ਸੰਤ ਸਨ ।
- II. ਅਜਮੇਰ ਦੇ ਸੰਤ ਮੋਇਨੁਦੀਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਵੀ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ।
- III. ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ ਨੇ ਖਵਾਜ਼ਾ ਕੁਤੁਬ-ਅਦ-ਦੀਨ ਬਖ਼ਤਿਆਰ ਕਾਕੀ ਨੂੰ ਸ਼ੇਖ-ਅਲ-ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ 'ਤੇ ਚਿਸ਼ਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਲਾਈਆ ਪਾਬੰਦੀਆ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ।
- IV. ਸ਼ੇਖ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਚਿਸ਼ਤੀਆਂ ਦਾ ਨਰਵ ਸੈਂਟਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
- (b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
- (c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
- (d) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

107. Th	e place where Jhelum, Beas, Ravi and Chenab join together into Indus River is :
(a)	Mithankot in Pakistan
(b)	Sialkot in Pakistan
(c)	Kalakot in India
(d)	Srinagar in India

108. Match List I with List II and choose the correct option :

	List I		List II
	(Tomb)		(Place)
A.	Shamsher Khan's Tomb	1.	Shahdara Bagh, near Lahore
B.	Humayun's Tomb	2.	Batala
C.	Tomb of Jahangir	3.	Nakodar in Jalandhar
D.	Tomb of Mohammed Momin and Haji Jamal	4.	Delhi

Codes:

	A	В	\mathbf{C}	D
(a)	2	1	3	4
(b)	2	3	1	4
(c)	4	3	2	1
(d)	2	4	1	3

109. Read the following statements about Chishti Silsila carefully:

- Data Ganj Baksh and Shaikh Farid Shakar Ganj were Sufi saints of Chishti Silsila in 15th century.
- II. Saint Moinuddin of Ajmer and Nizamuddin Auliya of Delhi, who spread Islam in central India and Rajasthan, also belonged to Chishti Silsila.
- III. The Sultan of Delhi offered the post of Shaikh al Islam to Khwaja Qutub-ud din Bakhtiar Kaki, but he denied to accept it owing to the restrictions laid on political involvement by the Chishti tradition.
- IV. Shaikh Nizamuddin Auliya, lived and worked arduously to make Delhi as the nerve centre of Chishtis.

Which of the above statements are correct?

- (a) II, III and IV only
- (b) I, II and IV only
- (c) I, II and III only
- (d) I, III and IV only

110.	ਸੂਚੀ	I ਅਤ	ਸ਼੍ਰੇ ਸੂਚੀ	II ਦਾ	ਮਿਲਾਨ ਕ	ਰੋ ਅ	ਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼	ਨ ਦ	गृष्टे :
		ਸੂਚੰ	ΙÍ				ਸੂਚੀ II (ਲੇਖਕ)		
		(ਪੁਸ	ो I नउब्						
							ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਪ		
	B.	ਮੇਰ	ਪਿੰਡ			2.	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤ	ਮ	
	C.	ਰਸੰ	ਦੀ ਟਿ	ਕਟ		3.	ਦਲੀਪ ਕੋਰ 1	ਟਿਵਾ	ਤ
	D.	ਨੰਗੇ	ਪੈਰਾਂ	ਦਾ ਸਫ਼	ਹ	4.	ਬਲਵੰਤ ਗਾਟ	ਗੀ	
	ਕੋਡ	:							
		A	В	\mathbf{C}	D				
	(a)	1	4	3 1 2	2				
	(b)	4	2	1	3				
	(c)	4	1	2	3				
	(d)	1	4	2	3				
111.	''ਪੰਜ	गघी त	ਾਟਕ	ਦੀ ਨੱਕ	ੜ ਦਾਦੀ''	ਵਜੋਂ ਹ	ਕੋਣ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ	?	
	(a)	ਨੋਰ੍ਹਾ ਂ	ਰਿਚਰ	ਡਸ			(b)	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
	(c)	ਦਲੀ	੫ ਕੋਰ	ਟਿਵਾਣ	हा		(d)	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ
112.	ਲਾਨ	ਕ ਲਾ	ਪਾਸ ਹ	ਹੇਠ ਲਿ	ਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ	। ਕਿੰਨ੍ਹ	ਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਹ	ਸਰਵ	<u> </u>
				ਾਕਿਸ:		·			ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ
					ਨਸਤਾਨ				ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ
	(c)	9.03	3 3 "	1201.10	ο 4 3.0		(a)	9.62.2 04.6
113.	ਸੂਚੀ	I ਨੂੰ :	ਸੂਚੀ 1	I ਨਾਲ	₅ ਮਿਲਾਨ ਕ	ਸ਼ਰਦੇ ਵ	ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹ	ਹੇਠ ਰਿ	ਲੇਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ ।
		ਸੂਚੰ	ÌΙ				ਸੂਚੀ II		
		(घर	ਤਮਲ :	ਪਾਵਰ	ਸਟੇਸ਼ਨ)		(ਸਥਾਨ)		
	A.	ਸਿੱਕ	Ţ				ਗੁਜਰਾਤ		
	B.	ਕੋਰ	ਬਾ			2.	ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ		
	C.	ਪਾਰ	ਲੀ			3.	ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	-	
	D.	ਇਨੈ	ਰ			4.	ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ		
	ਕੋਡ	:							
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D				
	(a)	3	2	1	4				
			2		3				
		1	2 3	$\frac{3}{2}$	4 1				
	(d)	4	о	4	T				

110.	Mat			ith L	ist II and cho	ose th		-
		Lis					List II	
	A		ook)	/r . • /m/	1	4	(Autho	
	A.		_	Iai Tl	nal	1.		t Singh
	В.	Me	ra Pi	nd		2.	Amrita	a Pritam
	C.	Ra	sidi T	'icket		3.	Dalip 1	Kaur Tiwana
	D. Nange Pairan da Safar					4.	Balwa	nt Gargi
	Cod	les:						
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D			
	(a)	1	4	3	2			
	(b)	4	2	1	3			
	(c)	4	1	2	3			
	(d)	1	4	2	3			
111.	Who	is p	opula	rly kr	nown as "Pun	jabi N	atak di	Nakkad Dadi"?
	(a)	Nor	ah Ri	chard	ls		(b)	Amrita Pritam
	(c)	Dale	еер К	aur T	iwana		(d)	Amrita Shergil
112.	Lan	ak La	a Pass	s is lo	cated near th	ie bord	ler betw	veen which of the following countries?
	(a)	Indi	a and	l Paki	istan		(b)	India and China
	(c)	Indi	a and	l Afgh	nanistan		(d)	India and Nepal
113.	Mat	ch Li	ist I v	vith I	ist II and se	lect th	ne corre	ct answer from the code given below the
	lists							
		Lis		1 D	~)		List I.	
	A.		<i>ierma</i> ka	ıl Pou	ver Station)	1.	(Loca	
							Gujar	
	В.		rba			2.		ttisgarh
	C.	Pa				3.		arashtra
	D.	En	nore			4.	Tami	l Nadu
	Cod							
		A	В	\mathbf{C}	D			
	(a)	3	2	1	4			
	(b)	1	2	4	3			
	(c)	1	2	3	4			
	(d)	4	3	2	1			

114. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ। ਸੂਚੀ I ਸੂਚੀ II (ਕਬੀਲਾ ਸਮਹ) (ਸਥਾਨ) ਸੇਮਾਂਗ ਮਲੇਸ਼ੀਆ A. 2. ਪੁਰਬੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਬੋਰੋਸ B. 3 ਪੱਛਮੀ ਐਮੇਜਨ ਬੇਸਿਨ C. ਮੁਸਾਈਜ਼ D. ਕਿਰਗਿਜ਼ 4. ਮੱਧ ਏਸੀਆ ਕੋੜ : A В \mathbf{C} D $2 \quad 3 \quad 4$ (a) 1 (b) 1 $3 \quad 2$ 1 (c) 3 $\mathbf{2}$ (d) 4 3 115. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਜੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਝੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘਟਦੇ ਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ। ਸਪੀਰੀਅਰ I. II. ਮਲਾਵੀ III. ਬਾਈਕਲ IV. ਤਨਗਾਨਿਕਾ (a) ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ - ਸਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ (b) ਮਲਾਵੀ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ (c) ਬਾਈਕਲ - ਸਪੀਰੀਅਰ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ (d) ਬਾਈਕਲ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਮਲਾਵੀ 116. ਕੋਲੇ ਨੂੰ ਗਠਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਧਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ। ਪੀਟ T. II. ਗ੍ਰੇਫ਼ਾਈਟ ।।।. ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲਾ IV. ਲਿਗਨਾਈਟ (a) I, II, III, IV (b) I, IV, III, II

(c) IV, III, II, I (d) III, II, IV, I

114.	Mat		ist I v	vith I	List II a	nd select	t the correct answer from the code given below the				
		Lis	t I				List II				
		(Tr	ribal (Group))		(Location)				
	A.	Sei	mang	S		1.	Malaysia				
	B.	Bo	ros			2.	East Africa				
	C.	Ma	sais			3.	Western Amazon Basin				
	D.	Kii	ghizs	}		4.	Central Asia				
	Cod	les:									
		A	В	\mathbf{C}	D						
	(a)	1	2	3	4						
	(b)	1	3	2	4						
	(c)	3	2	1	4						
	(d)	4	3	2	1						
115.	Arra	ange	the f	ollow	ing larg	est fresl	h water lakes of the world in descending order of				
	their volume of water.										
	I.	Sup	Superior								
	II.	Mal	Malawi								
	III.	Bail	Baikal								
	IV.	Tan	ganyi	ka							
	(a)	Tan	ganyi	ka - I	Malawi -	- Superio	or - Baikal				
	(b)	Mal	awi -	Tang	anyika -	- Superio	or - Baikal				
	(c)	Bail	xal - S	Super	ior - Tar	nganyika	a - Malawi				
	(d)	Bail	xal - T	anga	nyika -	Superior	r - Malawi				
116.		_			increas	ing orde	er of the stage of formation and carbon content and				
	I.	Pea	t								
	II.	Gra	phite								
	III.		ing co	al							
	IV.	Ligr	nite								
	(a)	I, II	, III, 1	[V							
	(b)	I, IV	, III,	II							
	(c)		III, II								
	(d)	III,	II, IV	, I							
June	202	3					(C - 59)				

117.	ਸੂਚੀ	I ਨੂੰ	ਸੂਚੀ :	II ਨਾ	ਲ ਮਿਲਾ	ਨ ਕਰਦੇ	ਹੋਏ ਪ੍ਰ	ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ	ਲਿਖੇ ਕੋਡ	ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ	ਉੱਤਰ	ਰ ਚੁਣੇ	I	
		ਸੂਚੰ	Î I					ਸੂਚੀ II						
		(ਮੁ	ਲ) ੀਬੀਲ				1	(ਨਦੀਆਂ ⁄		ਡੀਜ਼)				
	А. В.							ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ ਲੋਹਿਤ	j					
				ਗਰ ਸ	ਜੇਤੂ			ਪਾਕ ਸਟ੍ਰੇਟ	<u>-</u>					
					ਸੇਤੂ			ਹੁਗਲੀ ੰ						
	वॆड :	:												
		A	\mathbf{B}		D									
	(a) (b)	4	3 3	$\frac{2}{4}$	$\frac{1}{2}$									
	(c)	2	3	1	4									
			1		4									
118.	'ਏਸ਼ੀ	ਆਟਿ	ਕ ਲਾਇ	ਦੇਅਨ	(ਸ਼ੇਰ) ਹ	<u> ਭੀਇਨਟ</u>	ਰੋਡਕ	ਸਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ	' ਭਾਰਤ	ਸਰਕਾਰ ਜ	ද් ਇੱ	ਪਹਿ	ਲਕਦਮੀ ਹ	ਹੈ ਜੋ
								ਤੀ ਦੇ ਮਾਧਿਆ						
					_	•	-	ਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀ						
	ਸੰਭਾ	ਵੀ ਨਿ	ਵਾਸ ਸ	ਥਾਨ ਹ	ਮੰਨਿਆ ਜ	- ਜਾਂਦਾ ਹੈ	?				J			
	(a)	ਰਣਥ	ਭੰਬੋਰ ਨੈ	ਮਨਲ	<u> ਪਾਰਕ</u>			(b)	ਸਰਿਸਰ	ਭਾ ਟਾਈਗ ਰ	ਰ ਰਿਜ਼	ਰਵ		
	(c)	ਕੁਨੇ	ਵਾਈਲ	ਡ ਲਾ	ਈਫ ਸੈਨ	ਚੁਰੀ		(d)	ਦੰਦੇਲੀ	ਵਾਈਲਡ ਹ	ਭਾਈਫ <u>਼</u>	ਸੈਨਚੁ	ਰੀ	
119.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿ	ਆਂ ਵਿਚੋ	ਪੌਦੇ	ਦਾ ਕਿਹ	ੜਾ ਭਾਗ	ਕੇਸਰ	ਰ ਬਣਾਉਣ ਲ	sਈ ਵਰਤਿ	ਤਆ ਜਾਂਦਾ	ਹੈ ?			
	(a)	ਪੱਤਾ			(b)	ਪੈਟਲ		(c)	ਸੈਪਲ		(d)	ਸਟਿ	ਗਮਾ	
120.	ਸਚੀ	1 ਦਾ	ਸਚੀ	ਸ਼ ਨਾ	ਲ ਮਿਲਾ	ਨ ਕਰਦੇ	: ਹੋਏ	ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ	ਲਿਖੇ ਕੋੜ	ਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਟੰ	ੀ ਉੱਤ	ਰ ਦੀ ਭ	ਜੋਣ ਕਰੋ :	
	ສີ.	ਸਦ	_			.,		ਸੂਚੀ II			. 5-			
		=	ਖਵਾਂ ਜ	ਜੀਵਖੇ:	ਤਰ)			ੂਰ: ਜ (ਟਿਕਾਣਾ)						
	A.	ਸਿ	-ਲੀਪਾ	ਲ			1.	ਮੇਘਾਲਿਆ						
	В.	ਮਾਨ	5ਸ				2.	ਅਰੁਣਾਂਚਲ	ਪ੍ਰਦੇਸ਼					
	C.	ਦਿਕ	ਹਾਂਗ ਦਿ	खांता			3.	ਅਸਾਮ						
	D.	ਨੇਕ	ਹਰੇਕ				4.	ਉੜੀਸਾ						
	ਕੋਡ :	:												
		A	${f B}$	\mathbf{C}	\mathbf{D}									
			3	2	1									
	(b) (c)		1 3	3 4	4 1									
	(d)		3 2	3	4									
June							((C - 60)						

117.	Mat		st I v	vith 1	List II a	and choos	se the cor	rect option	from the	$\operatorname{cod}_{\mathfrak{c}}$	e given below the
		Lis	t I				List II				
		(B)	ridge	s)			(River	s/Water boo	dies)		
	A.	Bog	gibee	l		1.	Brahn	Brahmaputra			
	B.	Par	mban	L		2.	Lohit				
	C.	Vic	lyasa	gar S	Setu	3.	Palk S	Strait			
	D.	Bhupen Hazarika Setu		etu 4.	Hoogh	li					
	Cod	les:									
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D						
	(a)	4	3	2	1						
	(b)	1	3	4	2						
	(c)	2	3	1	4						
	(d)	2	1	3	4						
118.	prov rein	vide : trodu	safeg iction	uards . As	s to th part of	e Asiatio	c lion fro oject whic	m extinction	on in the	e w	n Government to ild by means of is considered as
	(a)	Ran	tham	bore	Nation	al Park	(b)	Sariska '	Tiger Res	erve)
	(c)	Kun	o Wi	ldlife	Sanctu	ary	(d)	(d) Dandeli Wildlife Sanctuary			tuary
119.	In n	nakin	g the	saffi	on spic	e, which	one of the	one of the following parts of the plant is used?			
	(a)	Leat	f		(b)	Petal	(c)	Sepal	((d)	Stigma
120.	Mat		st I v	vith 1	List II a	and selec	t the corre	ect answer	from the	code	e given below the
		Lis	t I				$List\ II$				
		(Bi	osphe	ere Re	eserve)		(Locatio	n)			
	A.	Sin	nlipal	l		1.	Meghala	aya			
	B.	Ma	nas			2.	Arunach	nal Pradesh	l		
	C.	Dil	nang	Diba	ng	3.	Assam				
	D.	No	krek			4.	Odisha				
	Cod	les:									
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D						
	(a)	4	3	2	1						
	(b)	2	1	3	4						
	(c)	2	3	4	1						
	(d)	1	2	3	4						

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

READ INSTRUCTIONS BEFORE FILLING ANY DETAILS OR ATTEMPTING TO ANSWER THE QUESTIONS.

Booklet Sr. No.	
Candidate's NameFather's Name	
Date of Birth:	
$\begin{array}{cccccccccccccccccccccccccccccccccccc$	

Question Booklet Set

Total Questions: 120

Time Allowed: 2 Hours

OMR Response Sheet No	Roll No
Candidate's Signature (Please sign in the box) :	

INSTRUCTIONS

- The candidate shall NOT open this booklet till the time he/she is told to do so by the Invigilation Staff. However, in the
 meantime, the candidate can read these instructions carefully and subsequently fill the appropriate columns given above in
 CAPITAL letters. The candidate may also fill the relevant boxes out of 1 to 9 of the Optical Mark Reader (OMR) response
 sheet, supplied separately.
- 2. Use only blue or black **ball point pen** to fill the relevant columns on this page as well as in the OMR sheet. Use of ink pen or any other pen is not allowed.
- 3. The candidate shall be liable for any adverse effect if the information given above is wrong or illegible or incomplete.
- 4. Each candidate is required to attempt 120 questions in 120 minutes, except for orthopedically/visually impaired candidates, who would be given 40 extra minutes, for marking correct responses on the OMR sheet.
- 5. The question paper booklet has **64** pages.
- 6. The candidates, when allowed to open the question paper booklet, must first check the entire booklet to confirm that the booklet has complete number of pages, the pages printed correctly and there are no blank pages. In case there is any such error in the question paper booklet then the candidate should IMMEDIATELY bring this fact to the notice of the Invigilation Staff and obtain a new booklet of the same series as given earlier.
- 7. The serial number of the new Question booklet if issued for some reason should be entered in the relevant column of the OMR. The Invigilation Staff must make necessary corrections in their record regarding the change in the serial no. of Question booklet.
- 8. The paper consists of total 300 Marks. Each question shall carry 2.5 marks. There are four options for each question and the candidate has to mark the <u>MOST APPROPRIATE</u> answer on the OMR response sheet.
- 9. There is negative marking (0.5 marks for each question) for questions wrongly answered by the candidate.
- 10. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
- 11. The candidate <u>MUST READ INSTRUCTIONS BEHIND THE OMR SHEET</u> before answering the questions and check that two carbon copies attached to the OMR sheet are intact.
- 12. The translated version of the questions in Punjabi is provided only to facilitate. In case of any doubt, the English version of the question is to be treated final.

ੋਨੇਟ : ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਮੁਖ ਕਵਰ ਤੇ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ।

		ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਬੁੱਕਲੈਟ ਸੈੱਟ
ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ		D
ਜਨਮ ਮਿਤੀ <u> </u>		
		ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : 120 ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ : 2 ਘੰਟੋ
OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਨੰਬਰ	ਰੋਲ ਨੰਬਰ	

ਹਦਾਇਤਾਂ

- ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਖੋਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਟੀਕਲ ਮਾਰਕ ਰੀਡਰ (OMR) ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ 9 ਵਿਚੋਂ ਸਬੰਧਿਤ ਬਕਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਇਸ ਪੰਨੇ ਦੇ ਨਾਲ–ਨਾਲ OMR ਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਲੇ ਜਾਂ ਕਾਲੇ **ਬਾਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈਨ** ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਸਿਆਹੀ ਪੈਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- 3. ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਲਤ, ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਅਧੂਰੀ ਹੈ।
- 4. ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ 120 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ 120 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ ਸਿਵਾਏ ਆਰਥੋਪੈਡਿਕ/ਨੇਤਰਹੀਣ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਹੀ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਲਈ 40 ਮਿੰਟ ਵੱਧ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
- 5. ਪ੍ਰਸਨ–ਪੱਤਰ ਪਸਤਕ (ਬੱਕਲੈਟ) ਦੇ **64** ਪੰਨੇ ਹਨ।

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖ਼ਰ (ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੋ)

- 6. ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਖੋਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੀ ਹੈ, ਪੰਨੇ ਸਹੀ ਛਪੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਨਾ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੂਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲੜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਪਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- 7. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਇੰਦਰਾਜ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਿੰਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।
- 8. ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 300 ਅੰਕ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2.5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ ਹਨ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਜਵਾਬ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ।
- 9. ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗ਼ਲਤ ਜਵਾਬ ਲਈ ਨੈਗੇਟਿਵ ਮਾਰਕਿੰਗ (ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ 0.5 ਅੰਕ) ਹੈ। 10. ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ/ਮੈਨੂਅਲ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।
- 11. ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ **OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ** ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ **OMR** ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਦੋ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਹਨ।
- 12. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸੰਸਕਰਣ ਸਿਰਫ਼ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੁੱਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ।

Note: English version of the instructions is printed on the back cover of this Booklet.

ਬੱਕਲੈਟ ਲੜੀ ਨੰ.

1.	ਹੇਠਾਂ	ਨਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਲਤ ਮੇਲ ਲੱਭ ੋ :	
	(a)) ਭੂਨਕਸ਼ਾ (BhuNaksha) - ਡਿਜੀਟਲ ਕੈਡਸਟ੍ਰਲ ਮੈਪਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਹੱਲ	
	(b)) ਭੂਮੀ (Bhoomi) - ਕੇਰਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਗਜ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀ	ਟਾਈਜ਼
	(c)	ਾ ਧਾਰਨੀ (Dharani) - ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭੂਮੀ ਨਕਸ਼ੇ ਨਾਲ Rol ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ	R ਡੇਟਾ
	(d)) ਸਵਾਮਿਤਵਾ (SVAMITVA) - ਨਵੀਨਤਮ ਸਰਵੇਖਣ ਡਰੋਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਆਬਾਦੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਧਿਕਾਰ/ਪ੍ਰ ਕਾਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾ	
2.	E-ਗ ਕਰੋ	ਗਵਰਨੈਂਸ ਸਰਵੇਖਣ 2022 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚ	ਦੀ ਚੋਣ
	I.	'ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਸਰਵੇ 2022 : ਦਿ ਫਿਊਚਰ ਆਫ਼ ਡਿਜੀਟਲ ਗਵਰਨਮੈਂਟ' ਯੂ.ਐਨ. ਆਰਥਿ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।	ਕ ਅਤੇ
	II.	ਭਾਰਤ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਵਿਕਾਸ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ 105 ਅਤੇ ਈ-ਭਾਗਦਾਰੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ 61ਵੇਂ ਸਥ ਹੈ, ਜੋ 2020 ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 100 ਅਤੇ 29 ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ।	ਭਾਨ 'ਤੇ
	III.	i. ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਇੰਡੈਕਸ ਵਿੱਚ ਜਾਪਾਨ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੈਨ ਈ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਰੈਂਕ ਤੇ ਹੈ।	ਨਮਾਰਕ
	(a)) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III (b) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III	
	(c)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II (d) I, II ਅਤੇ III	
3.		ਨਸ਼ਨ ਫੰਡ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (PFRDA) ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ/ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੈ/ਹਨ ?	ਕਿਹੜੀ
	I.	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (NPS)	
	II.	ਅਟਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ	
	III.	I. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰਮ ਯੋਗੀ ਮਾਨਧਨ (PM-SYM)	
		ਨਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :	
	(a)) ਕੇਵਲ I (b) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II	
	(c)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III (d) I, II ਅਤੇ III	
4.		5 ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਫਲਾਇੰਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਰ ਏਅਰ ਸਾ-ਐਨ.ਜੀ.' ਨੂੰ ਡਿਜਾਇਨ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ?	ਕ੍ਰਾਫਟ
	(a)) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੋਜ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (NRDC)	
	(b)) ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੋਜ ਪਰਿਸ਼ਦ (CSIR)	
	(c)	ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਏਰੋਨਾਟਿਕਸ ਲਿਮੇਟਿਡ (HAL)	
	(4)	ੇ ਤੱਮਿਆ ਮੇਤ ਅਤੇ ਵਿਕਾਬ ਨਿਤਾਪ (DPDO)	

1.	Fine	d out the incorre	ct match fro	om the follo	owin	g:			
	(a)	BhuNaksha -	-A solution	for Digital	Cad	lastral Mappin	g.		
	(b)	Bhoomi –	Initiative create a so	•		erala to digitiz	e paper land	d records	and
	(c)	Dharani –	Initiative individual	•		'elangana to i	ntegrate Ro	R data	with
	(d)	SVAMITVA -		Property (Card	abited (<i>Abadi</i>) ls in rural a gy.	-		
2.		sider the follow	ing stateme	ents regard	ling	E-Governance	Survey 202	2 and ch	oose
	I.	'E-Government UN Departmen	•			•	ernment' wa	as release	ed by
	II.	India ranked E-Participation				-			l in
	III.	Japan ranked ranked 1 in E-l			ımer	nt Developmen	t Index wh	ile Denn	nark
	(a)	II and III only			(b)	I and III only			
	(c)	I and II only			(d)	I, II and III			
3.		ch of the following			s/ar	e run by the Pe	nsion Fund	Regulato	ry &
	I.	National Pensi	on System (NPS)					
	II.	Atal Pension Y	ojana						
	III.	Pradhan Mant	ri Shram Yo	gi Maandl	nan ((PM-SYM)			
	Sele	ect the correct ar	nswer using	the code g	iven	below:			
	(a)	I only			(b)	I and II only			
	(c)	I and III only			(c)	I, II and III			
4.		ch of the follo				_	developed	India's	first
	(a)	National Resea	rch Develop	oment Corp	pora	tion (NRDC)			
	(b)	Council of Scie	ntific and Ir	ndustrial R	lesea	arch (CSIR)			
	(c)	Hindustan Aer	onautics Lt	d. (HAL)					
	(d)	Defence Resear	ch and Dev	elopment (Corp	oration (DRDO))		
June	202	3		(D -	3)				

5.	ਇੰਡੋ	ਤਿਬਤੀਅਨ ਬਾਰਡਰ ਪੁਲਿਸ (ITBP) ਨੇ ਆਪ	ਣਾ ਪਟ	ਾੜ-ਯੁੱਧ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਜੁਲਾਈ 2022 ਵਿੱਚ
	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ ⁄ ਯੂ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿ	।ਤ ਕੀ:	ਤਾ ਹੈ ?
	(a)	ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	(b)	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ
	(c)	ਲਦਾਖ	(d)	ਸਿੱਕਿਮ
6.				ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਸਲਾਨਾ ਫਲੈਗਸ਼ਿਪ
	ਸੱਭਿ	ਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਸਾਰੰਗ' ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ	ਹੈ ?	
	(a)	ਜਰਮਨੀ	(b)	ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ
	(c)	ਜਾਪਾਨ	(d)	ਰੂਸ
7.	ਬ੍ਰਿਕ	ਸ (BRICS) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ 1	ਵਿਚੋਂ ਕਿ	ਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ ∕ ਹਨ ?
	I.	ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਪੰਜ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਅਰਥ ਿ	ਵਵਸ਼ਥ	ਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਹੈ
	II.	ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2001 ਵਿਚ ਹੋਈ		
	III.	ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ 2010 ਵਿਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ	г	
	IV.	15ਵੀਂ ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ	ਦਿੱਖਣੀ	ੀ ਅਫਰੀਕਾ ਕਰੇਗਾ
	ਹੇਠਾ	ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ	ਕਰੋ :	
	(a)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II	(b)	ਸਿਰਫ਼ I, III ਅਤੇ IV
	(c)	ਸਿਰਫ਼ I, II ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV
8.	Mor	nkeypox ਵੈਕਸੀਨ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ	ਵਾਇ	ਰਸ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯੂਰਪੀਨ ਮੈਡੀਸਨ ਏਜੰਸੀ
	ਈਐ	ਮਏ (EMA) ਵੱਲੋਂ ਮੰਜੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਫ	ਵੈਕਸੀਨ	5 ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ ?
	(a)	MMVANEX	(b)	MPVANEY
	(c)	MVANEX	(d)	IMVANEX
9.	ਮਾਰ	ਚ 2023 ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁ	ਭਗਤਾਨ	5 ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ
	ਕਥਰ	ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?		
	I.	ਇਸਦਾ ਥੀਮ ਸੀ ''ਡਿਜੀਟਲ ਪੇਮੈਂਟ ਅਪਣਾਉ, ਪ	ਮੌਰੋ ਕੋ	ਭੀ ਸਿਖਾਓ''
	II.	ਇਸਦਾ ਆਯੋਜਨ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿ	ਆ ਸੀ	
	III.	ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ''ਹਰ ਭੁਗਤਾਨ ਡਿਜੀਟਲ'' ਸੀ		
	ਹੇਠਾਂ	ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਦੋ	ਣ ਕਰੋ	T
	(a)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II	()	ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III
	(c)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III	(d)	I, II ਅਤੇ III
10.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ ਨੇ 'ਕੈਪਸਟੇ	ਨੇ' ਉ	ਪਗ੍ਰਹਿ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ?
	(a)	ਨਾਸਾ (b) ਇਸਰੋ	(c)	ਸਪੇਸ ਐਕਸ (d) ਰੌਸਕੈਸਮੌਸ
June	202	3 (D-4	l)	

5.		Indo Tibetan Bining Centre in wh		•				ntain – Warfare
	(a)	Himachal Prades	sh		(b)	Jammu and Kas	hmir	
	(c)	Ladakh			(d)	Sikkim		
6.		an Embassy in wl ship cultural progr			_	•	ch sou	ight after annual
	(a)	Germany			(b)	South Korea		
	(c)	Japan			(d)	Russia		
7.	Witl	n reference to BRI	CS, w	hich of the fol	llowin	g statements is/a:	re cor	rect?
	I.	BRICS is an acro	nym	of five emerg	ing ed	conomies		
	II.	It was formed in	2001					
	III.	South Africa was	s adde	ed in 2010				
	IV.	15 th BRICS Sum	mit v	vill be hosted	by So	ıth Africa		
	Sele	ect the correct ans	wer u	sing the code	below	:		
	(a)	I and II only			(b)	I, III and IV only	y	
	(c)	I, II and IV only			(d)	I, II, III and IV		
8.		keypox Vaccine h		= =	-	-		
	(a)	MMVANEX			(b)	MPVANEY		
	(c)	MVANEX			(d)	IMVANEX		
9.		n reference to the ch of the following	_	· ·		, 0	nized	l in March, 2023,
	I.	The theme was "	Digita	al Payment A	pnao,	Auron Ko Bhi Sik	hao"	
	II.	It was organized	by M	inistry of Fina	ance			
	III.	The Mission was	"Har	Payment Dia	gital"			
	Sele	ect the correct ans	wer u	sing the code	given	below:		
	(a)	I and II only			(b)	II and III only		
	(c)	I and III only			(d)	I, II and III		
10.	Whi	ch of the following	spac	e agencies has	s laun	ched 'CAPSTONI	E' sate	ellite?
	(a)	NASA	(b)	ISRO	(c)	SPACE X	(d)	Roscosmos

(D-5)

June 2023

11.	_		ਨਆਦ <u>ੀ</u>	ਢਾਂਚਾ	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ	ਵਿਕਾਸ ਫ	ੰਡ ਯੋਜਨ	ਾ ਦੇ ਸੰਚ	ਟਰਭ	ਵਿੱਚ,	ਹੇਠਾਂ ਦਿੱ	ਤੇ ਕਥ	ਨਾਂ ਵਿੱਚੋ	ੀਂ ਕਿਹੜ	ਾ ਸਹੀ
	ਹੈ∕ ਹ I.		ਨੂੰ 14 ਫ	ਨਵੰਬਰ	J. 2022	ਨੰ ਲਾਂਚ ਕ	ੀਤਾ ਗਿਆ	ਮਾ ਸੀ							
	II.		_			_	ਕੀਤਾ ਗਿ								
	III.			•	ਤੂਰੀ ਫੰਡਿੰ ਰਨਾ ਹੈ	ਗ ਸਹਾਇ	ਾਤਾ ਪ੍ਰਦਾਰ	ਨ ਕਰਕ	रे गुर	-ਵੱਤਾ -	ਵਾਲੇ ਪੀ.	.યી.યી.	. ਪ੍ਰੋਜੈਕ	ਟਾਂ ਦੇ 1	ਵਿਕਾਸ
	ਹੇਠਾਂ	ਦਿੱਤੇ	ਕੋਡ ਦੰ	ਵਰਤੇ	ਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸ	ਾਹੀ ਉੱਤਰ	ਭ ਦੀ ਚੋਣ	ਕਰੋ :							
	(a)	ਸਿਰ:	ਫ਼ I					(b)	ਸਿ	ਰਫ਼ I ਪ	ਮਤੇ II				
	(c)	ਸਿਰ	ਫ਼ III					(d)	Ι, Ι	II ਅਤੇ	III				
12.	ਮੈਟਰ	ਰੇ ਟ੍ਰੇਨ	ਲਈ	ਦੇਸ਼ ਦ	ੀ ਪਹਿਲੀ	ਅੰਡਰ ਕ	ਵਾਟਰ ਟ	ਭਾਂਸਪੋਰ	ट ट	ਨਲ ਵੇ	ਕੋਰੀਡੋਰ	ਦੇ ਸੰਦ	ਰਭ ਵਿ	ਚ ਹੇਠ	ਾਂ ਦਿੱਤੇ
	वषत	ਨਾਂ ਵਿਚ	ਰੋਂ ਕਿਹ	ੜਾ ⁄ ਫਿ	ਸਹੜੇ ਕਥ	ਨ ਸਹੀ ਹੈ	ੀ/ਹਨ ?								
	I.	ਇਸਾ	ਦਾ ਟੈਸ	ਟ ਰਟ	5 ਕਲੱਕਤ	ਾ ਵਿੱਖੇ ਅ	ਾਯੋਜਿਤ ਕ	ਸ਼ੀਤਾ ਰਿ	IMT I	ਸੀ					
	II.				ਦੀ ਦੇ ਹੇਟ		_								
		_					0 ਮੀਟਰ								
				ਡ ਦੀ	ਵਰਤੋਂ ਕ	ਤਦਿਆਂ ਸ	ਹੀ ਉੱਤਰ								
	` ′	I W						` ′		ਮਤੇ II					
	. ,	ਸਿਰ								II ਅਤੇ					
13.	ਹੇਠਾਂ	ਦਿੱਤੇ	ਦੇਸ਼ਾਂ 1	ਵਿੱਚੋਂ ਰਿ	ਕੇਸ ਨੂੰ ਹ	ਰਾ ਕੇ, ਭ	ਾਰਤ ਦੀ ਤ	ਪੁਰਸ਼ ਬੰ	ੀਡਮਿ	ਜੈਟਨ ਹ	ਟੀਮ ਨੇ ਪ	ਪਹਿਲੀ	ਵਾਰ ਬ	गभम व	ਕੁੱਪ ਦ <u>ਾ</u>
	ਖਿਤਾ	ਬ ਜਿੱ	ਤਿਆ ਹ	ਹੈ ?											
	(a)	ਦੱਖਣ	ਹੀ ਕੋਰੀ	ਅਾ	(b)	ਜਾਪਾਨ		(c)	ਵੀ	ਅਤਨਾ	Н	(d)	ਇੰਡੋਨੇ	ਸ਼ੀਆ	
14.	ਸੂਚੀ	I ਦਾ	ਸੂਚੀ I	I ਨਾਲ	5 ਮਿਲਾਨ	ਕਰਦੇ ਹੋ	ਏ ਸੂਚੀਆਂ	ਾਂ ਹੇਠਾਂ ਿ	ਦਿੱਤੇ	ਕੋਡ ਵਿ	ਵਚੋਂ ਸਹੀ	ਉੱਤਰ	ਚੁਣੋ :		
		ਸੂਚੰ									ਸੂਚੀ I				
						ਤਸਕਾਰ ਪ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ	ਤਨ ਵਾਲੇ	डे)		(ਏਰੀਅ		ਭ ਡ)		
	A.	•	ੀਸ਼ਵਰ 		50					1.	ਸਪੋਰਟ				
	В.		ਤਿ ਚੌਟ ੰ							2.	ਸੋਸ਼ਲ				
	C.	_	ਚੰਦ ਹ							3.	ਆਰਟ				
	D.	ਅਮ	ı.ਆਰ.	ਡਾ. ਪ੍ਰ	ਸਾਦ					4.	ਮੈਡੀਸਰ	5			
	ਕੋਡ														
	(2)	A	\mathbf{B}	C	D 4										
	(a)(b)	1 4	$\frac{2}{3}$	$\frac{3}{2}$	$rac{4}{1}$										
	(c)	4	3	1	2										
	(d)	2	3	1	4										

11.						a Infrastru s is/are corr		oject Develor	oment Fu	nd Sche	me, which
	I.	It w	as la	unche	ed on 14	th Novembe	er, 2022				
	II.	It w	as la	unche	ed by th	e Departme	ent of Co	mmerce			
	III.		object			developmer	nt of qua	lity PPP proj	jects by p	roviding	necessary
	Sele	ect th	e corı	ect a	nswer u	ising the co	de given	below:			
	(a)	I on	$\mathbf{l}\mathbf{y}$				(b)	I and II onl	у		
	(c)	III	only				(d)	I, II and III			
12.	Wit	n refe	erence	e to t	he coun	try's first u	nderwat	er transport	tunnel a	nd the co	orridor for
	met	ro tra	ain, w	hich	of the fo	ollowing sta	tements	is/are correc	t ?		
	I.	Its	test r	un wa	as condu	icted in Cal	cutta				
	II.	Its	lengtl	n und	er the r	iver is 520 i	meters				
	III.	Tur	nel is	appı	roximat	ely 40 mete	rs below	surface of th	ne river		
	Sele	ect th	e corı	ect a	nswer u	ising the co	de given	below:			
	(a)	Ian	d III	only			(b)	I and II onl	У		
	(c)	Onl	уI				(d)	I, II and III			
13.	-		_			following co		, did the Ind	lia's Men'	s badmii	nton team
	(a)	Sou	th Ko	rea	(b)	Japan	(c)	Vietnam	(d)	Indon	esia
14.	Mat	ch L	ist I v	with 1	List II a	and select th	he corre	ct answer fro	m the co	de given	below the
	lists	s:									
			st~I					$List\ II$			
						ees in 2023)		(Area / Fie	eld)		
	A.	Mι	ınısh	war (Chanday	var	1.	Sports			
	В.	Не	emant	Cha	uhan		2.	Social Wo	ork		
	C.	Mo	ool Ch	and l	Lodha		3.	Art			
	D.	S.I	R.D. F	Prasa	d		4.	Medicine			
	Cod	les :									
		A	В	\mathbf{C}	D						
	(a)	1	2	3	4						
	(b)	4	3	2	1						
	(c)	4	3	1	2						

(d) 2

3

1

15.	GST	` (ਗੁਫ	ਤਜ ਐਂਡ	ਡ ਸਰ	ਵਿਸ ਟੈ	ਕਸ) ਦੇ ਹਾ	ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵ	ਹੇਠ ਲਿ	ਖਿਆਂ ਵਿਚ	ਤੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕ	ਥਨ ਸਹੀ ਹੈ.	/ਹਨ ?
	I.	ਇਸਾ	ਦਾ ਚੇਅ	ਰਮੈਨ	ਕੇਂਦਰੰ	ਵਿੱਤ ਕਮਿ	ਸ਼ਨਰ ਹੈ ।					
	II.	ਆਰ	ਟੀਕਲ	279(ਏ) ਦੇ	ਅਨੁਸਾਰ, ਹਿ	ਏਹ ਕੇਂਦਰ	ਅਤੇ ਰ	ਾਜਾਂ ਦਾ ਸ	ਾਂਝਾ ਫੋਰਮ ਹੈ)	
	III.					_						ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ
			ਾਰਿਸ਼ ਕ		_					-	×	z
	ਹੇਠਾਂ	ਦਿੱਤੇ	ਗਏ ਕੋ	ਡ ਦੀ	ਵਰਤੋਂ	ਕਰਦਿਆਂ រ	ਜਹੀ ਉੱਤਰ	ਦੀ ਚੋ	ੁ ਕਰੋ ।			
			ਫ਼Iਅ				• •	(b)		I ਅਤੇ III		
	` ′	ਸਿਰ	ਫ਼ I ਅ	ਤੇ III				(d)	I, II সং	ਤੇ III		
16.	ਸੂਚੀ	I ਦਾ	ਸੂਚੀ I	I ਨਾਲ	ਮੇਲ ਵ	ਸ਼ਰਕੇ ਹੇਠਾਂ	ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਿ	ਵਿਚੋਂ ਸ	ਹੀ ਉੱਤਰ	ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ	?	
	z	ਸਦੰ	_						J	ਸਚੀ II		
				ਰਸਕਾ	ਰ ਜੇਤੁ	- 2022)				ੂਰ:ਜ਼ (ਫੀਲਡ)		
	A.	ਐਟ	ਹੀ ਅਰਹ	ਨੈਕਸ					1.	ਅਰਥ ਸ਼ਾ	ਸਤਰ	
	B.	ਐਲ	ਸ ਬਿ	ਆਲਿਪ	ਜਾਤ ਸ ਕ	री			2.	ਰਸਾਇਣ	ਵਿਗਿਆਨ	
	C.				ਡਗਲ	ਸ ਡਾਇਮੰਫ	<i>ਸ</i> ਤੇ ਫਿਨਿ	उप	3.	ਸਾਹਿਤ		
	D.	ਕੈਰੋ	ਏਬਵਿਕ ਲਿਨ ਬ ਤਪਲੈਸ	_ਬ ਰਤੋਜ	ਜੀ, ਮੋਰ	ਟਨ ਮੇਲਡ	ਲ ਅਤੇ ਕੇ.	ਬੈਗੇ	4.	ਸ਼ਾਂਤੀ		
	वेड :	:										
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D							
	(a)	2	1	4	3							
		1		4								
		3			2							
	(d)	3	4	2	1							
17.	ਮਹਿ	ਤਾ ਸਟ	ਨਮਾਨ	ਬੱਚਤ	ਸਰਟੀ	ਫਿਕੇਟ ਸਕੰ	ਹੀਮ ਬਾਰੇ ਹੋ	ਹੇਠ ਲਿ	ਖੇ ਕਥਨਾਂ	'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ	:	
	I.	ਮਹਿ	ਲਾ ਸਟ	ਮਾਨ	ਬੱਚਤ	ਸਰਟੀਫਿਕੇ	ਟ ਸਕੀਮ	ਇੱਕ ਵ	ਾਰ ਉਪਲ	ਬਧ ਸਕੀਮ	ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆ	ਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੋਂ
		ਮਾਰ	ਚ 202	25 ਤੱਕ	ਾ ਦੇ ਸਾ	ਲਾਂ ਲਈ ਹੈ	1					
	II.	ਸਕੀ	ਮ ਅਧੰ	ਨਿ ਘੱ	ਟੋ-ਘੱਟ	ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕ	ਮ 1000 ਤ	ਤੁਪਏ, :	ਸੌ ਰੁਪਏ ਜ	ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ	_, ਅਤੇ ਵੱਧ	ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀ
		ਜਮਾਂ	ਕਰਾਉ	₹ਣ ਦੀ	ਸੀਮਾ	2.00 ਲੱਖ	ਰੁਪਏ ਹੈ ।					
	III.	ਖਾਤਾ	ਾ ਧਾਰ	ਕ ਖਾ	ਤਾ ਖੋਲ੍	ਣ ਦੀ ਮਿਤ	ਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ	ਸਾਲ	ਬਾਅਦ ਖ	ਭਾਤੇ ਦੇ ਬਕਾ	ਾਏ ਦਾ 50%	ਂ ਤੱਕ ਕਢਵਾ
		ਸਕਚ	ਦਾ ਹੈ।									
	IV.	ਇਸ	ਸਕੀਮ	ਵਿੱਚ	7.5%	ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਹ	ਨਾ ਨਿਸ਼ਚਿ	ਤ ਵਿਅ	ਾਜ ਦਰ ਹੈ) (
	ਉਪਰ	ੀਕਤ ਹ	ਕਥਨਾਂ	ਵਿੱਚੋਂ	ਕਿਹੜਾ	ਸਹੀ ਹੈ ?	ਸਹੀ ਵਿਕ	ਲਪ ਚੁ	टें :			
	(a)	वेहर	उ I भः	ਤੇ II				(b)	ਕੇਵਲ I,	, II ਅਤੇ III		
	(c)	वेहर	उ I, II	I ਅਤੇ	IV			(d)	ਕੇਵਲ I,	, II ਅਤੇ IV		
luna	202	3					(D. 9	S /				

	I.	Its C	Chairr	nan i	s Union Financ	ce Comn	nissi	oner			
	II.	As p	er art	cicle 2	279(A), it is a Jo	oint For	um (of the Centre and the States			
	III.	II. As per article 279(A), it is a Joint Forum of the Centre and the States III. Its main function is making recommendations to the Union and States on issues relating to Goods and Services Taxes. elect the correct answer using the code given below: (a) I and II only (b) II and III only (c) I and III only (d) I, II and III (atch List I with List II and select the correct answer from the code given below the sts. (Noble Prize Winner-2022) (Field) (Noble Prize Winner-2022) (Field) (Pield) (Piel									
	Sele	As per article 279(A), it is a Joint Forum of the Centre and the States Its main function is making recommendations to the Union and States on issues relating to Goods and Services Taxes. Let the correct answer using the code given below: I and II only (b) II and III only I and III only (d) I, II and III Ch List I with List II and select the correct answer from the code given below the the code given below the select II (Noble Prize Winner-2022) Annie Ernaux 1. Economics Ales Bialiatski 2. Chemistry Ben Bernanke, Douglas Diamond and Philip Dybvig Carolyn Bertozzi, Morten Meldal and K. Barry Sharpless Hes: A B C D 2 1 4 3 1 2 4 3 3 4 1 2 3 4 2 1 Besider the following statements regarding Mahila Samman Savings Certificate eme: The Mahila Samman Savings Certificate Scheme is a one time scheme available for two years from April 2023-March 2025. The minimum deposit under the scheme is ₹ 1000/- in multiples of rupees one hundred and the maximum deposit amount is ₹ 2.00 lacs. The account holder can withdraw up to 50% of the account balance after one year from the account opening date. This scheme has a fixed interest rate of 7.5% p.a. ich of the above statements are correct? Choose the correct option: I and II only (b) I, II and III only									
	(a)	I and	d II o	nly			(b)	II and III only			
	(c)	I and	d III d	only			(d)	I, II and III			
	Mate lists.		st I w	ith L	ist II and selec	ct the co	orrec	t answer from the code given below the			
			t I					List II			
		(No	ble P	rize V	Vinner-2022)			(Field)			
	A.	Anı	nie Eı	rnaux	S		1.	Economics			
	B.	Ale	s Bia	liatsk	zi .		2.	Chemistry			
	C.				, 0	mond	3.	Literature			
	D.		•		•	eldal	4.	Peace			
	Cod	es:									
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D						
	(a)	2	1	4	3						
	(b)	1	2	4	3						
	(c)	3	4	1	2						
	(d)	3	4	2	1						
17.			the	follov	ving statement	ts regai	rding	Mahila Samman Savings Certificate			
	I.				_						
	II.				-			- -			
	III.					_	to 50	0% of the account balance after one year			
	IV.						of 7.	5% p.a.			
								-			
	(a)										
	(c)		and	•	aly		(d)	I, II and IV only			
June	202	3				(D – S	9)				

With reference to the GST (Goods and Services Tax) Council, which of the following

15.

is/are correct?

- **18.** ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ G20 ਗਠਜੋੜ (G20 EMPOWER), ਸਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ।
 - I. G20 EMPOWER ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।
 - II. G20 EMPOWER 2023 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੀਟਿੰਗ ਭੋਪਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ G20 EMPOWER ਮੀਟਿੰਗ ਤਿਰੁਵੰਥਾਪੁਰਮ ਵਿਖੇ ਹੋਈ।
 - III. G20 EMPOWER ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ''ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਏ ਵਿੰਨ ਵਿੰਨ ਫਾਰ ਇਕਿਉਟੀ ਐਂਡ ਇਕਾਨਮੀ''।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ/ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ? ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II

(b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III

- (d) I, II ਅਤੇ III
- 19. ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ *ਨਹੀਂ* ਹੈ ?
 - (a) ਕਿਸੇ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਥੋਪਣ ਦੀ, ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ, ਮੁਆਫੀ ਦੀ, ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣ।
 - (b) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ।
 - (c) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਨਿਯੋਜਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।
 - (d) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।
- 20. ਸਟ੍ਰੀਮਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :
 - A. ਪੁਆਇੰਟ ਬਾਰ
- $^{1.}$ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਮੇਂਡਰ ਹਿੱਸਾ ਵਿੰਗਾ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
- B. ਆਕਸਬੋ ਝੀਲ
- 2. ਇਹ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅੰਡਰਲਾਇੰਗ ਟੋਪੋਗ੍ਰਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਬੈਂਡ ਰਾੱਕ ਬਣਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ
- C. ਬ੍ਰੇਡਿਡ ਚੈਨਲ
- 3. ਜਮਾ ਹੋਇਆ ਤਲਛਟ ਮੇਂਡਰ ਮੋੜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
- D. ਸਟਰੇਟ ਚੈਨਲ
- 4. ਇਹ ਉਦੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਲਛਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਈ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਕੋਡ :

	A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D
(-)	1	0	4	9

- (a) 1 2 4 3
- (b) 4 1 3 2
- (c) 3 4 1 2
- (d) 3 1 4 2

- **18.** Consider the following statements regarding the G20 Alliance for the Empowerment and Progression of women's Economic Representation (G20 EMPOWER).
 - I. The G20 EMPOWER is to accelerate women's leadership and empowerment in the private sector.
 - II. The Inception meeting of G20 EMPOWER 2023 was held at Bhopal and the second G20 EMPOWER meeting was held at Thiruvanthapuram.
 - III. The theme of the G20 EMPOWER 2nd meeting was, "Women's Empowerment: A Win Win for Equity and Economy."

Which of the above statement/statements are correct? Choose the correct option:

(a) I and II only

(b) II and III only

(c) I and III only

- (d) I, II and III
- **19.** Regarding money bill which of the following statements is *not* correct?
 - (a) A bill shall be deemed to be a money bill if it contains only provisions related to imposition, abolition, remission, alteration or regulation of any tax.
 - (b) A money bill has provisions for the custody of the Consolidated Fund of India or the Contingency Fund of India.
 - (c) A money bill is concerned with the appropriation of money out of the Contingency Fund of India.
 - (d) A money bill deals with the regulation of borrowing of money or giving of any guarantee by the Government of India.
- **20.** Match the following aspects of streams.
 - A. Point bar
- 1. The cut off meander part bends to form this structure
- B. Oxbow lake
- 2. They are found in short segments where the underlying topography and bed rock structure force them to form this structure
- C. Braided channel
- 3. Sediment deposition takes place along the inside bank of meander bend
- D. Straight channel
- 4. Formed when a stream contains more sediment than it can readily transport and splits it into multiple channels

Codes:

	A	В	\mathbf{C}	D
(a)	1	2	4	3
(b)	4	1	3	2
(c)	3	4	1	2
(d)	3	1	4	2

	ਭਾਵੇਂ	ਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫੰਡ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਚ ਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਏ.ਆ	ਦੇ ਫਾਇ	ਏਦੇ ਲਈ ਬ	ਪਰਿਭਾਸ਼ਿ	ਤ ਨਿਵ	ਵੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅ	ਨੁਸਾਰ ਨਿ	-	
	(a)	2	(b)	3		(c)	4	(d)	5	
22.		ਤ-ਰਾਜੀ ਦਰਿਆਈ ਪ ੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?	ਾਣੀ ਕਿ	ਵਵਾਦ (ਸੋ	ਧ) ਬਿੱਲ,	201	.9 ਦੇ ਸੰਦਰਭ	ਵਿੱਚ, ਹੇਠ	ਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ i	ਵਿੱਚੋਂ
	I.	ਬਿੱਲ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣ ਸਥਾਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ					_	ਬਾਰੇ ਨਿਰ	ਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ	ਇੱਕ
	II.	ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 6 ਮ					_	ਾ ਰਾਹੀਂ ਹੱ	ਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋ	ਸ਼ਿਸ਼
	III.	ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਵੇਗ		ਜ਼੍ਹੇਦਾ ਪ੍ਰਣ	ਾਲੀ ਡੀਆ	ਰਸੀ '	ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ	ਤ ਦੇ ਨਾਲ	ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੋ-ਪੱ	ਧਰੀ
	(a)	ਸਿਰਫ਼ II				(b)	ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ	III		
	(c)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III				(d)	ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ	II		
23.		ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਹੱਥ ਅਤ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਅ								
	(a)	90°	(b)	75°		(c)	84°	(d)	82.5°	
24.	ਸਾਲ ਉਸਨੇ ਵਿਅ ਖਾਤੇ	ਸ਼ਾ ਨੇ X ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਸ ਨਾ ਸਾਧਾਰਣ ਵਿਆਜ਼ 5 ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਲ ਲਸ਼ ਜ਼ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਉ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਹਿਣ ਦਿੱ ਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਤੋਂ ਜੇ	थृप्यः री प्टिंब मिटे ह जी नि	ਤ ਹੋਇਆ ਕ ਫਿਕਸ ਬਚੀ ਹੋਈ ਸ 'ਤੇ ਉਸ	। ਪਹਿਲੇ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿਚੋਂ ਅੱਧੰ ਨੂੰ ਸਲਾਨ	ਸਾਲ ^ਜ ਵਿੱਚ ਹਿਸ਼ੀ ਹਿਤ	ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਚਿ ਹੇ ਖਰਚ ਕਰ ਚਿ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆ	ਪਤ ਹੋਈ ੱਤੀ ਜੋ ਸਾ ਤੱਤੀ ਤੇ ਬਾ ਜ਼ ਮਿਲਦਾ	ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅੱਧੀ ਰ ਲਾਨਾ 5% ਸਾਧਾ ਕੀ ਅੱਧੀ ਬਚਤ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ	ਭਾਸ਼ੀ 'ਰਨ ਬੈਂਕ
	(a)	1,00,000				(b)	90,000			
	(c)	1,20,000				(d)	ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ	ਹੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	Ť	
25.	6 ਮਿੰ ਟੈਂਕ ਹੈ। ਖਾਲੀ	ਟੂਟੀ ਸਥਿਰ ਦਰ ਉੱ ਟ ਵਿਚ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਮ ਜਦੋਂ ਟੈਂਕ ਭਰ ਜਾਵੇਗ ਹੈ ਅਤੇ ਟੂਟੀ ਵਿਚੋਂ। ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ?	ਟੈਂਕ ਦੇ ਜਕੇ ਜੋ ਾ ਤਾਂ ਬ	ਂ ਥੱਲੇ ਇੱਕ ਕਿ ਟੂਟੀ ਛੇਦ ਆਪਣੇ	ਾ ਛੇਦ ਕਰ ਵਿੱਚੋਂ ਟੈਂਕ -ਆਪ ਬੰ	ਾ ਦਿੱਤ ਵਿੱਚ ਦ ਹੋ	ਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ [:] ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਦੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਜੇਕ	ਕਿ ਪਾਣੀ ਿ ਦਰ ਦਾ : ਰ ਟੈਂਕ (ਛੇ	ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਦਰ 1/3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਬਰਾ ਵਿ ਸਮੇਤ) ਸ਼ੁਰੂ 1	ਉੱਤੇ ਬਰ ਵਿੱਚ
	(a)	8 ਮਿੰਟ	(b)	9 ਮਿੰਟ		(c)	12 ਮਿੰਟ	(d)	18 ਮਿੰਟ	
June	202	3			(D – 12	2)				

21. ਵਿਕਲਪਿਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਫੰਡ (Alternative Investment Fund) (AIF) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ

		estment policy for ded?	the	benefit of its i	nvest	ors. In how man	y cate	gories is the AIF		
	(a)	2	(b)	3	(c)	4	(d)	5		
22.		ontext of Inter-St wing statements			spute	es (Amendment) I	Bill, 2	019, which of the		
	I.	The Bill propose disputes over sha				tribunal to adjud	licate	on all inter-state		
	II.	-				seek to resolve be extended by 6		dispute through hs.		
	III.	The current sys		-		on would give w	vay to	o a new two-tier		
	(a)	II only			(b)	II and III only				
	(c)	I and III only			(d)	I and II only				
23.	time		_	_				nute hand. If the ne hour hand and		
	(a)	90°	(b)	75°	(c)	84°	(d)	82.5°		
24.	Ayesha invests \forall x for a year in a Fixed Deposit (F.D.) that gives simple interest at the rate of 6% per annum (p.a.). She invests half the amount she gets at the end of the first year, for another year, in an F.D. that gives 5% p.a. simple interest, spends half of the remaining amount and lets the rest of the amount be in her Savings Bank account which gives a simple interest of 3% p.a. With no other income or expenditure, if she has \forall 99,534 at the end of the second year, then x is equal to:									
	(a)	1,00,000			(b)	90,000				
	(c)	1,20,000			(d)	None of the above	ve			
25.										
	(a)	8 minutes	(b)	9 minutes	(c)	12 minutes	(d)	18 minutes		
June	202	3		(D –	13)					

Alternative Investment Fund (AIF) is any fund established or incorporated in India

which is a privately pooled investment vehicle collecting funds from sophisticated investors, whether Indian or foreign, for investing it in accordance with a defined

21.

	(b) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ	ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ	'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ	ਤੋਂ ਵੱਡਾ	ਹੈ			
	(c) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ	ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ	'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ	ਤੋਂ ਵੱਡਾ	ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇ	ਕਰ r < 1		
	(d) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ	ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ	'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ	ਤੋਂ ਵੱਡਾ	ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇ	ਕਰ r ≤ 2		
27.	ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਕੁਰਸੀਆਂ ਕੱਟਣਾ, ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਲੱਕੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਕਿੰ (a) ਲਗਭਗ 600 ਕਿੰ	ੇ ਪਾਲਿਸ਼ ਕ ਦੀ 5% ਬ ਤਿਆਰ ਉਤਪ 528·5 ਕਿੱਲੋ ਨਾ ਹੈ ?	ਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹ ਪਾਦ ਦੇ ਭਾਰ	ਹੈ । ਕੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿੱਚ 2 ਯੂਨਾਂ ਕੁਰ	ਣ ਨਾਲ ਲੱਕ ਮੇਖਾਂ ਕਾਰਨ % ਵਾਧਾ ਹੁੰਚ	ੜ ਦੀ 10% ਭਾਰ ਵਿੱਚ ਾ ਹੈ । ਜੇਕ ਉਣ ਲਈ ਵ	ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ 1% ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹਰ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀ: ਰਤੀ ਗਈ ਗੁਲਾਬ	ੀ ਹੈ, ਹੈ । ਤੀਆਂ
	(c) ਲਗਭਗ 596 ਕਿੱ	-			ਲਗਭਗ 592	~		
28.	ਬੋਰਡਿੰਗ ਹਾਊਸ ਦੇ ਖਰ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ 60 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ?	ਾ ਭਚੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਾ ਹਨ । 25 ਬੋ	ਰਿਡਰ ਹੋਣ 'ਤੇ	ਤ ਹੁੰਦੇ ਰ ਪ੍ਰਤੀ 1	ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਵਿਅਕਤੀ 70 00 ਬੋਰਡਰ ਹੁੰ	ੰ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੋ ਰੁਪਏ ਅਤੇ	ਰਡਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤ 50 ਬੋਰਡਰ ਹੋਣ	₹ 'ਤੇ
	(a) 45 ਰੁਪਏ			(b)	50 ਰੁਪਏ			
	(c) 55 ਰੁਪਏ			(d)	ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱ	ੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	Ť	
29.	ਸੁਰੇਸ਼, ਇੱਕ ਦਿਹਾੜੀਦ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਹ ਦਿਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਇਆ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੰ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ? (a) 2400 ਰੁਪਏ	ਤੌਰਾਨ ਉਹ 4 ਾ ਗਿਆ । ਸੁਰੇ ਾ । ਲੇਟ ਆਉ ਮਹੀਨਾ ਕੁੱਲ	ੇਦਿਨ ਗੈਰ ਹਾ ਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨ ਇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਕਿੰਨੀ	ਜ਼ਰ ਰਿ ਮਾਹ 18 ਉਸ ਵਿ ੀ ਸੀ ਜੋ	ਹਾ ਅਤੇ ਗੈਰ ਹ 3 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਚਿੰ ਦਨ ਦੀ ਅੱਧੀ ਹਰ ਰੋਜ ਸਮ	ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਤੁੰਤੀ ਗਈ ਕਿ ਤਨਖਾਹ ਚਿੰ ਮੈਂ 'ਤੇ ਆਉਂਚ	ਾ 'ਤੇ 15 ਰੁਪਏ ਉਂਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀ ਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਦੇ	ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਇੱਕ
30.	ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ 10 ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਲਈ x ਦਾ x ਅਗਰ ਉਹ ਇਕ ਪੁਰਾਣ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ ?	ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬ 3/5 ਹਿੱਸਾ, ਅ	ਣਾਉਣ ਲਈ, ਤੇ 10 ਤੋਂ ਵੱਧ	ਇੱਕ ਫੋਰੋ ਹਰੇਕ	ਵੇਗ੍ਰਾਫ਼ਰ ਨੈਗੇਕਿ ਪ੍ਰਿੰਟ ਲਈ x ਚ	ਟਵ ਬਣਾਉਣ ਦਾ 1/5 ਹਿੱਸ	ਂ ਦੇ x ਰੁਪਏ, ਪ ਾ ਚਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ	ਹੈ।
	(a) 3	(b) 3·	5	(c)	4.5	(d)	5	
June	2023		(D –	14)				

26. C ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ r > 0 ਹੈ। ਤਾਂ

(a) C ਦਾ ਘੇਰਾ ਕਦੇ ਇਸਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

	(b) the area of C is definitely greater than its circumference											
	(c)	the area of C is d	efinit	ely grea	ter than	n its	circumference	except i	f r < 1			
	(d) the area of C is definitely greater than its circumference except if $r \leq 2$											
27.	A company uses rosewood for making chairs. Making chairs involves cutting, finishing and polishing. Cutting leads to 10% wastage of wood, finishing leads to a 5% wastage of wood and a subsequent 1% increase in the weight due to nails. Polishing leads to a 2% increase in weight of the finished product. If the total weight of the polished chairs is 528.5 kg, what is the total weight of rosewood used for making these chairs?											
	(a)	Approximately 6	00 kg		((b)	Approximate	ly 612·5 l	ζg			
	(c)	Approximately 5	96 kg		((d)	Approximate	y 592·5 l	Σg			
28.	The expenses of a boarding house are partly fixed and partly vary with the number of boarders. The charge is ₹ 70 per head when there are 25 boarders and ₹ 60 per head when there are 50 boarders. What is the charge per head when there are 100 boarders?											
	(a)	₹ 45			((b)	₹ 50					
	(c)	₹ 55			((d)	None of the a	bove				
29.	time was came	paid the full salar	osent ry onl only l	for 4 day y for 18 half the	ys and v days as salary f n time ev	was s he for tl	fined ₹ 15 pe came late on t nat day. What	r day for he other was the	absence. Suresh days. Those who total salary paid			
	(,		()		`	/		(==)				
30.	three		each ₹ 45	of the fi	irst 10 potal cha	orint	s, and one-fift	th of $\neq x$	make a negative, for each print in ad 20 prints from			
	(a)	3	(b)	3.5	((c)	4.5	(d)	5			
June	202	3			(D – 1	5)						

26.

C is a circle with radius r > 0. Then

(a) the circumference of C can never be equal to its area

31. ''ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹਨ ।'' ''ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।''

ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹਨ ?

- (a) ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ
- (b) ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਜੋ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
- (c) ਸਾਰੇ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕ ਸ਼ਾਂਤ ਹਨ
- (d) ਕੁਝ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਚੁੱਪ ਹਨ

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 32 ਤੋਂ 35 ਲਈ)

 $P,\,Q,\,R,\,S,\,T,\,U,\,V$ ਅਤੇ W ਵਰਗਾਕਾਰ ਮੇਜ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਉਂ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਵਰਗ ਦੇ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰ ਹਰ ਸਾਈਡ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦੇ ਹਨ।

ਜਿਹੜੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਕਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਆਰਕੀਟੈਕਟ, ਵਪਾਰੀ, ਡਾਕਟਰ, ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਟ੍ਰੇਨਰ, ਬੈਂਕਰ ਅਤੇ ਕੋਡਰ (ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ)।

- ਜੋ ਕੋਡਰ ਹੈ ਉਹ ਅੰਦਰ ਮੁੰਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ । R ਅਤੇ W ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ।
- ਜੋ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ, ਉਹ W ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਟੈਂਟ ਹੈ ਉਹ V ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, V ਨਾ ਤਾਂ W ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ R, ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ। V, R ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ।
- R ਅਤੇ U ਡਾਇਗਨਲ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੇ। P ਅਤੇ ਚਾਰਟੈਂਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।
 R, ਕੋਡਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।
- ਜਿਹੜਾ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਡਰ ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, S, ਤੁਰੰਤ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਨਰ ਹੈ। V ਟ੍ਰੇਨਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- T ਇੱਕ ਬੈਂਕਰ ਹੈ। T, P ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਗਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਆਰਕੀਟੈਕਟ, T ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਆਂਢੀ ਹੈ।
- ਡਾਕਟਰ, U ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ।

		<u>-</u>	~~~	<u> </u>	<u>~ ~ </u>				Δ		~~	<u>a</u>	<u> </u>	_
32	ᄀᄌᅚ	기국께	ᇋᆔ	ਕੁਣ	บสมเ	┰	국미모리	ᄍᄍ	$\nabla X Z$	'nТ	ਟਜ	ਬੈਠਦਾ	ਜ	٠,
02.	00 10	JIJ 11		9,0	7601	J C	0 1001		900	1 0 .1	100	400	0	•

- (a) ਆਰਕੀਟੈਂਟ
- (b) S

(c) P

(d) ਟ੍ਰੇਨਰ

33. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੈਂਣ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ?

- (a) Q, U
- (b) R, T
- (c) Q, S
- (d) S, U

34. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਣ W ਅਤੇ P ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ?

(a) R

- (b) ਆਰਕੀਟੈਟ
- (c) ਵਪਾਰੀ
- (d) Q

35. Q ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੱਚ ਹੈ ?

- (a) Q, S ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ
- (b) ਕੋਡਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ Q ਦਾ
- (c) Q ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ W ਦੇ
- (d) Q ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾ

31. "All quiet people are harmless". "No harmless people are easily identified". The premises above lead to which of the following conclusions? Quiet people are not easily identified (a) (b) Most people who are easily identified are harmless (c) All harmless people are quiet (d) Some easily identified people are quiet **Directions:** (Question Nos. 32 to 35) P, Q, R, S, T, U, V and W are sitting around a square table in such a way that four of them sit at four corners of the square while four sit in the middle of each of the four sides. The ones who sit at the four corners face the centre while those who sit in the middle of the sides face outside. Each of them have a different profession viz. Professor, Architect, Businessman, Doctor, Chartered accountant, Trainer, Banker and Coder. (None of the information given is necessarily in the same order). The one who is a Coder does not face inside. Only two persons sit between R and W. The one who is a Professor sits on the immediate right of W. The one who is Chartered accountant sits second to the right of V. V is an immediate neighbour of neither W nor R. V does not sit third to the right of R. R and U does not sit diagonally. Only one person sits between P and the one who is Chartered accountant. R sits third to the left of the one who is a Coder. The one who is a Chartered accountant is not an immediate neighbour of the one who is Coder. S sits on the immediate left of the one who is a Trainer. V is not a Trainer. T is a Banker. T is not an immediate neighbour of P. Architect is an immediate neighbour of T. Doctor is an immediate neighbour of U. **32.** Who amongst the following sits diagonally opposite to Professor? (a) Architect (b) \mathbf{S} (c) (d) **Trainer** 33. Who among the following represent the immediate neighbours of the Chartered accountant? (a) Q, U (b) R, T (c) Q, S (d) S, U Who among the following sits exactly between W and P? 34. Architect Businessman (a) R (b) (c) (d) Q **35.** Which of the following is true regarding Q? Q is one of the immediate neighbours of S (b) Coder is an immediate neighbour of Q (c) Q sits second to the left of W

Q is an immediate neighbour of the Professor

	o	U		2	٠.	_	^	ο.	2	ς.	. ,	
थूम्रह ३६	ਨ	ਹਲ	ਕਰਨ	ਲਈ	ਹਨਾ	ਪੀਰਭਾ	ਾਸ਼ਤ	ਸਬਧਾ	ਦਾ	ਵਰਤ	ਕਰ	1
d	۳											•

S * T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਭੈਣ ਹੈ T ਦੀ।

S + T ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ S ਭਰਾ ਹੈ T ਦਾ।

S – T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪੁੱਤਰ ਹੈ T ਦਾ।

S/T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਧੀ ਹੈ T ਦੀ।

S=T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪਿਤਾ ਹੈ T ਦਾ।

S×T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਮਾਂ ਹੈ T ਦੀ।

36. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ P ਭੈਣ ਹੈ Q ਦੀ ?

(a) Q + R - P

(b) Q * R - P

(c) P = Q + R

(d) P * R + Q

37. P ਇਕ ਕੰਮ ਨੂੰ 27 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਉਹੀ ਕੰਮ 18 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ P ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੰਮ 12 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। Q ਨੇ P ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

(a) 3

(b) 5

(c) 7

(d) 6

38. ਅਮਨ 50 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ । ਮੋਹਿਤ 5 ਮਿੰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 60 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ । ਮੋਹਿਤ ਦਾ ਕੁੱਤਾ 70 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੌੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਕੁੱਤਾ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੋਹਿਤ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਕੁੱਤੇ ਵੱਲੋਂ ਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਦੂਰੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ?

(a) 288

(b) 770

(c) 1400

(d) 1750

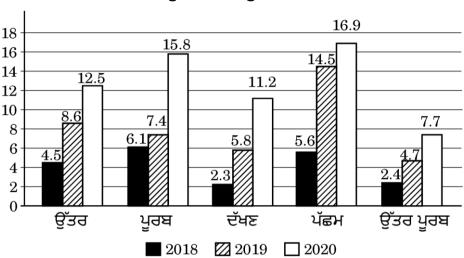
	S +	T means S is the brother of T.		
	S -	T means S is the son of T.		
	S/	Γ means S is the daughter of T .		
	S =	T means S is the father of T.		
	$\mathbf{S} \times$	T means S is the mother of T.		
36.	Whi	ich of the following means P is the	sister of	`Q ?
	(a)	Q + R - P	(b)	Q * R - P
	(c)	P = Q + R	(d)	P * R + Q
37.		-	-	o the same piece of work in 18 days. Q
		ted the work alone and P joined v many days did Q work more thar		er. The work was completed in 12 days.
	(a)	3	(b)	5
	(c)	7	(d)	6
38.	Am	an runs at a speed of 50 m/min. M	Mohit fol	lows him after an interval of 5 min and
	run	s at a speed of 60 m/min. Mohit's o	dog runs	at a speed of 70 m/min and starts along
		_		comes back to Mohit and continues to do
	SO U	ill Monit reaches Aman. What is th	ne totai d	listance covered by the dog in metres?
	(a)	288	(b)	770
	(c)	1400	(d)	1750
June	202	3 ([) – 19)	

Use the relations defined below to solve Question No. 36.

S * T means S is the sister of T.

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪਸ਼ਨ 39 ਤੋਂ 41) ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਢੋਏ ਗਏ ਮਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। 2018, 2019 ਅਤੇ 2020 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਮਾਲ (ਲੱਖਾਂ ਟਨ ਵਿੱਚ) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ **ਬਾਰ** ਗਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਢੋਆ-ਢਆਈ ਦਾ ਸਮਾਨ

- 2018 2020 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੀ ਦਰ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ 39. ਸੀ ?
 - (a) ਪੂਰਬ
- (b) ਦੱਖਣ
- (c) ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ (d) ਉੱਤਰ
- 2018 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ, 2020 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਾਲ ਕੀ ਹੈ ? **40.**
 - (a) 31.16%

(b) 36.02%

58.44% (c)

- ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
- ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨਪਾਤ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਢੋਏ 41. ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਕਿੰਨਾਂ ਹੈ ?
 - (a) 41.76%

(b) 52.16%

(c) 57.86%

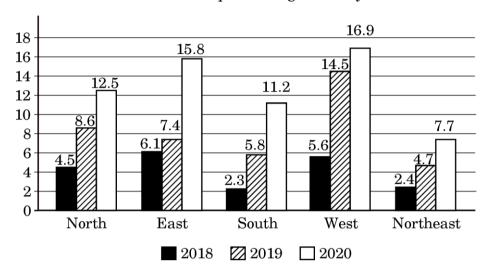
- (d) 65.87%
- ਇੱਕ ਸਕੇਟਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧਵਿਆਸ 21 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੁਆਲੇ 44 ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇੱਕ ਹੈਕਸਾਗਨ (ਛੇ ਭੂਜ) ਜਿਸਦੀ ਭੂਜਾ 42 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸਕਿੰਟ ਲੱਗਣਗੇ।
 - 56 (a)

(b) 84

64 (c)

(d) 58 **Directions**: (Question Nos. 39 to 41): Railways analyzed the goods transported using its services across five different regions of a country. The total goods transported (in lakhs of tonnes) during 2018, 2019 and 2020 are shown in the following bar graph.

Goods Transport through Railways

- **39.** During the period 2018 2020, for which region was the rate of increase in goods transported second highest?
 - (a) East
- (b) South
- (c) Northeast
- (d) North
- **40.** What is the approximate goods transported in North in 2018 to the goods transported in Northeast in 2020?
 - (a) 31·16%

(b) 36·02%

(c) 58·44%

- (d) None of the above
- **41.** What is the ratio of average goods transported in South in given three years to the average goods transported in West in the same period?
 - (a) 41·76%

(b) 52·16%

(c) 57.86%

- (d) 65·87%
- **42.** A skating champion moves along the circumference of a circle of radius 21 meters in 44 seconds. How many seconds will it take her to move along the perimeter of a hexagon of side 42 meters?
 - (a) 56

(b) 84

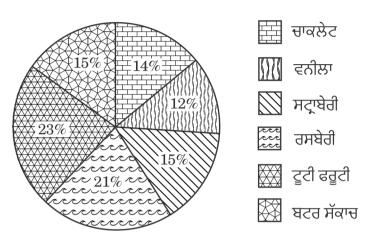
(c) 64

(d) 58

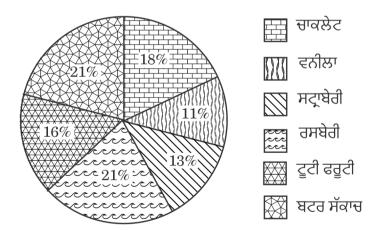
June 2023

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 43 ਤੋਂ 45) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪਾਈ ਚਾਰਟ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P ਅਤੇ Q ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਆਇਸਕਰੀਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। 6 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। P ਕੋਲ ਆਈਸਕਰੀਮ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 250 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਅਤੇ Q ਕੋਲ 200 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ।

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P (250 ਕਿਲੋ)

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ Q (200 ਕਿਲੋ)

43. ਪਾਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਵਨੀਲਾ ਦੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਪਾਰਲਰ P ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

(a) 13

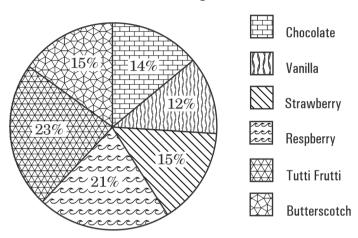
(b) 10

(c) 8

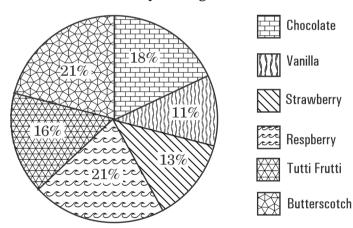
(d) 21

Directions: (Question Nos. 43 to 45): The following pie chart shows the ice-creams present at two different ice-cream parlors P and Q. The distribution of 6 different ice-creams by weight is represented in table. The total quantity of ice-creams with P is 250 kg and that with Q is 200 kg.

Ice-cream Parlor P (250 kg)

Ice-cream Parlor Q (200 kg)

43. What is the difference between the quantity of Vanilla in kg at parlor Q and that at parlor P?

(a) 13

(b) 10

(c) 8

(d) 21

44.	ਉਹ ਦੋ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ਜੋ $ m Q$ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ $ m P$ ਦੇ ਕੋਲ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਨ $ m ?$								
	(a) ਬਟ	ਰਸਕਾੱਚ, ਚਾਕਲੇ	ਟ		(b)	ਵਨੀਲਾ, ਸਟ੍ਹਾਬੇਰੀ	Ť		
	(c) ਵਨੀ	ੀਲਾ, ਰਸਬੇਰੀ			(d)	ਚਾਕਲੇਟ, ਟੂਟੀ-ਫ	ਰੂਟੀ		
45.	ਇੱਕਠੇ ਰ	ਸਬੇਰੀ ਅਤੇ ਸਟ੍ਰਾ	ਬੇਰੀ ਦੀ	ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ	ਮਾਤਰ	ਾ ਦਾ ਪਾਰਲਰ P ਅ	ਮਤੇ ਪਾ	ਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ	
	ਅੰਤਰ ਹੈ	?							
	(a) 22		(b)	28	(c)	23	(d)	35	
46.	ਜੇਕਰ ਸਾ ਹੈ ?	ਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਰ੍	ਭੁੱਤੇ ਹਨ 	ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁੱਤੇ ।	⊲ਰਗੋਸ਼	ਹਨ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ	रे वषत	ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ	
	(a) ਸਾਰ	ਤੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਬਿੱਲੀ ^ਅ	ਮਾਂ ਹਨ						
		ਤੇ ਕੁੱਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ <u>ਹ</u>							
		ੂ ਤੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਖਰ	_	ਨ					
	(d) 결동	<i>ਾ</i> ਖਰਗੋਸ਼ ਕੁੱਤੇ ਹ	ਨ						
47.	A, B, C	, D, E, F, G,	H ਅਤੇ	I ਨੈ ਘਰ ਹਨ	I C, I	В ਦੇ 3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ	<u>ੂੰ</u> ਪੂਰਬ	ਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ। A, B ਦੇ	
	2 ਕਿਲੋਮੀ	ਟਰ ਉੱਤਰ ਵਿਚ	ਹੈ ਅਤੇ	H, A ਦੇ 4 ਕਿਲੋ	ਮੀਟਰ	ਦਖੱਣ ਵਿਚ ਹੈ । G	, H ਤੋ	$\dot{1}$ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੱਛਮ	
	ਵਿਚ ਹੈ ਜ	ਸਦੋਂ ਕਿ D, G ਦੇ	4 ਕਿਲੋ	ਮੀਟਰ ਪੂਰਬ ਵਿ	ਰ ਹੈ ।	F,G ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀ	ਟਰ ਉ	ਭ਼ੇੱਤਰ ਵਿਚ ਹੈ। I, B	
	ਅਤੇ C ਦੇ	ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਜਦੋ	ਏਂ ਕਿ E,	H ਅਤੇ D ਦੇ ਵਿ	ਚਕਾਰ ਹ	ਹੈ। E ਅਤੇ G ਵਿ	ਚਲੀ ਜ਼੍	ਦੂਰੀ ਦੱਸੋ ?	
	(a) 5 f	ਕਲੋਮੀਟਰ			(b)	4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ			
	(c) 3 f	ਕੋਲੋਮੀਟਰ			(d)	2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ			
48.	ਇੱਕ ਖਾਸ	ı ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ	UNIV	/ERSITY ਨੂੰ Y	UJTS	FWJOU ਲਿਖਿਆ	ਜਾਂਦਾ	ਾ ਹੈ । ਉਸ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ	
	ਵਿਚ STI	RAWBERRY f	ਕਵੇਂ ਲਿ	ਖੇਆ ਜਾਵੇਗਾ ?					
	(a) YS	SFCXBSUS			(b)	YSSEBWASU	S		
	(c) YU	JSBXCFSSY			(d)	SUSWABESS	Y		
49.	ਅੰਕ 311	31131131131	131131	1:					
	(a) 3 7	ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸ	ਸਕਦਾ ਹੈ	ਪਰ 11 ਨਾਲ ਨ	ਹੀਂ				
	(b) 11	ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ	ਸਕਦਾ	ਹੈ ਪਰ 3 ਨਾਲ ਨ	<u>ਤਹੀਂ</u>				
	(c) 3 m	ਮਤੇ 11 ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ	ਤ ਵੰਡਿਅ	ਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ					
	(d) ਨਾ	ਤਾਂ 3 ਨਾਲ ਅਤੇ ਹ	ਨਾ ਹੀ 1	1 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ	ਜਾ ਸਕਾ	ਦਾ ਹੈ			

44.	Which are the two icecreams that are less in quantity with P than that with Q?											
	(a)	Butterscotch, Ch	ocola	te	(b)	Van	illa, St	rawbe	erry			
	(c)	Vanilla, Raspber	ry		(d)	Cho	colate,	Tutti	frutt	i		
45.		at is the absolut ether at parlor P a		_	antity	y in	kg of	Raspl	oerry	and	Strawb	erry
	(a)	22	(b)	28	(c)	23			(d)	35		
46.		ll cats are dogs an rue ?	d son	ne dogs are ra	bbits,	whic	h of th	e follo	wing	state	ments n	nust
	(a)	All rabbits are ca	ats									
	(b)	All dogs are cats										
	(c)	All cats are rabb	its									
	(d)	Some rabbits are	dogs									
47.	A, B, C, D, E, F, G, H and I are nine houses. C is 3 km East of B. A is 2 km North of B and H is 4 km South of A. G is 2 km West of H while D is 4 km East of G. F is 4 km North of G, I is situated just in the middle of B and C, while E is just in the middle of H and D. Find the distance between E and G.											
	(a)	5 km			(b)	4 kr	n					
	(c)	3 km			(d)	2 kr	n					
48.		a certain code la RAWBERRY be wr	-				tten a	s YUJ	TSF	WJOU	J. How	will
	(a)	YSSFCXBSUS			(b)	YSS	SEBWA	ASUS				
	(c)	YUSBXCFSSY			(d)	SUS	SWABI	ESSY				
49.	The	number 3113113	11311	.311311311 is	:							
	(a)	Divisible by 3 bu	t not	by 11								
	(b)	Divisible by 11 b	ut no	t by 3								
	(c)	Divisible by both	3 an	d 11								
	(d)	Divisible neither	by 3	nor by 11								

(D-25)

	(c) ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ	(d) ਵੀਰਵਾਰ
51.	ਸਟੈਂਡਰਡ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪੱਤੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤਿੰਨ	ਮਤੇ ਇੱਟ ਦੀ ਰਾਣੀ
52.	ਹੇਠਲੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਐਲੀਮੈੰਟ 7 ਨੰਬਰ	ਰ ਦੇ ਮੁੱਝੇ ਮਾਸੇ ਸੱਤਵਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
J 2.	A, 26, B, 25, C, 24, D, 23	1 C 44 4 11 11 12 4 9 C O I
	(a) P	(b) Q
	(c) R	(d) S
53.	ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰ N, M ਅਤੇ O ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੰ	ਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ
	ਨੂੰ 1240 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮਿਲੀ। N ਨੂੰ M	ਾ I ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ 3/5ਵਾਂ ਅਤੇ M ਨੂੰ O ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ 2/3ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ
	ਮਿਲਦਾ ਹੈ। N ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕੀ ਹੈ ?	_
	(a) 240	(b) 324
	(c) 254	(d) 468
54.	X ਅਤੇ Y ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹ	ਹਨ। X, Y ਦੀਆਂ ਹਰ 5 ਵਾਰੀਆਂ ਤੇ 7 ਵਾਰ ਖੇਡਦਾ ਹੈ ਪਰ 3
	•	ੀ ਨੂੰ ਹਿੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ Y ਹਰ ਬਦਲਵੀ ਵਾਰੀ 'ਤੇ ਬੁੱਲਜ
	ਆਈ ਨੂੰ ਹਿੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ Y, 75 ਕ	ਾ ਵਾਰ ਖੁੰਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ X ਨੇ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਹਿੱਟ
	ਕੀਤਾ ਹੈ ?	
	(a) 60	(b) 70
	(c) 96	(d) 120
June	e 2023	(D-26)

(b) घुँयहान

50. 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਦਿਨ ਸੀ ?

(a) ਮੰਗਲਵਾਰ

a st	Friday your travels you meet an old man on	(d)	Thursday
a st	your travels you meet an old man on		
	ds are. He tells you, "To the left of the jack, are one or two jacks. To the right of the diamond, are one or two diamond. The jack of clubs, jack of diamonds, and the jack of clubs, jack of c	ake come quent of the transfer	he club, are one or two diamonds. To the What are the three cards? ueen of diamonds.
A, 2	6, B, 25, C, 24, D, 23,	(b) (d)	eventh to the left of number 7? Q S
assi of O	gnment. They got an amount of ₹ 12 's share. What is N's share ?	40. N	
bull	s eye only once in 3 turns whereas Y	hits	bulls eye every alternate turn. When Y
	the left (a) (b) (c) (d) In the left (a) (c) Thresis of O (a) (c) X and bull has (a)	the jack, are one or two jacks. To the right left of the diamond, are one or two diamonds. The jack of clubs, jack of diamonds, is (b) Jack of diamonds, jack of clubs, queet (c) Both (a) and (b) (d) None of the above In the following series which element conda, 26, B, 25, C, 24, D, 23,	(b) Jack of diamonds, jack of clubs, queen of control (c) Both (a) and (b) (d) None of the above In the following series which element comes set A, 26, B, 25, C, 24, D, 23,

(D-27)

June 2023

50. What was the day of the week on 15th August 1947?

55. ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੇ ਹੈ ?

(a) 461

(b) 457

(c) 462

(d) 125

56. ਮੈਂ ਇੱਕੋ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਦੋ ਸਕੂਟਰ ਵੇਚੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 10% ਲਾਭ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 12% ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਭ/ਘਾਟਾ ਕੀ ਸੀ ?

(a) 13% ਘਾਟਾ

(b) 27% ਘਾਟਾ

(c) 13% ਲਾਭ

(d) 22% ਘਾਟਾ

57. ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਲਫ਼ਾ ਦੇ 8 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀਟਾ ਦੇ 10 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਗਾਮਾ ਦੇ 12 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਅੰਤਰ-ਸਕੂਲ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੀਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿੰਨੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ?

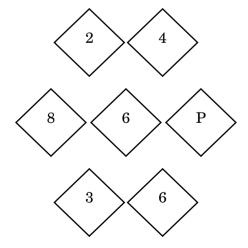
(a) 3664

(b) 396

(c) 4060

(d) 8120

58. ਹੇਠਲੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ P ਲੱਭੋ :

(a) 2

(b) 4

(c) 6

(d) 8

- **55.** How many natural numbers having at most five digits have a sum of their digits as at most six?
 - (a) 461

(b) 457

(c) 462

- (d) 125
- **56.** I sold two scooters at same price, one of them at 10% profit. I incurred total loss of 12% in overall transaction. What was the approximate profit/loss incurred on the other scooter?
 - (a) 13% loss

(b) 27% loss

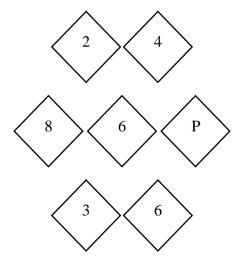
(c) 13% profit

- (d) 22% loss
- **57.** Out of 8 students in Section Alpha, 10 students in Section Beta and 12 students in Section Gamma, a teacher wants to create a team of three to represent the school in inter-school quiz competition. In how many ways the team can be formed such that all the members of the team are not from the same section?
 - (a) 3664

(b) 396

(c) 4060

- (d) 8120
- **58.** Find P in the following figure :

(a) 2

(b) 4

(c) 6

(d) 8

ਹਦਾਇਤਾਂ : (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 59 ਤੋਂ 62) ਇਕ ਸਕੂਲ ਦੇ 12 ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮਿਡ-ਸਮੈਸਟਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਸਨ। ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੀ 52% ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ, 49% ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 38% ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਸਿਰਫ 9% ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 17% ਪਾਸ ਹੋਏ, ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 16% ਪਾਸ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 15% ਪਾਸ ਹੋਏ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 300 ਹੈ।

•		।ਇਤਹਾਸ ਵਿਚ 17% ਪਾਸ ਹਏ, ਭੂਗਲ ਅਤ ਜਾਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ 16% ਪਾਸ ਹਏ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤ ਆਨ ਵਿੱਚ 15% ਪਾਸ ਹੋਏ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 300 ਹੈ।
59.	ਸਿਰ	ਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਸ ਹੋਏ ?
	(a)	63
	(b)	84
	(c)	96
	(d)	114
60.		ਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ
	ਵਿਚ	ਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਦੱਸੋ ।
	(a)	5:6
	(b)	4:5
	(c)	8:7
	(d)	7:4
61.	ਇੱਕ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਪਾਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਪਾਸ
	ਕਰਚ	ਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ?
	(a)	30
	(b)	90
	(c)	64
	(d)	82
62.	ਸਹੀ	ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੈ ?
	(a)	9:4
	(b)	12:5
	(c)	10:3
	(d)	11:4
June	202	3 (D-30)

Directions: (Question Nos. 59 to 62): In a school, results of 12th class mid-semester exam were declared. All were disappointed with the results. The summary of the results was 52% passed in Geography, 49% passed in History and 38% passed in Biology. Only 9% students cam

_		all the three. 17% passed in Geography and History and 16% passed in Geography gy and 15% passed in History and Biology. Number of students who took the exam
is 30		gy and 10% padded in 121000. I and Diology. I value of diadente who took the chain
59.	Hov	v many students passed in Geography only ?
	(a)	63
	(b)	84
	(c)	96
	(d)	114
60.		d the ratio of students passing in Geography only to the students passing in ogy only.
	(a)	5:6
	(b)	4:5
	(c)	8:7
	(d)	7:4
61.		tudent is declared pass in the exam only if he/she clears at least two subjects. at was the number of students who were declared passed in this exam?
	(a)	30
	(b)	90
	(c)	64
	(d)	82
62.	Wha	at is the ratio of students who passed in exactly one and exactly two subjects?
	(a)	9:4
	(b)	12:5
	(c)	10:3
	(d)	11:4

in

63. ਮੈਸੋਪਟਾਮੀਆ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਮਮ, ਮਗਨਾ ਅਤੇ ਮੇਲੂਹਾ ਦੇ ਰੂਪ						
	ਵਪਾਰ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਹਵਾਲਾ ਦੱਸਿਅ			0		·
		ਨਾਇਸੂਨ <u>ਾ</u>				ਅਕੱੜ
64.	ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕਿਸ ਸ਼ਾਸਕ ਨੇ ਜੇਹਲਮ	ਦਰਿਆ ਤੇ ਸਿੰਚ	ਾਈ ਲਬ	ਈ ਹੈ ਨਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮ	ਾਣ ਕੀ	ਤਾ ?
	(a) ਲਲਿਤਦਿੱਤਿਆ			ਵਿਨਯਦਿੱਤਿਆ		
	(c) ਅਵੰਤੀਵਰਮਨ		(d)	ਸ਼ੰਕਰਾਵਰਮਨ		
65.	ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕ	ਰਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋ	ਡ ਵਿੱਚੋ	ਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ	ਵ ਕਰੋ	:
	ਸੂਚੀ I (ਜੀਨਾ ਦਾ ਨਾਂ)	ਸੂਚੀ II	·			
		(ਕਾਗਨੀਸੈ 1. ਸੱਪ	IH)			
		2. ਸ਼ੰਖ (ਕੇਂਚ	ਸ਼ੈਲ)			
	С. ਨੇਮੀਨਾਥ	3. ਹਿਰਨ				
	D. ਪਾਰਸ਼ਵਨਾਥ	4. ਬਲ੍ਹਦ				
	ਕੋਡ :					
	$\begin{array}{cccccccccccccccccccccccccccccccccccc$					
	A B C D (a) 3 2 4 1 (b) 4 3 2 1 (c) 1 4 3 2					
	(c) 1 4 3 2 (d) 2 3 4 1					
66.	ਅਸ਼ੋਕਾ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਇਨ	ਨਰ ਰਾਕ ਐਂਡੀਕਟ	- (ਛੋਟੰ	ੀ ਜੱਪਲ) ਵਿੱਜ ਸੰਖ <u>ਿ</u>	ਆਤਮ	ਕ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਸੂਬਦਾਂ
00.	ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਰਿਆ ਗਿਆ		. (00	1 0 -107 TCO 111-1	1, 301	
	_		(c)	ਅਹਰਾਉਰਾ	(A)	ു്പ പ ്പപ്പിസ
C.T.						-
67.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅ		90 10	59 93 150 ACI	gsc	ਹ ਦਾ ਚਣ ਕਰ ।
	I. ਤਹਮਸ ਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਤਮਸ		_			
	II. ਦਾਬਿਸਤਾਨ-ਏ ਮਜ਼ਾਹਿਬ ਦੁਅ					
	III. ਇਬਰਤਨਮਾਹ ਮਿਰਜਾ ਦੁਆਰ	ਭਾ ਮੁਹੰਮਦ ਹਰਸੰ	Ì			
	IV. ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਜੀ ਨੂਰ	ਮੁਹੰਮਦ				
	(a) IV, II, III, I		(b)	II, III, IV, I		
	(c) II, III, I, IV		(d)	I, IV, III, II		
68.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਵੇਦਾਂਤ	ਅਤੇ ਸ਼ੈਵ ਵਿਸ਼ਵਾਸ	ਜ ਦਾ ਮੌ	ਮੇਲ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ	?	
	(a) ਅਪਾਇਆ ਦੀਕਸ਼ਤਾ		(b)	ਨਰਾਇਣ ਭੱਟ		
	(c) ਰਘੂਨੰਦਾਨਾ		(d)	ਮਾਧਵਾਚਾਰੀਆ		

(D-32)

63.		which of the following place of Mesopotamia the textual reference for Indus Trade the form of Dilmum, Magana and Meluhha was reported?							Trade					
	(a)	Hala	af		(b)	Nai	isuna	L	(c)	Uruk		(d)	Akkad	
64.			the iver :		wing ru	ıler o	of Ka	shmir	con	structed	the char	nnels	for irrigat	tion on
	(a)	Lali	tadit	ya					(b)	Vinayad	litya			
	(c)	Ava	ntiva	rman	ı				(d)	Sankara	avarman			
65.	Mat		st I v	with I	List II a	and s	elect	the co	orrect	tanswer	using th	e code	e given bel	ow the
		Lis	tI					List	ΙΙ					
				-	Jina)			(Cogi	nisan	ice)				
	A.	Ad	inath	ì			1.	Snak	æ					
	B.	Sha	antin	ath			2.	Conc	h she	ell				
	C.	Ne	mina	th			3.	Deer						
	D.	Par	rshvr	nath			4.	Bull						
	Cod	les:												
		A	В	\mathbf{C}	D									
	(a)	3	2	4	1									
	(b)	4	3	2	1									
	(c)	1	4	3	2									
	(d)	2	3	4	1									
66.					ving M figures		rock	Edict	of A	shoka en	ngraved 1	the n	umerical n	ıumber
	(a)	Mas	ki		(b)	Guj	jarra		(c)	Ahraura	ì.	(d)	Pangurai	ria
67.		_		ollowi	ing in a	a chro	onolog	gical (order	and sele	ect the co	rrect	answer fr	om the
	I.	_			ah by T	ahma	as Kh	an						
	II.	Dab	istan	-E-M	azahib	by M	ohsir	ı Fani	i					
	III.	Ibar	atna	mah l	Mirza b	у Мо	hamı	mad F	Iarsi					
	IV.	Jang	gnam	ah by	y Qazi I	Nur N	Ioha	mmad	l					
	(a)	IV, I	II, III	[, I					(b)	II, III, Γ	V, I			
	(c)	II, I	II, I,	IV					(d)	I, IV, III	I, II			
68.		econd wing		on of	f Veda	nta a	and S	Shaivi	te b	eliefs wa	ıs develo	ped	by which	of the
	(a)	App	aya I	Diksh	ita				(b)	Narayaı	n Bhatt			
	(c)	Rag	huna	nada	na				(d)	Madhav	acharya			
June	202	3					(D – 3	33)					

69.	ਵਿਜੈ	ਨਗਰ ਸਾਮਰਾਜ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਤੱਥ ਸਹੀ ਹਨ ?		
	I.	ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ, ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ।	ਖ ਬਾਰ	ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ
	II.	ਵਿਜੈਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੱਤ ਗੜ੍ਹ ਸਨ ।		
	III.	ਅਮੁਕਤਮਾਲਿਆਦਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਦੇਵਰਾਯ ਦੁ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਗਵਰਨਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ।	਼ਆਰਾ	ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀ
	IV.	ਦੇਵਰਾਏ II ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੌਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਿ	ਯਕਤ	ਕੀਤੇ ਸਨ ।
		ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV		ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
		ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III		I, II, III ਅਤੇ IV
70.	ਫਿਰੋ	ਜ਼ਸ਼ਾਹ ਤੁਗ਼ਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇਕਤਦਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਿ	ਵੇੱਚ ਹੇ	ਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਹੀਂ
		ੀਆਂ ਗਈਆਂ ?		
	(a)	ਉਸਨੇ ਲੈਂਡ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਤ ਵਜ਼ਫ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।	ਤਨਖਾਰ	ਹਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣ
	(b)	ਵਜਫ਼ਦਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਧਾਰਕ, ਇਕਤ	ਤਦਾਰਾਂ	ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਸੀ ।
	(c)	_		ਉਪ-ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ
	(d)	ਉਸਨੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ	डी ठार	5 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ।
71.	ਹੇਠ	ਲਿਖੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ	ਲਿਖੋ	I
	I.	ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ		
	II.	ਦੂਜਾ ਕਾਰਨੈਟਿਕ ਯੁੱਧ		
	III.	੍ਰ ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ-ਮੈਸੂਰ ਯੁੱਧ		
	IV.	ਸੇਂਟ ਥੋਮ ਦਾ ਯੁੱਧ		
	(a)	I, II, III, IV	(b)	II, I, III, IV
	(c)	IV, III, I, II	(d)	IV, II, III, I
72.	ਮੋਰਨ	ਲੇ-ਮਿੰਟੋ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ :		
	I.	ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿ	ਣਤੀ ਵਿ	ਵਚ ਵਾਧਾ
	II.	ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਚੋਣ-ਮੰਡਲ		
	III.	ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀ	ਆਂ ਸੀ	ਟਾਂ
	IV.	ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ		
	ਹੇਠ	ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :		
	(a)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II	(b)	ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III

(d)

I, II, III ਅਤੇ IV

69.	Whi	hich facts are true about Vijayanagar empire ?									
	I.	Women were employed as wrestlers,	astro	ologers and soothsayers.							
	II.	The city of Vijaynagara had seven citadels.									
	III.	Amuktamalyada, said to have been composed by Krishnadevaraya, commends Brahmans as Provincial Governors.									
	IV.	Devaraya II had appointed Muslims in his army.									
	(a)	II, III and IV only	(b)	I, II and IV only							
	(c)	I, II and III only	(d)	I, II, III and IV							
70.		ch of the following changes in the I h Tughlaq?	qtada	ari system was not introduced by Firoz							
	(a)	He restored the system of payment now called wajaf.	t of s	alaries to soldiers by land assignments							
	(b)	The wajafdars, holders of such assignment, were another group of Iqtadars.									
	(c)	The system of sub-assignment of started.	land	by muqtais to their soldiers was also							
	(d)	He rigidly enforced the non-transfer	of as	signments.							
71.	Arra	ange the following events in chronolo	gical	order:							
	I.	The First Anglo-Sikh war									
	II.	The Second Carnatic war									
	III.	The First Anglo-Mysore war									
	IV.	Battle of St. Thome									
	(a)	I, II, III, IV	(b)	II, I, III, IV							
	(c)	IV, III, I, II	(d)	IV, II, III, I							
72.	Mor	ley-Minto reforms aimed at									
	I.	Increasing number of members in Le	egisla	tive Council at Centre							
	II.	Separate electorates for Muslims									
	III.	Reserved seats in Provincial Assemb	oly for	· Dalits							
	IV.	Promotion of education									
	Sele	ct the correct answer from the codes	given	below:							
	(a)	I and II only	(b)	III and IV only							
	(c)	I, II and III only	(d)	I, II, III and IV							
June	202	3 (D-	35)								

73. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I ਸੂਚੀ II (ਨਮਕ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਸਥਾਨ) (ਨੇਤਾ)

A. ਮਾਲਾਬਾਰ

1. ਗੋਪਾਬੰਧੂ ਚੌਧਰੀ

В. ੳੜੀਸਾ

2. ਸੀ. ਰਾਜਗੋਪਾਲਾਚਾਰੀ

C. ਤਾਮਿਲਨਾਡੁ

3. ਕੇ. ਕੇਲਅਪਨ

D. ਬਿਹਾਰ

4. ਮਹਾਦੇਵ ਲਾਲ ਸਰਾਫ਼

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	\mathbf{D}
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(b)	3	1	2	4

74. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

- I. 1801 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਉੱਤੇ ਸਬਸਿਡਰੀ ਅਲਾਇੰਸ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ।
- II. 1851 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਲਾਰਡ ਡਲਹੇਂਜੀ ਦਾ ਕਥਨ ਸੀ, ''ਚੈਰੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਡਿੱਗੇਗੀ''।
- III. ਅਵਧ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ 1876 ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ।
- IV. 'ਸ਼ਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਨ ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ', ਇਹ ਵਿਰਲਾਪ ਨਵਾਬ ਵਾਜਿਦ ਅਲੀ ਸ਼ਾਹ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਦੁਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤੇ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ । ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :
- (a) I, II ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ

(b) I, II ਅਤੇ III ਸਹੀ ਹਨ

(c) II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ

(d) I, II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ

75. ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਸੱਚ ਹਨ ?

- ਇਸ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਮਜੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਸੰਘ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ।
- II. ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਿਆ ਸੂਬਾਈ ਅਸੈਂਬਲੀਆ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਏ : A (ਹਿੰਦੂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ), B (ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ) ਅਤੇ C (ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ)।
- III. ਪਹਿਲਾਂ ਗਰੁਪਿੰਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਸੂਬਿਆ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।
- IV. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮਾਰਚ 1947 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ/ਸਿੱਖ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੂਰਬੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹੀ ਤਰਜ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

(d) I, II, III ਅਤੇ IV

73. Match the following:

List I
(Salt March Place)

List II (Leader)

A. Malabar

1. Gopabandhu Chaudhary

B. Orissa

2. C. Rajagopalachari

C. Tamilnadu

3. K.Kelappan

D. Bihar

4. Mahadev Lal Saraf

Choose your answer with the help of the given options:

	A	В	C	D
(a)	1	2	3	4

- (b) 2 3 4 1
- (c) 4 3 2 1
- (d) 3 1 2 4
- **74.** Which of the following statements about Awadh are correct?
 - I. The Subsidiary Alliance was imposed on Awadh in 1801.
 - II. "A cherry that will drop into our mouth one day" was stated by Lord Dalhousie in 1851 about Awadh.
 - III. Awadh was formally annexed to the British Empire in 1876.
 - IV. "The life was gone out of the body" was lamented for Nawab Wajid Ali Shah who was dethroned and exiled to Calcutta on the pretext of misgovernance.

Choose the correct answer using the code given below.

- (a) I, II and IV are correct
- (b) I, II and III are correct
- (c) II, III and IV are correct
- (d) I, II, III and IV are correct
- **75.** What are true about the Cabinet Mission Plan?
 - I. It recommended a three-tier confederation with a weak Central Govt. controlling foreign affairs, defence and communication.
 - II. Provincial Assemblies while electing Constituent Assembly be grouped into three sections: A (Hindu majority provinces), B (Muslim majority provinces of North-West) and C (Muslim majority provinces of North-East).
 - III. Grouping to be compulsory at first but provinces have the right to opt out after new constitution and elections.
 - IV. On this basis the Congress in March 1947 divided Punjab into two Muslim majority West and Hindu/Sikh majority East and asked similar application in Bengal.

Choose the correct answer:

(a) I and II only

(b) I, II and III only

(c) II, III and IV only

(d) I, II, III and IV

- 76. ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਜੇਹਲਮ, ਬਿਆਸ, ਰਾਵੀ ਅਤੇ ਚਨਾਬ ਇਕੱਠੇ ਸਿੰਧ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ :
 - (a) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਮਿਠਾਨਕੋਟ
 - (b) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿਆਲਕੋਟ
 - (c) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾਕੋਟ
 - (d) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ
- 77. ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣੋ :

ਸੂਚੀ I ਸੂਚੀ II (ਮਕਬਰਾ) (ਸਥਾਨ)

- A. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਖਾਨ ਦਾ ਮਕਬਰਾ
- 1. ਸ਼ਹਾਦਰਾ ਬਾਗ ਨੇੜੇ ਲਾਹੌਰ

В. ਹੁਮਾਯੂੰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ

ਬਟਾਲਾ

ਦਿੱਲੀ

C. ਜਹਾਂਗੀਰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ

- 3. ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਨਕੋਦਰ
- D. ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਮਿਨ ਅਤੇ ਹਾਜੀ ਜਮਾਲ ਦਾ ਮਕਬਰਾ 4.

वेड :

	\mathbf{A}	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D
(a)	2	1	3	4
(b)	2	3	1	4
(c)	4	3	2	1
(4)	9	1	1	9

78. ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜੋ :

- I. ਦਾਤਾ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਸ਼ਕਰਗੰਜ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਸੂਫੀ ਸੰਤ ਸਨ ।
- II. ਅਜਮੇਰ ਦੇ ਸੰਤ ਮੋਇਨੁਦੀਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਵੀ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ।
- III. ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ ਨੇ ਖਵਾਜ਼ਾ ਕੁਤੁਬ-ਅਦ-ਦੀਨ ਬਖ਼ਤਿਆਰ ਕਾਕੀ ਨੂੰ ਸ਼ੇਖ-ਅਲ-ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ 'ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਲਾਈਆ ਪਾਬੰਦੀਆ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ।
- IV. ਸ਼ੇਖ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਚਿਸ਼ਤੀਆਂ ਦਾ ਨਰਵ ਸੈਂਟਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
- (b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
- (c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
- (d) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

	(b)	Sial	Sialkot in Pakistan								
	(c)	Kal	Kalakot in India								
	(d)	Srir	Srinagar in India								
77.	Mat	ch L	ist I w	ith I	List II	and choose the	correct	option:			
			st I					List II			
	٨		omb)	on 1/1	nan's T	Down lo	1	(Place) Shahdara Bagh, maar Lahara			
	A.					OIIID	1.	Shahdara Bagh, near Lahore			
	В.		ımayı				2.	Batala			
	C.	To	mb of	'Jaha	angir		3.	Nakodar in Jalandhar			
	D.		mb of iji Jar		amme	d Momin and	4.	Delhi			
	Cod	les:									
		A	В	\mathbf{C}	D						
	(a)	2	1	3	4						
	(b)	2	3	1	4						
	(c)	4	3	2	1						
	(d)	2	4	1	3						
78.	Rea	d the	follo	wing	stater	nents about Ch	ishti Sil	sila carefully :			
	I.				aksh a centu:		rid Sha	kar Ganj were Sufi saints of Chishti			
	II.					•		n Auliya of Delhi, who spread Islam in to Chishti Silsila.			
	III.	Bak	htiar	Kak	i, but	-	accept	aikh al Islam to Khwaja Qutub-ud din it owing to the restrictions laid on on.			
	IV.	Shaikh Nizamuddin Auliya, lived and worked arduously to make Delhi as the nerve centre of Chishtis.									
	Whi	ch of	ch of the above statements are correct?								
	(a)	II, III and IV only									
	(b)	I, II	and I	IV on	ly						
	(c)	I, II	and I	III on	ly						
	(d)	I, II	I and	IV o	nly						

(D - 39)

The place where Jhelum, Beas, Ravi and Chenab join together into Indus River is:

76.

June 2023

(a) Mithankot in Pakistan

79.	ਸੂਚੀ	I W	ਤੇ ਸੂਚੰ	i II €	ਾ ਮਿਲਾਨ	ਕਰੋ ਅ	ਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ	ਚੁਣੋ :
		ਸੂਦ	ੀ I ਸਤਕ)				ਸੂਚੀ II	
	A.	(ਪੁ _ੰ ਗਰ	ਮਤਕ) ਾਨ ਮੈ) ਥਾਲ		1.	ੂਲੇਖਕ) ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ	
		ਮੇਰ					ੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ	
							ਦਲੀਪ ਕੋਰ ਟਿਵ	ਾ <u>ਤਾ</u>
							ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ	
	ਕੋਡ	:						
		A	В	\mathbf{C}	D			
	(a)	1	4	3	2			
	(b)	4	2	1	3			
	(c)	4 1	1	3 1 2 2	3 3			
						ι.		
80.	''ਪੌਜ	नार्घी त	ਾਟਕ	ਦੀ ਨੇ	ਕੜ ਦਾਦੀ'	' ਵਜੋ	ਕੋਣ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ?	
	(a)	ਨੋਰ੍ਹਾ	ਰਿਚਰ	ਭੂਸ			(b)	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
	(c)	ਦਲੀ	ਪ ਕੈਟ	ਟਿਵਾ	ਣਾ		(d)	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ
81.	ਲਾਨ	ਕ ਲਾ	ਪਾਸ	ਹੇਠ ਇ	ਤਖਿਆਂ ਵਿ <u>ੱ</u>	ਚ ਕਿੰਨ੍ਹ	ਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰ	ਹੱਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ ?
	(a)	ਭਾਰ	ਤ ਤੇ ਪ	ਪਾਕਿਸ	ਤਾਨ		(b)	ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ
	(c)	ਭਾਰ	ਤ ਤੇ ਮ	ਮਫ਼ਗਾਂ	ਨਿਸਤਾਨ		(d)	ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ
82.	ਸੂਚੀ	· I ਨੂੰ	ਸੂਚੀ	II ਨਾ	ਤ ਮਿਲਾਨ	ਕਰਦੇ	ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ	ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ ।
	=		ਾ ੀ I				ਭੂ ਸੂਚੀ II	
				ਪਾਵਰ	ਸਟੇਸ਼ਨ)		ੂ (ਸਥਾਨ)	
	A.	ਸਿੱਕ	त्रा			1.	ਗੁਜਰਾਤ	
	В.	ਕੋਰ	ਬਾ			2.	ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ	
	C.	ਪਾਰ	ਤਲੀ			3.	ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	
	D.	ਇੰਟੈ	ਰ ਹ			4.	ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ	
	ਕੋਡ	:						
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D			
	(a)	3	2	1	4			
	(b)	3 1	$\frac{2}{2}$	1 4	3			
		3	2	1				

79.	Mat			with I	List II and ch	oose th		t option.				
			st I				List II	m)				
	A.		<i>ook)</i> agan l	Mai T	'hal	1.	(Author) Gurdit Singh					
	В.		era Pi			2.		a Pritam				
	C.	Ra	asidi 7	Γicket	;	3.	Dalip I	Kaur Tiwana				
	D.	Na	ange l	Paira	n da Safar	4.	Balwai	nt Gargi				
	Cor	des :										
	COC	A	В	\mathbf{C}	D							
	(a)	1	4	3	2							
	(b)	4	2	1	3							
	(c)	4	1	2	3							
	(d)	1	4	2	3							
80.	Wh	o is p	opula	arly k	nown as "Pu	njabi N	atak di	Nakkad Dadi" ?				
	(a)	(a) Norah Richards					(b)	Amrita Pritam				
	(c)	Dal	leep K	Kaur '	Γiwana		(d)	Amrita Shergil				
81.	Lan	ak L	a Pas	s is le	ocated near t	he boro	ler betw	reen which of the following countries?				
	(a)	Ind	ia an	d Pak	istan		(b)	India and China				
	(c)	Ind	ia an	d Afg	hanistan		(d)	India and Nepal				
82.	Mat	tch L	ist I	with !	List II and s	elect th	ne correc	et answer from the code given below the				
	lists											
			st I	1 D	Q1 1:)		List II					
	A.		<i>nerm</i> o kka	ai Poi	ver Station)	1.	(Locat Gujar					
	В.		orba			2.	· ·	ttisgarh				
	C.		ırli			3.		rashtra				
	D.		nore			4.		Nadu				
	Coc	des :										
		A	В	\mathbf{C}	D							
	(a)	3	2	1	4							
	(b)	1	2	4	3							
	(c)	1	2	3	4							
	(d)	4	3	2	1							

(D-41)

83. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੂਣੋ। ਸੂਚੀ I ਸੂਚੀ II (ਕਬੀਲਾ ਸਮਹ) (ਸਥਾਨ) ਸੇਮਾਂਗ ਮਲੇਸ਼ੀਆ A. ਬੋਰੋਸ 2. ਪਰਬੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ B. ਪੱਛਮੀ ਐਮੇਜਨ ਬੇਸਿਨ ਮਸਾਈਜ਼ C. 3 D. ਕਿਰਗਿਜ਼ 4. ਮੱਧ ਏਸੀਆ ਕੋੜ : Α \mathbf{B} \mathbf{C} D 3 (a) 1 (b) 1 $3 \quad 2$ 1 (c) 3 $\mathbf{2}$ (d) 4 ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਜੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਝੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘਟਦੇ ਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ। ਸਪੀਰੀਅਰ I. II. ਮਲਾਵੀ III. ਬਾਈਕਲ IV. ਤਨਗਾਨਿਕਾ (a) ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ (b) ਮਲਾਵੀ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ (c) ਬਾਈਕਲ - ਸਪੀਰੀਅਰ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ (d) ਬਾਈਕਲ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਮਲਾਵੀ ਕੋਲੇ ਨੂੰ ਗਠਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਧਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ **85.** ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ। ਪੀਟ T. II. ਗ੍ਰੇਫ਼ਾਈਟ ।।।. ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲਾ IV. ਲਿਗਨਾਈਟ (a) I, II, III, IV (b) I, IV, III, II (c) IV, III, II, I (d) III, II, IV, I

83.	Mat		ist I v	vith I	List II a	and select	t the correct answer from the code given below the
		Lis	st~I				List II
		(Tr	ibal (Group	p)		(Location)
	A.	Sea	mang	S		1.	Malaysia
	B.	Bo	Boros		2.	East Africa	
	C.	Ma	sais			3.	Western Amazon Basin
	D.	Ki	rghizs	}		4.	Central Asia
	Cod	les :					
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D		
	(a)	1	2	3	4		
	(b)	1	3	2	4		
	(c)	3	2	1	4		
	(d)	4	3	2	1		
84.		_			•	gest fresl	h water lakes of the world in descending order of
			ume o	t wat	er.		
	I.	_	erior				
	II.	Mal					
	III.	Bail	kal				
	IV.	Tan	ganyi	ka			
	(a)	Tan	ganyi	ka - I	Malawi	- Superio	or - Baikal
	(b)	Mal	awi -	Tang	anyika	- Superio	or - Baikal
	(c)	Bail	kal - S	Super	ior - Ta	nganyika	a - Malawi
	(d)	Bail	kal - T	Tanga	anyika -	Superior	r - Malawi
85.		_			increa	sing orde	er of the stage of formation and carbon content and
	I.	Pea	t				
	II.	Gra	phite				
	III.	Cok	ing co	al			
	IV.	Lign	nite				
	(a)	_	, III, 1	IV			
	(b)		, III,				
	(c)		III, II				
	(d)		II, IV				
June							(D-43)

	•		•		•	_		0	0 2 5	<u> </u>	~		
86.	ਸੂਚੀ			II ਨਾ	ਲ ਮਿਲਾ	ਨ ਕਰਦੇ	ਹੋਏ ਹੋ	ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ	ਲਿਖੇ ਕੈਡ	ਵਿਚੋਂ ਸਹੀਂ	ਉੱਤਰ '	ਚੁਣੇ ।	
			ਗ਼ੀ I ਲ)					ਸੂਚੀ II (ਨਦੀਆਂ∕ਕ	गटन प्रा	चीच \			
	A.		ਨ) ੀਬੀਲ				1.	ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ		911.1 <i>)</i>			
	В.	นํε	ਨ					ਲੈਹਿਤ					
					ਸੇਤੂ			ਪਾਕ ਸਟ੍ਰੇਟ	<u>.</u>				
	D.	ತ್ರಾ	ਨ ਹਜ਼	ਾਰਿਕਾ	ਾ ਸੇਤੂ		4.	ਹੁਗਲੀ					
	ਕੋਡ	:											
	(-)	A		C	D								
	(a) (h)	4	3 3	2 4	$\frac{1}{2}$								
	(c)	2	3	1	4								
	(d)			3	4								
87.	'ਏਸ਼ੰ	ਆਟਿ	ਕ ਲਾ	 ਇਅਨ	(ਸ਼ੇਰ)	ਰੀਇਨਟ	਼ਰੋਡਕ	ਸਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ	' ਭਾਰਤ	ਸਰਕਾਰ ਦੀ	ਇੱਕ :	ਪਹਿਲਕਾ	ਟਮੀ ਹੈ ਜੋ
								ਤੀ ਦੇ ਮਾਧਿਆ					
								ਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀ [*]					
	_					ਮਾਜਾਂਦਾ ਹੈ					g	J	
	(a)	ਰਣਾ	ਭੰਬੋਰ ਹ <u>ੈ</u>	ठेम्रहर	₃ ਪਾਰਕ	-		(b)	ਸਰਿਸਕ	ਸਾ ਟਾਈਗਰ	ਰਿਜ਼ਰਾ	₹	
	(c)	ਕੁਨੇ	ਵਾਈਲ	ਾਡ ਲਾ	ਈਫ ਸੈਟ	ਹ ੁਰੀ		(d)	ਦੰਦੇਲੀ	ਵਾਈਲਡ ਲਾ	ਾਈਫ਼ ਸੈ	ਨਚੁਰੀ	
88.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿ	ਆਂ ਵਿਚ	ਤੋਂ ਪੌਦੇ	ਦਾ ਕਿਟ	ਹੜਾ ਭਾਗ	ा वेमर	ਭ ਬਣਾਉਣ ਲ	ਲਈ ਵਰਤਿ	ਤਆ ਜਾਂਦਾ ਹ <u>ੈ</u>	?		
	(a)	ਪੱਤਾ			(b)	ਪੈਟਲ	5	(c)	ਸੈਪਲ		(d)	ਸਟਿਗਮਾ	
89.	ਸਚੀ	ਂ I ਦਾ	ਸਚੀ	II ਨ	ਾਲ ਮਿਲ	ਾਨ ਕਰਚ	ਦੇ ਹੋਏ	ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ	ਲਿਖੇ ਕੋਡ	ਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ	ਉੱਤਰ	ਦੀ ਚੋਣ	ਕਰੋ :
	×		्र भी I					_ਝ ਸਚੀ II			-		
		੍ਰ	'ਖਵਾਂ 1	नीਵधेः	ਤਰ)			ੁੱ (ਟਿਕਾਣਾ)					
	A.	ਸਿ	ਮਲੀਪਾ	ਲ			1.	ਮੇਘਾਲਿਆ					
	В.	ਮਾਰ	ਨਸ				2.	ਅਰੁਣਾਂਚਲ	ਪ੍ਰਦੇਸ਼				
	C.	ਦਿਕ	ਹਾਂਗ ਵਿ	ਟਬਾਂਗ			3.	ਅਸਾਮ	•				
	D.	ਨੇਕ	ਹ ਰਕ				4.	ਉੜੀਸਾ					
	ਕੋਡ	:											
		A	В	\mathbf{C}	D								
	(a)	4	3	2	1								
	(b)		1	3	4								
	(c) (d)	2 1	$\frac{3}{2}$	$rac{4}{3}$	1 4								
			-	J	-								
June	202	. 3					(D - 44)					

86.	Mat		ist I	with	List II a	and choos	se the corr	ect option	from the	code	e given below the
	11000		st I				List II				
			Bridge	es)			(Rivers/Water bodies)				
	A.		gibee			1.	Brahm	aputra			
	B.	Pa	.mbar	ı		2.	Lohit				
	C.	C. Vidyasagar Setu			3.	Palk S	trait				
	D.	Bh	Bhupen Hazarika Setu			etu 4.	Hoogh	i			
	Cod	des :	les:								
		\mathbf{A}	В	\mathbf{C}	D						
	(a)	4	3	2	1						
	(b)	1	3	4	2						
	(c)	2	3	1	4						
	(d)	2	1	3	4						
87.	The Asiatic Lion Reintroduction provide safeguards to the American reintroduction. As part of the potential habitat for the lion provided as a second				s to th part of	e Asiation f this pro	c lion from	n extinctio	on in th	ne w	ild by means of
	(a)	Ran	ıthan	nbore	Nation	al Park	(b)	Sariska 7	Гiger Re	serve	9
	(c)	Kui	no Wi	ldlife	Sanctu	ary	(d)	Dandeli '	Wildlife	Sanc	tuary
88.	In n	nakir	ng the	saff	ron spic	e, which	one of the	following p	arts of t	he pl	ant is used?
	(a)	Lea	\mathbf{f}		(b)	Petal	(c)	Sepal		(d)	Stigma
89.	Mat		ist I	with	List II a	and selec	t the corre	ct answer	from the	code	e given below the
		Lis	st I				List II				
		(B_i)	iosph	ere R	eserve)		(Location	<i>a)</i>			
	A.	Sin	mlipa	1		1.	Meghala	ya			
	B.	Ma	anas			2.	Arunach	al Pradesh			
	C.	Di	hang	Diba	ng	3.	Assam				
	D.	No	krek			4.	Odisha				
	Cod	des :									
		A	\mathbf{B}	\mathbf{C}	D						
	(a)	4	3	2	1						
	(b)	2	1	3	4						
	(c)	2	3	4	1						
	(d)	1	2	3	4						

90.	ਸਾਗ	ਰਮਾਲਾ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿ	ਹੜੇ ਕ	ਕ਼ਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?
	I.	ਲੋਜਿਸਟਿਕ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਧਾਉਣਾ	I	
	II.	ਸਸਤੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਲ ਮਾਰਗਾਂ ਅ	ਤੇ ਤੱ	ਟਰੇਖਾ ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ।
	III.	ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ SEZ ਕਿ	ਵਕਸਿ	ਤ ਕਰਨਾ ।
	IV.	ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 5 ਨਵੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਵਿ	ਕਸਿਤ	ਤ ਕਰਨੀਆਂ ।
	(a)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV	(b)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
	(c)	ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV
91.	ਪਛਾ	ਣ ਕਰੋ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ 4G ਅਤੇ 5G ਸੰਚਾਰ ਦ	ਤਮਿਅ	ਮਾਨ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ
	ਕਰਚ	2 ?		
	I.	4G ਵਿੱਚ ਸਪੀਡ 100 Mbps ਤੱਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 8	5G ਵਿੱ	ਵੇਂਚ ਇਹ 20 Gbps ਤੱਕ ਹੈ ।
	II.	4G ਵਿੱਚ ਲੇਟੈਂਸੀ 50 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ	5G हि	ਵੇਂਚ ਇਹ 1 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ।
	III.	4G ਵਿੱਚ ਬੈਂਡਵਿਡਥ 200 MHz ਤੋਂ 500 MH ਹੈ।	z ਹੈ ਜ	ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 600 MHz ਤੋਂ 2·5 GHz
	IV.	ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭੂਗੋਲਿਕ ਕਵਰੇਜ 5G ਨੈਟਵਰ	ਕ ਨਾ	ਲੋਂ 4G ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਹੈ।
	(a)	ਸਿਰਫ I	(b)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
	(c)	ਸਿਰਫ III	(d)	ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV
92.	ਤੇਜ਼ਾ	ਬੀ ਵਰਖਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱ	ਚੋਂ ਕਿ	ਕਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?
	I.	ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗਸ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੀਂ		ਮਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ 5 ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।
	II.	ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਦੇਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।	ਮਾਰੇ	ਾਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੀ ਐਚ ਲਗਭਗ 5⋅0 ਤੱਕ ਘੱਟ
	III.	ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰਾਊਟ, ਸਾਲਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੇ ਵੱਧ ਰੋਧਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।	н й	ਛੀਆਂ 5∙0 ਪੀ ਐਚ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ
	IV.	ਕਾਰਪ, ਗਾਰ, ਸਕਰ ਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀਅ ਪੀਐਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ		ਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਪੀਸੀਜ਼ 5∙0 ਤੋਂ ਘੱਟ
	ਹੇਠ '	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ	l	
	(a)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III		
	(b)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II		
	(c)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III		
	(d)	ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV		
June	202	3 (D-46	S)	

	I.	To enhance the performance of log	istic se	ctor							
	II.	To optimally utilize the countransportation	try's	waterways	and	coastline	for	cheap			
	III.	To develop SEZ in the coastal area	o develop SEZ in the coastal areas for export								
	IV.	To develop 5 new ports to increase	trade								
	(a)	II and IV only	(b)	I, II and IV	only						
	(c)	I, III and IV only	(d)	I, II, III an	d IV						
91.		ntify which do not truly describe nmunication:	the r	major differ	ences	between	4G a	nd 5G			
	I.	Speed in 4G is up to 100 Mbps whi	le it is	up to 20 Gb	ps in a	5G.					
	II.	Latency in 4G is 50 milliseconds w	hile in	5G it is 1 m	illisec	ond.					
	III.	Bandwidth in 4G is 200 MHz to 50	0 MHz	while in 5G	it is	600 MHz to	2.5 (GHz.			
	IV.	Presently geographic coverage is m	ore in	4G than 5G	netw	ork.					
	(a)	I only	(b)	II and III o	only						
	(c)	III only	(d)	III and IV	only						
92.	Reg	garding acid rain, which of the follow	ing sta	atements are	corre	ect?					
	I.	English scientist Robert Angus Smair chemistry in Manchester, Engla			m <i>acio</i>	d rain in h	is stu	dies of			
	II.	The eggs and young of many fish 5.0 .	species	s are killed	when	the pH dro	ps to	about			
	III.	Trout, salmon, and other game fisbelow 5.0.	sh are	usually the	most	resistant 1	ю рН	levels			
	IV.	Carp, gar, suckers, and other less below 5.0.	desira	ıble fish are	more	sensitive	ю рН	levels			
	Cho	pose the most appropriate answer fro	m the	options give	n belo	ow:					
	(a)	Only I, II and III									
	(b)	Only I and II									
	(c)	Only I and III									
	(d)	Only I, III and IV									
lune	202)3 (D.	_ 47 \								

Which among the following are true about Sagarmala project?

90.

- 93. ਐਲ ਨੀਨੇ ਦੱਖਣੀ ਓਸੀਲੇਸ਼ਨ (ਈਐਨਐਸਓ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਾਓ :
 - ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਪੁਰਬ ਵੱਲ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ
 - II. ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਉਠਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 - III. ਗਰਮ ਹਵਾ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਦਬਾਅ ਤੇ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
 - IV. ਅਵਰੋਹੀ ਹਵਾ, ਉੱਚ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਗਰਮ, ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਸਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ ਹੇਨ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ
 - (a) I, IV, III, II
 - (b) I, II, III, IV
 - (c) I, III, II, IV
 - (d) I, IV, II, III
- 94. ਧਰਤੀ ਦੇ ਊਰਜਾ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਰੋਸੋਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?
 - ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੈਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਘਟ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
 - II. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੇਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਊਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ।
 - III. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
 - IV. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੋਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਤਕ ਉਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
- (b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
- (c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
- (d) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
- 95. ਕਰੰਟ / ਸਟ੍ਰੀਮ ਜੋ ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਤੋਂ ਉੱਤਰੀ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀਆਂ ਤੱਕ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 - (a) ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਰੰਟ

(b) ਕੁਰੋਸ਼ੀਓ ਕਰੰਟ

(c) ਸਰਕੰਮਪੋਲਰ ਸਟ੍ਰੀਮ

(d) ਗਲਫ਼ ਸਟ੍ਰੀਮ

93.	Arrange the following in the correct sequence of events in El Niño-Southern Oscillation (ENSO) :								
	I.	Warm water flows eastward to South America.							
	II.	Upwelling blocked by warm water.							
	III.	Warm air rises, causing low pressure and heavy rainfall.							
	IV.	Descending air causes high pressure and warm, dry weather.							
	Cho	ose the correct answer from the options given below:							
	(a)	I, IV, III, II							
	(b)	I, II, III, IV							
	(0)	T TIT IT 137							

- (c) 1, 111, 11, 1V
- (d) I, IV, II, III
- 94. Which of the following statements of aerosols are true with respect to its effects on the Earth's energy balance?
 - I. Their scattering of solar radiation may decreases the albedo, and that decreases the Earth's surface temperature.
 - II. Their absorption of radiation may locally increase the atmospheric temperatures and thus both increases the radiant energy directed towards the Earth and decreases the convective transfer of energy from the earth to warmer atmosphere.
 - III. Their scattering of solar radiation may increase the albedo, and that decreases the Earth's surface temperature.
 - IV. Their absorption of radiation may locally decrease the atmospheric temperatures and thus both decreases the radiant energy directed towards the Earth and increases the convective transfer of energy from the Earth to warmer atmosphere.

Which of the above statements are correct?

- (a) I and III only
- (b) I and II only
- (c) II and III only
- (d) II and IV only
- 95. The current/stream that carries warm tropical water from Caribbean to the cold waters of North Atlantic region is called:
 - (a) California current

(b) Kuroshio current

(c) Circumpolar stream

Gulf stream (d)

96.	ਪੰਦਰ	ਸਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀ	ਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ	ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ।
	I.	ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕਮਾਈ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ		ਸਾਰ ਵੰਡ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਕਾਰ ਵੰਡ ।
	II.	-		ਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਦੇ
		ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਕ		
	III.			ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ
	} ;	ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਚ	ਟ ਮ <u>ਯ</u> ੇਕਤ	ਫਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲੜੀਦ ਉਧਾਅ।
		ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ : I ਅਤੇ II	(1.)	11 × 12 111
	` ′	। ਅਤੇ III		II ਅਤੇ III I, II ਅਤੇ III
	(c)	1 '45 111	(a)	1, 11 '45 111
97.	ਅਸੰਵ	ਸ਼ਠਿਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ	ਮ ਪੋਰਟਲ	ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ :
	I.	ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਕਿ	ਗੋਆ ਸੀ।	
	II.	ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਚ	ਈਆਂ ਵੱਖ -	-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ
		~		ਣ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰਬਰ (UAN)
		ਵਾਲਾ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ।		
	III.	ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਤ ਹੋਣ ਤ ਅਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2 ਲੱਖ ਤ		ਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਵਿਵਸਥਾ।
	ਹੇਠ '	ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :		
	(a)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II	(b)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
	(c)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III	(d)	I, II ਅਤੇ III
98.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਨੀਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਸਰ	ਕਾਰ ਵੱਲੋਂ	ਮੰਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਘਾਟੇ ਦੀ
	ਸਥਿ	ਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ 🤅	>	
	I.	ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਚ	ਟਰਾਂ ਨੂੰ ਘ	ਟਾਉਣਾ
	II.	ਬਚਤ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਜੋਰ ਦੇਣਾ		
	III.	ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ		
	IV.	ਵਿੱਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ		
	ਸਹੀ	ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :		
	(a)	I ਅਤੇ II	(b)	III ਅਤੇ IV
	(c)	I ਅਤੇ III	(d)	I ਅਤੇ IV
June	202	3 (D-	- 50)	

Consider the following Terms of Reference for Fifteenth Finance Commission. 96. T. The distribution between the Union and the States of the net proceeds of taxes which are to be divided between them and the allocation between the States of the respective shares of such proceeds. II. The principles which should govern the grants-in-aid of the revenues of the States out of the Consolidated Fund of India and the sums to be paid to the States by way of grants-in-aid of their revenues under Article 270 of the Constitution. III. The measures needed to augment the Consolidated Fund of a State to supplement the resources of the Panchayats and Municipalities in the State on the basis of the recommendations made by the Finance Commission of the State. Select the correct answer from the code given below: (a) I and II II and III (b) (c) I and III I. II and III (d) 97. Consider the following statements about E-Shram Portal for registration of unorganized workers: T. It was launched by the labour ministry. II. All registered workers shall be issued an e-Shram card with Universal Account Number (UAN) to avail benefits of various social security schemes of the government (like PM Shram Yogi Maan-Dhan Yojana). III. Provision of accidental cover of ₹ 5 lakh in case of death or permanent disability and ≥ 2 lakh in case of partial disability. Select the correct answer from the code given below: (a) I and II only (b) II and III only I and III only I, II and III (c) (d) 98. Which of the following policy measures does a government usually take to boost demand and support the economy in deflationary situations? I. Lowering interest rates together with cutting direct taxes II. Emphasizing savings and enhancing salaries III. Increasing government expenditure IV. Going for tapering of fiscal stimulus Select the correct answer: (a) I and II (b) III and IV (c) I and III (d) I and IV

(D - 51)

- 99. 'ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਮਾਜਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ' ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੇ।
 - I. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
 - II. ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਢੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਉਸ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਾਪਸ ਦੇ ਸਕਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ।
 - III. ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ 2013 ਨੇ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।
 - IV. ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 135 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਹਰ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸਦਾ ਨੈਟ ਵਰਥ ₹ 1000 ਕਰੋੜ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 2000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਟਰਨ ਓਵਰ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 5 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਵੱਧ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਔਸਤਨ ਲਾਭ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜੋ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a)	ਸਿਰਫ	I.	II	ਅਤੇ	III
(4)		-,			

(b) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

(d) I, II, III ਅਤੇ IV

100. ਦਰਵਾਜਾ ਗੈਸ ਕ੍ਰੇਟਰ, ਗੇਟਵੇਅ ਟੂ ਹੈਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(a) ਤਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ

(b) ਕਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ

(c) ਤੁਰਕਮੇਨਿਸਤਾਨ

(d) ੳਜ਼ਬੇਕਿਸਤਾਨ

101. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੋਲਡਨ ਲੰਗੂਰ ਦਾ ਘਰ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਪੱਕੇ ਟਾਈਗਰ ਰਿਜ਼ਰਵ

(b) ਕਾਕੋਇਜਾਨਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫਾਰੇਸਟ

(c) ਰਾਜਾਜੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ

(d) ਡੇਜ਼ਰਟ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ

102. ਭੂਗਤਾਨ ਬਕਾਇਆ (BoP) ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

I. ਘਰੇਲੁ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਘਟਣਾ

II. ਦਰਾਮਦ ਡਿਊਟੀ ਵਧਾਉਣਾ

III. ਘਰੇਲੁ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

IV. ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV

(d) I, II ਅਤੇ III

99.	Con	sider the following statements about	'Corp	orate Social Responsibility'.						
	I.	management concept whereby cou	ıntrie	opment Organisation defines it as a sintegrate social and environmental interactions with their stakeholders.						
	II. It is essentially a way of giving back to the society in which the company is doing business and making profit for shareholders.									
	III.	Companies Act 2013 made the CSR	mand	latory.						
	IV.	IV. Section 135 of the Company Act mentions every company having net worth of ₹ 1000 crores or more or turnover of ₹ 2,000 crore or more or a net profit of ₹ 5 crore or more during any financial year will have to spend in every financial year at least 2 percent of the average net profits of the company made during three immediately preceding years on activities defined under CSR.								
	Sele	ect the correct answer from the code g	iven l	pelow:						
	(a)	I, II and III only	(b)	II, III and IV only						
	(c)	I, III and IV only	(d)	I, II, III and IV						
100.	Dar	vaza Gas Crater, Gateway to Hell is s	situat	ed in which of the following countries?						
	(a)	Tajikistan	(b)	Kazakhstan						
	(c)	Turkmenistan	(d)	Uzbekistan						
101.	Whi	ch of the following is better known ho	ome o	f golden langur ?						
	(a)	Pakke Tiger Reserve	(b)	Kakoijana Reserve Forest						
	(c)	Rajaji National Park	(d)	Desert National Park						
102.	How	v can Balance of Payments (BoP) defic	cit be	reduced?						
	I.	Depreciation of domestic currency								
	II.	Increasing import duty								
	III.	Providing export subsidies to domest	tic pr	oducers						
	IV.	Borrowing from abroad								
	Sele	ect the correct answer using the codes	giver	n below:						
	(a)	I and II only	(b)	I and III only						
	(c)	II and IV only	(d)	I, II and III						

June 2023 (D - 53)

103.	202	3-24 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸ	ਭ ਤੋਂ ਕ	ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?						
	(a)	ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ								
	(b)	ਯੂਨੀਅਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ								
	(c)	ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਟੈਕਸ								
	(d)	ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ								
104.	ਵਾਧੂ	ਬਜਟ ਸਰੋਤਾਂ (EBR) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱ	ਤੇ ਬਿ	ਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ।						
	I.	EBRs ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੂਰੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾ		ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਜਟ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।						
	II.	ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ EBRs ਨੂੰ ਧਿ		_						
	III.	ਪੂੰਜੀ ਜਟਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ 2016 ਤੋਂ ਬੰਦ ਕ								
	ਉੱਪਰ	- ਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ∕ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹੈ	∤ਹਨ	?						
	(a)	ਸਿਰਫ I	(b)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II						
	(c)	ਸਿਰਫ III	(d)	I, II ਅਤੇ III						
105.	"Ho	rtinet" ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸ	ਹੀ ਹੈ⁄	ਹਨ ?						
	I.	ਇਸ ਨੂੰ APEDA ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ا ٿ							
	II.	ਇਹ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਟ੍ਰੇਸਬਿਲਟੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।	ਜੋ ਲਾ	ਭਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ						
	III.	ਇਹ ਮੋਬਾਇਲ ਐਪ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸ	ਥਿਤੀ :	ਨੂੰ ਕੈਪਚਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ।						
	IV.	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲੈਬ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।	ਤੇ ਜਾਂ	ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜੀਆਂ						
	(a)	ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV	(b)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III						
	(c)	ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV						
106.	'ਸਾੲੰ	ੀਬਰ ਸਵੱਛਤਾ ਕੇਂਦਰ' ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾ	ਾਂ ਤੇ ਫਿ	ਵਚਾਰ ਕਰੋ।						
	I.	ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅ	ਾਉਂਦਾ <i>'</i>	ਹੈ।						
	II.	ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੌਜੀ ਨ	ਮੰਤਰਾ	ਲੇ (MeitY) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।						
	III.	ਇਹ ਬੋਟਨੈਟ ਕਲੀਨਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇਅਰ ਵਿਸ਼ਏ	ਸ਼ਣ ਕੋ	ਦਿਰ ਹੈ।						
	IV.	IV. ਇਹ ਸੀ-ਡੈਕ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।								
	ਉਪਰ	ਰੇਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?								
	(a)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV	(b)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III						
	(c)	ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV	(d)	ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV						
June	202	3 (D-54	4)							

103.	3. According to the Union Budget 2023-24 which among the following is the biggest source of the government?									
	(a)	Goods and service tax								
	(b)	Union excise duty								
	(c)	Corporation tax								
	(d)	Borrowings and other liabiliti	es							
104.		With reference to the Extra Budgetary Resources (EBR), consider the following statements.								
	I.			are raised by public sector undertakings oal and interest is done from the Central						
	II.	EBRs are not taken into accor	unt while ca	lculating the Fiscal Deficit.						
	III.	This method of raising capita	l has been d	iscontinued since 2016.						
	Whi	ch of the statements given abo	ve is/are cor	rrect?						
	(a)	I only	(b)	I and II only						
	(c)	III only	(d)	I, II and III						
105.	Whi	ch of the following statement(s	s) is/are corr	ect for "Hortinet"?						
	I.	It has been developed by APE	DA.							
	II.	It is an integrated traceabilithe stakeholders for exporting		that provides internet-based services to						
	III.	It captures the geo location of	the farms t	hrough the mobile app.						
	IV.	Samples are collected by priauthorities.	vate lab ag	gencies and the reports are sent to the						
	(a)	III and IV only	(b)	I, II and III only						
	(c)	II, III and IV only	(d)	I, II, III and IV						
106.	Con	sider the following statements	regarding "	Cyber Swachhta Kendra".						
	I.	It comes under the Ministry o	f Informatio	on and Broadcasting.						
	II.	It comes under the Ministry o	f Electronic	s and Information Technology (MeitY).						
	III.	It is Botnet Cleaning and Mal	lware Analy	sis Centre.						
	IV.	It is operated by C-DAC.								
	Whi	ch of the above statements are	correct?							
	(a)	I and IV only	(b)	II and III only						
	(c)	I, III and IV only	(d)	II, III and IV only						
June	202	3	(D-55)							

107.	. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਮੇਘਰਾਜ' ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?								
	I.	ਸਾਂਝੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ	<i>ਸ</i> ਮੂਰ	ਹ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੰਡੇ ਗ [਼]	ਏ ਕਲਾ	ਾਊਡ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਵਾ	ਤਾਵਰ	ਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ	JΙ
	II.	II. ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡੈਟਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ।							
	III.	ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ	ਾਰਣ 1	ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ _'	ਕੀਤਾ 1	ਗਿਆ ਸੀ।			
	IV.	ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ	ਅਤੇ ਸ਼੍ਰ	ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੈਜੀ ।	ਮੰਤਰਾਕ	ਲੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ 1	ਗੇਆ ((MeitY) ਸੀ।	
	(a)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III			(b)	ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV			
	(c)	ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV			(d)	ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ :	IV		
108.	ਹੇਠ	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ	ਸਭ ਤੋ	ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਚਕੀਲਾ ਹੈ	?				
	(a)	ਰਬੜ	(b)	ਸਟੀਲ	(c)	ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ	(d)	ਪਲਾਸਟਿਕ	
109.	ਭਾਰ	ਤ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਅ	ਮਾਂ ਮਿਜ	ਜਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਸ	ਜਮੇਤ :	ਬੈਲਿਸਟਿਕ, ਕਰੂਜ਼,	ਐਂਟੀ-	-ਸ਼ਿਪ, ਏਅਰ-ਡਿ	ਫੈਂਸ,
	ਹਵਾ	ਤੋਂ ਹਵਾ ਅਤੇ ਐਂਟੀ-ਸਿ	ਮਜ਼ਾਈ	ਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਰਿ	ਵਕਾਸ	ਕੀਤਾ ਹੈ । ਹੇਠ ਇ	5 ਖਿਆ	ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਕ	ਰੂਜ਼
	ਮਿਜ਼ਾ	ਾਇਲ ਹੈ ?		,					
	(a)	ਅਗਨੀ	(b)	ਪ੍ਰਲਯ	(c)	ਪ੍ਰਿਥਵੀ	(d)	ਨਿਰਭੈ	
110.	ਇਸਰ	ਰੋ ਦਾ ਅਦਿਤਿਆ-ਐਲ	1 ਮਿ	ਜ਼ਨ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਗ	डीम्रीर	y ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ '	ਵਿਆਪ	ਕ ਸਮਝ ਨੂੰ ਸਮ	।ਰੱਥ
	ਕਰੇਰ	m ਅਤੇ ਸੂਰਜੀ ਭੌਤਿਕ	ਵਿਗਿ	ਆਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਰ <u>ਿ</u>	ਹਿੰਦੀਅ	ਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱ <i>ਰ</i>	ਲ ਕਰੇ	ਗਾ । ਸੂਰਜੀ ਹਵਾ	ਾ ਦੀ
	ਰਚਨ	ਨਾ ਤੇ ਇਸਦੀ ਊਰਜਾ ਵੰ	ਤਿ ਨੂੰ	ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿਹੜ	ਾ ਯੰਤ	ਰ ਸਹਾਈ ਹੋਏਗਾ ?		_	
	(a)	ਪੀਏਪੀਏ			(b)	ਐਸਯੂਆਈਟੀ			
	(c)	ਵੀਈਐਲਸੀ			(d)	ਏਐਸਪੀਈਐਕਸ			
111.	ਹ ਣ	ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ,	LIG	∩-ਇੰਡੀਆ ਅਮਰੀਰ	ਹਾ ਯੂਟ	ਜਪ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ (I	JGO-	VIRGO-KAG	RA)
		ਵੀਟੇਸ਼ਨ ਵੇਵ (GW) ਕਿ			_				
		॥ ਡਿਟੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸ ।							
	(a)		×	5					
	` ′	ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਾਰੰਬਰਤ	ਤਾ ਤੇ ≀	ਮਤਾ ਲਾਉਣ <u>ਾ</u>					
	(c)	ੁ ਕੈਸਮਿਕ ਮਾਈਕ੍ਰੋਵੇਵ	_	_	ਗਨੇਚਰ	ਸ਼ਜ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ <u>ਾ</u>	r		
		ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ							
					,	0 0 0			۰.
112.		ਭੀ ਸਰੀਰ (ਭਾਰ 70 f ੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?	ਕਲੋਗ੍ਰ	ਮ) ਦੇ ਕੁਲ ਸਰੀਰ	ਦੇ ਪਾ	ਈ ਦੀ ਅੰਸਤ ਮਾਤਰ	ਤਾ ਬਾਰ	ਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ	ਵਿਚੋ
	(a)	42 ਲੀਟਰ	(b)	45 ਲੀਟਰ	(c)	50 ਲੀਟਰ	(d)	30 ਲੀਟਰ	

(D-56)

107.	Whi	ch of the following	g stat	ements are co	rrect	for "MeghRaj" ?		
	I.	A set of distribu	ited o	cloud computi	ng en	vironments follow	ving	a set of common
	II.	It is a data analy	tics s	oftware to rec	ord aı	nd analyze rainfal	l acro	ess the country.
	III.	It was launched	by the	e Ministry of I	nforn	nation and Broadc	astin	g.
	IV.	It was launched (MeitY).	d by	the Ministry	of E	lectronics and In	forma	ation Technology
	(a)	II and III only			(b)	II and IV only		
	(c)	I and IV only			(d)	I, II and IV only		
108.	Whi	ch of the following	g is m	ost elastic?				
	(a)	Rubber	(b)	Steel	(c)	Wet clay	(d)	Plastic
109.	crui	a has realised dese, anti-ship, air	r-defe	nce, air-to-ai		=		_
	(a)	Agni	(b)	Pralay	(c)	Prithvi	(d)	Nirbhay
110.	dyna	tya-L1 mission of amical processes of sics. Which instru rgy distribution?	of the	sun and addre	ess so	me of the outstan	ding j	problems in solar
	(a)	PAPA			(b)	SUIT		
	(c)	VELC			(d)	ASPEX		
111.	(LIC	ew years from no GO-VIRGO-KAGR o in enhancing wh	A) g	ravitation way	ve (G	W) detectors. The	Indi	
	(a)	Source localization	on					
	(b)	Detection at muc	ch low	er frequencies	S			
	(c)	Detecting signat	ures (of GW from Co	smic	Microwave Backg	round	l
	(d)	All of the above						
112.		ch of the following (70 kg)?	g is t	rue about the	avera	ge volume of total	l body	water of human
	(a)	42 Litres	(b)	45 Litres	(c)	50 Litres	(d)	30 Litres

(D-57)

113.	ਐਮ	ਐਚ-60ਆਰ ਸੀਹਾਕ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ	?	
	(a)	ਰੁਸ	(b)	ਇਜ਼ਰਾਈਲ
		- ਚੀਨ	(d)	ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ
114	ਆਈ	ਂ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ	- ਕਿ-	ਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੱਜੇ ਦਾ
11-7-		ਟਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ		
			_	orce, Mo e 3 de 3 de n Mil do
	·	ਦਾ ਕਬਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਂਦੀਆਂ		3
	` '	ਸੈਕਸ਼ਨ 370 ਅਤੇ 370ਏ		ਸੈਕਸ਼ਨ 67
	(c)	ਸੈਕਸ਼ਨ 362ਏ	(d)	ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਅਤੇ 373
115.	ਹੇਠ '	ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ	ਵਿੱਚ	''ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ'' ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ
	ਕੀਤਾ	ਾ ਗਿਆ ਹੈ ?		
	I.	ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ		
	II.	ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾ	ਰ ਦੀ ਹ	ਮਨਾਹੀ
	III.	ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ		
	IV.	ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਜਬਰੀ ਮਜ਼ਦੂ	ਰੀ	
	ਹੇਠਾਂ	ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :		
	(a)	ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ IV	(b)	ਕੇਵਲ II ਅਤੇ IV
	(c)	ਕੇਵਲ III ਅਤੇ IV	(d)	I, II, III ਅਤੇ IV
116.	ਯਨੀ	ਅਨ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮ <u>ੌ</u> ਜ	ਰਦਾ ਨ	ਾਨੰਨ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪਬੰਧਨ ਲਈ ਵਾਧ ਅਦਾਲਤਾਂ
	_	ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?	ສີ	
		ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ	(b)	ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ
		ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸੰਸਦ	(/	ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ
	(0)		(u)	100 4 60 6 10
117.	ਇਹਰ	ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜੋੜ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ।	ਖਾਂਦਾ ਹ	ਹੈ ?
	(a)	ਐਬਸੋਲਿਊਟ ਵੀਟੋ - ਬਿਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕ	ਣਾ	
	(b)	ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਵੀਟੋ - ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਬਹੁਮਤ ਨਾ	ਲ ਵਿਧ	ਸਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
	(c)	ਸਸਪੈਂਸਿਵ ਵੀਟੋ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੰ	ੀਤੇ ਗ	ਏ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ
	(d)	ਪਾਕੇਟ ਵੀਟੋ - ਨਾ ਤਾਂ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਿੱਲ	उ ਦੀ र	ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ, ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ

(D-58)

ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ

113.	MH-60R Seahawk belongs to which of the following country?					
	(a)	Russia	(b)	Israel		
	(c)	China	(d)	United States		
114.	disp	-		(s) sale, letting on hire or otherwise buying, hiring or otherwise obtaining		
	(a)	Section 370 and 370A	(b)	Section 67		
	(c)	Section 362A	(d)	Section 372 and 373		
115.		ch of the following are included as bei Constitution of India ?	ng pa	art of the "Right against Exploitation" in		
	I.	Protection of the interest of minorities	es			
	II.	Prohibition of employment of childre	en in f	factories and mines		
	III.	Abolition of untouchability				
	IV.	Prohibition of traffic in human being	gs and	l forced labour		
	Cho	ose the correct answer using the code	giver	n below:		
	(a)	I, II and IV only	(b)	II and IV only		
	(c)	III and IV only	(d)	I, II, III and IV		
116.		can establish additional courts for beect to a matter enumerated in the Un		administration of any existing law with ist?		
	(a)	Supreme Court of India				
	(b)	Union Government by resolution				
	(c)	Parliament with the consent of state	es			
	(d)	Parliament by law				
117.	Whi	ch of the following pair is not correctly	y mat	ched?		
	(a)	Absolute veto - Withholding of asser	nt to 1	the bill		
	(b)	Qualified Veto – Can be overridden l	by the	e legislature with a higher majority		
	(c)	Suspensive Veto – Taking no action	on th	e bill passed by the legislature		
	(d)	Pocket Veto – Neither ratifies nor period	reject	s nor returns the bill for an indefinite		

118.	ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ?											
	I.	ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਐਂਕ	₹ਟ ਚ੍	ਟੂਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।								
	II.	ਇਹ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।										
	III.	. ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਗਰ ਕੇਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।										
	IV.	7. ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ।										
	V.	ਇਸ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।										
	(a)	ਕੇਵਲ III, IV ਅਤੇ V		(b) ਕੇਵਲ II, III ਅਤੇ IV								
	(c)	ਕੇਵਲ II, IV ਅਤੇ V		(d) ਕੇਵਲ I, III ਅਤੇ IV								
119.	ਭਾਰਤ	ਤ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ	ਕਥਰ	ਨਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ :								
	I.	ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ	5 ਹੋਰ	ਤ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।								
	II.	ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰਾਸ਼	ਟਰਾ	ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।								
	III.	ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਸੰਤੁ	ਲਨ	ਪਹੀਏ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ।								
	ਉਪਰ	ਰੇਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਸ	ਹੀ ਹੈ	ਹੈ/ਹਨ ?								
	(a)	ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III		(b) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III								
	(c)	ਕੇਵਲ III		(d) I, II ਅਤੇ III								
120.	ਸੂਚੀ	I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਨੇ	ਹੋਏ ਸ਼੍ਰ	੍ਰੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :								
		ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II									
		(ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ)		(ਉਦੇਸ਼)								
	A.	ਈ-ਰਿਸੋਰਸ ਸੈਂਟਰਜ਼ 'ਨਿਆਏ ਕੈਸ਼ਲ'	1.	ਇਹ ਇੱਕ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਤ								
		44.10		ਪੋਰਟਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਕਸਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ								
	ъ	TT)TT (011DA0E)	0	ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।								
	В.	ਸੁਪੇਸ (SUPACE)	2.									
				ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਣਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਖੇਤਰੀ								
	C	THE (CITYAC)	9	ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। 								
	C.	ਸੁਵਾਸ (SUVAS)	3.	ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ								
				ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਈ-ਫਾਈਲਿੰਗ								
	D.	ਈ-ਕਮੇਟੀ	4.	ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੇਸ਼ ਤਰ ਦੀਆਂ ਸਾਹੀਆਂ ਅਤਾਸਤਾਂ ਨੂੰ								
	D .	CI SIICI	т.	ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੁੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ								
				ICT ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।								
	ਕੋਡ :			101 0 11193 400 01								
	99	A B C D										
	(a)	3 1 2 4										
	(b)	3 2 4 1										
	(c)											
	(d)	0 1 4 2										

118.	Whi	Which of the following are the features of a notified area committee?											
	I.	It is	set u	ip by	an act of	a state	e legislature	9.					
	II.	It is	It is constituted for a newly developing town.										
	III.	Its powers are similar to the powers of the Municipal Council.											
	IV.	It is	It is entirely a nominated body.										
	V.	Its	Chair	man	is elected	by the	e members o	of the committee.					
	(a)	III,	IV an	d V o	only		(b)	II, III and IV only					
	(c)	II, I	V and	l V or	nly		(d)	I, III and IV only					
119.	Cons	Consider the following statements about Finance Commission of India :											
	I.	It co	onsist	s of a	Chairma	an and	three other	members.					
	II.	Qua	alifica	tion o	of the me	mbers	of the Com	mission is determined by the Preside	ent.				
	III.	It is	to ac	t as t	he balan	cing wl	neel of India	an fiscal federalism.					
	Whi	ch of	the a	bove	stateme	nt/state	ements is/aı	re correct?					
	(a)	I and III only					(b)	II and III only					
	(c)	III d	only				(d)	I, II and III					
120.	Match List I with List II and select correct answer from the code given below the lists												
	1,100	List			-50 01-0	. 201000	List II	5/102 22 02 02 00 00 00 00 00 00 00 00 00 0	2000				
			tiativ	e)			(Aims)						
	A.				centers	1.	It is an artificial intelligence based portal						
	ъ		ay Ka		l'	0		assisting judges with legal research.					
	В.	SU	PACE	i		2.	It is an artificial intelligence based software that can assist in translation of judgments						
							into regional languages.						
	C.	SUVAS E-Committee				3.	It will facilitate e-Filing of cases in the Supreme Court, High Court and District Court across the country.						
	D.					4.	It aims to interlink all the courts across the country and make Indian Judicial System ICT enabled.						
	Cod	les:											
		A	${f B}$	\mathbf{C}	D								
	(a)	3	1	2	4								
	(b)	3	2	4	1								
	(c)	4	1	2	3								
	(d)	3	1	4	2								

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

READ INSTRUCTIONS BEFORE FILLING ANY DETAILS OR ATTEMPTING TO ANSWER THE QUESTIONS.

bookiet Sr. No.		
		Question Booklet Set
Candidate's Name		
Father's Name		
Date of Birth: D D M M Y Y Y Y		
		Total Questions : 12
		Time Allowed : 2 Hour
OMR Response Sheet No.	Roll No	

INSTRUCTIONS

- The candidate shall NOT open this booklet till the time he/she is told to do so by the Invigilation Staff. However, in the
 meantime, the candidate can read these instructions carefully and subsequently fill the appropriate columns given above in
 CAPITAL letters. The candidate may also fill the relevant boxes out of 1 to 9 of the Optical Mark Reader (OMR) response
 sheet, supplied separately.
- 2. Use only blue or black **ball point pen** to fill the relevant columns on this page as well as in the OMR sheet. Use of ink pen or any other pen is not allowed.
- 3. The candidate shall be liable for any adverse effect if the information given above is wrong or illegible or incomplete.
- 4. Each candidate is required to attempt 120 questions in 120 minutes, except for orthopedically/visually impaired candidates, who would be given 40 extra minutes, for marking correct responses on the OMR sheet.
- 5. The question paper booklet has **64** pages.

Candidate's Signature (Please sign in the box):

11 4 C N

- 6. The candidates, when allowed to open the question paper booklet, must first check the entire booklet to confirm that the booklet has complete number of pages, the pages printed correctly and there are no blank pages. In case there is any such error in the question paper booklet then the candidate should IMMEDIATELY bring this fact to the notice of the Invigilation Staff and obtain a new booklet of the same series as given earlier.
- 7. The serial number of the new Question booklet if issued for some reason should be entered in the relevant column of the OMR. The Invigilation Staff must make necessary corrections in their record regarding the change in the serial no. of Question booklet.
- 8. The paper consists of total 300 Marks. Each question shall carry 2.5 marks. There are four options for each question and the candidate has to mark the <u>MOST APPROPRIATE</u> answer on the OMR response sheet.
- 9. There is negative marking (0.5 marks for each question) for questions wrongly answered by the candidate.
- 10. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
- 11. The candidate <u>MUST READ INSTRUCTIONS BEHIND THE OMR SHEET</u> before answering the questions and check that two carbon copies attached to the OMR sheet are intact.
- 12. The translated version of the questions in Punjabi is provided only to facilitate. In case of any doubt, the English version of the question is to be treated final.

ੋਨੋਟ : ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਮੁਖ ਕਵਰ ਤੇ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।